

Trøndelag fylkeskommune
Tröndelagen fylhkentjielte

Årsrapport 2022

Med regnskap og årsberetning

1	Årsberetning	1
1.1	Innledning	1
1.2	Virksomhetsstyring	3
1.3	Elever/brukere/tjenester	4
1.4	Samfunnsutvikling	6
1.5	Medarbeidere	9
1.6	Økonomi.....	12
1.7	Statlige styringssignaler.....	27
1.8	Helse, miljø og sikkerhet (HMS)	28
2	Klima- og miljørapportering – klimabudsjett	32
3	Administrativ og politisk virksomhet	38
3.1	Utvikling av organisasjonen	38
3.2	Innovasjon og digitalisering.....	39
3.3	Innovasjon- og digitaliseringsprosjekt.....	39
3.4	Anskaffelsesstrategi	40
3.5	Politisk styring og kontrolloppgaver	40
3.6	Samfunnssikkerhet og beredskap	42
3.7	Informasjonssikkerhet og personvern	42
3.8	Internkontroll og kvalitet	42
3.9	Økonomi.....	44
4	Avdeling utdanning og kompetanse	46
4.1	Resultatvurdering	46
4.2	Elever/lærlinger	49
4.3	Samfunnsutvikling	51
4.4	Økonomi.....	55
5	Avdeling plan, næring og kulturminner	58
5.1	Resultatvurdering	58
5.2	Brukere	58
5.3	Samfunnsutvikling	61
5.4	Økonomi.....	63
6	Avdeling kultur og folkehelse.....	64
6.1	Resultatvurdering	64
6.2	Brukere	64
6.3	Samfunnsutvikling	66
6.4	Økonomi.....	68
7	Seksjon tannhelse	69
7.1	Resultatvurdering	69
7.2	Brukere	69
7.3	Samfunnsutvikling	71
7.4	Økonomi.....	72
8	Avdeling samferdsel.....	73

8.1	Resultatvurdering	73
8.2	Brukere	73
8.3	Samfunnsutvikling	79
8.4	Økonomi.....	81
9	Avdeling veg.....	83
9.1	Resultatvurdering	83
9.2	Brukere	84
9.3	Samfunnsutvikling	86
9.4	Økonomi	86
10	Investeringer	91
10.1	Administrasjon	91
10.2	Skolebygg	92
10.3	Tannhelse.....	95
10.4	Nærings- og bostedsutvikling	96
10.5	Kollektivtrafikk	97
10.6	Fylkesveg	99
11	Finansrapport	108
11.1	Rentemarkedet.....	108
11.2	Plassering og forvaltning av kortsiktig likviditet	108
11.3	Langsiktige finansielle aktiva	110
11.4	Forvaltning av gjeldsporteføljen og øvrige finansieringsavtaler.....	111
11.5	Finansielle derivater	113
11.6	Renterisiko	114
12	Vedlegg	115

1 Årsberetning

1.1 Innledning

Etter to år med pandemi har vi hatt et tilnærmet normalt driftsår. Fylkeskommunens resultater er gode, på tross av unormalt høy prisvekst og økte finanskostnader.

Resultatene i utdanningssektoren i Trøndelag viser en stabil eller positiv utvikling. Det jobbes målrettet med å heve nivået på de mest sentrale resultatområdene, som er gjennomføring, læringsresultater og elevenes læringsmiljø.

Det har vært stor aktivitet på utvikling, utbedring og nybygg av skolelokaler. Ombygging på Tiller, Oppdal og Guri Kunna videregående skoler ble ferdigstilt til skolestart i 2022. Johan Bojer videregående skole vil være ferdig til skolestart 2023.

Det er gjort oppgraderinger og nybygging på viktige deler av fylkesvegnettet. Det generelle vedlikeholdsetterlepet på fylkesvegnettet er økende, og er sterkt influert av en lønns- og prisvekst som vi ikke har sett på flere årtier.

Underveis i pandemien har folks reisebehov og reiseomfang blitt sterkt påvirket av både smitteverntiltak og endrede reisevaner. Mye er normalisert etter at smitteverntiltakene opphørte i februar 2022, men det er også endringer som synes å ville vedvare over lengre tid.

Økonomi

Trøndelag fylkeskommune har et netto driftsresultat på 373 millioner kroner i 2022. Mindreforbruk på tjenesteområdene og høyere frie inntekter enn forutsatt har bidratt til dette.

I 2022 har vi investert for 2,4 milliarder kroner. Men det høye investeringsnivået har bidratt til ytterligere økt gjeld. Gjeldsnivået ved utgangen av 2022 er 11,7 milliarder kroner. Høyt investeringsnivå, økende gjeldsnivå og tilhørende økte finanskostnader vil begrense handlingsrommet i årene som kommer. Finanskostnadene har økt fra 500 millioner kroner i 2018 til nesten 700 millioner kroner i 2022.

Uro i verden

Russlands invasjon av Ukraina har påvirket handelen og utviklingen i verden. Blant konsekvensene finner vi dyrere matvarer, drivstoff og kunstgjødsel. I tillegg til prisveksten på råvarer, fører situasjonen i Ukraina til mer finansiell ustabilitet, nedgang av investeringer i tiltak for å nå FNs bærekraftsmål, endringer i de globale verdikjedene og høyere handelskostnader. Koronapandemien har gjort verdensøkonomien mer sårbar, og vi kan ikke se bort fra risikoen for sosial uro, matmangel og økonomisk tilbakegang som følge av inflasjon.

Verden er ikke i rute for å nå FNs bærekraftsmål, og Russlands krig mot Ukraina, kombinert med koronapandemien og andre faktorer – gjør det vanskeligere å nå dem.

Klimaomstilling og klimarapportering

I Trøndelag skal vi redusere klimagassutslippene med 50-55 % innen 2030 i forhold til 1990-nivå. Målsetningen og hvordan denne omstillingen skal gjennomføres er nedfelt i strategi for klimaomstilling som fylkestinget vedtok i 2020. I handlingsplanen for klimaomstillingen som ble vedtatt i 2021 er det gitt føringer for hvordan fylkeskommunen skal bidra til den grønne omstillingen i fylket vårt. Statusrapport for handlingsplan ble lagt fram for fylkesutvalget i desember 2022. Rapporten viser at de fleste av prosjektene i handlingsplanen er igangsatt.

Utslippene i Trøndelag har imidlertid økt med 9,8 % siden 1990. For at vi skal nå målsetningen må det derfor til en omfattende klimaomstilling. I 2022 er det utarbeidet et klimabudsjett for Trøndelag som viser hvilke klimagrep må tas for at målsetningen innen 2030 skal nås.

Fylkeskommunen jobber med å styrke kommunene som omstillingsaktør til lavutslippssamfunnet. Dette gjøres ved å bidra med kunnskapsformidling og kompetanseoppbygging innen klimaområdet på arealforvaltning, sårbarhetsanalyser, klimabudsjett mv.

En tilpasningsdyktig organisasjon

Fylkestinget vedtok i oktober 2022 ny organisasjonspolitik for perioden 2023-2027. De største utfordringene som er beskrevet i organisasjonspolitikken er konkurranse om arbeidskraft, stadige endringer i samfunnet, strammere økonomi, stor kompleksitet og krav om bærekraft.

I løpet av 2022 er det gjennomført en evaluering av sentraladministrasjonen med bistand fra eksternt konsulentfirma. Formålet var å få et kunnskapsgrunnlag for å vurdere om sentraladministrasjonen er organisert riktig og har de rette forutsetningene for å oppfylle fylkeskommunens nåværende, men spesielt framtidige rolle som samfunnsutvikler, tjenesteyter og forvalter. Arbeidet med å utvikle sentraladministrasjonen vil pågå videre i 2023.

Fylkesdirektøren vil rette en stor takk til medarbeiderne og lederne som har lagt ned en uvurderlig innsats i løpet av året, samt takke for godt samarbeid med politikerne.

Carl-Jakob Midttun

fylkesdirektør

1.2 Virksomhetsstyring

Trøndelag fylkeskommune har et helhetlig system for virksomhetsstyring. Rapportering skal skje i henhold til styringsperspektivene og de strategiske målene. I arbeidet har vi tatt utgangspunkt i hovedmålene for Trøndelag, i vedtatt visjon og verdier, Trøndelagsplanen (høringsutkastet), vedtatte strategier, samt lover og forskrifter som regulerer de ulike tjenesteområdene.

Tabell 1: Visjon, styringsperspektiv og strategiske mål

Visjon	Vi skaper historie			
Styringsperspektiv	Elever/brukere/tjenester	Samfunnsutvikling	Medarbeidere	Økonomi
Strategiske mål	Yte tjenester av god kvalitet til innbyggerne i Trøndelag	Trøndelag skal være en attraktiv region ved å utnytte regionens fortrinn, utvikle bolyst og livskvalitet og fremme bærekraft, verdiskapning og kompetanse i hele Trøndelag	Trøndelag fylkeskommune er en utviklingsorientert organisasjon med engasjerte og kompetente medarbeidere som samarbeider for å nå felles mål	Trøndelag fylkeskommune skal ha en bærekraftig økonomi og sikre at oppgavene blir løst gjennom optimal utnyttelse av ressursene

For styringsperspektivet elever/brukere/tjenester er det særskilte formuleringer for avdeling utdanning og kompetanse, avdeling plan, næring og kulturminner, avdeling kultur og folkehelse, seksjon tannhelse, avdeling samferdsel og avdeling veg.

Avdeling utdanning og kompetanse:

Opplæringen skal gi elevene framtidshåp og fremme danning, nysgjerrighet og lærelyst for å utvikle kompetanse og livsmestring i et samfunn i endring.

Avdeling plan, næring og kulturminner:

I samhandling med andre yte gode tjenester til kommuner, næringsliv og øvrige interessenter i Trøndelag.

Avdeling kultur og folkehelse:

Skal gi tjenester av høy kvalitet, og i samspill med andre legge til rette for gode kulturopplevelser i hele regionen.

Seksjon tannhelse:

Trøndelag fylkeskommune skal fremme god tannhelse og tilby tannhelsetjenester av god kvalitet til befolkningen i alle deler av fylket.

Avdeling samferdsel:

Økt tilgjengelighet gjennom bedre mobilitet og kommunikasjon i hele Trøndelag. Vi skal tenke nytt for å bidra til økt bærekraft.

Avdeling veg:

Fylkesvegnettet skal bidra til en samlet infrastruktur som ivaretar trafikksikkerhet, fremkommelighet, miljø og balansert regional utvikling. Dette vil bidra til at regionen på bærekraftig vis er attraktiv for bosetting, etablering og utvikling av næringsvirksomhet og et senter innenfor forskning og utdannelse.

I kapitlene for avdelingene og seksjon tannhelse redegjøres det mer detaljert for alle fire styringsperspektivene. Her presenteres også kritiske suksessfaktorer som er utarbeidet av avdelingene. Kritiske suksessfaktorer er det som skal til for å nå de strategiske målene.

1.3 Elever/brukere/tjenester

Strategisk mål:

*Trøndelag fylkeskommune skal yte tjenester av god kvalitet til innbyggerne i Trøndelag.
(Se egne formuleringer for avdelingene ovenfor)*

Avdeling utdanning og kompetanse

Resultatene i utdanningssektoren i Trøndelag viser en stabil eller positiv utvikling. Vi jobber målrettet med å heve nivået på de mest sentrale resultatområdene, som er gjennomføring, læringsresultater og elevenes læringsmiljø.

Elevene ved våre videregående skoler har gjennom elevundersøkelsen svart at de i stor grad trives på skolen. Prosentvist elevfravær er redusert de siste årene. Det er nå 79,5 % (78,5 % i 2021) som har fullført og bestått videregående opplæring innen fem/seks år. Det er de studieforbereidende utdanningsprogrammene som har den beste gjennomføringen sammenliknet med nasjonalt snitt for utdanningsretningen. Samlet karaktersnitt er totalt sett uendret siden skoleåret 2020-2021 og ligger på 4,21.

Skolene har i stor grad fått gjennomført sine planlagte aktiviteter for 2022. Mange skoler lykkes med formidlingsarbeidet takket være tett oppfølging og samarbeid med opplæringskontorer, kommuner og lokalt arbeids- og næringsliv.

Avdeling plan, næring og kulturminner

Vi utøver samfunnsutviklerrollen vår gjennom de lovpålagte oppgavene som høringsinstans og som dispensasjonsmyndighet og forvalter av tilskuddsordninger fra statlige myndigheter. Avdelingen har levert høringsuttalelser og fattet vedtak innen lovpålagte frister og med god kvalitet også i 2022. Vi har også ansvaret for å koordinere uttalelsene til kommunenes saker etter plan- og bygningsloven, på vegne av hele fylkeskommunen.

Fortsatt nedgang i saksbehandlingstid for våre utviklingsmidler vurderes som positivt. Vi er imidlertid i tvil om det er fornuftig å presse saksbehandlingstiden ytterligere ned. Dette på grunn av at de aller fleste prosjektene blir bedre av å være gjennom en prosess med oss og søkere.

For å sikre strategiske diskusjoner med kommunene rundt utvikling av Trøndelag er det etablert kommunedialogmøter via regionrådene. I 2022 var det en slik møterunde på høsten.

Regionalt planforum har fungert godt også i 2022. Både kommunene og regionale myndigheter gir gode tilbakemeldinger på arbeidet som gjøres.

Avdeling kultur og folkehelse

Balansekunst – Kulturstrategi for Trøndelag 2019- 2022 gir overordnede mål og retning for kulturpolitikken i Trøndelag og ligger til grunn for de tjenestene vi yter.

Avdeling kultur og folkehelse utfører både drifts- og utviklingsoppgaver og har koordineringsansvar for samiske saker, ungdom og folkehelse. Rådgiverrollen er en viktig del av samfunnsutviklerrollen. Ansatte opplever å være etterspurt og ha god dialog med kommuner og andre samarbeidspartnere.

Avdelingen forvalter også mange søkbare støtteordninger. Våre tilskuddsordninger hadde også i 2022 mange søkere - og som tidligere år, må mange støtteverdige søknader avslås. Dialogen med søkere, både de som får innvilget tilskudd og ikke, oppleves som god. Det er startet et arbeid med å samordne og forenkle støtteordninger, priser og stipend og det ble i 2022 fattet vedtak om endringer i flere tilskuddsordninger.

Avdelingen er i hovedsak tilbake til normal drift i 2022, selv om kultur- og idrettsaktivitetene i samfunnet også i 2022 var noe preget av koronapandemien. Det er knyttet bekymring til langtidsvirkningen av pandemien og for rekruttering innen kultur og idrett - både når det gjelder

utøvere, publikum og frivillighet. Dette kan på sikt ha betydning for hvordan fylkeskommunens tjenester bør innrettes. Utviklingen følges nøye i tiden fremover.

Seksjon tannhelse

Tannhelsetjenestens prioriteringer har vært i samsvar med pasientgruppers rettigheter etter tannhelsetjenesteloven. Nytt av året er at vi har tatt inn 21- og 26-åringer i statistikken. Denne gruppen har rabatterte behandling.

Ventetid for narkose har økt noe i 2022, men flere er behandlet sammenlignet med 2021. I 2022 ble 50 % av pasientene behandlet innen tre måneder, det er en reduksjon på 6 prosentpoeng fra 2021. Redusert tilgjengelighet som følge av innføring av Helseplattformen på St.Olavs hospital er trolig hovedårsaken.

Vi har tilrettelagt behandlingstilbud for tortur- og overgrepsofre og pasienter med tannbehandlingsangst ved Verdal tannklinikk, Steinkjer tannklinikk og Namsos tannklinikk.

Avdeling samferdsel

Underveis i pandemien har folks reisebehov og reiseomfang blitt sterkt påvirket av både smitteverntiltak og endrede reisevaner. Mye er normalisert etter at smitteverntiltakene opphørte i februar 2022, men det er også endringer som synes å ville vedvare over lengre tid. Ved utgangen av 2022 er antall reisende i kollektivtrafikken fortsatt ikke tilbake til det nivået vi hadde før pandemien. Antallet har økt jevnt utover i 2022 og totalt har økningen fra 2021 til 2022 vært på 25%. Det er spesielt reiser innenfor miljøpakkeområdet ¹(MP) og båt som har hatt stor økning i 2022. AtB har målt kundetilfredshet og svarene viser en liten nedgang av kundetilfredshet for reisende i Trondheim, Melhus og Malvik (buss). En liten økning for reisende i regionen og uendret tilfredshet for reisende med båt. Kundetilfredsheten er fortsatt på et godt nivå for alle områdene.

Det har i 2022 vært utfordringer med å levere en tilfredsstillende og stabil kvalitet på tjenesten individuelt tilrettede skoleskyss (drosjetjenestene). Problemene oppsto ved oppstart nye anbud høsten 2021. Gjennom 2022 har tjenestene utviklet seg til en akseptabel kvalitet ute i regionen, men det er fortsatt for store kvalitetsvariasjoner i Trondheimsområdet. Det har i oppfølgingen av dette vært tett dialog mellom fylkeskommunen, AtB og Trondheim kommune. Ved utgangen av 2022 er kvaliteten fortsatt ikke der den skal være.

Avdeling veg

Det er også i 2022 gjort oppgraderinger og nybygging på viktige deler av fylkesvegnettet. Noe som har gitt et løft av fremkommelighet og trafikksikkerhet på de aktuelle strekningene. Samlet sett har det imidlertid på fylkesvegnettet vært en liten forverring i dekketilstand. Andelen av fylkesvegnettet som er registrert med dårlig/svært dårlig dekketilstand har gått opp fra 54,7% i 2021 til 56,6% i 2022. Dette er en utvikling som også er sett tidligere år, hvor det generelle vedlikeholdsetterlepet på fylkesvegnettet er økende.

Det er i 2022 etablert 2200 meter gang- og sykkelveger. Med pågående aktivitet innenfor porteføljen av gang- og sykkelveg forventes det ytterligere effektivisering i utbyggingen av trafikksikre løsninger for myke trafikanter i 2023.

Utviklingen innenfor trafikksikkerhet på fylkesvegnettet har i 2022 hatt en negativ trend for kategorien drepte/hard skadet. For disse tallene foreligger det imidlertid en statistisk usikkerhet.

Det jobbes med kartlegging av flaskehalser. Oppdaterte bæreevne målinger på B-vegnettet² ble utført 2022. I tillegg ble også målt overbyggingstykkelse. Sammen med data fra system for overvåking av teledydeutvikling for veier med redusert bæreevne og vinterklasse, gis det et

¹ Kapittel 8.2

² Vegstrategi 2023-2032, [funksjonsklasser](#)

godt grunnlag for å avdekke og identifisere flaskehalsen på et mer systematisk nivå og som kan inngå i strategisk planlegging.

Det er for avdeling veg levert klimaregnskap for 2022. Opplysninger herfra gir godt grunnlag for målrettet tiltak slik utslipp av klimagass kan reduseres. Med et sikte om å redusere klimagassutslippet fra arbeidet som utføres på fylkesvegnettet, er det i 2022 utlyst tre asfaltkontrakter der klimagassutslipp ble vektet som en del av konkurransen. For investeringsprosjekter er det tilsvarende i 2022 jobbet med utvikling av bonusordning som skal belønne entreprenør for å redusere klimagassutslipp fra bygging av ny veg.

1.4 Samfunnsutvikling

Strategisk mål:

Trøndelag skal være en attraktiv region ved å utnytte regionens fortrinn, utvikle bolyst og livskvalitet og fremme bærekraft, verdiskaping og kompetanse i hele Trøndelag.

Avdeling utdanning og kompetanse

Trøndelag fylkeskommune bidrar til og legger til rette for gode opplæringsarenaer. Dette gjelder både i skole og på læreplassen, samt andre arenaer der fylkeskommunen har ansvar for opplæringen, blant annet knyttet til institusjoner innen barnevern.

Fylkeskommunene har fått et forsterket ansvar for å bidra til bedre samsvar mellom etterspørsel etter arbeidskraft og kompetanse i egen region. Dette betyr at fylkeskommunen har et helhetlig ansvar for kompetansepolitikken i fylket, blant annet gjennom oppdaterte regionale planer, et godt kunnskapsgrunnlag og et systematisk samarbeid med kompetanseaktørene regionalt. Kompetanseforum Trøndelag er godt etablert, og Trøndelag fylkeskommune har ansvar for å lede og koordinere forumet. I tillegg er statistikkutvalget, som er et underutvalg av Kompetanseforum Trøndelag, en arena som har ansvar for å utvikle og vedlikeholde et kunnskapsgrunnlag for kompetansepolitikken bl.a. gjennom portalen Trøndelag i Tall.

Avdeling plan, næring og kulturminner

Avdelingen bidrar i arbeidet med kommunedialogen, sammen med KS og Statsforvalteren. Fylkeskommunen var hovedansvarlig for Arena Trøndelag i oktober. I 2022 har vi prioritert den regionale distriktssatsingen, som skal bidra til at distriktskommunene bedre kan møte de kommende utfordringene innenfor ulike samfunnsområder.

I 2022 ble arbeidet med revisjon av Trøndelagsplanen – regional planstrategi for 2024 – 2027 startet opp. Dette er omfattende arbeid med behov for utstrakt samarbeid på tvers i hele organisasjonen og i samarbeid med kommuner og andre regionale virksomheter. Det har ellers vært stor aktivitet knyttet til oppfølging av regionale planer og strategier:

- Regional plan for arealbruk hadde prosesser for å sikre eierskap i kommunene og i statsforvaltningen.
- Regional vannforvaltningsplan har gjennom organiseringen av vannområdekoordinatorene gitt en god forankring i vannområdene.
- Klimaomstillingsstrategien viser til ulike områder som det må arbeides med for å oppnå utslippsmål mot 2030. Dette følges opp som årlige aktiviteter i handlingsplanen.
- Klimapartnere Trøndelag er et eget satsingsprosjekt i hovedsak mot næringslivet, men også noen kommuner er partnere. Klimapartnere skal underbygge satsingene i verdiskapingsstrategien.
- Bærekraftsnettverket i Trøndelag er opprettet av og foreløpig finansiert av fylkeskommunen. Det er organisert med en styringsgruppe bestående av KS, Statsforvalteren, Næringsalliansen, to kommuner (Namsos og Orkland) og fylkeskommunen. Det har vært stor aktivitet i nettverket i 2022.

- Verdiskapingsstrategien har bred forankring i næringslivet i Trøndelag og har Næringspartnerskapet som sitt forum for samarbeid.

Økte oppgaver medfører økt behov for koordinering, og dette er synlig i ansvaret for koordinering av plansaker. Koordinering er særlig tid- og ressurskrevende i Trondheimsregionen, der fylkeskommunen har mange roller, som regional kulturminnemyndighet, fylkesvegeier, kollektivansvarlig og eiendomsaktør, og hvor utbyggingspresset er stort.

Avdelingen har ansvaret for utvikling av «Trøndelag i tall» i samarbeid med Statsforvalteren og etablering av kunnskapsgrunnlag gjennom statistikk og analyser for det meste av plan- og strategiarbeid som foregår i fylkeskommunen. På GIS³-siden prioriterer vi å få på plass arealregnskap og naturregnskap som et godt kunnskapsgrunnlag for en bærekraftig arealforvaltning.

Avdeling kultur og folkehelse

Samarbeid med ulike aktører innenfor kultur- og folkehelsefeltet er en viktig del av avdelingens bidrag til samfunnsutviklingen. Digitale møter har gjort det mulig å samarbeide godt med kommuner og andre eksterne aktører også i 2022. Ansatte i avdelingen har vært delaktige i samarbeid med en lang rekke organisasjoner, FoU-miljø, kommuner og Statsforvalteren.

Arbeidet på kultur- og folkehelsefeltet skal være kunnskapsbasert. Kunnskapsgrunnlaget må hele tiden korrigeres og fylles på. Det er startet et internt prosjekt for å forbedre arbeidet med å systematisere statistikken vi har tilgjengelig og utvikle kunnskapsgrunnlaget for sektoren.

Trøndelag fylkeskommune er medeier og tilskuddsyter til en rekke kulturinstitusjoner, og deltar dermed i generalforsamlinger og eiermøter der vi har eierinteresser.

Fylkeskommunen har en tydelig rolle i prioritering og tildeling av spillemidler. Tildeling skjer i tråd med retningslinjer vedtatt av fylkestinget. Økonomisk og praktisk støtte til en rekke prosjekter innenfor folkehelse, idrett, frivillighet, kunst og kultur, er bidrag til samfunnsutviklingen.

Seksjon tannhelse

Tannhelsetjenesten har fått på plass overordnende samarbeidsavtale med alle kommunene i fylket. Klinikkkstrukturen er ikke endret i forbindelse med eller etter sammenslåingen. Ønsket om et desentralisert tilbud til hele befolkningen må veies mot krav til effektiv drift og levering av tjenester av høy kvalitet.

Tannhelsetjenesten rekrutterer godt til klinikker i sentrale strøk, men det var i 2022 vanskelig å få rekruttert til stillinger utenfor Trondheimsregionen. Ved årsskiftet var det tolv tannlegestillinger og en tannpleierstilling ledig.

³ GIS – Geografisk informasjonssystem

Avdeling samferdsel

Avdelingens hovedinnsats er rettet mot å tilrettelegge for et effektivt, miljøriktig og brukerrettet transportnettverk i fylket. Lykkes fylkeskommunen i dette arbeidet vil det være et vesentlig bidrag til bolyst og næringsutvikling i hele fylket.

Avdelingen har i 2022 videreført sitt engasjement med å få utviklet hurtigbåter som møter fylkeskommunens miljøambisjoner i framtidige anskaffelser av hurtigbåttjenester. Løsningene som utvikles vil ikke bare redusere klimagassutslipp, men på sikt også bidra til rimeligere sjøtransport og dermed til et bedre transporttilbud til viktige kystregioner.

Avdelingen er også aktiv i arbeidet med å få bygget ut bredbånd og digital infrastruktur. Arbeidet følger fylkeskommunens vedtatte «veikart for bredbånd». I 2022 har det vært utfordringer med å få utlyst og omsatt alle midler stilt til disposisjon fra nasjonale myndigheter til ønsket prosjektoppstart. Dette er imidlertid forsinkelser som vil bli tatt inn i løpet av 2023.

Ellers har avdelingen lagt ned betydelig innsats i å videreføre prosjekter innenfor godstransport, teknologiprojekter innenfor miljøpakken, forarbeider og tidlig utredning av bussanbudene som skal gjelde fra 2029 i Trondheim og region, legge til rette for drosjetjenester i distriktene gjennom våre innkjøp og deltatt inn mot en mengde samferdselsrelaterte utviklings prosjekt som blant annet «Jøa t'land», «Øya t'land» og Ytterøysambandet.

Avdeling veg

Avdeling veg har gjennom 2022 videreført arbeidet med innovasjon og god teknologiutnyttelse fra tidligere år. Det legges til rette for, og er et sterkt engasjement internt for ytterligere utvikling og fortløpende effektivisering og kvalitativ styrking til gagn for samfunnet.

Bruken av droneteknologi til overvåkning, planlegging og prosjektering av vegprosjekter er videreført og utviklet. I tilknytning til bru-fornyingsprosjekter vurderes det fortløpende nye innovative løsninger som både reduserer kostnader og byggetid.

Det er videreført fokus på en forutsigbar og effektiv fylkeskommunal forvaltning. For å bidra til dette, vurderes det kontinuert utvikling i bruken av digitaliseringsløsninger for området.

Innenfor veginvesteringer har Trøndelag fylkeskommune generelt stor aktivitet. Parallelt skjer planlegging av prosjekter og utlysninger slik gjennomføringsevnen sikres opprettholdt også i 2023. Gjennom denne samlede investeringsporteføljen utvikles infrastrukturen på fylkesvegnettet slik infrastrukturen bidra til bolyst, livskvalitet og verdiskaping. Det søkes i enhver sammenheng å ha en balansert regional utvikling.

Med tanke på forutsigbar fremkommelighet er det innenfor bru-området dessverre en økning i antallet av bruer med høy skadegrad (12 – 16)⁴.

Innenfor Miljøpakken er det stor aktivitet både med tanke på pågående utbygging og planlegging av fremtidig utvikling av infrastrukturen. Dette gjelder ikke minst planlegging av Gateprosjektene og prosjekter innenfor hovednett sykkel. Begge områder der fylkeskommunen vil ivareta stor anleggsaktivitet som i vesentlig omfang vil bidra til måloppnåelse for Miljøpakken.

⁴ Vegstrategi 2023-2032, [bruer med skadegrad](#)

1.5 Medarbeidere

Strategisk mål:

Trøndelag fylkeskommune er en utviklingsorientert organisasjon med engasjerte og kompetente medarbeidere som samarbeider for å nå felles mål.

1.5.1 Medarbeiderundersøkelsen

En medarbeiderundersøkelse er en strukturert kartlegging av ansattes opplevelse av viktige sider ved sin arbeidssituasjon; det som påvirker trivsel, engasjement og rammer for å gjøre en god jobb. En slik undersøkelse er viktig i arbeid med organisasjonsutvikling og arbeidsmiljø.

Det er gjennomført en medarbeiderundersøkelse blant alle ansatte i november 2022. Med en svarprosent på 84 % gir resultatet fra undersøkelsen et godt grunnlag for videre arbeid med utviklingen av organisasjonen.

Tabell 2: Resultater medarbeiderundersøkelse Trøndelag fylkeskommune 2018-2020-2022

Styringsperspektiv: Medarbeidere			
Trøndelag fylkeskommune er en utviklingsorientert organisasjon med engasjerte og kompetente medarbeidere som samarbeider for å nå felles mål.			
Jobbinnhold og engasjement	2018	2020	2022
Autonomi (opplevd selvstendighet)	4,0	4,0	4,1
Medarbeideres utvikling	4,1	4,0	4,1
Rolleforståelse	3,9	3,9	4,0
Balanse (Arbeidsbelastning)	3,6	3,5	3,6
Rammevilkår (Informasjon, arbeidsverktøy og kompetanse)	4,0	4,0	4,0
Engasjement	4,3	4,3	4,3
Ledelse og samarbeid	2018	2020	2022
Samarbeidsklima	3,9	3,9	4,0
Målorientert ledelse	3,9	3,9	3,9
Støttende ledelse	3,9	4,0	4,0
Utviklingsorientert ledelse	3,9	3,9	4,0
Strategiske forhold og gjennomføringsevne	2018	2020	2022
Endring og innovasjon	3,8	3,8	3,9
Brukerorientering	4,0	3,9	4,0
Gjennomføring	3,8	3,7	3,8
Helhet	3,6	3,6	3,6
Uønsket atferd	2018	2020	2022
Utsatt for Mobbing og trakassering	4,9 %	3,7 %	4,0 %
Utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet	0,9 %	0,7 %	1,0 %
Utsatt for trusler	2,9 %	2,6 %	2,0 %
Utsatt for vold	1,5 %	0,9 %	1,0 %
Sykefravær	2018	2020	2022
Langtids sykefravær	Kommenteres særskilt i kapitel 1.7		
Korttids sykefravær			

Skalaen går fra 1-5. Score under 3,5 er indikasjon på at det er negativ opplevelse av indikatoren. Det er ingen suksessfaktor på overordnet nivå som er under 3,6, men enkeltspørsmål har lavere score.

Sammenlignet med 2018 og 2020 har resultatene overordnet holdt seg stabile. Spørsmål knyttet til autonomi (opplevd selvstendighet), medarbeideres utvikling og utviklingsorientert ledelse oppnår litt høyere vurderinger enn i 2020. Det samme gjør rolleforståelse samt samarbeidsklima.

En høy andel av de ansatte i fylkeskommunen opplever å ha innflytelse på sin arbeidssituasjon og kan planlegge sitt arbeid selv. Mange opplever også et støttende arbeidsmiljø; både fra kollegaer og nærmeste leder.

Som i 2018 og 2020 er det utfordringer knyttet til balanse og helhet. For balanse forekommer det tilfeller av medarbeidere som rapporterer om høyt stressnivå på tvers av alle grupper i fylkeskommunen. Nesten 1 av 3 rapporterer om et høyt stressnivå. I noen enheter er det et veldig høyt stressnivå og det bør jobbes målrettet mot disse for å redusere ubehagelig stress. Det har likevel vært en liten økning fra 2020 for balanse som tema. Helhet er uendret for alle disse årene.

Engasjement og gjennomføringsevne er viktige faktorer for å oppnå gode resultater i en virksomhet. Andelen høyt engasjerte medarbeidere i fylkeskommunen er stabilt høyt. Gjennomføringsevnen er på et noe lavere nivå enn engasjement, men scorer til gjengjeld litt høyere i 2022 enn i 2020.

Både endring og innovasjon, brukerorientering og gjennomføring har en liten økning fra 2020. Opplevelse av godt samarbeid og graden av brukerorientering er noe som skiller enheter med høy gjennomføringsevne fra de med lav gjennomføringsevne. Det å fremme kunnskaps- og informasjonsdeling samt involvering av brukere vil kunne ha positive effekter for gjennomføringsevnen i fylkeskommunen.

Fylkeskommunen har nullvisjon for mobbing, trakassering, trusler og vold. Likevel er det noen flere som opplever å bli utsatt for uønsket adferd i 2022 sammenlignet med 2020. Av de 4 % ansatte som har opplevd å bli utsatt for mobbing og trakassering, rapporterer 55 % om at de har vært utsatt for dette fra kolleger og 30% fra overordnede, mens resten er fra eksterne (pasient, elev/foresatt, publikum, samarbeidspartner). Av de 1 % ansatte som er utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet, rapporterer 56 % at de har opplevd det fra eksterne, mens 54 % har blitt utsatt for dette fra overordnede eller kolleger.

Av de 1 % (47) ansatte som svarer at de er utsatt for trusler eller vold på jobb, har 94 % vært utsatt for vold fra eksterne. Det er 2 % ansatte som er utsatt for trusler, 32 % av truslene kommer fra kolleger eller overordnede og 78 % fra eksterne.

6 % sier de har hatt sykefravær som de mener skyldes forhold ved arbeidsplassen. Det oppgis forskjellige årsaker, men arbeidsbelastning er den årsaken som flest oppgir som årsak til sykefraværet.

Partssamarbeidet er viktig i arbeid med organisasjonsutvikling og arbeidsmiljø. Rapporten fra medarbeiderundersøkelsen behandles i hovedarbeidsmiljøutvalget (HAMU) og i informasjons- og drøftingsmøter hvor både verneombud og tillitsvalgte involveres i oppfølgingen med utarbeidelse av tiltak og oppfølging av disse.

1.5.2 Likestilling og diskriminering

Sosial bærekraft betinger at grunnleggende menneskelige behov er dekket. Trøndelag fylkeskommune jobber for å utjevne forskjeller mellom mennesker og å gi alle mulighet til deltagelse i arbeids- og samfunnsnivå. Målet er at alle i trøndersamfunnet, uansett kjønn, alder, funksjonsevne, hudfarge og kulturell bakgrunn skal ha like muligheter.

Trøndelag fylkeskommune startet i 2022 opp et arbeid for å sertifisere seg som arbeidsgiver i Likestilt arbeidsliv. I forbindelse med dette arbeidet er det utarbeidet forslag til handlingsplan som skal behandles i administrasjonsutvalget mars 2023. Forslaget til handlingsplan beskriver fylkeskommunens forsterkede innsats på syv områder. Disse områdene er direkte relatert til myndighetenes krav for aktivitets- og redegjørelsesplikten i likestillings- og diskrimineringsloven.

Likestillingsredegjørelsen (ARP) ligger som eget vedlegg til årsrapporten.

1.5.3 Varsling

Revisjon av varslingsrutinene i 2020 viste at varslingseffektiviteten i organisasjonen var noe lavere enn i arbeidslivet ellers. Det ble iverksatt flere tiltak for å gjøre varslingskanalen bedre kjent og for å øke kunnskapen om varsling blant våre ansatte. Videoer som er utarbeidet av Arbeidstilsynet med informasjon om hva varsling er ligger tilgjengelig på varslingsområdet på intranettet. Et samlet rektorkollegium fikk opplæring i håndtering av varsel oktober 2022. Varslingsrutinen er tatt opp i ulike personalmøter.

Det er startet et arbeid med å få varslingsløsningen oversatt til sør-samisk. Innledende informasjon i løsningen er på plass, men store deler av prosedyren gjenstår på grunn av knapphet på oversetterressurser.

Det ble lagt inn tre spørsmål om varsling ved medarbeiderundersøkelsen i 2022. Resultatet viser at det fremdeles er for stor andel ansatte som ikke bekrefter tilfredsstillende kjennskap til interne varslingsrutiner.

Fylkeskommunen mottok 17 varsel i 2022, mot 14 i 2021. Noen av de meldte tilfellene faller utenom arbeidsmiljølovens regler for varsling, det kan for eksempel være et avvik. I 2022 gjaldt det 4 saker. Det er flest varslingstilfeller ved de videregående skolene. Utviklingen av varslingsaktiviteten i fylkeskommunen vises av tabellen under.

Tabell 3: Varslingsaktivitet 2019-2022

Varslingsaktivitet	2019	2020	2021	2022
Antall tilfeller meldt som varsel totalt for året	7	6	14	17
Antall tilfeller som faller inn under reglene for intern varsling	5	2	7	13
Antall tilfeller som ble meldt i digital varslingskanal	5	2	8	9
Antall tilfeller med anonym varsler/avsender	3	0	4	2

1.6 Økonomi

Strategisk mål:

Trøndelag fylkeskommune skal ha en bærekraftig økonomi og sikre at oppgavene blir løst gjennom optimal utnyttelse av ressursene.

Trøndelag fylkeskommune har et positivt netto driftsresultat på 373,1 millioner kroner i 2022. Dette utgjør 3,7 % av brutto driftsinntekter, en nedgang fra 4,6 % i 2021. Hovedårsaken til et positivt resultat er høyere skatteinntekter, og at vi også fikk koronakompensasjon i 2022. Netto finanskostnader ble noe lavere enn budsjettert som følge av blant annet høyere renteinntekter. Det ble et betydelig mindreforbruk på tjenesteområdene, som blant annet skyldes gjenbevilgninger fra året før som ikke har blitt brukt. Det ble investert for 2,2 milliarder kroner i skoler og veier.

Nærmere beskrivelse av frie inntekter og netto finansutgifter i avsnitt 1.6.1. Resultatet på tjenesteområdene blir nærmere beskrevet i avsnitt 1.6.2.

1.6.1 Resultatvurdering

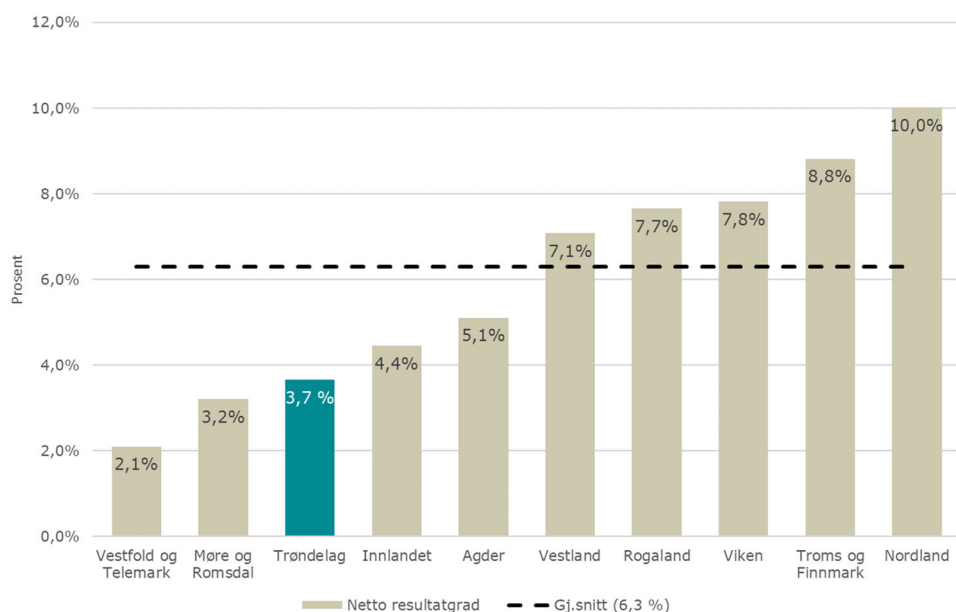
Finansielle måltall og handlingsregler

Kommuneloven krever at vi forvalter økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid. Fylkestinget har vedtatt fem finansielle måltall og handlingsregler som skal bidra til langsiktig økonomisk styring.

Tabell 4: Finansielle måltall og handlingsregler for Trøndelag fylkeskommune

	Mål	Resultat 2022	Resultat 2021
Finansielle måltall			
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	Minst 4,0 %	3,7 %	4,6 %
Fritt disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter	Minst 4,0 %	5,6 %	5,9 %
Gjeldsgrad i % av brutto driftsinntekter	Maksimalt 113,0 %	113,9 %	113,7 %
Handlingsregler			
Rentebufferfond i % av usikret lånegjeld	3 % - max 200 millioner	2,9 %	3,0 %
Finansutgifter i % av brutto driftsinntekter	Maksimalt 8,0 %	6,8 %	6,8 %

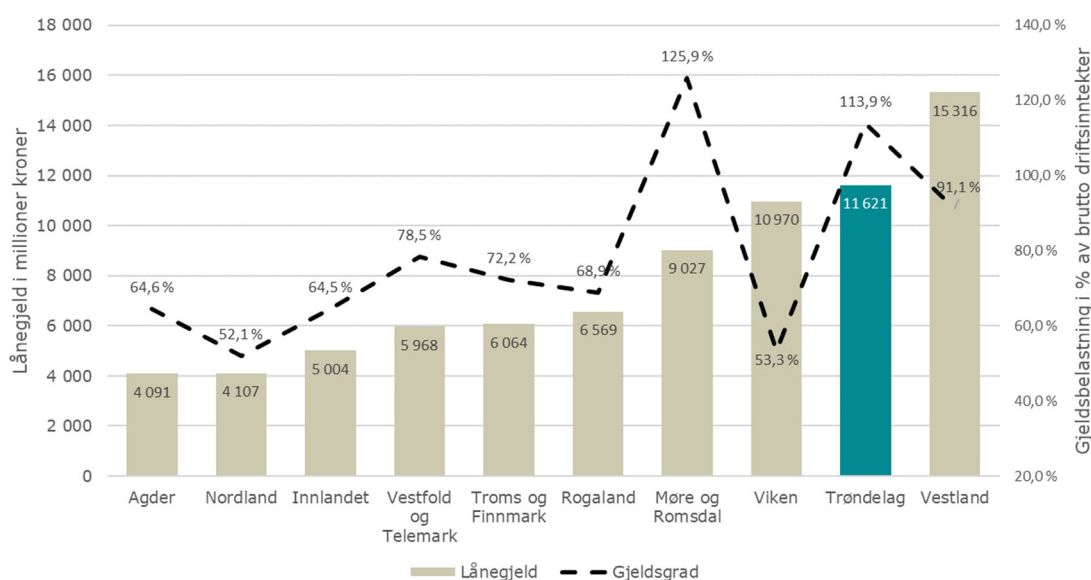
Netto driftsresultat i prosent av driftsinntekt i 2022 er 3,7 %. Dette er et noe svakere resultat enn forrige års driftsresultat på 4,6 %. Gjennomsnittlig netto driftsresultatet for fylkeskommunene i 2022 er 6,3 %, som er en nedgang fra 7,4 % i 2021.

Figur 1: Netto driftsresultat i prosent av sum driftsinntekter, alle fylkeskommuner

Trøndelag fylkeskommune har et disposisjonsfond på 1,5 milliarder kroner per 31.12.2022. Dette er frie midler, men fylkestinget har reservert deler av disposisjonsfondet til bestemte formål. Den andelen som ikke er forbeholdt bestemte formål kalles her «fritt disposisjonsfond» (frie midler uten bindinger fra fylkestinget), og den skal helst være 4 % av brutto driftsinntekter eller høyere. Ved utgangen av 2022 var «fritt disposisjonsfond» 572 millioner kroner og utgjorde 5,6 % av brutto driftsinntekter på 10,2 milliarder kroner.

Gjeldsgraden endte på 113,9 % av brutto driftsinntekter. Gjelden ved utgangen av 2022 er 11 621 millioner kroner. Måltall for gjeldsgrad er vedtatt til maksimalt 113 % av brutto driftsinntekter. Måltallet vårt tilsier en lånegjeld på 11 533 millioner kroner. Sammenlignet med øvrige fylkeskommuner har Trøndelag høy lånegjeld.

Figur 2: Gjeldsgrad og lånegjeld per 31.12.2022, alle fylkeskommuner

Handlingsregelen for rentebufferfond gir et «tak» på 3 % av den andelen av låneporteføljen som ikke er sikret, eller maksimalt 200 millioner kroner. Lånegjelden i lånefondet utgjorde pr 31. desember 11,7 milliarder kroner. Sikrede lån utgjorde 5,4 milliarder kroner (46 %) og usikrede lån 6,3 milliarder kroner (54 %). Det er i 2022 ikke avsatt midler til rentebufferfondet. Fondets

størrelse ved utgangen av året var i overkant av 180 millioner kroner eller 2,9 % av andelen lånegjeld som ikke er sikret. Beløpet på fondet er i tråd med handlingsregelen.

Handlingsregelen for finansutgifter er å bevisstgjøre hvor stor andel av våre tilgjengelige inntekter som går med til å dekke finanskostnader. Perspektivet er at å låne penger er å forbruke nå, på bekostning av fremtiden. Handlingsregelen sier at maksimalt 8 % av brutto driftsinntekter skal gå til dekning av finansutgiftene. I 2022 utgjorde finanskostnadene 6,8 % av brutto driftsinntekter. Finansutgiftene økte med 65,7 millioner kroner fra 2021 til 2022.

Driftsregnskapet

I dette avsnittet gir vi en litt nærmere beskrivelser av driftsinntektene og -utgiftene.

Tabell 5: Økonomisk oversikt drift

	Regnskap	Opprinnelig budsjett	Regulert budsjett	Avvik	Regnskap
Tall i 1000 kroner	2022	2022	2022	2022	2021
Driftsinntekter					
Rammetilskudd	-4 159 577	-4 053 895	-4 156 134	3 443	-4 268 745
Inntekts- og formuesskatt	-3 470 519	-3 061 568	-3 443 268	27 251	-3 164 642
Eiendomsskatt	0	0	0	0	0
Andre skatteinntekter	0	0	0	0	-15 049
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-383 948	-30 000	-373 497	10 452	-247 904
Overføringer og tilskudd fra andre	-1 905 528	-1 459 225	-1 581 954	323 574	-1 847 932
Brukerbetalinger	-79 169	-106 699	-84 499	-5 330	-81 479
Salgs- og leieinntekter	-208 086	-204 615	-197 062	11 024	-198 410
Sum driftsinntekter	-10 206 827	-8 916 002	-9 836 413	370 414	-9 824 160
Driftsutgifter					
Lønnsutgifter	2 736 986	2 533 656	2 734 690	-2 295	2 609 887
Sosiale utgifter	728 083	737 456	758 569	30 485	702 508
Kjøp av varer og tjenester	4 410 819	3 799 926	4 425 133	14 314	4 201 811
Overføringer og tilskudd til andre	1 368 236	1 128 044	1 475 200	106 965	1 273 907
Avskrivninger	742 700	0	742 700	0	727 083
Sum driftsutgifter	9 986 824	8 199 083	10 136 293	149 469	9 515 196
Brutto driftsresultat	-220 003	-716 919	299 880	519 883	-308 963
Finansinntekter/Finansutgifter					
Renteinntekter	-78 820	-29 442	-41 042	37 778	-39 204
Utbytter	-17 723	-1 623	-16 623	1 100	-1 625
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-10 223	0	-3 000	7 223	-2 955
Renteutgifter	249 505	270 988	272 198	22 693	192 276
Avdrag på lån	446 890	444 140	446 890	-1	438 442
Netto finansutgifter	589 630	684 063	658 423	68 793	586 934
Motpost avskrivninger	-742 700	0	-742 700	0	-727 083
Netto driftsresultat	-373 074	-32 857	215 602	588 676	-449 113
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:					
Overføring til investering	327 836	8 078	242 144	-85 692	124 736
Avsetninger til bundne driftsfond	320 635	0	10 030	-310 606	374 640
Bruk av bundne driftsfond	-269 299	-9 619	-11 161	258 138	-309 005
Avsetninger til disposisjonsfond	280 177	60 353	280 177	0	258 742
Bruk av disposisjonsfond	-286 276	-25 955	-736 792	-450 516	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	373 074	32 857	-215 602	-588 676	449 113
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0

Driftsinntekter og driftsutgifter

Sum driftsinntekter i 2022 er 10,2 milliarder kroner. De frie inntektene utgjør 7,6 milliarder kroner av dette. De frie inntektene er rammetilskudd, skatteinntekter og inntektsutjevning av skatteinntektene.

Andre inntekter som inngår i sum driftsinntekter er andre overføringer og tilskudd fra staten, overføringer og tilskudd fra andre, brukerbetalinger og salgs- og leieinntekter. Merinntekt og avvik mellom regnskap og revidert budsjett for sum driftsinntekter er 370 millioner kroner. Øremerkede tilskudd og refusjon fra staten utgjør til sammen en merinntekt på 355 millioner kroner.

Brutto driftsutgifter ble på 10 milliarder kroner, som er 149 millioner kroner lavere enn budsjettet. Lønn og sosiale utgifter utgjør 34,7 % av brutto driftsutgifter. Driftsutgiftene er knyttet til de ulike tjenesteområdene og blir nærmere omtalt i avsnitt 1.6.2.

Frie inntekter

For de frie inntektene er det i 2022 en merinntekt på 30,7 millioner kroner. For skatteinntekter og skatteutjevning er det en netto merinntekt 8,0 millioner kroner. Merinntekt for rammetilskuddet er 22,7 millioner kroner.

Tabell 6: Frie inntekter 2022 og endringer 2021-2022

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2022	Revidert budsjett 2022	Avvik 2022	Regnskap 2021	Endring 2021-2022
Rammetilskudd	-3 788 719	-3 765 986	22 733	-3 958 054	-4,3 %
Skatteutjevning	-370 858	-390 148	-19 290	-310 690	19,4 %
Skatteinntekter	-3 470 519	-3 443 268	27 251	-3 179 689	9,1 %
Sum frie inntekter (generelle driftsinntekter)	-7 630 096	-7 599 402	30 694	-7 448 433	2,4 %

Vi har i løpet av året økt anslaget for frie inntekter med 483,9 millioner kroner, fra opprinnelig budsjett til revidert budsjett. Anslag for skatt og skatteutjevning har vi økt med 499,2 millioner kroner. Anslag for rammetilskudd har vi redusert med 15,3 millioner kroner.

I tertialrapport 1 (fylkestingssak 38/22) ble anslag for skatt og skatteutjevning betydelig oppjustert. Årsaken til økningen var i stor grad økt restskatt på grunn av utbytteuttak i 2021. Anslag på skatt og skatteutjevning ble også oppjustert i tertialrapport 2 og sak om nysaldert statsbudsjett (fylkestingssak 66/22 og 88/22). Begrunnelse for økningen var høy skatteinngang høsten 2022.

Staten valgte imidlertid å dra inn betydelige deler av den økte skatteinngangen, ved en reduksjon i rammetilskuddet med 209,7 millioner kroner. Den økte skatteinngangen, korrigert for inndragning av rammetilskudd, har vi brukt til styrking av tjenesteområde fylkesvei, avsetning til disposisjonsfond og overføring fra drift til investeringer.

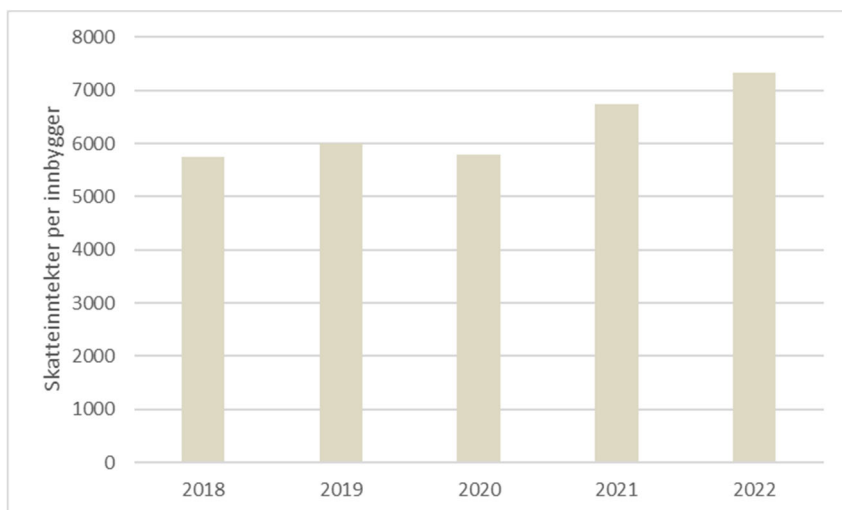
Staten har også økt rammetilskuddet på grunn av styrking til tannhelse, kompensasjon reduserte fergetakster og gratis ferje og koronakompensasjon, og til sammen utgjør dette 217,2 millioner kroner for Trøndelag fylkeskommune.

Staten tildelte de siste koronakompensasjonene på slutten av året og Trøndelag fylkeskommune mottok 22,7 millioner kroner. Vi har ikke budsjettet med dette. Dette blir da en merinntekt for rammetilskuddet for 2022.

Utvikling skatteinntekter

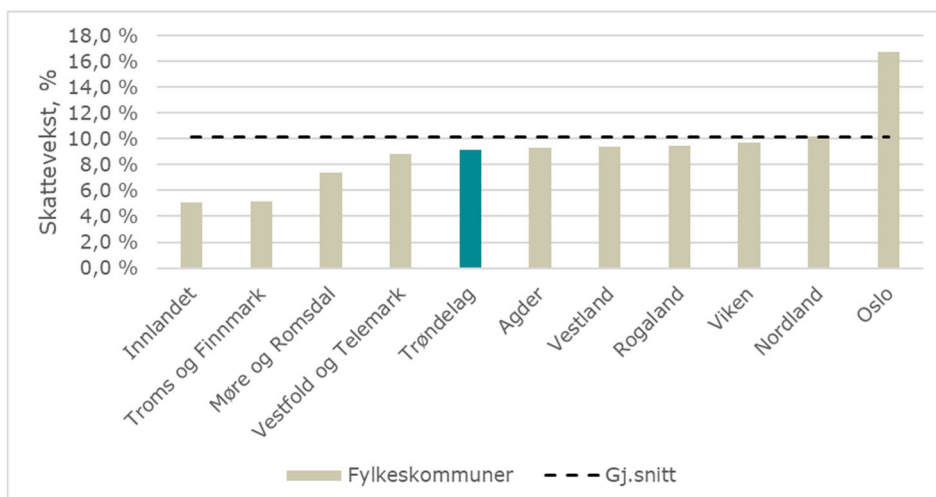
Skatteveksten i 2022 for alle fylkeskommuner (inkludert Oslo) er på 10,2 %. For Trøndelag fylkeskommune er veksten på 9,1 %. Mye av den økte skatteinngangen skyldes økt restskatt på grunn av store utbytteuttak i 2021. Dette er ekstraordinære inntekter for 2022.

Skatteinntektene har økt mye siden 2020. I 2020 var det en nedgang i skatteinntektene på grunn av virkningene av koronapandemien. I 2021 ble det økte skatteinntekter, delvis på grunn økt skattøre til fylkeskommunene. Men en høy skattevekst mot slutten av året bidro også til uventet stor skatteinngang i 2021. Ekstraordinære skatteinntekter og gode konjunkturer også i 2022 innebærer to år med høy skattevekst. I Trøndelag er skatt per innbygger 26 % høyere i 2022 enn i 2020.

Figur 3: Skatteinntekter per innbygger Trøndelag fylkeskommune 2018 – 2022

Oslo skiller seg ut med veldig høy skattevekst, mens Innlandet og Troms og Finnmark skiller seg ut med lav vekst. Trøndelag har skatteinntekter per innbygger noe under landsgjennomsnittet. Den store skatteveksten har derfor også gitt en stor økning i skatteutjevningen.

Figur 4: Vekst i skatteinntekter alle fylkeskommuner i 2022

Netto finansutgifter

Tabell 7: Finansinntekter og finansutgifter

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Revidert budsjett 2022	Avvik 2022	Regnskap 2021
Finansinntekter/Finansutgifter					
Renteinntekter	-78 820	-29 442	-41 042	37 778	-39 204
Utbytter	-17 723	-1 623	-16 623	1 100	-1 625
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-10 223	0	-3 000	7 223	-2 955
Renteutgifter	249 505	270 988	272 198	22 693	192 276
Avdrag på lån	446 890	444 140	446 890	0	438 442
Netto finansutgifter	589 630	684 063	658 423	68 793	586 934

Netto finansutgifter ble på 589,6 millioner kroner, som er 68,8 millioner kroner lavere enn budsjettet. Renteinntektene ble 37,8 millioner kroner høyere enn budsjettet. Budsjettet ble økt med 11 millioner kroner i tertialrapport 2, men rentene ble høyere enn anslått på grunn av brattere rentekurve og god likviditet på slutten av året.

På tross av den høye renteøkningen ble renteutgiftene 22,7 millioner kroner lavere enn budsjettet, noe som utgjør et avvik på 8 % av revidert budsjett. Dette skyldes blant annet at økt låneopptak ble gjort i siste halvår. Totalt gjeldsnivå, som er grunnlaget for renteutgiftene, var derfor lavere enn hva det var budsjettet med i store deler av året. På de fleste lån og obligasjoner har vi kvartalsvis renteregulering. Dette gir også en senere effekt av renteendringer.

Det ble betalt 446,9 millioner kroner i avdrag som er i henhold til budsjett. Det er betalt 87,8 millioner kroner mer enn minimumsavdraget.

Disponering eller dekning av netto driftsresultat

Netto driftsresultat anvendes til overføring til investeringer og annen netto avsetning til fond. I samsvar med regnskapsforskriften skal driftsregnskapet avsluttes i 0 på bunnlinjen. Dette betyr at et positivt netto driftsresultat skal elimineres (disponeres) i årsavslutningen.

Elimineringen gjøres ved at budsjettet bruk av disposisjonsfond ikke gjennomføres. Mye av budsjettet bruk av disposisjonsfond skyldes at mindreforbruket fra 2021 gjenbevilges i 2022. Og gjenbevilgningen gjøres ved bruk av disposisjonsfond. Etter at overføringer til investeringer og bruk og avsetning av fond er ført i henhold til vedtatt budsjett og regler, var det et mindreforbruk på 450,5 millioner kroner. Bruk av disposisjonsfond ble derfor strøket med tilsvarende beløp.

Overføring fra drift til investering

Det ble i 2022 overført 327 millioner kroner fra drift til investering.

Det er gjort administrative budsjettendringer på overføring fra drift til investering, dette gjelder blant annet kjøp av kjøretøy eller utstyr ved våre videregående skoler og tannklinikker. De aktuelle seksjonene og skolene overfører midler fra driftsbudsjettene sine for å finansiere de investeringene som er gjort. Avdeling veg har overført belønningsmidler fra drift til ulike investeringsprosjekter innenfor miljøpakken. Disse midlene er ikke budsjettet og utgjør et avvik mellom regnskap og budsjett på 16 millioner kroner i 2022.

Netto avsetninger fond

Netto avsetning til fond ble 45 millioner kroner, som er et avvik i forhold til budsjett på 503 millioner kroner.

Tabell 8: Avsetning til fond

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Revidert budsjett 2022	Avvik 2022	Regnskap 2021
Avsetninger til bundne driftsfond	320 635	0	10 030	-310 606	374 640
Bruk av bundne driftsfond	-269 299	-9 619	-11 161	258 138	-309 005
Avsetninger til disposisjonsfond	280 177	60 353	280 177	0	258 742
Bruk av disposisjonsfond	-286 276	-25 955	-736 792	-450 516	0
Netto avsetning fond	45 238	24 779	-457 746	-502 984	324 377

Bundne driftsfond

Det er avsatt 320,6 millioner kroner og brukt 269,3 millioner kroner fra bundne driftsfond. Dette er midler som er mottatt til bestemte formål innenfor ulike tjenesteområder. Det er tjenesteområdene kollektivtrafikk og opplæring som har de største avsetningene på henholdsvis 120 millioner kroner og 126 millioner kroner. Dette er eksterne midler som er tildelt til bestemte formål og øremerkede midler fra staten, som blant annet prosjekt for samfunnskontrakt for flere læreplasser, fullføringsprosjektet, belønningsmidler, bredbåndsmidler og fremtidens hurtigbåt.

Ved utgangen av året er saldo på bundne driftsfond 796,7 millioner kroner. Dette er en økning på 51,3 millioner kroner fra 2021.

Disposisjonsfond

Det er avsatt 280 millioner kroner og brukt 286 millioner kroner fra disposisjonsfond, som gir en reduksjon på 6 millioner kroner fra 2021.

Ved utgangen av året er saldo på disposisjonsfondet 1 510 millioner kroner. Hele disposisjonsfondet er frie midler, men fylkestinget har tidligere satt av midler på disposisjonsfondet til spesielle formål.

Nedenfor er det en oversikt over de ulike formål fylkestinget har avsatt midler til og hvordan saldoen har endret seg fra 2021 til 2022. Frie ubundne midler inneholder også mindreforbruket på avdelingene. I 2021 utgjorde mindreforbruket på avdelingene 502 millioner kroner og i 2022 403 millioner kroner. Frie ubundne midler uten mindreforbruk på avdelingene er derfor 572 millioner kroner i 2022. Tilsvarende tall for 2021 var 582 millioner kroner.

Tabell 9: Fordeling av midler på disposisjonsfond

Disposisjonsfond		
Tall i 1000 kroner	31.12.2021	31.12.2022
Frie ubundne midler	1 084 103	975 487
Rentefond	180 052	180 052
Konsesjonskraft	4 654	4 654
Samferdselsfond	23 789	13 789
Opplæringsfond	23 733	18 053
Regionalt utviklingsfond	31 482	0
Marint utviklingsfond	115 371	0
Regionalt næringsutviklingsfond		195 620
Tunnelsikkerhet	35 543	36 949
Innovasjonsfond samferdsel	4 939	4 939
NOx-fond	5 532	5 532
Bergkunstreisen	7 400	7 400
Grønn skipsfart		38 024
Grønt investeringsfond		10 000
Styrkingstiltak for elever pga streik		20 000
Sum disposisjonsfond	1 516 599	1 510 500

1.6.2 Driftsregnskap tjenesteområder

Sum netto bevilgninger drift ble 6,8 milliarder kroner i 2022. Det gir et mindreforbruk på 494,9 millioner kroner samlet for alle tjenesteområdene før overføringer til investeringer og netto avsetninger til bundne fond. Tabellen viser fordelingen på hvert tjenesteområde.

Tabell 10: Bevilgningsoversikt tjenesteområder

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regulert budsjett 2022	Avvik 2022	Regnskap 2021
<i>Netto driftsutgifter pr. enhet</i>					
Politisk styring og kontrollorganer	60 892	59 915	64 382	3 490	60 229
Administrasjon og adm.lokaler	372 962	327 102	370 774	-2 188	265 858
Opplæring	3 111 523	3 201 778	3 414 036	302 513	3 028 749
Tannhelse	276 624	260 158	290 730	14 106	286 642
Nærings- og bostedsutvikling	195 210	154 253	250 149	54 939	140 904
Fylkesveger	1 156 191	917 681	1 122 645	-33 546	1 035 236
Kollektivtrafikk	1 323 598	1 248 440	1 450 033	126 435	1 340 264
Kulturaktivitet	268 387	259 216	297 600	29 213	288 014
Finansiering	-1	0	0	1	0
Sum tjenesteområder	6 765 386	6 428 544	7 260 349	494 963	6 445 896

Tjenesteområde politisk styring og kontrollorganer

Tjenesteområde politisk styring og kontrollorganer gjelder politisk virksomhet og revisjon. 8 millioner kroner av budsjettet gjelder revisjon, det vil si revisjonstjenester og kontrollkomiteen.

For tjenesteområdet er det et mindreforbruk på 3,5 millioner kroner. 3,4 millioner kroner av dette gjelder politisk virksomhet. Det er et mindreforbruk til lønn og sosiale kostnader og kjøp av varer og tjenester. For overføringer til politiske partier er det merforbruk. Mindreforbruk for revisjon er 0,1 millioner kroner.

Tjenesteområde administrasjon og adm. lokaler

For tjenesteområde er det merforbruk på 2,2 millioner kroner, før avsetninger, finansutgifter, bruk/avsetning fond og statlige tilskudd på til sammen 1,4 millioner kroner. Pensjonsavregning ved årets slutt regnskapsføres på tjenesteområdet og gir et merforbruk på 54,9 millioner kroner. Pensjonsavregningen omtales i avsnitt 1.6.3.

For tjenesteproduksjonen gir dette et mindreforbruk på 53,7 millioner kroner.

Tjenesteområde administrasjon og adm. lokaler gjelder i hovedsak for avdeling økonomi og digitalisering og avdeling organisasjon, eiendom og tannhelse. Mindreforbruket for disse to avdelingene er til sammen 51,0 millioner kroner.

Felles for begge avdelingene er besparelser på grunn av utsatte prosjekter. Det rapporteres også besparelser på grunn av lavere energiutgifter, etterslep vedlikehold, lavere kostnader på drift av egne bygg som følge av at vi har overtatt selv, mindre utgifter til reiser, møter og andre aktiviteter. Enkelte seksjoner melder også et mindreforbruk på lønn på grunn av vakante stillinger og ikke budsjetterte refusjoner fra NAV i løpet av året.

Øvrig mindreforbruk for tjenesteområdet er på regionalt folkehelsearbeid i avdeling kultur og folkehelse, 2,5 millioner kroner, og i avdeling samferdsel, 0,4 millioner kroner.

Utgifter til folkehelsearbeid skal regnskapsføres på tjenesteområdet. Merinntekt på 0,4 millioner kroner på avdeling samferdsel er knyttet til taxiløyver. Slike inntekter skal regnskapsføres på tjenesteområdet.

Tjenesteområde opplæring

For tjenesteområde opplæring er det et mindreforbruk på 302,5 millioner kroner, før avsetninger, finanskostnader og bruk/avsetning fond, overføringer til investering, netto finansutgifter og tilskudd fra staten utgjør til sammen 33,5 millioner kroner. Dette gir et mindreforbruk på 269 millioner kroner. Av dette er 166,4 millioner kroner mindreforbruk i avdeling utdanning (seksjoner og skoler). Seksjonene i avdeling utdanning har et mindreforbruk på 75,5 millioner kroner. En betydelig del av dette mindreforbruket gjelder en planlagt tilbudsreserve. Det er også et mindreforbruk på 5 millioner kroner til elev-PCer. Dette er uforutsigbare utgifter.

De videregående skolene har et mindreforbruk på 99 millioner kroner. Mindreforbruk for skolene på tjenesteområde utdanning er redusert fra 132,5 millioner kroner i 2021. Det betyr at skolene i større grad enn tidligere nå bruker av oppsparte midler fra tidligere år. Dette kommer delvis av innkjøp av utstyr, samt overføring til investeringer. Flere skoler rapporterer at de har benyttet oppsparte midler til å tilpasse seg elevtallsendringer.

Høyere yrkesfaglig opplæring (THYF) har et merforbruk på 8,1 millioner kroner. I 2021 hadde THYF et mindreforbruk på 0,1 millioner kroner.

Andre budsjettposter på tjenesteområdet er midler til eiendomsdrift (skolebygg), IKT, bedriftsintern opplæring (BIO-ordning), elev- og lærlingeombud, samt resultat av årsavregning pensjon.

For eiendomsdrift er det et mindreforbruk på 10,9 millioner kroner på tjenesteområdet.

For IKT er det et merforbruk på tjenesteområde opplæring på 1,8 millioner kroner og elev og lærlingeombudene har et merforbruk på 0,3 millioner kroner.

Årsavregning pensjon gir en merinntekt på 93,8 millioner kroner. Årsavregning pensjon regnskapsføres på ansvarsområde finans, men fordeles på tjenesteområde etter andel lønnsmasse.

Tjenesteområde tannhelse

For tjenesteområde tannhelse er det et mindreforbruk på 14,1 millioner kroner, før avsetninger til bundne, finanskostnader og bruk/avsetning fond og finansutgifter utgjør på 0,3 millioner kroner. Mindreforbruket på tannhelse etter dette ble 13,8 millioner kroner.

Enighet om statsbudsjettet for 2022 gav økt rammetilskudd grunnlagt i 50 % rabatt til 21-22 åringene og generell styrking av tannhelsetilbudet. For Trøndelag fylkeskommune utgjorde dette til sammen 25,2 millioner kroner. Nysaldert statsbudsjett høsten 2022, ga tildeling av koronakompensasjon (rammetilskudd) til tannhelse. For Trøndelag fylkeskommune utgjorde dette 6,2 millioner kroner.

Mindreforbruket for 2022 kan knyttes til vakante stillinger og styrking av budsjettet med koronakompensasjonen. I tillegg kommer reduserte kostnader av pensjonsavregningen ved årets slutt på 5,3 millioner kroner.

Tjenesteområde nærings- og bostedsutvikling

For tjenesteområde næring og bostedsutvikling er det et mindreforbruk på 54,9 millioner kroner. Netto bruk av bundne fond, netto finansutgifter og tilskudd fra staten utgjør en merinntekt på 17,7 millioner kroner. Det reelle mindreforbruket på tjenesteområdet etter dette er 72,6 millioner kroner.

Av vesentlige avvik er 14,4 millioner kroner relatert til utsatt og redusert aktivitet på prosjekter. 9 millioner kroner av dette er prosjekter som omhandler klima og miljø og som vil settes i drift i løpet av 2023 og 2024. Vakanser og redusert reise og utviklingstiltak har bidratt med 17,2 millioner kroner i mindreforbruk. I dette ligger og ubenyttet gjenbevilgning fra 2021 på 10 millioner kroner.

Det ble lavere aktivitet på bredbåndsutbygging i 2022 enn hva som var forutsatt da flertallet av aktuelle utbyggingsområder var dekket eller ville bli dekket av Telenors mobilnett. I disse områdene ville utbyggingsstøtte være i strid med statsstøtteregler. Kun 6 av 48 prosjekter i utlysningen kunne tildeles kontrakt og dette resulterte i et mindreforbruk på 24,8 millioner kroner. Øvrige områder som ladeinfrastruktur hadde mindreforbruk på 2 millioner kroner og godsprosjekter 0,5 millioner kroner.

Tjenesteområde fylkesveg

For tjenesteområde fylkesveg er det et merforbruk på 33,5 millioner kroner. Bruk av bundne fond og overføring til investering utgjør merforbruk på 30 millioner kroner. Det reelle merforbruket på tjenesteområdet er 3,6 millioner kroner.

På grunn av ekstraordinær prisvekst og flomskader etter ekstremvær ble tjenesteområde styrket med 218 millioner kroner i 2022. Tilleggsbevilgninger gjennom året har bidratt til å muliggjøre håndteringen av kostnadsutviklingen innenfor driftsområdet samtidig som man har klart å øke vedlikeholdsandelen innenfor driftsbudsjettet.

Merforbruket skyldes at drift og vedlikehold av fylkesveg ble 17,4 millioner kroner dyrere enn budsjettet som følge av blant annet vintervedlikehold, forsikringsoppgjør etter skader og at sluttoppgjør for avsluttet driftskontrakt ble noe høyere enn antatt. I tillegg ble det lagt større mengde med asfalt som følge av ras og flom på slutten av året som også medførte tilleggsbestillinger på vegoppmerking.

Vi hadde et mindreforbruk på driftsutgifter av vegadministrasjonen på 12,5 millioner kroner som følge av god kostnadskontroll, men også vakante stillinger og noe forskjøvet IKT-drift og utvikling.

Noen av tiltakene i handlingsprogrammet til Trafikksikkerhetsutvalget i Trøndelag (FTU) er utsatt til 2023, og det medfører et mindreforbruk på 0,8 millioner kroner.

Tjenesteområde kollektivtrafikk

For tjenesteområde kollektivtrafikk er det et mindreforbruk på 126,4 millioner kroner. Netto avsetning til bundne fond utgjør 55,5 millioner kroner. Det reelle mindreforbruket etter dette er 70,9 millioner kroner.

Mindreforbruket skyldes flere forhold innenfor kollektivområdet. Rest omstillingsmidler korona utgjør et mindreforbruk på 15,8 millioner kroner. Det er 9,8 millioner kroner som knytter seg til nullpunktsforpliktelsen vi har i miljøpakkeområdet. Det er flere pågående prosjekter som strekker seg over flere år og som har et samlet mindreforbruk på 15,1 millioner kroner ved årets slutt.

Det er avsatt 7,4 millioner kroner til grønn skipsfart, og dette er midler som skal benyttes til etablering av infrastruktur og klimabonus i forbindelse med nytt hurtigbåtanbud i 2024. Det er 6 millioner kroner i ubenyttede driftsmidler på ferjesambandene Ytterøya og Øyrekka.

I tillegg er det noe mindreforbruk på TT-ordningen og administrasjon av kollektivtrafikkområdet.

Tjenesteområde kulturaktivitet

For tjenesteområde kulturaktivitet er det et mindreforbruk på 29,2 millioner kroner. Netto avsetninger til bundne fond, overføring til investering og finansinntekter utgjør et avvik på 0,2 millioner kroner.

25 millioner kroner av mindreforbruket gjelder avdeling kultur og folkehelse. Mindreforbruk på lønn og sykepengerefusjon, mindre reiseaktivitet, samt interne utviklingstiltak enn budsjettert utgjør om lag 16,5 millioner kroner. Mindreforbruk på virkemidler er om lag 7,6 millioner kroner. Noe av dette skyldes utsatt og/eller avlyst aktivitet, i tillegg til akkumulert mindreforbruk fra tidligere år blant annet på grunn av koronapandemien. Mange av de utsatte tiltakene vil bli iverksatt i 2023.

4 millioner kroner av mindreforbruket gjelder seksjon kulturminner i avdeling plan, næring og kulturminner. Mindreforbruket her bunner i redusert aktivitet i prosjektet Bergkunstreisen som utgjør 3,3 millioner kroner.

Det er et merforbruk på 0,9 millioner kroner knyttet til drift av idrettsanlegg, dette gjelder seksjon eiendom i avdeling organisasjon, eiendom og tannhelse.

1.6.3 Pensjon

Fylkeskommunen har Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK) som pensjonsleverandører. Lærere og annet pedagogisk personell i det offentlige skoleverket er medlemmer i Statens pensjonskasse. Øvrige ansatte og folkevalgte med minimum fast godtgjøring på 15 % av heltidgodtgjøring er medlemmer av KLP.

Fylkeskommunens samlede pensjonsutgifter ble i 2022 totalt 340 millioner kroner, dette er en økning på 8 millioner kroner, sammenlignet med nivå i 2021. Avviket mot totalt budsjetterte pensjonskostnader er mindreforbruk på 33 millioner kroner.

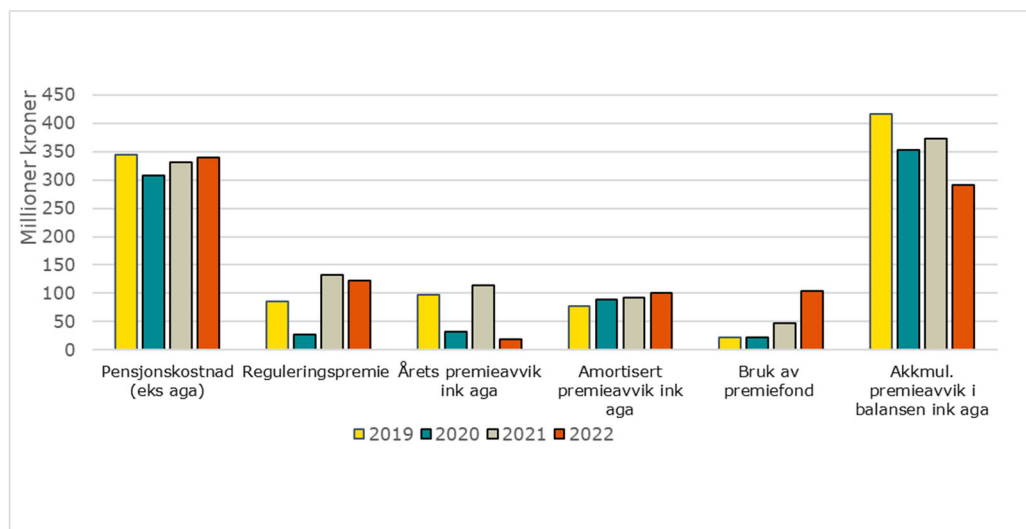
Kostnadsført pensjonskostnad er summen av betalt premie, effekt av premieavvik som kan være inntekt eller kostnad og amortisert premieavvik som er en kostnad. Betalt premie er påvirket av bruk av premiefond som går til avkortning av premiefaktura.

Premieavviket, som er differansen mellom betalt pensjonspremie og netto pensjonskostnad, var 19 millioner kroner i 2022. Amortisert premieavvik (nedbetaling av tidligere års premieavvik) var på 100 millioner kroner. Netto effekt av premieavvik blir dermed en utgift på 81 millioner kroner. I 2021 ble tilsvarende resultat en inntekt på 26 millioner kroner.

Fylkeskommune har et akkumulert premieavvik inkludert arbeidsgiveravgift på 292 millioner kroner ved utgangen av 2022, tilsvarende i 2021 var 373 millioner kroner. Premieavvik som har oppstått

etter 2014 blir kostnadsført og fordelt over de syv påfølgende år. Premieavviket vil derfor belaste driftsregnskapet i flere år framover.

Reguleringspremien i 2022 i fellesordning levert av KLP, ble beregnet til 122 millioner. Dette er noe lavere enn i 2021. Reguleringspremien er kostnaden ved å regulere pensjonsforpliktelsene som følge av lønns- og trygdeoppgjør. Ved ny lønn oppgraderer reguleringspremien alle tidligere opptjente rettigheter til ny lønn. Fylkeskommunene har ikke reguleringsansvar i SPK, det innebærer at regulering av lærernes oppsatte rettigheter ikke belastes premiefelleskapet. Figur 5 viser utviklingen fra 2019 av enkelte elementer som påvirker pensjonskostnadene.

Figur 5: Elementer som påvirker pensjonsutgiftene, 2019-2022

Pensjonsregnskapet avregnes på *ansvarsområde finans*. Her blir netto avsetning til pensjonsutgifter mot betalt premie forholdsmessig fordelt på tjenesteområder etter pensjonsgrunnlaget for ansatte. Resultatet av avregning 2022 ble en redusert utgiftsføring på 98 millioner kroner. Bruk av premiefond på 105 millioner til premiebetaling er forklaring på noe av avviket. Avregning av sum premieavvik og amortisert premieavvik føres på tjenesteområde administrasjon og adm. lokaler og en kostnad på 81 millioner kroner ble belastet drift på dette tjenesteområdet.

I 2022 er det brukt 105 millioner kroner av premiefondet i KLP. Tilsvarende bruk i 2021 var 47 millioner kroner. Premiefondet kan bare benyttes til fremtidige premiebetalinger og går til direkte reduksjon av fakturabeløp. En effekt av dette er spart arbeidsgiveravgift.

1.6.4 Investeringer

I 2022 er det investert for nesten 2,4 milliarder kroner, herav utgjør 2,2 milliarder kroner investeringer i varige driftsmidler. I tillegg til kompensasjon for merverdiavgift, tilskudd fra andre og salg av varige driftsmidler er investeringene finansiert med bruk av lån og overføringer fra drift.

Tabell 11: Bevilgningsoversikt investering

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2022	Opprinnelig Budsjett 2022	Revidert budsjett 2022	Avvik 2022	Regnskap 2021
Investeringsutgifter					
Investeringer i varige driftsmidler	2 205 035	1 334 445	2 219 504	14 469	1 738 046
Tilskudd til andres investeringer	14 520	22 000	22 000	7 480	3 178
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	62 870	23 172	47 672	-15 198	28 952
Utlån av egne midler	19 000	0	19 000	0	0
Avdrag på lån	85 781	0	81 200	-4 581	4 581
Sum investeringsutgifter	2 387 205	1 379 617	2 389 376	2 171	1 774 756
Investeringsinntekter					
Kompensasjon for merverdiavgift	-386 723	-245 698	-350 350	36 373	-306 485
Tilskudd fra andre	-343 961	-97 655	-444 597	-100 636	-365 135
Salg av varige driftsmidler	-292 249	0	-279 134	13 115	-3 465
Salg av finansielle anleggsmidler	-197 600	0	-197 600	0	-950
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-96 957	0	-100 200	-3 243	-42
Bruk av lån	-987 183	-977 457	-987 373	-190	-980 970
Sum investeringsinntekter	-2 304 673	-1 320 810	-2 359 254	-54 581	-1 657 047
Overføring fra drift og netto avsetninger					
Overføring fra drift	-327 836	-3 172	-242 144	85 692	-124 736
Avsetninger til bundne investeringsfond	35 108	0	1 551	-33 556	7 657
Bruk av bundne investeringsfond	-5 121	0	-4 846	275	-631
Avsetninger til ubundet investeringsfond	253 235	0	253 235	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	-37 918	-55 635	-37 918	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-82 533	-58 807	-30 122	52 411	-117 710
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)					
	0	0	0	0	0

Tabell 12: Investeringer i varige driftsmidler fordelt på tjenesteområder

Tjenesteområde	Regnskap 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Revidert budsjett 2022	Avvik 2022	Regnskap 2021
<i>Tall i 1000 kroner</i>					
Administrasjon og adm.lokaler	8 145	3 000	7 500	-645	41 829
Opplæring	975 950	649 600	867 734	-108 215	746 450
Tannhelse	12 708	19 000	16 936	4 229	2 105
Nærings- og bostedsutvikling	9 425	0	0	-9 425	529
Fylkesveger	1 189 109	651 570	1 309 998	120 889	915 526
Kollektivtrafikk	7 546	11 275	14 973	7 427	24 690
Kulturaktivitet	2 152	0	2 362	210	1 323
Finansiering	0	0	0	0	5 594
Investeringer i varige driftsmidler	2 205 035	1 334 445	2 219 504	-14 469	1 738 046

Investeringsutgifter

Ved årets slutt har vi investert for 2,4 milliarder kroner, som gir et mindreforbruk på 2 millioner kroner i forhold til revidert budsjett.

Investeringsbudsjettet har vært justert flere ganger i løpet av 2022 som følge av endringer i fremdrift i prosjektene. Den siste korrigeringen ble gjort av fylkestinget i desember, basert på en prognose utarbeidet i november. Avvik mellom revidert budsjett og regnskap er i sum små, men ser vi nærmere på investeringer i varige driftsmidler er det et merforbruk på 108 millioner kroner innenfor tjenesteområde opplæring og et mindreforbruk på 120 millioner kroner innenfor tjenesteområde fylkesveger.

Investering i varige driftsmidler

Det har vært stor aktivitet på investeringsprosjektene i løpet av året. Investeringer innenfor tjenesteområde opplæring gjelder investeringer i skolebygg og utstyr til de videregående skolene. Det er investert for 975 millioner kroner og de største prosjektene har vært Tiller og Johan Bojer videregående skoler. Tiller videregående skole ble ferdig til skolestart i 2022. Det ble investert for 172 millioner kroner i 2022 av en totalramme på 652 millioner kroner. Johan Bojer videregående skole skal være ferdig til skolestart 2023 og det ble investert for 205 millioner kroner i prosjektet i 2022. Ombygging på Oppdal og Guri Kunna var også ferdigstilt til skolestart i 2022.

De fleste prosjektene går over flere år. Endringer i fremdriften på prosjektene påvirker årets resultat, men påvirker ikke nødvendigvis prognosen for totalkostnaden for prosjektet. Det er et merforbruk på 108 millioner kroner på skolebygg som blant annet skyldes at sluttoppgjørskostnader på Tiller og Oppdal videregående skoler kom tidligere enn prognosert. Aktiviteten ble litt større på flere av prosjektene enn prognosen tilsa i november, og avvikene gjelder 2022. Prosjektene forventes å være innenfor totalkostnadsrammen.

Det er investert for cirka 1,2 milliarder kroner i fylkesveg, som er 120 millioner kroner lavere enn revidert budsjett. Avviket på brutto investeringsutgifter gjelder hovedsakelig miljøpakken. De største investeringene er Fosenpakke 1 og 2 som utgjør 165 millioner kroner og fornyingsprogrammet hvor vi har investert for 352 millioner kroner.

Miljøpakken består av mange prosjekter og fylkeskommunen sin bevilgning på 75,7 millioner kroner er en av flere finansieringskilder. I miljøpakken er det brutto investeringsutgifter på 402,9 millioner kroner, som gir et mindreforbruk på 92,6 millioner kroner. Utgiftene i miljøpakken finansieres med blant annet inntekter fra staten, refusjon fra kommuner og bompengainntekter. Vi har mottatt 222,4 millioner kroner i inntekter. I tillegg er det overført 16 millioner kroner fra drift som kommer fra belønningsmidlene. Miljøpakken har et merforbruk på 34 millioner kroner hvis vi ser på netto investeringer.

Investeringsprosjektene er nærmere beskrevet i kapittel 10 i årsrapporten.

Tilskudd til andres investeringer

Det er utbetalt 14,1 millioner kroner til Verdal kommune som gjelder en refusjon av forskuttering av fylkesveg 757 Havnekrysset øst – Holbergkrysset. Avviket på 7,4 millioner kroner skyldes at utbetaling til Indre Fosen kommune på 4,6 millioner kroner er regnskapsført som avdrag på lån. Derfor er det også et avvik på 4,6 millioner kroner på avdrag på lån. I tillegg er det budsjettet med 2,9 millioner kroner for refusjon på gang- og sykkelveg Åsen-Hopla som ikke er utbetalt i 2022.

Investering i aksjer og andeler

Det er investert for 62,9 millioner kroner i aksjer og andeler i 2022. Dette er en merutgift i forhold til revidert budsjett på 15 millioner kroner. Avviket skyldes at det i slutten av året ble gjort innbetaling av aksjekapital til Klingavegen 2 AS. Viser til vedtak i fylkestingssak 42/22 og samarbeidsavtale mellom Trøndelag fylkeskommune og Namsos kommune.

Investeringsinntekter

Det er mottatt 2,3 milliarder kroner i investeringsinntekter, som er en mindreinntekt på 54,6 millioner kroner sammenlignet med revidert budsjett. Kompensasjon for merverdiavgift utgjør 386,7 millioner kroner, en merinntekt på 36 millioner kroner. Vi har finansiert 987,1 millioner kroner av investeringene med nye lån som er i henhold til budsjett.

Tilskudd fra andre

Det er regnskapsført 344 millioner kroner i tilskudd fra andre, en mindreinntekt på 100,6 millioner kroner sammenlignet med revidert budsjett. Tilskudd fra andre består av bompengainntekter, refusjon fra kommuner og stat, belønningsmidler og andre statlige overføringer. Avviket mellom regnskap og budsjett skyldes mindreinntekt i miljøpakken på 80 millioner kroner, mindreinntekt bompenger på 47 millioner kroner og en merinntekt på 21 millioner kroner som gjelder spillemidler og anleggsbidrag.

Salg av varige driftsmidler

Det er regnskapsført 292,2 millioner kroner i salgsinntekt fra varige driftsmidler. Dette er 13 millioner kroner mer enn budsjettert. Salg av Ladejarlen skoleanlegg ble budsjettert med salgsinntekt fratrukket utgiftene knyttet til salget, og det medfører en merinntekt på 6,9 millioner kroner. Det resterende avviket på ca. 6 millioner kroner skyldes at det er solgt noen eiendommer i forbindelse med vegprosjekter som ikke er budsjettert.

Overføringer fra drift og netto avsetninger

Det er overført 327,6 millioner kroner fra drift til investering. Dette er 85 millioner kroner mer enn budsjettert. Avviket skyldes blant annet at det er overført 16 millioner kroner fra drift som gjelder belønningsmidler til miljøpakken.

Ubundne investeringsfond

Netto avsetning til ubundne investeringsfond er 215 millioner kroner. 197 millioner kroner er satt på ubundet investeringsfond etter salg av aksjer i Trondheim Stasjonscenter AS og Fylkets Hus på Steinkjer. Det var budsjettert med bruk av ubundet investeringsfond for kjøp av aksjer i nytt fylkeshus Steinkjer på 20 millioner kroner i 2022. 18 millioner kroner, som ikke kom til utbetaling i 2022, er avsatt på ubundet investeringsfond for å dekke utgiften i 2023.

Saldo på ubundet investeringsfond ved årets slutt er 252,4 millioner kroner.

1.6.5 Langsiktig gjeld og lånefond

Trøndelag fylkeskommune foretar sine innlån fra kapitalmarkedene gjennom eget lånefond. Lånefondet er en ordning for innlån etter kommuneloven §14-14. Lånefondet er en internbank med eget budsjett og regnskap som inngår i fylkeskommunens konsoliderte regnskap. 2022 er siste året Trøndelag fylkeskommune benytter lånefond.

Samlet langsiktig gjeld i konsolidert regnskap er 17,1 milliarder kroner. Herav utgjør pensjonsforpliktelser 5,4 milliarder kroner og lånegjeld i Lånefondet utgjør 11,7 milliarder kroner. Annen langsiktig gjeld på 35 millioner kroner er til Frøya og Indre fosen kommuner som har forskuttert fylkeskommunale midler til vegutbygging.

Interngjeld mellom Lånefondet og fylkeskommunen utgjør 11,6 milliarder kroner. Dette blir eliminert i konsolidert regnskap. Fylkeskommunen har tatt opp nytt internlån fra lånefondet på 987,2 millioner kroner i 2022, og det ble betalt 446,9 millioner kroner i avdrag. Det fører til en økning i lånegjelden til fylkeskommunen på 540,3 millioner kroner.

Av samlet lånegjeld anslås den selvfinansierende gjelden å utgjøre cirka 300 millioner kroner.

Vi mottar statlig rentekompensasjon for en låneramme på cirka 1,8 milliarder kroner som fordeler seg med 1,6 milliarder kroner på fylkesveg og 215 millioner kroner på skolebygg.

Lånefond

Innlån i lånefondet gjøres i sertifikat- og obligasjonsmarkedene, Kommunalbanken og Kommunal Landspensjonskasse (KLP). Låneporteføljen utgjør 11,7 milliarder kroner, som er en økning i lånegjeld på 338 millioner kroner fra 2021. Dette skyldes at det er betalt avdrag i løpet av året på til sammen 528 millioner kroner, og det er tatt opp nye lån på til sammen 866 millioner kroner. Ubrukte lånemidler er 121,3 millioner kroner ved årets slutt.

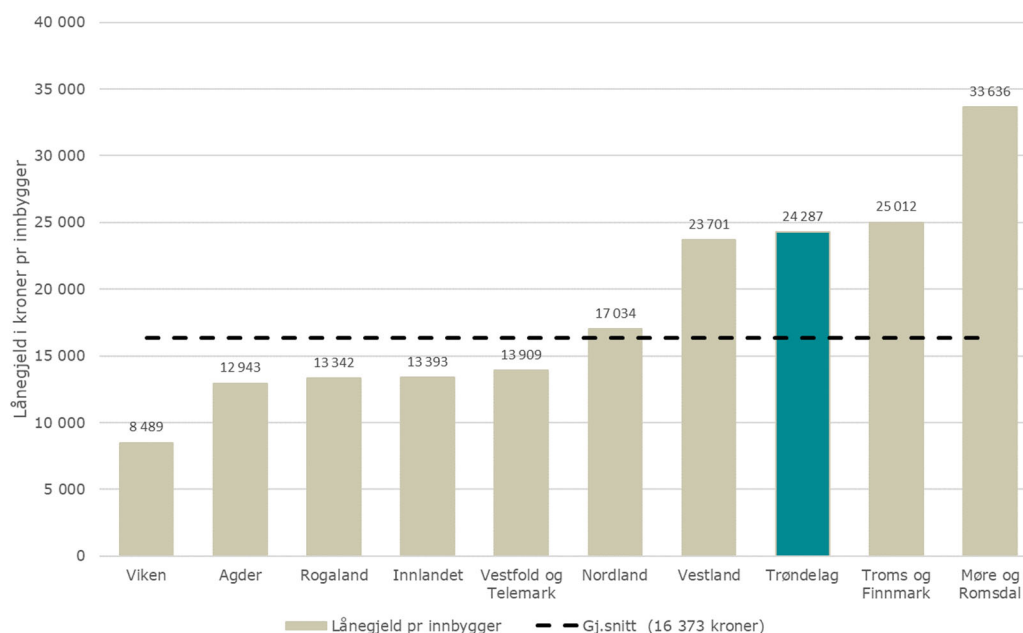
Alle innlån med flytende rente har en basisrente på 3 måneder NIBOR (Norwegian InterBank Offered Rate). I tillegg er det en avtalt margin som er fast i låneperioden. Ved utgangen av 2022 var den gjennomsnittlige renten på låneporteføljen 3,54 %.

Reglement for finans- og gjeldsforvaltning sier at lån som forfaller i løpet av ett år frem i tid ikke skal utgjøre mer enn 40 % av låneporteføljen. Det er 5 lån som forfaller i løpet av 2023, og de utgjør 21 % av låneporteføljen.

Andel lån med fast rente skal være minimum 20 %. Vi bruker rentebytteavtaler for å oppnå ønsket rentebinding av låneporteføljen. Rentebytteavtaler, også kalt swapper, er en avtale mellom to parter om bytte av rentebetingelser i samme valuta. Til sammen har vi avtaler på 6,5 milliarder kroner, men bare 4,4 milliarder kroner er aktive per 31.12.2022. I tillegg har vi 2 fastrentelån i låneporteføljen. Fastrentelån og aktive rentebytteavtaler utgjør 46 % av låneporteføljen.

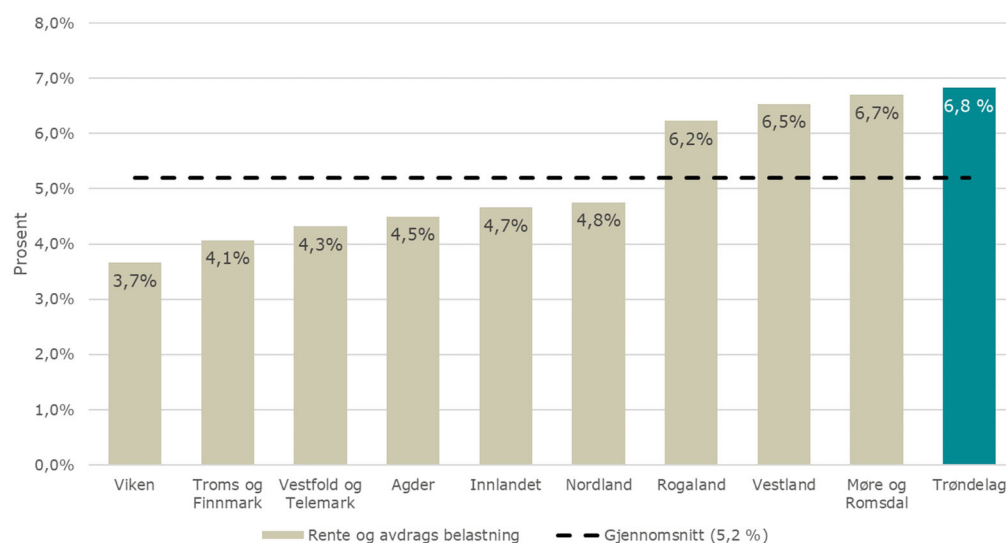
Høy lånegjeld i Trøndelag – sammenlignet med andre fylkeskommuner

Trøndelag fylkeskommune har tredje høyest gjeld i landet målt i lånegjeld per innbygger. For å komme ned på landsgjennomsnittet må lånegjelden reduseres med 3,8 milliarder kroner. Det vil si 8,5 år med avdragsbetaling som i 2022, uten å ta opp ny lånegjeld i forbindelse med investeringer.

Figur 6: Fylkeskommunenes lånegjeld pr. innbygger.

Trøndelag fylkeskommune har høyest rente og avdragsbelastning av alle fylkeskommuner til betaling av renter og avdrag. Rente og avdragsbelastning sier noe om hvor stor andel av inntektene som brukes til betaling av renter og avdrag.

Figur 7: Rente- og avdragsbetaling for 2022.

1.6.6 Likviditet

Fylkeskommunen har hatt god likviditet til å dekke løpende forpliktelser gjennom hele 2022. Arbeidskapitalen er utgangspunkt for en nærmere vurdering av likviditeten eller likviditetsgraden, og fylkeskommunen sin evne til å møte løpende forpliktelser. I kommunal økonomi og finansforvaltning generelt bør arbeidskapitalen være minst 4-5 % av driftsinntektene eller likviditetsgraden bør være minimum 2.

Per 31.12 var arbeidskapitalen på 2,4 milliarder kroner som utgjør 23,9 % av driftsinntektene. Dette er godt over anbefalt nivå. Likviditetsgrad 1 viser forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld. Per 31.12 hadde vi omløpsmidler på ca. 4,9 milliarder kroner og kortsiktig gjeld på 2,5 milliarder kroner. Likviditetsgraden er på 1,99 og tilnærmet det anbefalte minimumsnivået.

Vi har 2,3 milliarder kroner i bankinnskudd, 0,6 milliarder kroner i aksjer og andeler og 2 milliarder kroner i kortsiktig fordringer.

Vi har hovedbankavtale med Danske bank, og alle likvider til den daglige drift er plassert der. Noe av overskuddslikviditeten er plassert i andre banker for å øke avkastningen. Figuren nedenfor viser total bokført saldo på Trøndelag fylkeskommune sine kontoer i Danske bank i perioden 01.01-31.12. Den hvite grafen viser bokført saldo gjennom 2022 og den blå grafen viser bokført saldo gjennom 2021.

Figur 8: Bokført saldo på kontoer i Danske bank i perioden 1.1-31.12

1.6.7 Konsolidert regnskap

Kommuneloven §14-6 krever at vi i tillegg til å avlegge årsregnskap for de enkelte regnskapsenhetene også skal utarbeide et samlet regnskap for fylkeskommunen som juridisk enhet. For regnskapsåret 2022 er det utarbeidet konsolidert årsregnskap for enheter i Trøndelag fylkeskommune. I det konsoliderte regnskapet inngår enhetene Trøndelag fylkeskommune, Lånefondet, Kompetansesenteret Tannhelse Midt FKF og UKM Norge FKF. Transaksjonene mellom disse enhetene er eliminert i det konsoliderte regnskapet.

I kommuneloven §14-7 går det fram at fylkeskommunen skal utarbeide årsberetning for fylkeskommunens samlede virksomhet. Lånefondet har ikke egen årsberetning. I årsberetningen gjør vi hovedsakelig rede for forhold rundt Trøndelag fylkeskommune, som er den største enheten, men vi kommenterer også i forhold til det konsoliderte regnskapet der det er naturlig.

1.7 Statlige styringssignaler

Inntektssystem for fylkeskommunene

Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) satte ned et ekspertutvalg som skulle gjøre en helhetlig vurdering av inntektssystemet til fylkeskommunene. Ekspertutvalget leverte sin rapport den 2. desember 2022. I forslaget fra ekspertutvalget var det betydelige omfordelinger mellom fylkeskommunene. KDD sendte rapporten på høring i desember 2022 med høringsfrist den 3. mars 2023. Eventuelle endringer i inntektssystemet vil bli gjeldende fra 2024.

1.8 Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

1.8.1 Bedriftshelsetjeneste

Etter en anbudskonkurranse ble ny avtale inngått med Friskgården bedriftshelsetjeneste for perioden 01.02.2022 tom 31.12.2024.

Friskgårdens leveranse er organisert med ansvarlige bedriftsveiledere (kontaktpersoner) overfor de ulike virksomhetene i fylkeskommunen. Bedriftsveilederne skal sikre kontinuitet i HMS-arbeidet i henhold til Forskrift om organisering, ledelse og medvirkning. Bedriftshelsetjenesten (BHT) skal ha risikovurderinger som inngang til prioritering av tiltak og bruk av BHT jf. nye retningslinjer for samarbeid mellom virksomheter og BHT fra 2023.

Fordeling av timeforbruk vurderes til å være i tråd med forskriften når det gjelder fokus på systematisk forebyggende HMS-arbeid.

Bedriftshelsetjenesten har etter planlegging med arbeidsgiver og vernetjenesten levert tjenester på blant annet følgende:

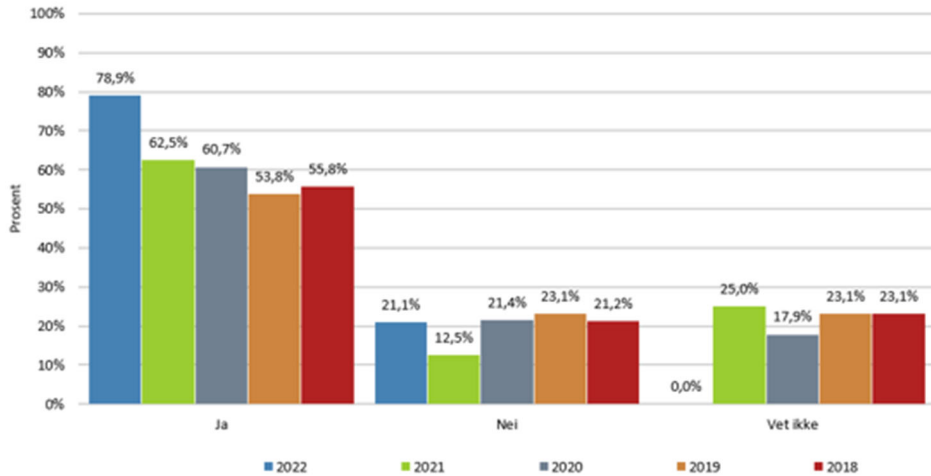
- Styrke kvaliteten på de ulike arbeidsmiljøutvalgene
- Opplæring og gjennomgang av vernerunder
- Pilot for å forebygge akkumulering av emosjonelle og relasjonelle belastninger
- Forebygging og håndtering av konflikter
- Implementering av retningslinjer for vold, trusler og trakassering
- Gjennomført ulike kurs
- Hjemmekontor

Bruk av hjemmekontor i sentraladministrasjonen ble evaluert i 2022. I tråd med ønsker fra de fleste ansatte, ble retningslinjer for mulig bruk av inntil 40 % hjemmekontor/fjernkontor videreført. Bruk av hjemmekontor for den enkelte ansatte, vil leder vurdere ut fra fellesskapets behov, arbeidets art og individuelle behov før eventuell avtale inngås. Ordningen vil bli evaluert når mer erfaring og ny forskning på området foreligger.

1.8.2 HMS-opplæring

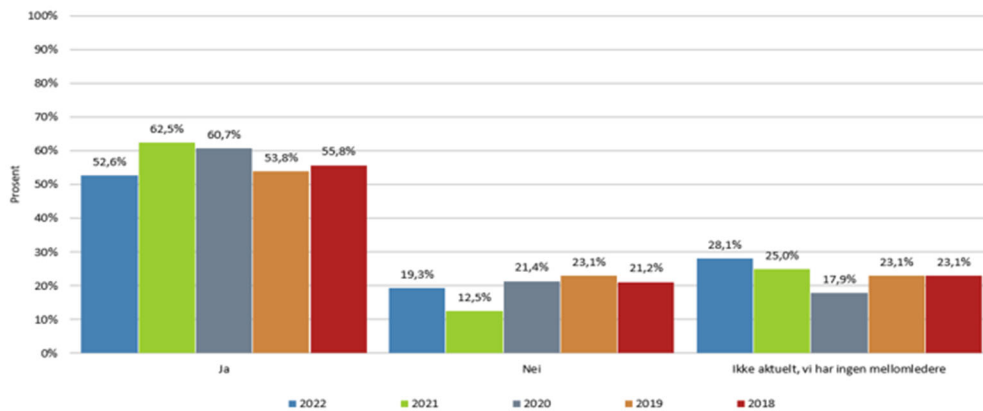
Det er et krav i arbeidsmiljøloven at arbeidsgiver gjennomgår opplæring i helse-, miljø og sikkerhetsarbeid. Arbeidstakere som har til oppgave å lede eller kontrollere andre arbeidstakere, skal ha nødvendig kompetanse til å føre kontroll med at arbeidet blir utført på en helse- og sikkerhetsmessig forsvarlig måte.

I Trøndelag fylkeskommune er det et mål at alle ledere, verneombud og AMU-medlemmer gjennomfører vårt interne HMS-kurs (40-timers kurs) eller kan dokumentere tilsvarende opplæring. I figur 5 under ser vi at andelen rektorer/seksjonsledere som har gjennomført slik opplæring har økt fra 2018 til 2022. Det ble i 2022 gjennomført et digitalt 40 timers HMS-kurs med 47 deltagere.

Figur 9: Andel rektorer/seksjonsledere som har 40-timerskurs i HMS

Samtidig ser vi at andelen arbeidstakere som har til oppgave å lede eller kontrollere andre arbeidstakere (arbeids/mellomledere) med nødvendig HMS-kompetanse, er redusert til under 53 % for 2022, fra ca. 63 % året før.

Figur 10: Andel arbeids/mellomledere som har nødvendig HMS-kompetanse

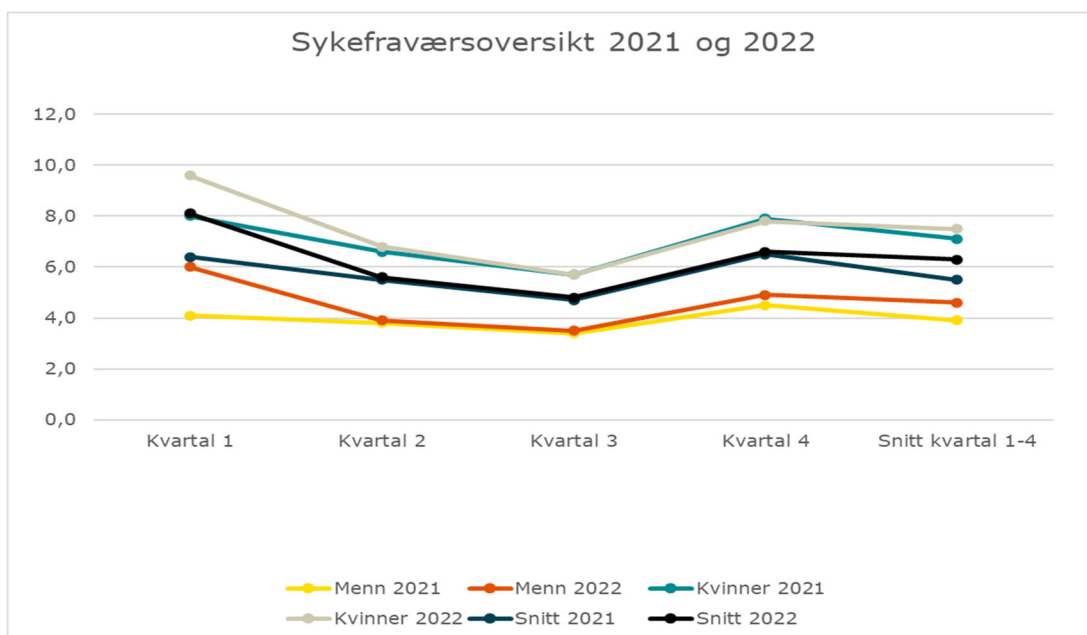
1.8.3 Sykefraværsoversikt

2022 viser en stigning i sykefraværet både blant menn og kvinner sammenlignet med 2021, det er spesielt første kvartal i 2022 som hadde en økning. Fjerde kvartal 2022 for kvinner hadde en liten nedgang på 0,1 prosentpoeng, sammenlignet med samme periode året før. Samlet for perioden har sykefraværet økt med 0,8 prosentpoeng fra et snitt på 5,5 % i 2021 til et snitt på 6,3 % i 2022.

Årsaker til økningen i sykefraværet i fjor generelt, kan ifølge Statistisk sentralbyrå være mindre hjemmekontor, mer kontakt og samtidig mye smitte i omløp. Noe som ga det høyeste sykefraværet siden 2009 da vi hadde svineinfluensaen.

Tabell 13: Sykefravær pr kvartal 2021-2022

	Kvartal 1		Kvartal 2		Kvartal 3		Kvartal 4		Snitt kvartal 1-4	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Menn	4,1	6	3,8	3,9	3,4	3,5	4,5	4,9	3,9	4,6
Kvinner	8	9,6	6,6	6,8	5,7	5,7	7,9	7,8	7,1	7,5
Snitt	6,4	8,1	5,5	5,6	4,7	4,8	6,5	6,6	5,5	6,3

Figur 11: Sykefraværsoversikt kvinner og menn.

Vi har ikke tall som sammenligner sykefravær med andre fylkeskommuner. SSB har sektorvis sykefraværstall som er basert på NAV sine tall for sykefravær, i disse tallene er kun legemeldt fravær inkludert og tallene er ikke direkte sammenlignbare med tallene for totalt sykefravær i Trøndelag fylkeskommune.

SSB tall viser at det legemeldte sykefraværet var på 8,1 prosent i kommunene og 5,6 prosent i fylkeskommunene i 4. kvartal 2022. Gjennomsnittlig legemeldt fravær for alle sektorer samlet (statlig, kommunal og privat) var på 5,7 prosent. Dermed var fraværet i kommunene 2,4 prosentenheter høyere enn det nasjonale gjennomsnittet, mens fraværet i fylkeskommunene lå litt under gjennomsnittet dette kvartalet. Forskjellene i sykefraværs nivå følger samme mønster som vi har sett tidligere.

Merk at i denne statistikken fra KS med tall fra SSB finnes ikke egenmeldt sykefravær. Det finnes ikke noe register over egenmeldt sykefravær i Norge. Av den grunn gjennomfører SSB hvert kvartal en utvalgsundersøkelse for å kunne estimere det egenmeldte sykefraværet.

Tabell 14: Legemeldt sykefravær alle sektorer, kommuner og fylkeskommuner. 1. kvartal 2021 – 4. kvartal 2022.

	2021	2021	2021	2021	2022	2022	2022	2022
	K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4
Alle sektorer	5,5	5,1	4,5	5,7	6,2	5,2	4,6	5,7
Kommuner	8,2	7,6	6,2	8,4	8,8	7,6	6,2	8,1
Fylkeskommuner	5,8	5,4	4,1	5,7	6,1	5,2	4,1	5,6

1.8.4 Helsefremmende arbeidsplasser for avdelinger med særskilt tilrettelagt opplæring

Det pågår en pilot for 6 videregående skoler i perioden 01.08.22 - 30.06.23 med avdelinger med særlig tilrettelagt opplæring. Formålet med piloten er å lære ansatte verktøy for å forebygge uheldige belastninger over tid, og forebygge hendelser som ender med fravær eller uhelse. Friskgården Bedriftshelse står for den praktiske gjennomføringen.

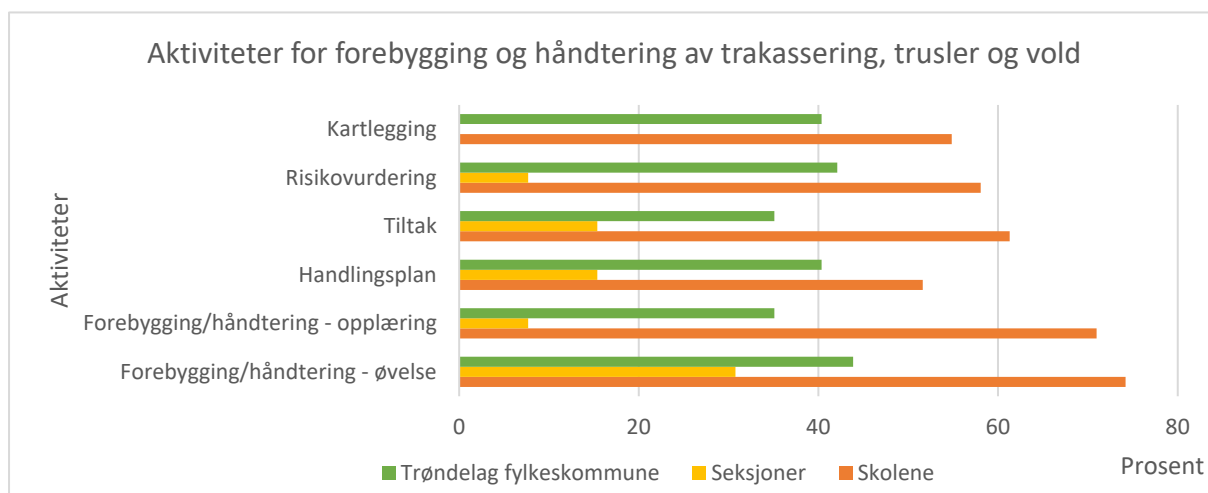
1.8.5 Gjennomføring av prosjekt «Fra sykmeldt til langtidsfrisk»

12 ansatte har deltatt i tiltaket fra sykmeldt til langtidsfrisk som Friskgården bedriftshelse tilbyr sykmeldte og deres ledere. Sykefraværsprogrammet går over 12 uker og er 3-delt. Målsettingen er å rehabilitere den sykmeldte tilbake til egen eller annen jobb - som en langtidsfrisk og lønnsom medarbeider. Dette skjer både gjennom dialog ansatt-leder og individuelt tilpasset opplæring for den sykmeldte med fokus på å avklare egen arbeidsevne. For leder er det opplæring med fokus på

forebygging og håndtering av sykmeldte. 65 medarbeidere har deltatt i programmet siden 2019. I 2023 vil Friskgården BHT kartlegge langtidseffekten av tiltaket.

1.8.6 Forebygging av vold, trusler og trakassering

I forbindelse med at det i 2021 ble utarbeidet retningslinjer for forebygging og håndtering av vold, trusler og trakassering, har det i 2022 vært aktiviteter for implementering av disse retningslinjene. Figur 12 viser en oversikt over andelen enheter som har hatt aktiviteter for forebygging og håndtering av trakassering. Dette er særlig aktuelt i skolene, men også tannhelse og enkelte andre seksjoner har oppgaver som medfører risiko for å bli utsatt for trakassering, vold og trusler.

Figur 12: Oversikt over andelen enheter som har hatt aktiviteter for forebygging og håndtering av trakassering, trusler og vold i Trøndelag fylkeskommune totalt og i seksjonene og skolene

2 Klima- og miljørapportering – klimabudsjett

Klima- og miljørapportering og klimabudsjett er en del av virksomhetsstyringen og inkludert i arbeid med økonomiplan og årsrapport.

Utgangspunktet for klimabudsjettet for egen virksomhet er en halvering av klimagassutslippene for egen virksomhet innen 2030. Dette er i samsvar med Trøndelag strategi for klimaomstilling og mål om halvering av utslippene i Trøndelag innen samme periode.

Klimagassutslipp egen virksomhet – Klimakost

Anslagene på klimagassutslippene, for vår egen virksomhet, har vært basert på beregninger fra Asplan Viak. Verktøyet Klimakost er brukt til beregningene som ligger til grunn både for klimabudsjettet i økonomiplan 2022-2025 og 2023-2026.

Anslag på klimagassutslipp knyttet til egen virksomhet i Klimakost gjelder for scope 1, 2 og 3 (omfang 1, 2 og 3):

- Scope 1 – direkte utslipp (forbrenning av drivstoff, diesel)
- Scope 2 – indirekte utslipp knyttet til energiforbruk (utslipp fra elektrisitetsproduksjon)
- Scope 3 – indirekte utslipp knyttet til kjøp av varer og tjenester (utslipp i produksjon)

I økonomiplan 2022-2025 ble det presentert utslippstall for 2019, på om lag 200 000 tonn CO₂. I økonomiplan 2023-2026 ble det presentert utslippstall for 2020 og 2021 på hhv. 148 000 og 152 000 tonn CO₂. Asplan Viak har ikke gjort beregninger for 2022.

Fordelen med Klimakost-beregningene fra Asplan Viak er at det beregnes et samlet utslipp knyttet til vår egen virksomhet. I Klimakost er det beregnet et CO₂-utslipp for forskjellige kategorier av varer og tjenester. Tall for CO₂-utslipp samkjøres med tall for samlede innkjøp som vi gjør i løpet av ett år. Dette gir beregninger for CO₂-utslipp som kan fordeles til tjenesteproduksjonen. For kollektivtrafikk er det hentet inn spesifikke utslipp basert på drivstoff-forbruk. Beregningene fra Asplan Viak gjelder for både drift og investeringer.

Utslippstallene for vår egen virksomhet domineres av fylkesveg og kollektivtrafikk. Klimakost beregner at utslippene knyttet til fylkesvei i 2020 og 2021 er hhv. 45 940 og 40 214 tonn CO₂. Utslippene knyttet til kollektivtrafikk for 2020 og 2021 er beregnet til 61 954 og 67 080 tonn CO₂. Fordelingen på buss/bilruiter, ferje og hurtigbåt er slik:

- Buss/bilruiter
 - 2020: 27 931 tonn CO₂
 - 2021: 33 612 tonn CO₂
- Ferje:
 - 2020: 16 943 tonn CO₂
 - 2021: 17 080 tonn CO₂
- Hurtigbåt:
 - 2020: 17 080 tonn CO₂
 - 2021: 18 192 tonn CO₂

Det er usikkerhet knyttet til alle beregninger av klimagassutslipp. Ikke minst gjelder dette indirekte utslipp. Utslippstallene som Asplan Viak har beregnet for 2020 og 2021 er betydelig lavere enn for 2019. Dette er forklart med lavere aktivitet i 2020 og 2021 innen arbeid med fylkesvei, og lavere innkjøp og aktivitet forårsaket av koronapandemien. De to store prosjektene lakseveien og Foservegene gikk mot slutten i 2019, og dette kan forklare en del av forskjellene. Men andre beregningsmåter for disse årene kan også spille inn på resultatene.

Utslippstallene fra Asplan Viak avviker noe fra det som er beregnet i egne avdelinger. Avdeling veg har beregninger for direkte og indirekte utslipp fra alt arbeid på våre fylkesveier. Avdeling samferdsel og AtB beregner utslipp knyttet til kollektivtrafikken. Seksjon eiendom beregner klimagassutslipp knyttet til energiforbruk fra bygningsmassen. Siste utslippstall for fylkesveg, kollektivtrafikk og eiendom gjelder for 2022.

Fylkesveg

Klimagassutslipp knyttet til fylkesveg kommer i all hovedsak fra investering og utbygging, drift og vedlikehold av fylkesvegnettet. Avdeling veg har for 2022 beregnet et samlet utslipp på 41 121 tonn CO₂. Samlet utslipp for 2021 ble beregnet til 38 214 tonn CO₂. Grunnen til økningen er noe økt aktivitet i 2022. I tillegg har vi fått med utslipp fra noen flere kontrakter i 2022. Utslippstallet for 2021 samsvarer godt med utslippstall fra Asplan Viak for samme år.

Grunnlag for utslippstallene våre for fylkesveg er både direkte og indirekte utslipp, scope 1,2 og 3. Tabell 15 viser fordeling på utslipp på de ulike virksomhetsnivåene, med underkategorier. Faktorer som ikke er inkludert i utslippstallene er bruk av arealer til vegbygging, elektrokontrakter, arbeidsreiser, samlinger, kontormateriell og egne kjøretøy.

Det brukes om lag 14,2 millioner kWh til drift av fylkesvegnettet. For indirekte utslipp knyttet til strømforbruk er det antatt en trøndersk strømmiks. På grunn av høy andel fornybar energi i Trøndelag gir dette et lavt utslipp knyttet til strømforbruk, kun 398 tonn CO₂. Hvis det legges til grunn en europeisk strømmiks, med mye lavere fornybarandel, vil det gi et mye høyere utslippstall for strømforbruk, 3 906 tonn CO₂.

Tabell 15: Klimagassutslipp fylkesvei i 2022, tonn CO₂

Investeringskontrakter	18 318
Anleggsmaskiner, dieselforbruk og slitasje	9 065
Asfalt	2 539
Massetransport	1 724
Betong, inkl sprøyting og prefabrikert	1 690
Stål	552
Øvrige innsatsfaktorer	2 778
Driftskontrakter	10 594
Maskinpark, diesel og slitasje	7 842
Saltforbruk	1 766
Sandforbruk	651
Arbeid med stikkrenner og kummer	335
Asfaltkontrakter	7 369
Strømforbruk	398
Trafikksikkerhet og mindre vedlikehold	1 756
Rekkverk	2 031
Øvrige fagkontrakter	655
Sum klimagassutslipp fylkesvei 2022	41 121

Investeringskontrakter

De totale utslippene knyttet til investeringer er beregnet til 18 318 tonn CO₂. For 2022 er det 15 prosjekter som er med i beregningsgrunnlaget for klimagassutslipp. Prosjekter med høyest utslipp er fylkesvei 717 (Sund – Bradden) og fylkesvei 17 (Jåddåren – Østvik). Om lag halvparten av utslippene kommer fra disse to prosjektene. Fylkesvei 717 ble startet opp i 2021, og avsluttes i 2023. Fylkesveg 17 er stort sett avsluttet i 2022.

Det er direkte utslipp fra anleggsmaskiner som gir de største utslippene. Innsatsfaktorer som asfalt, betong og stål gir også betydelige utslipp. I dag er hele maskinparken til anlegg og massetransport fossilt drevet. Vi klarer ikke å kutte utslippene fra investeringene uten at noe gjøres med maskinparken. I Klimakur 2030 er det utredet tiltak og virkemidler for å få til 50 % reduksjon i ikke-kvotepliktige utslipp. Et av tiltakene i Klimakur 2030 er at 70 % av arbeidet innen anleggsdrift skal drives med anleggsmaskiner som er drevet med fornybare energikilder.

Utslipp fra investeringsprosjekter som ikke er beregnet er utslipp fra arealer som bygges ned. Ved bygging av vei frigjøres CO₂ fra vegetasjon og jordsmonnet, og dette er ikke hensyntatt. Det er heller ikke beregnet hvilken effekt ny veg har for framtidig trafikkvolum og utslipp.

Driftskontrakter

De totale utslippene knyttet til driftskontrakter er beregnet til 10 594 tonn CO₂. Fylkeskommunen har 11 geografisk inndelt driftskontrakter. For driftskontraktene er hovedandelen av utslippene knyttet til direkte utslipp fra maskinparken som er fossildrevet. Men maskinparken er en miks av lette og tyngre kjøretøy. I Klimakur 2030 er målet 95 % fornybar-andel for de lette kjøretøyene.

Trondheim utgjør eget område for driftskontrakter. For Trondheim er det høyere krav til vintervedlikeholdet og dette gir mye bruk av sand og salt. Dette gir et større antall kjørte km, og mer klimautslipp for dette området, sammenlignet med andre områder.

Asfaltkontrakter

I 2022 ble det utlyst fem asfaltkontrakter og 162 000 tonn asfalt ble lagt over 168 km veg. De totale utslippene knyttet til dette er beregnet til 7 369 tonn CO₂.

Tre av kontraktene ble utlyst med klimavekting. Til de to siste kontraktene kom midlene så tett på utleggingsperioden at det ikke var tid nok til å kunne vekte på klima i kontraktene. 116 000 tonn asfalt ble lagt med klimavekting, disse hadde gjennomsnittlig utslipp på 38,7 kg CO₂ per tonn asfalt. Resterende 46 000 tonn asfalt hadde gjennomsnittlig utslipp på 61,4 kg CO₂ per tonn asfalt. Asfalt uten klimavekting har 60 % høyere utslipp enn asfalten som er lagt med klimavekting.

Annen drift og vedlikehold

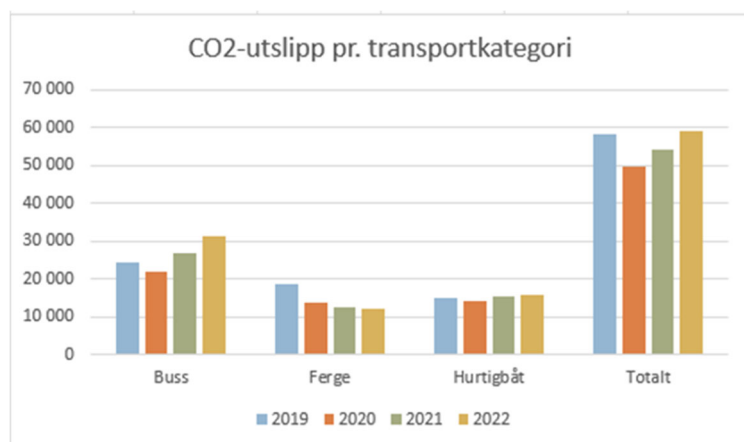
Annen drift og vedlikehold er trafikksikkerhetstiltak og annet vedlikehold, arbeid med rekkverk og skilt, bruvedlikehold og fjellsikring. Klimagassutslipp knyttet til dette er til sammen 3 442 tonn CO₂.

Kollektivtrafikk

Klimagassutslippene fra kollektivtrafikken påvirkes av totalt trafikkvolum, energieffektivitet og valg av drivstoff/energibærer. 2022 tilhører samme anbudsperiode som 2021, og utslippene forandret seg derfor lite fra 2021 til 2022.

Avdeling samferdsel/AtB har beregnet klimagassutslipp fra kollektivtransporten i Trøndelag i 2022 til 58 984 tonn CO₂. Dette er en økning på 8,5 % fra 2021, og utslippene i 2021 ble beregnet til 54 363 tonn CO₂. Disse tallene samsvarer ikke helt med tallene for kollektivtrafikk fra Asplan Viak. Utslippstallene fra Asplan Viak er for 2021 er på 67 080 tonn. Forskjellig beregning av indirekte utslipp kan vær en årsak til forskjellene.

Av 58 984 tonn CO₂ i 2022 er 53 135 tonn direkte utslipp fra fossil diesel (scope 1). 5 849 tonn CO₂ er indirekte utslipp fra fossile drivstoff biogass, biodiesel og elektrisitet (scope 2). Medberegnet i 58 984 tonn CO₂ er 619 tonn CO₂ fra skoleskyss med drosje. Skoleskyss med drosje inngikk ikke i utslippstallene for 2021.

Figur 13: CO₂-utslipp buss, ferge og hurtigbåt for 2022

Utslipp fra busstrafikk

Klimagassutslippet fra busstransporten i 2022 er på 30 538 tonn CO₂. Skoleskyss med drosje inngår ikke i dette. Klimagassutslipp i busstrafikken er både direkte utslipp og indirekte utslipp.

Utslippene for 2022 innebærer en økning fra 2021 på 3 771 tonn CO₂. Større utslipp skyldes en økning i totalt kjørt distanse, og økt forbruk av autodiesel og redusert forbruk av biodiesel. Mer trafikk skyldes trafikkøkning etter koronapandemien.

Utslipp fra ferje

Klimagassutslipp fra ferjetrafikken i Trøndelag i 2022 er på 12 075 tonn CO₂. Utslippene har gått ned med 334 tonn CO₂ fra 2021. Nedgangen skyldes i all hovedsak at antall driftstimer har gått ned for noen av ferjene. Færre driftstimer skyldes bla noe mindre trafikk og noen tekniske utfordringer og innstillinger.

Utslipp fra fergetrafikken er både direkte utslipp (diesel) og indirekte utslipp (strøm). Grad av hybridisering (andel batterielektrisk forbruk) er på 91,18 % for Brekstad - Valset og 68,89 % for Flakk - Rørvik (A og B ferje). I kontrakten for disse to sambandene, er maksimale CO₂-utslipp satt til 7 000 tonn på de batterielektriske ferjene. I 2022 var klimautslippet på disse ferjene på 2 334 tonn CO₂, 4 666 tonn mindre enn kravet til de maksimale utslippene. I 2018 lå klimautslippet i disse sambandene på ca. 10 000 tonn. De batterielektriske ferjene ble tatt i bruk januar 2019.

Når det gjelder andre utslipp, ble det sluppet ut 134,19 tonn NO_x, 3,45 tonn SO_x og 5,52 tonn PM (partikler) i 2022. Dette er 3 tonn mer NO_x og en nedgang i PM på 0,17 tonn i forhold til 2021.

Utslipp fra hurtigbåt

Klimagassutslipp fra hurtigbåt i Trøndelag 2022 er på 15 753 tonn CO₂. Dette er økning fra 2021 på 586 tonn CO₂. Alle utslipp fra hurtigbåt er direkte utslipp fra diesel.

I 2022 ble det utført 26 334 driftstimer med hurtigbåt i Trøndelag. I 2021 lå dette tallet på 26 111 timer. Økningen skyldes i hovedsak opprettelse av avlastningsrute i Øyrekken for å ta unna turisttrafikken i Øyrekken og til/fra Halten om sommeren. Økt antall driftstimer på hurtigbåtene har ført til at klimautslippene har økt.

Når det gjelder miljøutslipp, var det en økning i utslipp av NO_x på 9 tonn og en økning i PM på 0,26 tonn.

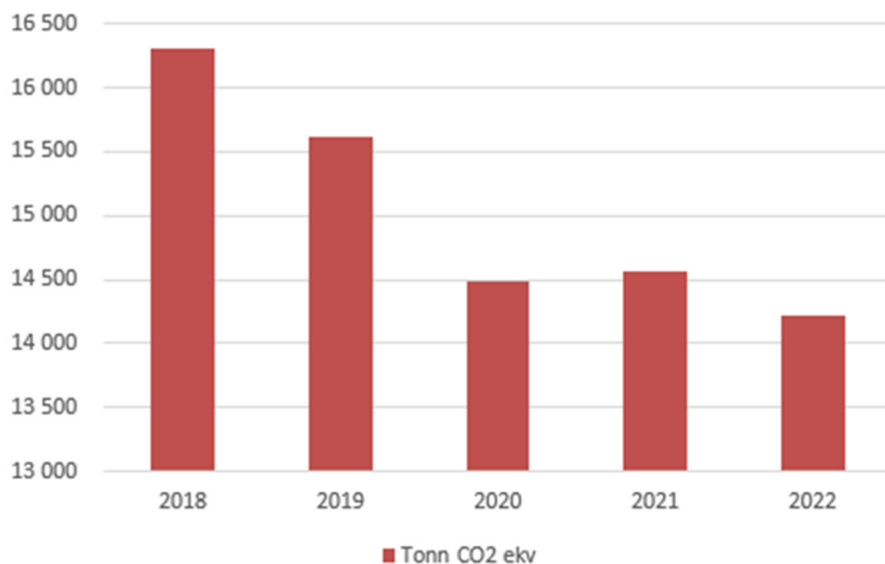
Anbud – ferje og hurtigbåt

I 2022 var det to viktige hendelser når det gjelder anbud for hurtigbåt og ferje. For hurtigbåt har AtB tildelt kontrakt på båtanbud med driftsstart i 2024. For strekningene Trondheim – Vanvikan, Trondheim – Brekstad og Trondheim – Kristiansund har AtB tildelt kontrakter som med stor sannsynlighet vil føre til batterielektriske løsninger. Dette vil kunne gi vesentlige reduserte klimagassutslipp. Men operatørene er ikke forpliktet til å levere nye fartøy fra oppstart på ny kontrakt i 2024. Det er derfor usikkert når effekten av utslippsfrie fartøy vil slå inn på våre klimagassutslipp.

Når det gjelder ferje har AtB mottatt fylkesdirektørens oppdragsbrev for anbud med oppstart 2025. I tråd med politiske vedtak er hovedinnretningen på rammene for anbudene at de skal videreføres «som de er» (pr september 2022) med tanke på åpningstid, kapasitet på fartøy og frekvens. De ulike anbudene i anbudspakken skal driftes til 2028, 2030 og 2034, og utslippene er i stor grad fastlagt i samme tidsperspektiv.

Eiendom og energi

Klimagassutslipp som kan knyttes til drift av vår bygningsmasse framgår av figur 13. Både direkte og indirekte klimagassutslipp inngår. Til beregning av klimafotavtrykket er det lagt til grunn europeisk og norsk energimiks (NS 3720, EU28 + NO)

Figur 14 Klimagassutslipp knyttet til bygningsdrift, 2018 2022

Klimagassutslippene er redusert med 15 % siden 2018. Fra 2021 til 2022 har vi en nedgang på 2,5 %. Gjennom økt satsning på fornybar energi og ferdigstilling av nye skoleanlegg forventes en ytterligere nedgang i inneværende økonomiplanperiode.

Utvikling av prosjektspesifikke miljøprogram og miljøoppfølgingsplaner (MOP) for alle nye byggeprosjekt og større rehabiliteringer er videreført i 2022. Dette er sentrale arbeidsdokument som gir en dynamikk for å sikre en helhetlig bærekraft i våre byggerier.

I miljø oppfølgingsplanene arbeider vi etter noen grunnprinsipper som betyr at:

- Vi sier hva vi minimum skal oppnå - *Prosjektspesifikke og gjennomgående tema,*
- Vi sier hva vi måler i forhold til - *Klargjør evt. metodikk og standard,*
- Vi sier innenfor hvilke systemgrenser vi måler etc.

Men videre gjelder at:

- Vi sier ikke hvordan - *Løsningene skal ligge innfor og eies av prosjektet*
- Vi sier ikke hva vi må prioritere - *Prioriteringen av valg mot målet ligger også i prosjekt*
- Vi sier ikke at det alltid er enkelt, men mulig

Gjennom å stille krav til bærekraft, uten å være låst på løsning, utfordres ulike rådgivermiljø, leverandører og entreprenører til aktivt fokus på bærekraft og innovasjon gjennom hele byggeprosessen.

Trøndelag fylkeskommune stiller krav om nullutslipp i bygningsdrift i alle større prosjektet, noe som gir utvikling av bygg med lavt energibehov, effektiv gjenvinning av varme og ulike tiltak for lokal energi- produksjon.

Vi stiller videre klare krav til klimabudsjett for å redusere klimafotavtrykket fra materialbruk, herunder ombruk av byggematerialer. Vi har også høyt søkelys på byggets endringsdyktighet, slik at bygget kan ivareta ulik bruk uten selv å måtte enders vesentlig eller rives. Tilrettelegging for framtidig ombruk av materialer. Byggeplass med reduserte utslipp og avfall er også viktige tema.

Trøndelag fylkeskommune har tatt en sentral rolle i arbeidet med utvikling av et fungerende ombruksmarked for byggematerialer i 2022. På overordnet nivå har vi hatt en tett dialog direkte med DFØ og Statsbygg for å identifisere barrierer og forstå aktuelle virkemiddel for økt ombruk. DiPIOm-prosjektet med fokus på digitalisering som verktøy i ombruksmarkedet er også løftet. Og ikke minst har vi operativt arbeidet med en industrialisert håndtering av materialstrømmer.

I 2022 har det vært arbeidet aktivt med stort prosjekt som Tiller videregående skole, Cissi Klein videregående skole, Trondheim Katedralskole, Johan Bojer videregående skole og Verdal videregående skole.

Vi omtaler her særlig Tiller videregående skole. Denne skolen ble ferdigstilt høsten 2022. Skolen fremstår i dag som et helhetlig og viktig miljøprosjekt for fylkeskommunen. Prosjektet gir vei til løsninger på hvordan eksisterende bygningsmasse kan (må) videreføres/endres innenfor helhetlig bærekraft.

På Tiller har vi utviklet et netto nullutslippsbygg i bygningsdrift. Metodikken med optimalisering av energibehov, gjenvinning av varme og lokal fornybarproduksjon har også her fungert godt. Prosjektet har oppnådd finansiell støtte fra ENOVA gjennom ulike tilskuddsprogram. Det kan også nevnes at Norges største innendørs batteri installasjon er installert i bygget.

Kravet til klimafotavtrykk fra materialbruk ser ut til å være overoppfyllt gjennom en estimert måloppnåelse på i overkant av 50 % reduksjon opp mot referansenivå 2015/18. Trevirke fra rivearbeidet er benyttet til produksjon av nye sponplater.

Tiller videregående fremstår i dag som et viktig referanseprosjekt i markedet i arbeidet mot lavutslippssamfunnet.

Som generelle utviklingstrekk i våre prosjekter ser vi:

- En dreining fra lineær- til økt sirkulærøkonomi for materialbruk
- Videreføring av fokus på netto nullutslipp i bygningsdrift
- Økt fokus på effektutjevning og lokal utnyttelse av fornybar energiproduksjon

3 Administrativ og politisk virksomhet

3.1 Utvikling av organisasjonen

3.1.1 Arbeidsgiverpolitikk er organisasjonspolitik

Fylkestinget vedtok i oktober 2022 ny organisasjonspolitik (endret navn fra arbeidsgiverpolitikk) for 2023-2027. Verdiene og visjonen er ikke endret.

Organisasjonspolitikken beskriver utfordringer fylkeskommunen står overfor de neste årene og ønsket organisasjonskultur. De største utfordringene som er beskrevet i organisasjonspolitikken er konkurranse om arbeidskraft, stadige endringer i samfunnet, strammere økonomi og stor kompleksitet og krav om bærekraft.

Organisasjonspolitikken har følgende satsingsområder for å møte utfordringene;

- Kunnskapsorganisasjon med myndiggjorte medarbeidere
- Tillitsbasert ledelse
- Utvidet partssamarbeid
- Digitalisering
- Medarbeiderdrevet innovasjon
- Likestilt arbeidsliv

Selv om organisasjonen har jobbet med både utfordringene og satsingsområdene over tid, vil arbeidet med å forankre og iverksette politikken med ulike tiltak og kulturbygging være viktig framover.

Organisasjonspolitikken sees i sammenheng med andre organisasjonsutviklingstiltak som er satt i gang i 2022: Digitaliseringsstrategien og evaluering av sentraladministrasjonen.

3.1.2 Evaluering av sentraladministrasjonen

I løpet av 2022 er det gjennomført en evaluering av sentraladministrasjonen med bistand fra eksternt konsulentfirma. Formålet var å få et analysegrunnlag for å vurdere om sentraladministrasjonen er organisert riktig og har de rette forutsetningene for å oppfylle fylkeskommunens nåværende, men spesielt framtidige rolle som samfunnsutvikler, tjenesteyter og forvalter. Rapporten ble ferdig i desember og peker på noen anbefalinger og innspill til forbedring som å bedre koordineringen mot eksterne, styrke samhandlingen på tvers av avdelinger, skape en felles forståelse for roller og oppgaver hos støtte-/stabsfunksjonene og vurdere riktig organisering for en eller flere avdelinger.

Våren 2023 vil det settes i gang en prosess hvor funnene fra evalueringsrapporten skal vurderes og videre se på hvilke endringer eller tiltak som fylkesdirektøren vil iverksette. Det vil være bred involvering fra tillitsvalgte, verneombud og berørte avdelinger i prosessen.

3.1.3 Gjennomført lederutvikling

Alle seksjonsledere, rektorer og direktører har gjennomført et lederutviklingsprogram (SOUL) fordelt på 6 samlinger fra oktober 2021 til desember 2022. Eksterne konsulenter hadde det faglige ansvaret for programmet. Lederutviklingen hadde som hensikt å videreutvikle den enkelte leder, det kollektive lederskapet og skape felles identitet i organisasjonen med bl.a. fokus på samfunnsoppdraget. Viktige tema var bl.a. selvledelse, endringsledelse, digitalisering, rolleforståelse og organisasjonskultur. Samlingene ble en arena for nettverksbygging, kunnskapsdeling, refleksjon, faglig påfyll og trening på praktiske ferdigheter.

3.1.4 Funn etter FoU prosjekt med utvidet partssamarbeid

Som et ledd i kompetanseutvikling av partssamarbeidet til å bli en utviklingskraft har fylkesdirektøren gjennomført et FoU-prosjekt ledet av SINTEF. Første del har omfattet sentraladministrasjonen. SINTEF konkluderer med at prosjektet har bidratt til at alle drøftingsorganene i sentraladministrasjon har utviklet økt forståelse for, og tro på, at partssamarbeid er en måte å jobbe på, som gir mer og bedre samlet ledelsesutøvelse i

organisasjonen. Dagens informasjons- og drøftingsorgan er videreutviklet og styrket. Sentraladministrasjonen har gjennom prosjektet høyst sannsynlig økt sin samlede ledelseskapasitet til utvikling av organisasjonen og tjenesteleveransene. Siden den økte ledelseskapasiteten ligger i et strukturert og fungerende drøftingsorgan, er det også utviklet et lederskap med tillit til ulike interesser og ulik tilgang til organisasjonens medlemmer. Dette gir en god grunnmur for tillitsbasert styring og ledelse i fylkeskommunen.

3.1.5 Doktorgrad i fylkeskommunen

Meråker videregående skole tilrettela for Offentlig Phd (doktorgrad) for medarbeider ved skolen ved hjelp av det såkalte Kinasarbeidet, som innebar full finansiering via prosjektmidler og støtte fra Norges forskningsråd. Medarbeider avsluttet sin doktorgrad desember 2022.

3.2 Innovasjon og digitalisering

Samfunnet rundt oss endrer seg raskt. Teknologi, demografi, klima, sikkerhet og arbeidsliv er eksempler på områder som er i endring. I tillegg kommer høyere krav til informasjonssikkerhet og personvern, og nye forventninger fra brukerne. Alt dette påvirker hvordan vi løser samfunnsoppdraget vårt, og utfordrer oss til å levere tjenester med høy kvalitet på nye måter.

For å møte endringene vi står overfor må vi tenke nytt. Innovasjon er dermed en forutsetning for at vi skal kunne fortsette å tilby gode tjenester til innbyggere, næringsliv og offentlig sektor i Trøndelag. Digitalisering er et annet viktig virkemiddel vi har for å møte samfunnsendringene, og handler om å bruke teknologi for å forenkle, fornye og forbedre tjenestene våre.

Ved å kombinere innovasjon og digitalisering kan vi ta i bruk teknologi på nye måter og høste enda større gevinster. Vi snakker da om en digital transformasjon, som handler om både teknologi, virksomhet og ledelse, data som verdi, innovasjon, brukerorientering og samhandling på tvers.

Trøndelag fylkeskommunes «Digitaliseringsstrategi 2022-2026» ble vedtatt i juni 2022. Ambisjonsnivået som legges til grunn er høyt, og for å oppfylle målene må det jobbes strategisk med alle elementer som inngår i en digital transformasjon.

Gjennom arbeidet med strategien ble det identifisert fem satsingsområder det må jobbes med for å oppnå økt digital modenhet og etter hvert oppfylle ambisjonene: 1) Brukerfokus, 2) Kultur, kompetanse, ledelse, 3) Samhandling, 4) Datadrevet utvikling og 5) Bærekraft.

Trøndelag fylkeskommune har allerede gjennomført en rekke digitaliseringsprosjekt, og det gjøres mye bra arbeid på feltet. En utfordring er imidlertid at arbeidet ikke er koordinert. I 2022 ble «Program for innovasjon og digitalisering» opprettet for å jobbe strategisk med innovasjon, samhandling, kompetanse, brukerfokus og digitalisering. Hensikten med programmet er nettopp å koordinere arbeid på dette feltet, og legge til rette for en innovasjonskultur der endring og nyskaping er en naturlig del av oppgaveløsningen.

Fylkeskommunen samarbeider også med KS og andre fylkeskommuner om å nå målene i regjeringens digitaliseringsstrategi gjennom et felles fylkeskommunalt selskap (VIGO IKS) som ivaretar større digitaliseringsoppdrag for utdanning, samferdsel og veg, og gjennom fellestjenester som etableres som egne selskap under KS.

3.3 Innovasjon- og digitaliseringsprosjekt

Det er som nevnt gjennomført en rekke endrings- og digitaliseringsprosesser i fylkeskommunen, og det er mange pågående prosjekt. Felles for prosjektene er at de bidrar til å forenkle, fornye og forbedre tjenestene vi tilbyr. Et viktig prøveprosjekt for virksomheten er utvikling av en dataplattform, der hensikten er å samle og gjenbruke data på tvers i organisasjonen. Datadrevet utvikling er ett av fem satsingsområder i digitaliseringsstrategien, og gjenbruk av data er et område vi må ha større fokus på.

Andre pågående prosjekt og initiativ innen innovasjon og digitalisering:

- Oppgradering av rekrutteringsverktøyet *Webcruiter* som både styrker personvernet, og sikrer dokumentasjon og datafangst for gjenbruk

- Oppgradering av kompetanseverktøyet *Dossier* som gjør mottagelse av nye ansatte enklere
- Innføring av *Everyone* som fjerner manuelle arbeidsprosesser og dobbeltregistreringer i lønssystemet. Med dette systemet får vi også en løsning for digitale arbeidskontrakter
- Deltakelse på fylkeskommunenes samarbeidsarena for digitalisering
- Gjenbruk av nasjonale løsninger felles for både kommuner, fylkeskommuner og stat innen bibliotek tjenester og akvakultur. Gjenbruk av løsninger er viktig både med tanke på å utnytte ressursene effektivt, men også for å legge til rette for sammenhengende tjenester på tvers av forvaltningsnivå og mellom forskjellige aktører
- Dataplattform for datafangst og gjenbruk av data, med delprosjekt på likestilt arbeidsliv og bærekraftsindikator
- Diplom-prosjektet som utvikler en digital løsning for gjenbruk av byggematerialer

3.4 Anskaffelsesstrategi

Ny anskaffelsesstrategi 2022-2025 ble vedtatt i 2022. Hovedmålet i strategien er at fylkeskommunens anskaffelser skal bidra til effektiv bruk av ressurser og en positiv samfunnsutvikling. Anskaffelsene er et viktig virkemiddel for å nå målene om god tjenesteyting, klima/bærekraft/miljø, innovasjon, krav til digitalisering, leverandørutvikling og et seriøst arbeidsliv. Dette innenfor rammer av lov og forskrift om offentlige anskaffelser.

Gjennom 2022 er det jobbet med forbedringer i alle deler av anskaffelsesprosessen i de ulike fasene: Forberede konkurranse, konkurransegjennomføring og kontraktsoppfølging. I løpet av året er det startet et e-handelsprosjekt som skal være med å øke andelen e-handel i fylkeskommunen betraktelig, og som vil bli implementert i 2023. I samarbeid med Leverandørutviklingsprogrammet (LUP) er det etablert et tverrfaglig pådriverteam for innovative anskaffelser. Pådriverteamet skal bidra til økt kjennskap og kunnskap om innovative anskaffelser og økning i andelen innovative anskaffelser, jfr. mål i anskaffelsesstrategien. Det er også ytet innkjøpsfaglig- og juridisk bistand til alle deler av organisasjonen i løpet av året.

3.5 Politisk styring og kontrolloppgaver

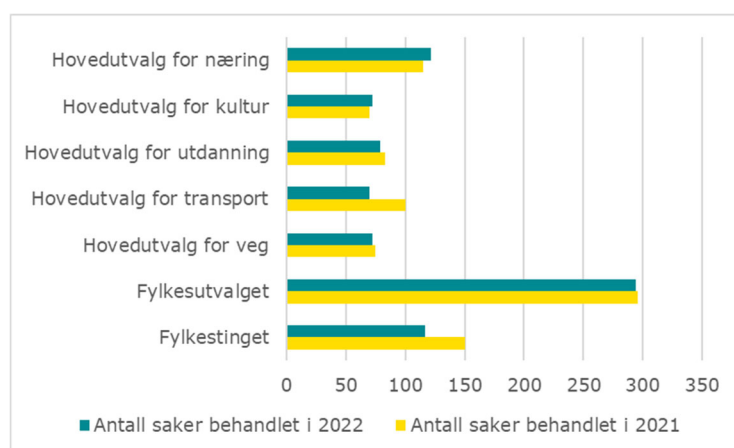
Politisk organisering i Trøndelag fylkeskommune ligger fast gjennom valgperioden. Det er valgt en formannskapsmodell med fylkesutvalg og fem hovedutvalg.

I tillegg til de lovpålagte medvirkningsorganene (eldreråd, råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne og medvirkningsorgan for ungdom) er andre ikke-lovpålagte rådgivende utvalg/råd videreført i inneværende valgperiode. Rådene legger fram egne årsmeldinger med informasjon om virksomhetene gjennom året.

Kontrollutvalget fremmer også egen årsmelding med informasjon om kontroll- og tilsynsvirksomheten, herunder om gjennomført forvaltningsrevisjoner.

Tabell 16: Politisk møtevirksomhet

Utvalg	Antall møter i 2021	Antall saker behandlet i 2021	Antall møter i 2022	Antall saker behandlet i 2022
Fylkestinget	6	150	5	117
Fylkesutvalget	19	296	18	294
Hovedutvalg for veg	6	75	6	72
Hovedutvalg for transport	8	100	8	70
Hovedutvalg for utdanning	7	83	8	79
Hovedutvalg for kultur	6	70	6	72
Hovedutvalg for næring	5	115	7	122
Administrasjonsutvalg	2	5	2	5
Fylkesvalgstyret	6	27	1	5
Eldrerådet	12	63	9	55
Rådet for likestilling av mennesker med nedsatt funksjonsevne	7	44	6	46
Ungdommens fylkesutvalg	10	66	8	59
Integreringsutvalget	6	37	6	36
Regionalt klima- og planutvalg	5	26	4	10
Trafikksikkerhetsutvalg	7	46	7	50
Saemien raerie - Samisk råd	3	29	4	32
Kontrollutvalg	11	74	10	78
Klagenemda	8	32	8	40

Figur 15: Utvikling antall behandlede politiske saker.

Fylkestingets møter

To møter ble avholdt på Steinkjer og to i Trondheim. I tråd med etablert praksis var sommermøtet i juni lagt utenfor de to byene, i 2022 til Rørvik. I tillegg til ordinær saksbehandling ble fylkestinget tatt med på befaringer, bedriftsbesøk og orienteringer i området.

Fylkestinget behandlet 27 interpellasjoner og 25 innmeldte spørsmål, i tillegg til ordinære saker.

Fylkesutvalg og hovedutvalg

Med unntak av tre møter, som ble avviklet digitalt, var fylkesutvalgets møter fordelt mellom Steinkjer og Trondheim.

Hovedutvalgene hadde sine møter i ulike deler av fylket. Tre hovedutvalg var på studieturer til utlandet - hovedutvalg vei til Helsinki, hovedutvalg transport til Stockholm og hovedutvalg kultur til Island.

3.6 Samfunnssikkerhet og beredskap

Fylkesdirektøren anbefaler å anskaffe talevarslingsanlegg for videregående skoler som ledd i forbedret beredskapsarbeid. For nye skolebygg/større rehabiliteringer skal varslingssystemet inngå i byggeprosjektet. ROS-analyser av PLIVO hendelser vil inngå i alle nye skolebygg/større rehabiliteringer.

Det er gjennomført ROS-analyser for blant annet pågående tilsiktet voldshendelser (PLIVO) både for Tiller og Johan Bojer videregående skole. Tiller videregående skole har nå etablert et 2-veis talesystem, og i Johan Bojer videregående skole er det besluttet å etablere et 1-veis talesystem, som er et konsekvensreducerende tiltak i skolens beredskapsplan. Talevarslingsanlegget inngår i brannvarslingsanlegget.

Russlands krig mot Ukraina, samt uro i andre verdensdeler har skapt usikkerhet og bekymring både nasjonalt og lokalt i Norge. Fylkeskommunen har ansvar for den grunnleggende nasjonale funksjonen (GNF) Transport, og ansvaret ligger på avdeling Veg (fylkesveg) og Samferdsel (kollektivtransport). Fylkeskommunen har levert på Samferdselsdepartementets forespørsler om ulike utfordringer og vurderingsdata for verdi og forsyningskjeder innen området Transport (GNF). Verdenssituasjonen har ført til et økende og tettere samarbeidet mellom fylkeskommunen, Statsforvalter, andre GNF virksomheter og samferdselsdepartementet. Fylkeskommunen ble inkludert i ny Lov om sikkerhet i 2019, og sikkerhet vil ha høy prioritet.

Som et resultat av den skjerpede sikkerhetspolitiske situasjonen og det stadig tettere samarbeidet innen samfunnssikkerhet, har fylkeskommunen startet en prosess med å sikkerhetsklarere aktuelle medarbeidere og etablere en sikkerhetsorganisasjon.

Det er utarbeidet en kontinuitetsplan som er basert på erfaringene fra pandemien. I dette arbeidet er det framkommet ideer og sårbarheter som avdelinger og seksjoner skal jobbe videre med slik at vi står bedre rustet ved neste krise.

3.7 Informasjonssikkerhet og personvern

Trøndelag fylkeskommune er stor forvalter av informasjon og personopplysninger om innbyggere og ansatte. Etter eForvaltningsforskriften og personopplysningsloven er vi forpliktet til å jobbe systematisk med informasjonssikkerhet som en del av virksomhetsstyringen. Økt fokus på digitalisering gjør at det er behov for mer bevissthet om temaet for å etterleve regelverk og unngå sikkerhetshendelser.

I løpet av 2022 har fylkeskommunen investert i både teknisk sikkerhet og holdningsskapende arbeid i organisasjonen. Tjenester som gir bedre innsikt i sikkerhetshendelser og sårbarheter har gitt et større handlingsrom for å jobbe forebyggende med IT-sikkerhet. I august startet en intern bevisstgjøringskampanje for å heve kompetansen hos alle ansatte og folkevalgte. Kampanjen har også som mål å teste hvor robust organisasjonen er i møte med epostsvindel. Kampanjen vil gå fram til våren 2023.

Fylkesdirektøren har prioritert å styrke bemanning med kompetanse på informasjonssikkerhet og teknisk sikkerhet. Ressursene gjør det mulig å jobbe mer risikobasert og forebyggende i prosesser som har betydning for informasjonssikkerhet og personvern.

Det har ikke vært alvorlige sikkerhetsbrudd eller brudd på personvern i 2022. Mindre hendelser er rutinemessig håndtert.

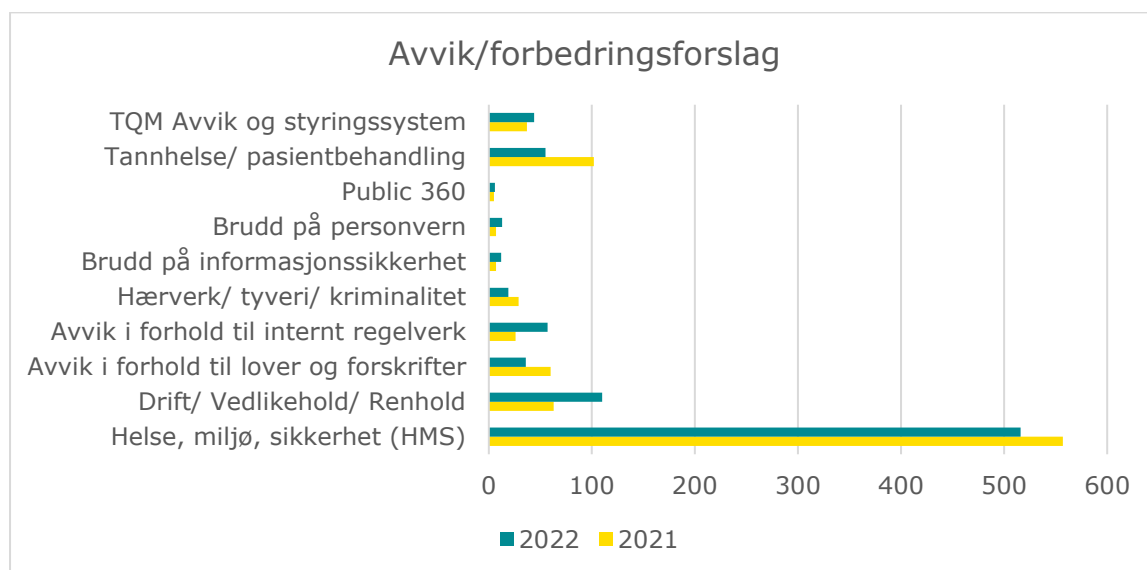
3.8 Internkontroll og kvalitet

Internkontrollen i fylkeskommunen består blant annet av styrende dokumenter, delegeringsreglement, årshjul for økonomiplan og rapportering, avvikssystem og internkontroll for fagspesifikke områder. Gjennom delegering får ledere på ulike nivåer ansvar for internkontroll på sitt område. Fylkesdirektøren har, sammen med revisjonen, vurdert at internkontrollen er for

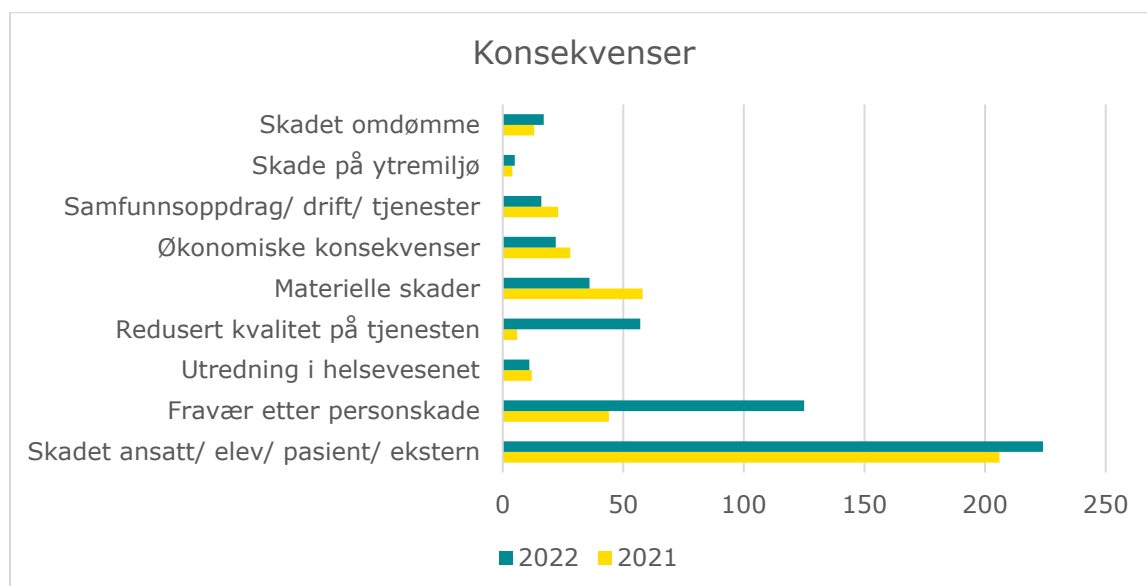
fragmentert og til dels lite tilgjengelig. Fylkesdirektøren vil derfor i 2023 starte et prosjekt med formål å utarbeide en helhetlig overordnet internkontroll.

Det digitale avviks- og forbedringssystem er tatt i bruk i fylkeskommunen, men det er ennå noen skoler og seksjoner som ikke bruker dette aktivt. Det gjenstår også videre utvikling av systemet. Systemet vil gi oss verdifull informasjon for å forbedre kvaliteten gjennom læring og forebygging av fremtidige hendelser.

Figur 14 viser registrerte avvik- og forbedringsforslag i 2022 og 2021 og figur 15 viser oppgitte konsekvenser av de registrerte hendelsene for de samme årene. Noen kategorier kan ha store forskjeller fordi det er kommet til i løpet av foregående år og dermed ikke viser tall for hele året. De fleste avvikene er relatert til helse-, miljø og sikkerhet der halvparten av avvikene har gitt skade på person.

Figur 16: Avvik-/forbedringsforslag

Figur 17: Konsekvenser (Skadet ansatt/ elev/ pasient/ ekstern inkluderer skader i kroppsøving)

Statlig tilsyn

Arbeidstilsynets gjennomførte varslet tilsyn hos fylkeskommunen 5. desember 2022.

Hensikten med tilsynet var å kontrollere om Trøndelag fylkeskommune bidrar til at arbeidstakere i virksomheter som utfører tjenester og bygge- og anleggsarbeider på vegne av det offentlige, ikke har dårligere lønns- og arbeidsvilkår enn det som følger av gjeldende allmenngjøringsforskrifter eller landsomfattende tariffavtaler.

Grunnlag for revisjonen var to kontrakter, en kontrakt fra avdeling veg (prosjekt Fv704 Tanem – Tullan) og en fra seksjon eiendom (oppgradering Åfjord videregående skole).

Tilsynet avdekket ikke brudd på regelverket som det er nødvendig å følge opp med pålegg om retting. Tvert imot ble arbeidstilsynets rådgivere imponert over fylkeskommunens oppfølging av kontraktene og ga muntlig uttrykk for at en slik høy standard på oppfølging har de ikke opplevd andre steder.

3.9 Økonomi

Strategisk mål:

Trøndelag fylkeskommune skal ha en bærekraftig økonomi og sikre at oppgavene blir løst gjennom optimal utnyttelse av ressursene.

Kritisk suksessfaktor: God økonomistyring / Effektive tjenester

Netto driftsutgifter for avdeling økonomi og digitalisering og avdeling organisasjon, eiendom og tannhelse presenteres i tabell 17, med unntak av seksjon tannhelse som presenteres i kapittel 7.

Tabell 17: Årsresultat for administrativ og politisk virksomhet

Tjenesteområde (tall i 1000 kroner)	Regnskap	Opprinnelig	Revidert	Avvik	Regnskap
	2022	budsjett	budsjett		
	2022	2022	2022	2022	2021
Politisk styring og kontrollorganer	177	0	0	-177	214
Administrasjon og adm.lokaler	302 558	318 160	353 540	50 982	285 281
Opplæring	194 645	109 675	203 756	9 112	190 543
Tannhelse	2 063	1 600	1 600	-463	2 567
Nærings- og bostedsutvikling	6 001	491	7 129	1 128	6 897
Fylkesveger	10 649	3 254	3 254	-7 395	3 230
Kollektivtrafikk	38 295	250	40 194	1 899	34 230
Kulturaktivitet	1 372	0	0	-1 372	1 274
Finansiering	0	0	0	0	-2
Avdeling økonomi og digitalisering og avdeling organisasjon, eiendom og tannhelse	555 759	433 430	609 473	53 714	524 234

De to administrasjonsavdelingene har samlet et mindreforbruk på 53,7 millioner kroner. Dette er en nedgang på 32 millioner kroner siden 2021. Hovedårsaken til nedgangen ligger i lavere gjenbevilget mindreforbruk fra 2021 til 2022.

Felles for begge avdelingene er besparelser på grunn av utsatte prosjekter. Det rapporteres også besparelser på grunn av lavere energiutgifter, etterslep vedlikehold, lavere kostnader på drift av egne bygg som følge av at vi har overtatt selv, mindre utgifter til reiser, møter og andre aktiviteter. Enkelte seksjoner melder også et mindreforbruk på lønn på grunn av vakante stillinger og ikke budsjetterte refusjoner fra NAV i løpet av året.

Tjenesteområde administrasjon og adm. lokaler håndteres i hovedsak av avdeling økonomi og digitalisering og avdeling organisasjon, eiendom og tannhelse. Mindreforbruket for disse to avdelingene er til sammen 51,0 millioner kroner.

Tabell 18: Årsresultat for politisk styring og revisjon

Tjenesteområde (tall i 1000 kroner)	Regnskap 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Revidert budsjett 2022	Avvik 2022	Regnskap 2021
Politisk styring og kontrollorganer	53 396	51 917	56 383	2 987	52 356
Kontroll og revisjon	7 897	7 998	7 998	101	7 223
Kulturaktivitet	0	0	44	44	0
Politisk styring og revisjon	61 293	59 915	64 425	3 132	59 579

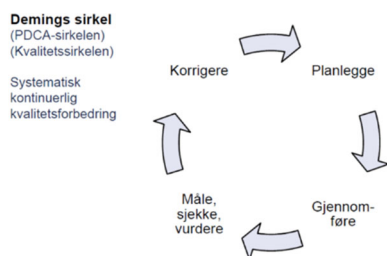
Politisk styring og revisjon omhandler lønn og godtgjørelser til politikere, overføringer til politiske partier, utgifter til politiske møter og revisjon. Mindreforbruk for tjenesteområdet er på 3,1 millioner kroner. 2,9 millioner kroner av dette er politisk virksomhet. Det er et mindreforbruk knyttet til lønn og sosiale kostnader og mindreforbruk til kjøp av varer og tjenester.

4 Avdeling utdanning og kompetanse

4.1 Resultatvurdering

Avdeling for utdanning og kompetanse jobber målrettet for best mulig gjennomføring, læringsmiljø og læringsresultater i videregående opplæring og høyere yrkesfaglig utdanning. Fylkeskommunen har en rolle som samfunnsutvikler og har ansvar for kompetanse i et livslangt perspektiv for befolkningen i Trøndelag. Målet om å oppfylle regionens arbeidskraftbehov er et arbeid som går på tvers av sektorer i fylkeskommunen, og avdeling for utdanning og kompetanse har det koordinerende ansvaret. Trøndelag fylkeskommune skal videreutvikle en desentralisert videregående skole som kan gi ungdommene våre muligheter til en fremtidsrettet utdanning, som svarer til behovet i næringslivet og offentlig sektor, der kunnskap er driveren i utviklingen.

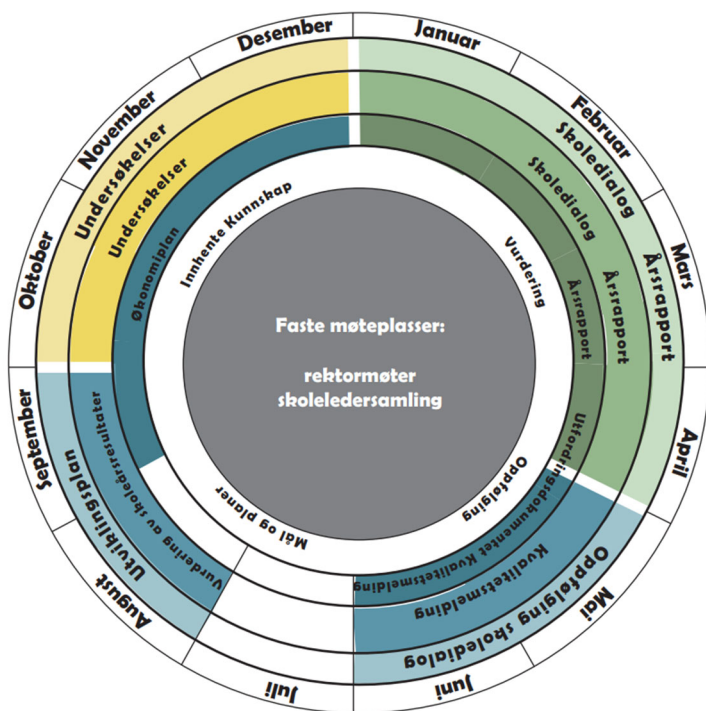
Avdeling utdanning og kompetanse bruker et kvalitetsutviklingsystem basert på Demings sirkel (PDCA) i resultatoppfølgingen av de videregående skolene.

Figur 18: Demings (PDCA) sirkel.

Målet er kontinuerlig forbedring og læring. Årsrapporten er tatt inn som en del av kvalitetsutviklingsystemet og årshjul for kvalitetsutvikling. Årshjulet gir en oversikt over alle aktiviteter knyttet til resultatoppfølging i utdanningssektoren (se figur 19). Styringskortet for skolene er førende for hvilke resultater som følges opp gjennom årshjulet.

En del av aktivitetene i årshjulet er gjennomgripende på alle nivå, mens noen i hovedsak skjer på skole eller sektornivå. Kvalitetsmelding for videregående opplæring Trøndelag er en lovpålagt tilstandsrapport som legges frem for Fylkestinget i juni hvert år. Den presenterer resultater på sektornivå, og gir et mer utfyllende bilde av resultater enn årsrapporten. Mange av de samme resultatene som legges fram gjennom kvalitetsmeldingen blir også benyttet som et grunnlag for systematiske skoledialoger. I skoledialogen blir resultater brutt ned på skolenivå og brukt aktivt i dialogen med den enkelte skole. Elevundersøkelsen ble gjennomført i 2022 og er med å danne grunnlag for oppfølging av læringsmiljøet både på skole og sektornivå.

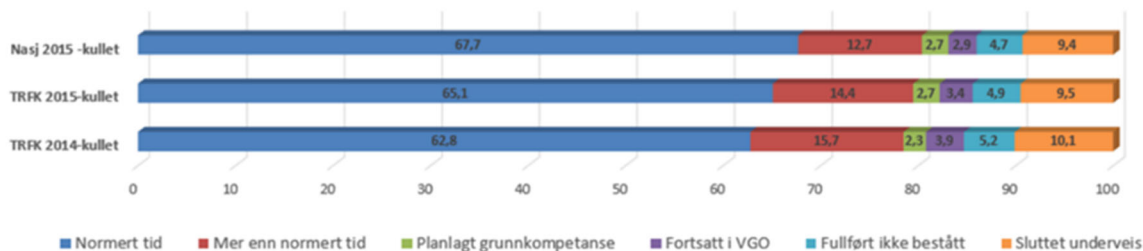

Figur 19: Årshjul for kvalitetsutvikling i utdanningssektoren i Trøndelag fylkeskommune. Ytre sirkel viser aktivitet på skolene, midterste sirkel viser aktivitet i avdeling for utdanning og kompetanse, og indre sirkel viser dokumenter som går til politisk behandling.

Trøndelag fylkeskommune har et eget system for veiledning og oppfølging av opplæringskontor og lærebedrifter i fylket. Opplæringskontorene i Trøndelag og selvstendige lærebedrifter er deltagende i arbeidet. Aktiviteter i dette systemet omfatter veilednings- og kontrollbesøk med opplæringskontor og lærebedrifter, styremøter i opplæringskontor, fellessamlinger for opplæringskontor og fagsamlinger for lærebedrifter/faglig ledere og lærlingesamlinger. I 2022 ble lærlingeundersøkelsen, lærebedriftsundersøkelsen og årlig rapportering fra lærebedriftene gjennomført.

Flere gjennomfører videregående opplæring

Gjennomføring av videregående opplæring har stort fokus både nasjonalt, regionalt og lokalt. Vi kan vise til gode resultater i Trøndelag. Det er en økning i andelen som fullfører og består videregående opplæring i løpet av 5/6 år. De nyeste tallene for 2015-kullet fra Statistisk Sentralbyrå (SSB), viser at vi nå er oppe i 79,5% som har fullført og bestått videregående opplæring innen fem/seks år (figur 19). Dette tilsvarer er en økning på 1 prosentpoeng fra 2014-kullet. Trøndelag ligger nær nasjonalt snitt (80,4%).

Figur 20: Gjennomføring i løpet av fem/seks år i Trøndelag, alle eierformer. Kilde: SSB

Figur 20 viser alle delstatusene i gjennomføringsindikatoren, og vi ser da hvor stor andel av elevene i et gitt årskull som etter fem/seks år fortsatt var i videregående opplæring, som fullførte uten å bestå, eller som sluttet underveis (ikke i videregående opplæring og ikke fullført etter fem/seks år). Det har de siste årene vært en jevn nedgang i andel elever som slutter underveis. Andel elever som har oppnådd planlagt grunnkompetanse innen 5/6 år ligger på 2,7% i Trøndelag.

Gjennomføringen på yrkesfag er på omtrent samme nivå som nasjonalt snitt, mens på studieforberedende fag ligger Trøndelag 0,6 prosentpoeng over nasjonalt snitt.

78,1% av elevene ved Vg2 yrkesfag hadde ordinær progresjon i 2022. Omtrent 46,9 % av elevene gikk direkte over i læreplass. Dette er 1,3 prosentpoeng lavere enn året før, og Trøndelag ligger 0,1 prosentpoeng under nasjonalt snitt for siste år.

Færre ukjente i oppfølgingstjenestens målgruppe

Den fylkeskommunale oppfølgingstjenesten skal tilby oppfølging til alle ungdommer mellom 16-21 år, som er utenfor videregående opplæring og arbeid. Målet er at ungdommene skal komme tilbake til opplæring for å få studiekompetanse, yrkeskompetanse eller grunnkompetanse. Det har siden 2020 vært jobbet spesielt med å nå de yngste ungdommene, for å få de i gang med aktiviteter som kan føre til at de kommer i gang med opplæring igjen. Midler bevilget av fylkestinget for perioden 2020 til 2023 er innrettet mot aldergruppa 16 – 18 år. Dette arbeidet er godt i gang i hele fylket, og består av tett oppfølging med skreddersydde tiltak, og to egne lavterskeltiltak. Det ene er i regi av Ole Vig videregående, i samarbeid med Stjørdal kommune, hvor gaming brukes for å få ungdommene i gang med ulike aktiviteter. Det andre er et felles tiltak for alle skoler i Trondheim, Melhus vgs. og Malvik vgs., hvor det gjennomføres ulike felles- og individuelle aktiviteter, og hvor det er tett kontakt med skolene.

For å lykkes med arbeidet i oppfølgingstjenesten er det viktig å ha et godt samarbeid med andre tjenester, og spesielt med NAV.

Tall fra Utdanningsdirektoratet fra juni 2022 (som oppsummerer skoleåret 2021/2022) viser at det var registrert 1 227 ungdommer i oppfølgingstjenesten i Trøndelag per juni 2022. Av disse var 393 kommet tilbake i aktivitet, 481 var under oppfølging og veiledning, 272 hadde en avklart status og 81 hadde man ikke lyktes å komme i kontakt med.

4.2 Elever/lærlinger

Opplæringen skal gi elevene framtidshåp og fremme danning, nysgjerrighet og lærelyst for å utvikle kompetanse og livsmestring i et samfunn i endring.

Kritisk suksessfaktor: Læringsmiljø som fremmer læring

Læringsmiljø elever

Elevene ved våre videregående skoler har gjennom Elevundersøkelsen for 2022 svart at de i stor grad trives på skolen. Andel elever som svarer at de er blitt mobbet er noe høyere enn i fjor. Trøndelag fylkeskommune har nulltoleranse for mobbing, og målsetningen er at ingen skal føle seg mobbet på de videregående skolene eller i våre lærebedrifter.

Elevene i Trøndelag er i stor grad fornøyd med læringsmiljøet, men det er fremdeles spørsmål knyttet til vurdering for læring som har lavere score sammenlignet med nivået på resten av undersøkelsen. Det er på spørsmål om de får være med å vurdere skolearbeidet sitt at en større andel svarer mer negativt. Avviket her gjelder både for Trøndelag og nasjonalt snitt.

Tallene på indikatorene for denne suksessfaktoren har for øvrig vært stabile de siste år og ligger tilnærmet likt nasjonalt snitt.

Læringsmiljø lærlinger

I Trøndelag var svarprosenten i lærlingundersøkelsen for 2022 på 62%, mot 57% på landsbasis.

Resultatene fra lærlingundersøkelsen viser at lærlingene trives godt og er motiverte for å lære i bedriftene. Lærlingene er i stor grad fornøyd med vurderingen, samt hjelp og støtte fra bedriften når de trenger det. Lærlingene synes at halvårsvurderingen samsvarer med et definert sammensatt innhold. Det er også flere som får en skriftlig oppsummering etter samtalen. 74% av lærlingene sier at de får en skriftlig oppsummering mot 72% i 2021. Enkelte av lærlingene kunne vært mer aktive med å planlegge, vurdere og dokumentere eget arbeid.

Ca. 3% av lærlingene gir tilbakemelding på at de blir mobbet 2-3 ganger eller mer i måneden. Ca. 1,5% svarer at de har vært utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet 2-3 ganger eller mer i måneden. Resultatene har ligget på omtrent samme nivå de siste tre årene. Det er fremdeles mange som ikke er kjent med varslingsrutinene i bedriften dersom de opplever, eller blir utsatt for mobbing og/eller uønsket seksuell oppmerksomhet. Gode varslingsrutiner jobbes det med og trenden går riktig vei. 78,3% av lærlingene sier nå at de kjenner til varslingsrutiner, mot 76,2% i 2021.

34% av lærlingene svarer at de ikke kjenner til bedriftens plan for opplæringen.

Kritisk suksessfaktor: Variert, relevant og praksisnær opplæring som er tilpasset den enkelte elev

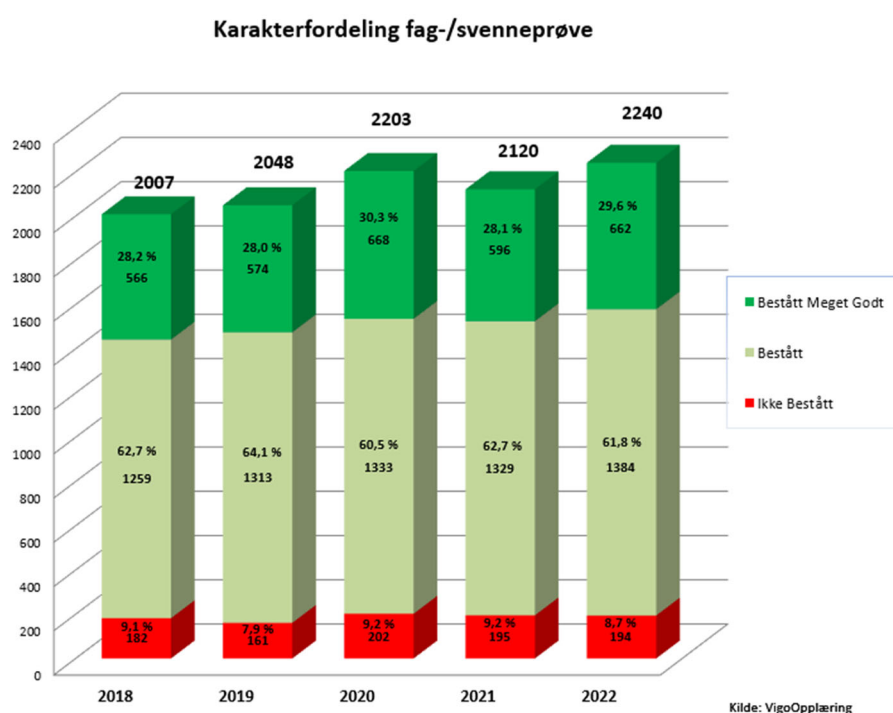
Flertallet av elevene i Trøndelag (65,7%) svarer på Elevundersøkelsens spørsmål knyttet til variert opplæring at de er enige i at de jobber med det de skal lære på forskjellige måter. Mange av elevene sier at de har lærere som forklarer dem målene, forteller hva som er bra med arbeidet og hva de kan gjøre for å bli bedre i fagene, men det finnes også en liten gruppe elever som ikke mener dette. Resultatene på Elevundersøkelsen har vært relativt stabile de siste årene, og er på tilsvarende nivå som nasjonalt snitt.

Læringsutbytte elever

Karaktersnittet i Trøndelag for 2022 ligger på omtrent samme nivå som i 2021 på både yrkesfag (4,02) og studieforberedende utdanningsprogram (4,38).

Læringsutbytte lærlinger

Etter en liten nedgang i 2021, er 2022 et nytt toppår for antall gjennomførte fag- og svenneprøver for lærlinger og elever. 2240 gjennomførte en fag-/svenneprøve i 2022 og over 91% med bestått resultat. Fordelingen mellom karakterene bestått og bestått meget godt viser at det var flere som fikk karakteren bestått meget godt i 2022, sammenlignet med 2021. Fordelingen mellom bestått karakter og ikke bestått, ligger forholdsvis stabilt på ca. 9%, men med litt bedre resultat i 2022.

Figur 21: Samlet fremstilling av antall avlagte fag-/svenneprøver for lærlinger og elever med elevavtale de siste 5 årene, med karakterfordeling. Karakterskalaen i fagopplæringssammenheng er tredelt; Bestått, Bestått meget godt eller Ikke bestått. Ikke bestått teori gir status ikke bestått, selv om praktisk prøve er bestått.

4.3 Samfunnsutvikling

Trøndelag skal være en attraktiv region ved å utnytte regionens fortrinn, utvikle bolyst og livskvalitet og fremme bærekraft, verdiskaping og kompetanse i hele Trøndelag.

Kritisk suksessfaktor: Den videregående skolen skal ha en tydelig rolle som samfunnsutvikler i samarbeid med andre aktører.

Arbeidet med økt gjennomføring av videregående opplæring er viktig for Trøndelag.

Skolene har i stor grad fått gjennomført sine planlagte aktiviteter for 2022. Flere elever har fått mulighet til å være utplassert i praksis.

Mange skoler lykkes med formidlingsarbeidet takket være tett oppfølging og samarbeid med opplæringskontorer, kommuner og lokalt arbeids- og næringsliv. Flere skoler er i dialog med bransjene om fremtidig behov for arbeidskraft og kompetanse. En del har formalisert dette arbeidet ved å etablere samarbeids- og partnerskapsavtaler.

Enkelte skoler har en aktiv rolle i oppfølging av Trøndelagmodellen og legger til rette for individuelle opplæringsløp for voksne, slik at de kan få ønsket kompetanse og kvalifiseres for videre utdanning og jobb.

I 2022 er mange videregående skoler engasjert eller involvert i utviklingsarbeid som innebærer at de tar en rolle som samfunnsutvikler i tett samarbeid med lokale aktører. Arbeidet i kompetansepilotprosjektet i 2022 viser at potensialet for at denne rollen kan utvikles videre er stor. I de regionale kompetanseforaene har de videregående skolene en sentral rolle som en utdanningstilbyder som skal svare ut kompetansebehov i lokalt arbeids- og næringsliv.

Kritisk suksessfaktor: Utvikle kompetanse som samfunnet har behov for

Skolenes kontakt med privat og offentlig næringsliv er en god kilde til å få vite noe om hva samfunnet har behov for.

Mål for utdanningen i Trøndelag er å gi ungdommene muligheter til en fremtidsrettet utdanning som svarer til behovet i arbeidslivet. Skolene har en samfunnsutviklerrolle, og de rapporterer i den forbindelse på ulike prosjekter, satsninger og tiltak innen ordinær drift som omhandler samhandling inn mot lokalt og regionalt arbeidsliv. I handlingsplanen for kompetansestrategi i Trøndelag er det lagt opp til etablering av regionale kompetanseforum med kontakt mellom arbeids- og næringsliv på bransjenivå/virksomhetsnivå som vil være et bindeledd inn mot høgskole og universitet.

Lærlingundersøkelsen viser at en andel av lærlingene ikke er fornøyd med skolen som forberedelse til opplæring i arbeidslivet, og at tilgang til utstyr og hjelpemidler ikke er god nok. Det kan være utfordrende for skolene å holde tritt med den teknologiske utviklingen i næringslivet, noe som kan være en del av forklaringen på dette. Enkelte skoler har løst dette ved å etablere tette bånd og partnerskap til bransjer og enkeltbedrifter, slik at en større andel av opplæringen skjer i bedrifter.

Det er fremdeles en utfordring at det i enkelte fag ikke finnes tilstrekkelig med læreplaner. Det er også fortsatt utfordringer med å finne balansen mellom samfunnets behov og ungdommenes ønsker. Fylkesdirektøren fortsetter å jobbe med disse områdene.

God karriereveiledning for ungdom og voksne er viktig for at yrkes- og utdanningsvalg for den enkelte samsvarer best mulig med kompetansebehovene i arbeids- og næringsliv. Avdeling utdanning og kompetanse arbeider kontinuerlig med å utvikle karriereveiledningstjenester med god kvalitet og som er tilgjengelig og relevant, både i videregående skole (ungdom) og i Karrieresenteret (voksne).

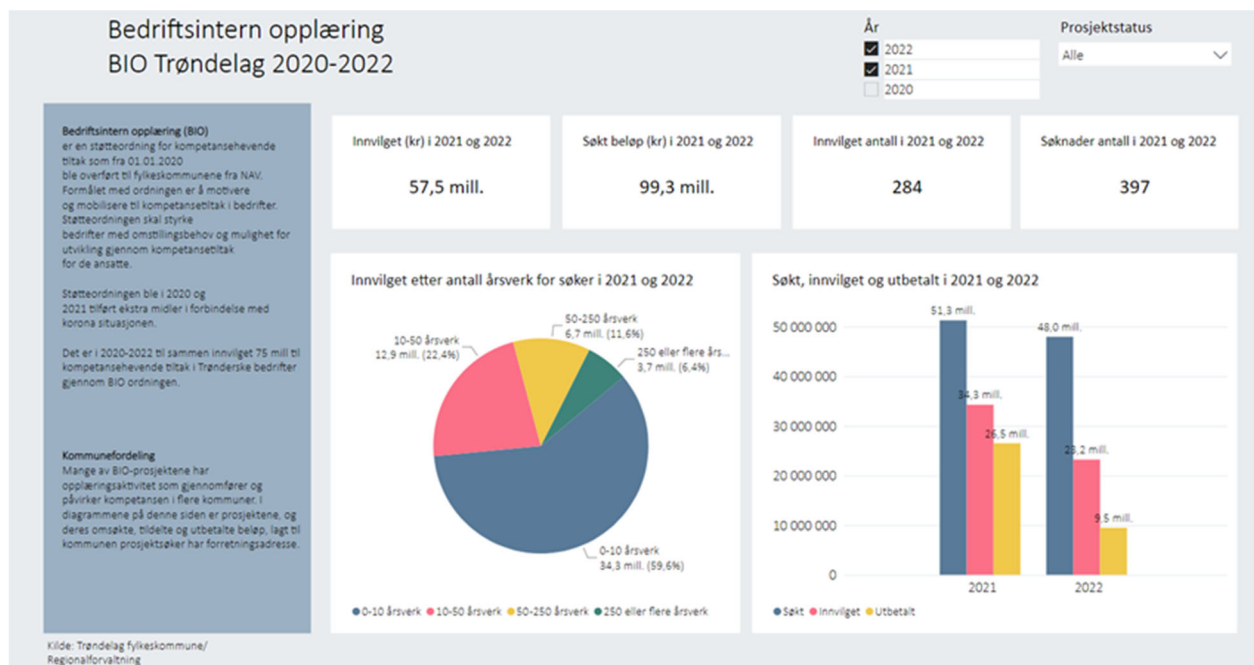
Regional kompetanse

Fylkeskommunens rolle i det kompetansepoltiske arbeidet utvikles stadig. Avdeling utdanning og kompetanse har i løpet av 2022 forsterket innsatsen og kapasiteten, og er i tett samhandling med Avdeling plan, næring og kulturminner på dette området. Det er gjennomført fem møter i kompetanseforum i 2022. Partnerskapet utvikler kontinuerlig sin arbeidsform og felles forståelse for behov, utfordringer og tiltak på kompetanseområdet i ulike næringer og ulike regioner i fylket.

I løpet av 2022 er det blitt etablert regionale kompetansefora i Trøndelag sør/vest (Lakseregionen) og Innherred, i tillegg til de tre regionene som allerede har et kompetanseforum (Namdal, Fosen og Trøndelag Sør). Det betyr at fem av sju regioner nå har etablert en struktur for samhandling om kompetansebehov i arbeidslivet på tvers av kommuner og sektorer.

Prosjektet Kompetansepilot Trøndelag har som mål å koble og tilrettelegge for et tilpasset etter- og videreutdanningstilbud i distriktene. Prosjektet er 3-årig, og går inn i sitt siste år i 2023. Prosjektet utforsker utvikling av arenaer for dialog og samhandling for kopling mellom behov og tilbud av kompetanse. Tre distriktsregioner i Trøndelag (Namdal, Fosen og Trøndelag Sør) deltar i utprøving av nye metoder og modeller for å identifisere kompetansebehov og iverksette nødvendig kompetansebygging. Trøndelag fylkeskommune har en sentral rolle i å koordinere og veilede de tre delprosjektene.

Gjennom ordningen bedriftsintern opplæring (BIO) har mange trønderske bedrifter fått støtte til å sette i gang kompetansetiltak internt for sine ansatte i 2022. Det er Avdeling plan, næring og kulturminner som forvalter ordningen. Virkemiddelet skal bidra til å styrke bedriftenes omstillingsevne gjennom å øke de ansattes kompetanse. Ordningen skal også bidra til å begrense frafall fra arbeidslivet. Under er en oversikt over omfanget av bedriftsintern opplæring i Trøndelag i 2021 og 2022.

Figur 22: omfanget av bedriftsintern opplæring i Trøndelag i 2021 og 2022

Voksenopplæring

Trøndelag fylkeskommune har ei målsetting om å ha et fleksibelt og desentralisert voksenopplæringstilbud som møter arbeidslivets og den enkeltes kompetansebehov. Skoleåret 2022/2023 startet 1 234 voksne sitt opplæringsløp i ett eller flere fag, med mål om å få oppfylt sitt ønske om studie- eller yrkeskompetanse. 833 personer gikk i yrkesutdanning mens 401 gikk studiespesialisering. Helse- og oppvekstfag dominerer yrkesutdanninga med en andel deltakere på 59%. Tabellen under viser fordeling av deltakere i voksenopplæringsregionene:

Tabell 19: fordeling av deltakere i voksenopplæringsregionene 2022

Skole / Antall	Deltakere med rett	Deltakere uten rett	Totalt
Olav Duun	74	68	142
Steinkjer	86	111	197
Verdal	109	65	174
Ole Vig	77	9	86
Røros	33	21	54
Orkdal	72	15	87
Johan Bojer	3	9	12
TROVO	305	177	482
Totalt	759	475	1234

Tabell 19 viser at det forrige skoleår ble tatt inn svært mange deltakere uten rett til opplæring. Dette skyldes i stor grad disponering av midlene til utdanningsløftet.

Fullføringsreformen trer i kraft høsten 2024, og i 2022 ble det satt i gang forberedelser for å møte reformen. To viktige faktorer i prosessen har vært å få et felles sentralisert inntak for voksne, og helhetlig tilbudsplanlegging for ungdom og voksne. Fra høsten 2023 vil seksjon inntak og eksamen ha et totalansvar for inntak av både ungdom og voksne, i henhold til helhetlig tilbudsstruktur.

Det å se videregående opplæring for voksne tettere i sammenheng med ungdomsopplæringa gjelder også for elevtjenesten og formidlingsarbeidet. Videre blir det sett på hvordan man skal kunne ivareta og bygge videre på strukturer og relasjoner til NAV som er opparbeidet gjennom forsøket med modulbasert fagopplæring og via Trøndelagsmodellen. Samarbeidsavtalen om Trøndelagsmodellen er revidert med bakgrunn i erfaringer gjort i samarbeidet så langt.

Høyere yrkesfaglig utdanning

Fylkeskommunen forvalter statlig driftstilskudd til høyere yrkesfaglig utdanning (HYU), og bidrar med frie midler til egen fagskole, Trøndelag høyere yrkesfagskole (THYF). Politisk nivå vedtar prioriterte utdanningsområder og rammer for tilskuddsforvaltningen. Her gis føringer om prioritering av utdanningstilbud som distribueres flere steder eller til hele fylket.

Arena HYU er dialog- og samarbeidsarena for fagskoler med tilbud i Trøndelag. Arenaen bidrar til å avdekke og dekke arbeidslivets kompetansebehov og styrke sammenhengen mellom HYU og andre utdanningsnivå. For å styrke sektorens synlighet, er det etablert nettportal som synliggjør alle HYU-tilbud i fylket, www.hoyt.no.

Det er etablert ordninger hvor fagskoler kan søke midler til utviklingsarbeid og til raskt å etablere kompetansebehov arbeidslivet etterspør, «Fylkeskommunale utviklingsmidler» og «Oppdukkende kompetansebehov». Gjennom utviklingsmidlene kan fagskolene også få støtte til å søke fagområdeakkreditering på særlig viktige områder for Trøndelag.

THYF har igangsatt et utviklingsprosjekt for å utvikle skolen til et kompetanseverktøy for trøndersk arbeidsliv og bidra til nasjonal kompetanse. Det ble utarbeidet overordnet styringsdokument og strategi for perioden 2023-26 som del av prosjektet.

Fylkestingets mål for etablering av THYF danner utgangspunkt for evaluering av THYF. Evalueringen vil også ha fokus på målene fylkeskommunen ønsker for fagskolen framover, og blir fremmet for politisk behandling sommeren 2023.

Kritisk suksessfaktor: Engasjere ungdom i Trøndelag i demokratiske spørsmål og viktige samfunnsutfordringer

Avdeling utdanning og kompetanse har, i samarbeid med seksjon folkehelse, idrett og frivillighet, videreført samarbeidet mellom ungdomsorganisasjonene i løpet av 2022. Ved å samle Elevorganisasjonen i Trøndelag, Ungdommens fylkesutvalg og Lærlingerådet til felles informasjons- og innspillmøter, legges det til rette for systematisk medvirkning i politiske og administrative saker.

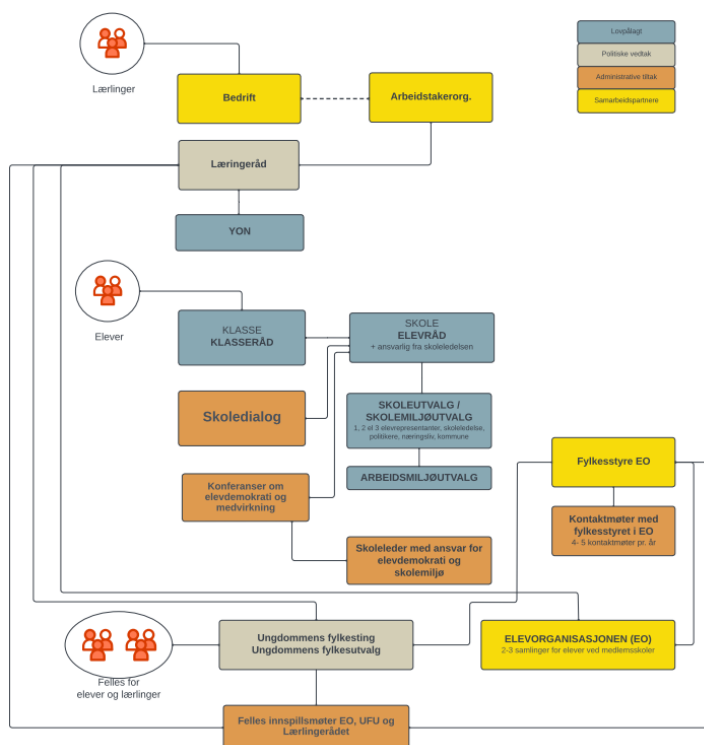
Samling for elevrådsledere og skoleansatte med ansvar for elevdemokrati og skolemiljø er et årlig arrangement. Avdeling for utdanning samarbeider her med elev- og lærlingombudet, og EO Trøndelag er viktig bidragsyter under arrangementet. På grunn av pandemisituasjonen ble også årets samling gjennomført digitalt, i februar 2022.

Med nytt læreplanverk, fagfornyelsen LK20, er elevmedvirkning fremhevet som svært sentralt for elevenes læring. Trøndelag fylkeskommune arrangerte den digitale Elevmedvirkningskonferansen for andre gang 27. oktober 2022. Her deltok elever og ansatte fra alle de videregående skolene, for å diskutere elevmedvirkning i læringsarbeidet. EO Trøndelag fungerte som sentral bidragsyter også i denne konferansen.

Høsten 2022 startet nytt fylkestyre i EO Trøndelag et normalt aktivitetsprogram, for første gang siden pandemien startet i 2020. EO Trøndelag er også invitert inn i en rekke konferanser arrangert av Avdeling Utdanning og kompetanse, for skoleåret 2022-2023.

Lærlingerådet har videreført sitt arbeid og la fram årsrapport 2021-2022 for Fylkestinget i sak 63/22. I oktober inviterte Lærlingerådet i Trøndelag til den første nasjonale konferansen for Lærlingeråd. Lærlingerådene til Oslo, Nordland, Vestfold- og Telemark og Trøndelag deltok. Møre og Romsdal deltok med observatører fra administrasjon.

Medvirkningsarenaer for elever og lærlinger i Trøndelag fylkeskommune

Figur 23: Medvirkningsarena for elever og lærlinger i Trøndelag fylkeskommune

4.4 Økonomi

Strategisk mål:

Trøndelag fylkeskommune skal ha en bærekraftig økonomi og sikre at oppgavene blir løst gjennom optimal utnyttelse av ressursene.

Tabell 20: Årsresultat avdeling utdanning pr tjenesteområde

Tjenesteområde (tall i 1000 kroner)	Regnskap 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Revidert budsjett 2022	Avvik 2022	Regnskap 2021
Administrasjon og adm.lokaler	0	0	-0	-0	0
Opplæring	3 361 015	3 091 412	3 527 419	166 404	3 233 479
Nærings- og bostedsutvikling	5 833	0	11 145	5 312	2 074
Kollektivtrafikk	163	681	681	518	231
Kulturaktivitet	-57	0	270	327	243
Avdeling utdanning og kompetanse	3 366 953	3 092 093	3 539 515	172 562	3 236 027

Tabell 21: Årsresultat avdeling utdanning pr administrativt nivå, skole og fagskole

Seksjoner / skoler (tall i 1000 kroner)	Regnskap 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Revidert budsjett 2022	Avvik 2022	Regnskap 2021
Seksjoner i avdeling utdanning	568 956	794 788	644 948	75 992	540 367
De videregående skolene	2 699 546	2 286 305	2 804 208	104 662	2 604 945
Fagskole	98 451	11 000	90 359	-8 092	90 716
Avdeling utdanning og kompetanse	3 366 953	3 092 093	3 539 515	172 562	3 236 027

I avdeling utdanning og kompetanse er det et samlet mindreforbruk på 172,6 millioner kroner. Årsresultatet for 2022 viser at seksjoner i avdeling utdanning, med unntak av skolene, har et noe høyere mindreforbruk enn i 2021. Det meste av mindreforbruket er en planlagte reserver for blant annet tilbudsstruktur, voksenopplæring og minoritetsspråklige. I tillegg er det et mindreforbruk på ca. 5 millioner kroner på formål elev-pc. Dette er en uforutsigbar budsjettpost. Det er et merforbruk innenfor områdene spesialundervisning og fagopplæring.

Lønnsoppgjøret for lærerne var ikke endelig avgjort da regnskapet ble avsluttet. Det ble avsatt 18 millioner kroner til etterbetaling av lønn, men på grunn av senere virkningstidspunkt av lønnsoppgjøret ble den reelle etterbetalingen av lønn ca. 10 millioner kroner. Dette medfører at mindreforbruket på avdeling utdanning er ca. 8 millioner kroner høyere enn det regnskapet viser.

Samlet mindreforbruk for skolene er redusert fra 142,4 millioner kroner i 2021, til 104,7 millioner kroner i 2022. Det betyr at skolene i større grad enn tidligere nå bruker av oppsparte midler gjennom flere år.

Blant skoler som tidligere hadde stort mindreforbruk, ser vi nå at dette reduseres. Dette kommer delvis av mangelfull tilpasning til ressursmodellen, og delvis av innkjøp av utstyr, samt investeringer. Flere skoler rapporterer at de har benyttet oppsparte midler til å tilpasse seg elevtallsendringer og særskilte prioriteringer framover i tid.

Fagskolens årsresultat for 2022 viser et merforbruk på 8 millioner kroner mot et merforbruk på 0,1 millioner kroner ved årsavslutning i 2021.

Videregående skoler som har hatt utfordringer med økonomien og som har klart omstille driften er Thora Storm, Byåsen, Charlottenlund og Selbu. Dette er skoler som tidligere var under oppfølging for større merforbruk, men som nå har gjort vesentlige tiltak som har medført at driften er i balanse, eller med et redusert merforbruk.

Oppdal videregående skole har økt merforbruket med 1,3 millioner kroner i 2022 og skolen har et merforbruk på 3,4 millioner kroner etter gjenbevilget merforbruk på 2 millioner kroner fra 2021. Skolen har ikke klart å realisere innsparingstiltak i 2022, men vil fortsette arbeidet med dette.

Åfjord videregående skole har økt merforbruket med 2,8 millioner kroner i 2022 og skolen har et merforbruk på 4,3 millioner kroner etter gjenbevilget merforbruk på 1,5 millioner kroner fra 2021. Skolen er inne i en krevende økonomisk situasjon på grunn av lave elevtall i grunnskolene på Nord-Fosen. Dette medfører at svært få klasser er fylt opp. Ressursfordelingsmodellen tar ikke høyde for perioder med lavt elevgrunnlag, og skolens ramme er redusert jevnlig de siste årene. Det er igangsatt tiltak for å redusere merforbruket.

Olav Duun videregående skole har i 2022 et merforbruk på 3,1 millioner kroner. Tar man med overført mindreforbruk fra 2021 på 2,6 millioner kroner har skolen et reelt merforbruk på 5,8 millioner kroner. Skolen bruker betydelig mer av budsjettammen til spesialundervisning enn det som er tildelt gjennom ressursmodellen. Det er igangsatt tiltak for å tilpasse driften til rammene.

Fosen videregående skole har i 2022 et merforbruk på 1,8 millioner kroner. Merforbruket er i hovedsak knyttet til overskridelser på lønnsbudsjettet. Skolen har og utfordringer med synkende elevtall. Skolen har igangsatt tiltak for å bringe driften i balanse.

Tre skoler skiller seg ut med stort mindreforbruk

Ole Vig videregående skole har i 2022 et oppspart mindreforbruk på 13,2 millioner kroner. Mye av dette er midler som er tiltenkt formål skolen vil jobbe med videre i 2023.

Strinda videregående skole har i 2022 et oppspart mindreforbruk på 9,7 millioner kroner. Dette er en nedgang på 3,6 millioner kroner siden 2021, men mindreforbruket er fortsatt stort.

Kyrksæterøra videregående skole har i 2022 et oppspart mindreforbruk på 9,7 millioner kroner. Dette er en økning på 1,6 millioner kroner fra 2021. Midlene er planlagt brukt på innkjøp av utstyr i forbindelse med utbygging av skolen, samt buffer for kommende fremtidige små elevkull fra ungdomsskolen.

Høyere yrkesfaglig utdanning - Trøndelag høyere yrkesfagskole

Trøndelag høyere yrkesfagskole (THYF) ble opprettet som egen enhet etter sammenslåing av de 7 fylkeskommunale fagskolene i Trøndelag. Høyere yrkesfaglig utdanning finansieres via et eget statlig tilskudd, men fylkeskommunen bidrar også med egne midler til denne utdanningen.

THYF hadde i 2022 et samlet merforbruk på 8 millioner kroner. Merforbruket skyldes i all hovedsak høyere lønnskostnader enn budsjettet. Enhetlig beregning av ressurs pr. studiepoeng for alle studiestedene i THYF er innført etter sammenslåing i 2020. For de fleste studiesteder førte dette til en økning i antall lærere med påfølgende underfinansiering. Rekrutteringsutfordringer har ført til overtidskostnader i langt større grad enn planlagt. Tilbakebetaling av statlige prosjektmidler i henhold til tildelingskriteriene påvirker årsresultatet negativt, da mindreforbruk av tildelte prosjektmidler i 2020/2021 ikke var satt av på bundet fond.

5 Avdeling plan, næring og kulturminner

5.1 Resultatvurdering

Regional plan for arealbruk (RPA) ble vedtatt 9. mars 2022. Det har vært veiledning via plannettverk og planforum for å diskutere etterlevelse av planen med kommuner og sektormyndigheter. Handlingsprogrammet gir føringer for aktiviteter i samarbeid med andre i fylkeskommunen, og med sektormyndigheter og kommuner.

Regional plan for vannforvaltning ble endelig fastsatt i regjeringen i november 2022. Det foreligger både tiltaksplan og et handlingsprogram for tiltak og aktiviteter i perioden 2022 – 2027.

Innenfor kulturminneområdet har reguleringsplaner for NTNU – Campus vært av de mest krevende prosjektene i 2022. For å ivareta myndighetsområdet er det brukt mye ressurser gjennom tett dialog med tiltakshaver og prosjekterende.

I 2022 har vi hatt et særlig fokus på fylkeskommunen som vegeier. Vi ser at det er et spesielt behov for dialog med kommunene i forkant av høring av plansaker i vegsaker, og er tydelige i dette i våre uttalelser ved oppstart. Det har vært stor aktivitet rettet mot flere distriktskommuner gjennom fire ulike omstillingsprosjekt, samt satsingen Distriktskommune 3.0 som omfatter tre kommuner. Det er i tillegg gjort et godt stykke arbeid knyttet til Bygdvekstpiloten og utarbeidelse av en egen distriktssatsing.

Det har vært stor aktivitet knyttet til Klimapartnere Trøndelag og Bærekraftnettverket i Trøndelag.

Det er også viktig å trekke frem det store arbeidet som utføres gjennom løpende saksbehandling. Dette gjelder både innenfor forvaltning, utvikling og myndighetsutøvelse.

5.2 Brukere

Strategisk mål:

I samhandling med andre yte gode tjenester til kommuner, næringsliv og øvrige interessenter i Trøndelag.

Kritisk suksessfaktor: Utøve fylkeskommunens myndighetsrolle på en forutsigbar og tydelig måte som sikrer likebehandling.

Avdelingen jobber stadig med å utvikle samarbeidsformer og rutiner for å utøve fylkeskommunens myndighetsrolle på en forutsigbar og tydelig måte som sikrer likebehandling. Vi utøver samfunnsutviklerrollen vår gjennom de lovpålagte oppgavene som høringsinstans og som dispensasjonsmyndighet og forvalter av tilskuddsordninger fra statlige myndigheter.

Vi har ansvar for tre regionale planer for våre myndighetsområder; regional plan for arealbruk, regional plan for vannforvaltning og regional plan for kulturmiljø.

Regional plan for arealbruk (RPA) ble vedtatt 9.mars 2022. Det har vært veiledning via plannettverk og planforum for å diskutere etterlevelse av planen med kommuner og sektormyndigheter. Handlingsprogrammet gir føringer for aktiviteter i samarbeid med andre i fylkeskommunen, og med sektormyndigheter og kommuner. RPA legges til grunn for saksbehandlingen og kan legges til grunn i innsigelser.

Regional plan for vannforvaltning ble endelig fastsatt i regjeringen i november 2022. Det foreligger både tiltaksplan og et handlingsprogram for tiltak og aktiviteter i perioden 2022 – 2027. I planen fastsettes miljømål og det er miljømålene og fastsettelsen av disse som legges til grunn for saksbehandlingen som regional vannregionmyndighet.

Regional plan for kulturmiljø tydeliggjør fylkeskommunal politikk på området, og medvirkningsprosessen har sikret eierskap og kjennskap hos samarbeidspartnere, kommuner, museum og andre. Planen skal bidra til økt forutsigbarhet og tydelighet, blant annet ved å i større grad synliggjøre hvilke kulturminner, kulturmiljø og kulturlandskap som har regional og nasjonal verneverdi i regionen.

Avdelingen har levert høringsuttalelser og fattet vedtak innen lovpålagte frister og med god kvalitet også i 2022. I tillegg til ansvar for planveiledning og oppfølging av egne myndighetsområder har avdelingen ansvaret for å koordinere uttalelsene til kommunenes saker etter plan- og bygningsloven, på vegne av hele fylkeskommunen. Det systematiske arbeidet med rutiner, både for egne fagområder og koordinering av andre fag- og ansvarsområder, er videreført. I saksbehandling som vannregionmyndighet er det lagt vekt på å veilede kommunene blant annet i vannforskriftens §4 og §12. Dette er viktig for at vann behandles og utredes ihht til lovverket og miljømålene i regional plan for vannforvaltning.

Plansaker med målkonflikter mellom det regionale og det kommunale nivået, eller der det er behov for avklaringer på tvers av fagområdene i fylkeskommunen, har i 2022 blitt drøftet og avklart i direktørmøtene. Avdelingen har hovedansvar for å skrive saksframlegg til politisk behandling, og følger opp innsigelser i samarbeid med andre seksjoner. Dette bidrar til at fylkeskommunen framstår som forutsigbar og tydelig.

I tillegg til samfunnsdeler og et par hundre varsel om oppstart, har vi hatt 11 kommuneplaner og kommunedelplaner, tre områdeplaner og 261 reguleringsplaner på høring. Til disse er det fremmet ca. 30 innsigelser, de fleste av teknisk art som vegeier eller grunnet mangel på kunnskapsgrunnlag knyttet til vannforvaltning. Seks av innsigelsene ble løftet til politisk behandling og kan regnes som prinsipielle. Så langt har ingen blitt brakt til mekling.

Vi har behandlet 726 dispensasjonssøknader etter plan- og bygningsloven, hvor vi har frarådet dispensasjon i 20 saker, og påklaget ett vedtak.

I 2022 ble det fattet vedtak i 220 søknader om avkjørsler og 150 søknader om dispensasjon fra byggegrense. Vi ga 16 avslag, hvor 7 påklaget vedtaket. Fire ble opprettholdt og tre av klagen ble omgjort i klagers favør.

Innenfor kulturminneområdet har reguleringsplaner for NTNU – Campus vært av de mest krevende prosjektene i 2022. For å ivareta myndighetsområdet er det brukt mye ressurser gjennom tett dialog med tiltakshaver og prosjekterende. Vi har hatt et godt samarbeid med prosjektet i denne fasen og i arbeidsmøter underveis i prosessen, men behandling av planene har vært krevende. Utbyggingen av E6 i Rennebu har vært det største enkeltprosjektet. Arbeidet med reguleringsplan for E6 Kvål - Gyllan i Melhus kommune har vært omfattende og krevd mye kapasitet.

I 2022 har avdelingen hatt 1014 saker til behandling innenfor arkeologi, og det er gjort arkeologiske undersøkelser i 57 saker. Det er gjort 127 dispensasjonsvedtak etter kulturminneloven. I og med at det er få klager på våre vedtak legger vi til grunn at det er gode og forståelige begrunnelser for vedtakene.

Miljødirektoratet bidro med 1,5 millioner kroner i midler til viltformål og 2 millioner kroner i vannforvaltning i 2022. I en søknadsbasert ordning for viltforvaltning mottok vi 31 søknader. 30 har fått innvilget tilskudd, en har fått avslag. I 2022 ble det fattet et politisk vedtak som innebærer at fylkeskommunen bidrar med 2,9 millioner kroner årlig i spleiselaget med kommunene og staten for å finansiere aktiviteten i vannregionområdene i Trøndelag. I arbeidet med å få organisert vannområdekoordinatorer i alle vannområdene er midlene fordelt etter søknad fra vertskommunene til de ulike vannområdene.

Innenfor akvakulturforvaltningen er det relativt vanlig at det klages på fattede vedtak. Det kan være klager på vedtak fattet av sektormyndighetene som er involvert i prosessen, eller det kan være klager på våre vedtak, samt en kombinasjon av dette. Som koordinerende myndighet involveres vi på en eller annen måte i samtlige. Det er videre like vanlig med klager fra søker, som fra andre med rettslig klageinteresse i saken. I akvakulturforvaltningen er det staten ved Fiskeridirektoratet som er klagemyndighet i andre instans. Gjennom klagesaker får vi en tilbakemelding på kvaliteten i utøvelsen av vår rolle som akvakulturmyndighet. Klagesaker bidrar

til å gjøre oss bedre, og det bidrar til å sikre en enhetlig havbruksforvaltning. Så langt erfarer vi at de aller fleste av våre vedtak som prøves gjennom en klageprosess, opprettholdes av klageinstansen. Det indikerer at vår akvakulturforvaltning utføres med forsvarlig faglighet og skjønn.

Saksbehandlingstiden innenfor marin forvaltning reguleres av en egen forskrift – «tidsfristforskriften». Denne forskriften angir tidsfrister fylkeskommunen og sektormyndighetene involvert i havbruksforvaltningen. Total tidsbruk for fylkeskommunen i akvakultursaker skal ikke overstige 22 uker. Vi lå i 2022 på 20,6 uker i snitt for alle kurante saker. Enkelte saker som er spesielt komplekse, eller der det er store mangler ved søknaden, tar lenger tid.

Fortsatt nedgang i saksbehandlingstid for regionale utviklingsmidler vurderes som positivt. Vi har imidlertid kommet til at vi er i tvil om det er fornuftig å presse saksbehandlingstiden ytterligere ned. Dette på grunn av at de aller fleste prosjektene blir bedre av å være gjennom en bearbeidingsprosess mellom oss og søkere.

Kritisk suksessfaktor: Tidlig dialog og veiledning

For å sikre strategiske diskusjoner med kommunene rundt utvikling av Trøndelag er det etablert kommunedialogmøter. Dette er egne møter med alle kommunene fordelt på geografien i regionrådene. I 2022 var det en slik møterunde på høsten.

Regionalt planforum har fungert godt også i 2022. Møtene er heldigitale, på teams. Både kommunene og regionale myndigheter gir gode tilbakemeldinger på denne løsningen. 27 saker har vært meldt inn, fordelt på 13 kommuner. Det er færre kommuner enn i 2021, men kommunene som deltok har hatt to eller flere saker i løpet av året.

Plannettverket har hatt flere webinar og en todagers samling for kommunene i Trøndelag.

I planuttalelser er vi tydelig på hva som er fylkeskommunens faglige råd og hva som er innsigelser fordi det kan være glidende overganger mellom veiledning og myndighetsutøvelse gjennom saksbehandling. Vi bruker også mye ressurser på tidlig dialog i mange saker, uten at dette kan telles eller måles. Det skjer enten gjennom at kommunen tar kontakt med oss for planfaglig veiledning, eller at fylkeskommunen blir involvert i saker før planen bli lagt ut på høring, ofte med behov for avklaringer innenfor et eller flere av fylkeskommunens ansvarsområder.

Vi deltar i KS FoU-prosjektet «fylkeskommunen som planfaglig veileder», der kunnskapen som utvikles i prosjektet skal brukes til å definere rollen som planfaglig veileder tydeligere internt i fylkeskommunen.

I 2022 har vi hatt et særlig fokus på fylkeskommunen som vegeier. Vi ser at det er et spesielt behov for dialog med kommunene i forkant av høring av plansaker i vegsaker, og er tydelige i dette i våre uttalelser ved oppstart. Vi har videreutvikla et godt samarbeid med AtB, med faste koordineringsmøter, og sendte rett før årsskiftet et brev til alle kommunene der vi ba om at kommunene også legger AtB til som en egen høringspart i plansaker.

Kritisk suksessfaktor: Effektivisering og digitalisering av tjenester

Det legges stadig nye søknadsbaserte ordninger til elektroniske søknadsplattformer. Samtidig forsøker vi både å forenkle søknadsprosessen og rapporteringsprosessen, gjennom å fase ut analoge løsninger til fordel for digitale løsninger. Det er et potensial i å få digitalisert både saksbehandling, tilskuddsforvaltning og høringer på nye kommunikasjonsplattformer.

Digitale møter er et godt verktøy for å sikre rask kommunikasjon med omverdenen og også til internt bruk i og med at vi er plassert på to arbeidssteder. Digitale møter, som webinar i plannettverket, planforum på teams og teamsmøter med enkeltkommuner fungerer godt. Det kan ikke erstatte fysiske møter, men er et godt supplement og bidrar til at vi kan ha møter med kommuner i hele fylket på en svært ressurseffektiv måte.

Alle dispensasjonssaker etter plan og bygningsloven registreres i GIS-verktøy. Dette gir en bedre oversikt og er ressursbesparende ved KOSTRA-rapportering.

Industri 4.0 er et samarbeid med næringshager for å øke kompetansen på digitale ferdigheter/digital transformasjon og bærekraft i små og mellomstore bedrifter.

5.3 Samfunnsutvikling

Strategisk mål:

Trøndelag skal være en attraktiv region ved å utnytte regionens fortrinn, utvikle bolyst og livskvalitet og fremme bærekraft, verdiskaping og kompetanse i hele Trøndelag.

Kritisk suksessfaktor: Ta en ledende rolle i utviklingen av Trøndelag og sikre bredt eierskap til regionale planer og strategier.

I 2022 ble arbeidet med revisjon av Trøndelagsplanen – regional planstrategi for 2024 – 2027 startet opp. Dette er omfattende arbeid med behov for utstrakt samarbeid på tvers i hele fylkeskommunen og i samarbeid med kommuner og andre regionale virksomheter.

Regional plan for arealbruk hadde prosesser for å sikre eierskap i kommunen og i statsforvaltningen. Det arbeides opp mot Plannettverk og Planforum, i dialogmøter med kommunene og ved å samarbeide om handlingspunkter i handlingsprogrammet. I tillegg ses det på mulige samarbeidsavtaler med regionråd om bolig, areal og transportplanlegging (BATP) i de mest folkerike områdene.

Regional vannforvaltningsplan har gjennom organiseringen av vannområdekoordinatorene en god forankring i vannområdene. Det er ønskelig å få til en organisering av kommunene gjennom et interkommunalt samarbeid, slik at vannområdekoordinatorene i enda større grad kan knyttes til den daglige saksbehandlingen i kommunene og kan bidra med faglig kompetanse i vannmiljø saker.

Klimaomstillingsstrategien viser til ulike områder som det må arbeides med for å oppnå utslippsmål mot 2030. Dette følges opp som årlige aktiviteter i handlingsplanen. I lavutslippsnettverk har det vært webinarer, utsending av nyhetsbrev og kurs i klimaregnskap/-budsjett, men ellers har det vært litt mindre aktivitet i nettverket enn planlagt. Vi samarbeider med Statsforvalteren i klimatilpasningsnettverket og lavutslippsnettverket for kommunene.

Klimapartnere Trøndelag er et eget satsingsprosjekt i hovedsak mot næringslivet, men også noen kommuner er partnere. Klimapartnere skal underbygge satsingene i verdiskapingsstrategien. I 2022 har vi fått på plass en velfungerende styringsgruppe, arrangert årsmøte og toppleder møte. Alle partnerne får tilgang til Klimakost som verktøy for et klimabudsjett og oppfølging av eget klimaarbeid i egen virksomhet. Asplan Viak AS er ny leverandør fra 2022. Det er en nasjonal overbygning bestående av alle fylkeskommuner som er Klimapartnere.

Bærekraftsnettverket i Trøndelag er opprettet av og foreløpig finansiert av fylkeskommunen. Det er organisert med en styringsgruppe bestående av KS, Statsforvalteren, Næringsalliansen, to kommuner (Namsos og Orkland) og fylkeskommunen. Det har vært stor aktivitet i nettverket i 2022. Nettverket har finansiering ut 2023, og det er derfor behov for å ta stilling til hvordan dette arbeidet skal videreføres.

Verdiskapingsstrategien har bred forankring i næringslivet i Trøndelag og har Næringspartnerskapet som sitt forum for samarbeid. Kompetanseutvikling er viktig i utviklingen av et bærekraftig grønt næringsliv. I dette ligger også kompetanse på sirkulærøkonomi, industrielle symbioser og digital kunnskap som grunnlag for å få til grønn omstilling. Handlingsplan for verdiskaping har vært grunnlaget for aktiviteter i avdelingen også for 2022.

Kompetansestrategien er på høring og det har vært samarbeid i 2022 både i å utarbeide et kunnskapsgrunnlag, men også i innspill til selve strategien. For vår avdeling er samarbeidet om

kompetanse og utdanning svært viktig for å sikre at behovene i næringsliv og arbeidslivet for øvrig samsvarer med de tilbudene som gis på utdanning og kompetanseheving.

Avdelingen bidrar i arbeidet med kommunedialogen, sammen med KS og Statsforvalteren. Fylkeskommunen var hovedansvarlig for Arena Trøndelag i oktober. I tillegg til veiledning gjennom plannettverk og webinar viser vi aktivt til regional plan for arealbruk i høringsuttalelser og saksframlegg. Vi har en særlig sentral rolle i oppfølging av satsingsområdet offentlig sektor i verdiskapingsstrategien. I 2022 har vi prioritert den regionale distriktssatsinga, som skal bidra til at distriktskommunene bedre kan møte de kommende utfordringene innenfor ulike samfunnsområder. Den interne «Distriktskommune 3.0 - gruppa» har vært viktig for utforming av arbeidet med distriktskommuner og for samhandling på tvers i fylkeskommunen.

Kritisk suksessfaktor: Samhandling internt og eksternt

Etter vedtak av Verdiskapingsstrategien med tilhørende handlingsplan arbeides det med oppfølging. Oppfølgingsarbeidet er i utstrakt grad en prosess med involvering fra mange aktører. Her brukes etablerte møteplasser og arenaer for innovasjonsselskapene, næringsaktørene og næringslivets organisasjoner, kommunene m.fl.

Vi er leder av partnerskap som Innovasjonsteam Trøndelag, Forsvarsforum Trøndelag, Kompetanseforum Trøndelag (felles med utdanningsavdelingen), Petroleumspolitisk utvalg, Næringspartnerskap Trøndelag, Kystskogbruket og Norskehavsrådet. Det siste går på omgang mellom fylkene.

Andre relevante aktører vi samarbeider med er regionale og statlige aktører, innovasjonsmiljøene i Trøndelag, virkemiddelaktørene, kommunene, arbeidslivets organisasjoner, næringslivets organisasjoner og utdannings- og forskningsmiljøene. I tillegg er det flere fagforum/partnerskap hvor fylkeskommunen har sekretariat og ledelse.

Vi har koordinering av gjennomgående tema som bærekraft, plan, klima og miljø. Dette gjelder for hele Trøndelag og for virksomheten.

Vi har også et spesielt ansvar for oppfølging av observatørene for regionrådene og møter med regionrådslederne. Vi organiserer også kommunedialogmøter med alle kommunene i Trøndelag.

Økte oppgaver i fylkeskommunen medfører økt behov for koordinering, og dette er særlig synlig i ansvaret for koordinering i plansaker. Over 2000 ut-brev bare fra kommunalseksjonen i 2022 indikerer en stor saksmengde. Minst 50% av de 2000 brevene som har gått ut har involvert flere seksjoner og avdelinger. Svært mange av saksframleggene til fylkesutvalget involverer også flere seksjoner og/eller avdelinger. I tillegg kommer koordinering av regionalt planforum, plannettverk, og arbeidet med bygdeveksttaler og den regionale distriktssatsinga. Koordinering er svært tid- og ressurskrevende, både for små og store saker. Samtidig er det avgjørende at vi tar oppgaven på alvor og har god samhandling internt, om fylkeskommunen skal lykkes både som tjenesteyter, myndighetsutøver, planveileder og ikke minst som samfunnsutviklingsaktør. Koordinering er særlig tid- og ressurskrevende i Trondheimsregionen, der fylkeskommunen har mange roller, som regional kulturminnemyndighet, fylkesvegeier, kollektivansvarlig og eiendomsaktør, og hvor utbyggingspresset er stort.

Kritisk suksessfaktor: Relevant kunnskapsgrunnlag som basis for utvikling

Avdelingen har ansvaret for utvikling av Trøndelag i tall i samarbeid med Statsforvalteren og etablering av kunnskapsgrunnlag gjennom statistikk og analyser for det meste av plan- og strategiarbeid som foregår i fylkeskommunen. På GIS-siden prioriterer vi å få på plass arealregnskap og naturregnskap som et godt kunnskapsgrunnlag for en bærekraftig arealforvaltning. Blant annet er det utviklet en kunnskapsbase for næringsarealer.

Kunnskap for å utvikle bærekraftig regional arealpolitikk får vi gjennom et KS FoU-prosjekt hvor både administrasjon og politikere deltar sammen. Ellers deltar vi i flere KS FoU- prosjekter bla «fylkeskommunen som planfaglig veileder» der vi har bidratt til kunnskapsgrunnlaget.

Vi arbeider systematisk med å bruke kunnskapsgrunnlag vi utarbeider i veiledningen og samarbeidet med kommunene, som mulighetsbeskrivelsen for oppfølging av distriktskommuner og som underlag for kommunene i statens pilot fra bygdevekst.

Vi arbeider også med utvikling av kunnskapsgrunnlag som kommer til nytte for kommuner og tiltakshavere, i tillegg til egen saksbehandling. Et eksempel på dette er utarbeidelse av forvaltningsplaner, skjøtselsplaner og vårt arbeid med beredskapsplan for fonnefunn.

På kulturminneseksjonen gjennomfører vi skjøtsel, tilgjengeliggjøring og formidling av et utvalg kulturminner. Prosjektet Bergkunstreisen har gått siden 2020, i tillegg er vi i forprosjektfase både med Fotefar mot nord, sammen med Nordland, Troms og Finnmark og Sametinget og med Den Trondhjemske postvei sammen med Vestland og Møre og Romsdal.

5.4 Økonomi

Strategisk mål:

Trøndelag fylkeskommune skal ha en bærekraftig økonomi og sikre at oppgavene blir løst gjennom optimal utnyttelse av ressursene.

Avdeling plan, næring og kulturminner har i driftsåret 2022 et mindreforbruk på 38,5 millioner kroner. Derav ubenyttet gjenbevilgning fra 2021 på om lag 10 millioner kroner. Mindreforbruket fordeler seg med i underkant av 34 millioner kroner på næring og bostedsutvikling og 3,9 millioner kroner på kulturminner. Utsatt aktivitet på prosjekter utgjør 14,4 millioner kroner innenfor tjenesteområde næring og bostedsutvikling, mens det på tjenesteområde kulturaktivitet er et mindreforbruk på 3,3 millioner kroner på prosjektet Bergkunstreisen.

Tabell 22: Årsresultat avdeling plan, næring og kulturminner

Tjenesteområde (tall i 1000 kroner)	Regnskap 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Revidert budsjett 2022	Avvik 2022	Regnskap 2021
Administrasjon og adm.lokaler	21	0	0	-21	3
Opplæring	20 149	0	20 157	8	33 206
Nærings- og bostedsutvikling	162 802	146 244	196 758	33 956	132 261
Fylkesveger	0	0	650	650	0
Kulturaktivitet	29 243	22 775	33 124	3 881	26 111
Finansiering	-22 000	-22 000	-22 000	0	0
Avdeling plan, næring og kulturminner	190 214	147 019	228 689	38 475	191 582

Det er krevende å unngå at flerårige prosjekter bidrar til mindre forbruk, på tross av at de gjennomføres som planlagt. Avdelingen har eksempelvis ved behandling av budsjettet fått tildelt til sammen 9 millioner kroner i perioden 2021-2023 til klimatiltak. Dette er prosjekt som i stor grad omhandler klima og miljø, og som vil settes i drift i løpet av 2023 og 2024, men i regnskapet for 2022 har disse prosjektene et mindreforbruk på 8,9 millioner kroner.

Vakanter og redusert reise og utviklingstiltak har bidratt til mindreforbruk på 17,2 millioner kroner på tjenesteområde nærings og bostedsutvikling.

Tjenesteområde kulturaktivitet har 0,7 millioner kroner lavere inntekter på feltarkeologiske oppdrag enn forventet budsjett.

Kompensasjon til kommuner for vegetasjonsrydding langs vei er belastet tjenesteområde nærings og bostedsutvikling og av et budsjett på 650 000 kroner på tjenesteområde fylkesveger er det gjenværende midler på 222 000 kroner.

6 Avdeling kultur og folkehelse

6.1 Resultatvurdering

Balansekunst – Kulturstrategi for Trøndelag 2019 - 2022 gir overordnede mål og retning for kulturpolitikken i Trøndelag.

Kultur- og idrettsaktiviteter var også i 2022 noe preget av koronapandemien, selv om store deler av året var uten restriksjoner. Det er knyttet bekymring til langtidsvirkningen av pandemien og for rekruttering innen kultur og idrett - både når det gjelder utøvere og publikum. Det er også knyttet bekymring til hvordan pandemien har påvirket frivilligheten. Utviklingen følges nøye i tiden fremover.

6.2 Brukere

Gi tjenester av høy kvalitet, og i samspill med andre legge til rette for gode kulturopplevelser i hele regionen.

Kritisk suksessfaktor: Service og veiledning

Avdeling kultur og folkehelse utfører både drifts- og utviklingsoppgaver og har koordineringsansvar for samiske saker, ungdom og folkehelse. Rådgivingsrollen er viktig på flere av avdelingens ansvarsområder. Dialogen med kommuner og andre samarbeidspartnere oppleves som god.

Avdelingen har mange søkbare støtteordninger, innenfor folkehelse, idrett, frivillighet, kunst og kultur. Det behandles mange hundre søknader i løpet av et år.

Gjeldende retningslinjer legges til grunn for vurderinger av søknader om tilskudd. Mottatte søknader blir behandlet av flere saksbehandlere, og innenfor enkelte ordninger behandlet i eget saksbehandlerforum. Portalen [regionalforvaltning.no](https://www.regionalforvaltning.no) benyttes som søknadsportal og verktøy for saksbehandling for en rekke tilskuddsordninger og ansees som velegnet til formålet. Det er fattet politisk vedtak om at støtteordninger, priser og stipend skal evalueres med mål om å gjøre ordningene enklere og mer tilgjengelige for brukerne og mer tilpasset behovet i samfunnet.

Dette arbeidet har startet og det ble i 2022 fattet vedtak om endringer i flere tilskuddsordninger. Evalueringsarbeidet fortsetter i 2023. Fylkeskommunens nettsider revideres i sammenheng med endringer i tilskuddsordninger.

Samordningsgruppa for det samiske området fungerer godt, men det er potensiale for enda tettere samarbeid på tvers av avdelingene. Trøndelag fylkeskommunes avtale med Sametinget ligger til grunn for arbeidet innenfor det samiske feltet. Avtalen er revidert og ny avtale ble vedtatt av fylkestinget i desember 2022.

Seksjon fylkesbiblioteket får gode tilbakemeldinger på tjenestene kultur- og bibliotekbuss, lesesett og fjernlån. Kommunene er positive til fylkesbiblioteket rolle som kompetansetilbyder, rådgiver og nettverksbygger.

Biblioteksjefene i kommunene har fått styrket sin lederrolle, både via introduksjonskurs for nyansatte, generell kompetanseheving og spesifikk lederutvikling. Jevnlige digitale møter og ett fysisk møte med biblioteksjefene samlet, samt god kontakt med enkeltkommuner, bidro til godt samarbeid med kommunene på bibliotekområdet også i 2022.

Kritisk suksessfaktor: Gi alle mulighet til deltagelse i kulturaktiviteter som skaper refleksjon og engasjement

2022 ble også delvis preget av koronapandemien. Kulturfeltet melder om vanskeligheter med å få publikum tilbake. Det er bekymring for langtidsvirkninger av pandemien for rekruttering på hele kulturfeltet – både når det gjelder utøvere og publikum.

Den kulturelle skolesekken (DKS) var i 2022 tilbake på et normalt nivå etter to år med pandemi, med 2079 arrangementer. DKS Trøndelag har i stor grad benyttet seg av regionale utøvere. I tillegg inneholder omtrent 1/3 av produksjonene en eller annen form for medvirkning for elevene. I 2022 deltok Trøndelag fylkeskommune i et forskningsprosjekt om DKS i skolen sammen med Kulturtanken, DKS i Trondheim og Sosiologisk poliklinikk. Trøndelag prioriterer produksjoner med samisk innhold. I 2022 omfattet dette omtrent 10 % av alle produksjoner.

Etter to år der Ung kultur møtes (UKM) i stor grad lå nede på grunn av pandemien, ble det i 2022 gjennomført fullskala UKM regionfestival i Namsos og Ørland. Det deltok rundt 700 ungdommer fordelt jevnt på de to festivalene, noe som er en liten nedgang fra 2019. Gjennom jevnlig møter med kommunene ble det avgjort at e-sport og gaming skulle bli en del av programmet under regionfestivalene – en utvikling som er i tråd med ungdommenes ønsker.

I 2022 har fylkesmusikerne gjennomført 162 kveldskonserter, seminarer, oppdrag, barnehagekonserter og andre hendelser. Den største produksjonen var musikalen Bør Børson jr. Dette var et samarbeid mellom Turnéteateret i Trøndelag, Opera Trøndelag og fylkesmusikerne. Det ble gjennomført 28 forestillinger, og 99 % av billettene ble solgt. Fylkesmusikerne fortsatte satsinga på sørsamisk musikk i form av samarbeidsproduksjoner med Frode Fjellheim. I tillegg ble bestillingsverket «Faaroe» av Daniel Herskedal og Marja Mortensson framført under Vrimmel.

Kunst- og kulturfestivalen Vrimmel er en ambulerende festival i fylket, og gikk i 2022 av stabelen i Holtålen, Midtre Gauldal, og Rennebu i sørdelen av fylket, og i Namsos, Overhalla, og Flatanger kommuner i nord. Festivalen er et mobiliseringstiltak som skal bedre tilgangen på kulturopplevelser gjennom å gjøre kulturlivet i regionen mer synlig og gi tilbud til bredden av befolkninga. I 2022 ble det gjennomført godt over 300 kulturhendelser i løpet av tre uker.

Fylkesbibliotekets bidro også i 2022 med finansiering og kompetanse til festivaler og ulike markeringer og til turnéer med forfattere og samfunnsdebattanter. 25 kommuner ble tildelt aktivitetsmidler over fylkesbibliotekets budsjett.

Samisk

Fylkeskommunen gir tilskudd som bidrar til at det sørsamiske samfunnet utvikles i egen regi, og i samarbeid med flere ulike aktører i regionen. Oversettelser av barnebøker til samiske språk, støttet av Sametinget, ble videreført. Sametinget støttet Kultur- og bibliotekbussen med 500 000 kroner – for aktivitet og tilbud knyttet til samisk historie, litteratur og kultur.

Avdelingen forvalter tospråklighetsmidlene tildelt fra Sametinget, oppdelt i en betjeningsdel og en utviklingsdel. Midlene knyttet til betjeningsdelen er blant annet brukt til oversettelse av dokumenter og til tolking av møter. Vi har gjennomført tiltak i forbindelse med samisk nasjonaldag 6. februar og under samisk språkuke i oktober.

Samtlige kommuner søkte om, og mottok, tilskudd til gjennomføring av aktivitet i den kulturelle spaserstokken i 2022. Til sammen ble det fordelt 2,9 millioner kroner.

Kulturtilskudd

Formålet med kulturtilskudd er å bidra til å realisere Balansekunst, kulturstrategien for Trøndelag, og Trøndelagsplanens mål for kunst- og kulturfeltet. Tilskuddene skal bidra til at kunst og kulturtilbud av høy kvalitet blir tilgjengelig for Trøndelags innbyggere og stimulere til vekst og utvikling innen det profesjonelle og frivillige kunst- og kulturfeltet.

Samlet mottok fylkeskommunen 286 søknader hvorav 153 ble innvilget (53 %). Tildelt beløp utgjør om lag 31 % av totalt omsøkt beløp. Det ble til sammenligning mottatt 390 søknader i 2021 hvorav 247 ble innvilget (63 %). Nedgangen i antall søknader fra 2021 til 2022 kan skyldes en ekstraordinær utlysning i juli 2021 på grunn av konsekvensene av pandemien.

Regionale kulturprosjekt

Regionale kulturprosjekt skal bidra til prosjekter som gir varige endringer for kunst- og kulturfeltet i Trøndelag innenfor prioriterte satsingsområder. Tilskuddsordningen skal i tillegg komplementere eksisterende virkemidler og støtte opp under fylkeskommunens egne tjenester og ansvarsområder.

Ordningen deler budsjettpost med kulturtilskuddsordningen. Tilskuddsordningen ble utlyst første gang 1. mars 2021.

Fylkeskommunen mottok i 2022 fem søknader på regionale kulturprosjekt med et totalt omsøkt beløp på 2,5 millioner kroner. Tre søknader ble avslått og to søknader ble imøtekommet med 0,8 millioner kroner i tilskudd. For ordningen «Regional bransjeutvikling» mottok fylkeskommunen åtte søknader med et totalt omsøkt beløp på 1 635 000 kroner. Halvparten ble innvilget med samlet tilskudd på 550 000 kroner.

Fylkeskulturprisen ble i 2022 tildelt Marte Hallem. Det ble sendt inn åtte forslag på prisvinner. Juryen vurderte i tillegg forslagene fra 2020 og 2021. Inkluderingsprisen 2022 ble tildelt «Hommelvik Guts», en avdeling av Hommelvik IL. Det ble sendt inn 12 forslag til prisvinnere. Det var 11 mottakere av kulturstipend i 2022. Totalt stipendbeløp ble fordelt med tre innen scenekunst, fire innen musikk, to innen visuell kunst, ett innen litteratur og ett innen film. Det kom inn 30 søknader.

Ordningen med gratis leie av fylkeskommunale lokaler for frivilligheten kom i gang i august 2022. Det er et godt samarbeid med seksjon eiendom og avdeling utdanning om ordningen. De videregående skolene får refundert sine utgifter i forbindelse med utlån til frivillige lag og foreninger.

6.3 Samfunnsutvikling

Trøndelag skal være en attraktiv region ved å utnytte regionens fortrinn, utvikle bolyst og livskvalitet og fremme bærekraft, verdiskaping og kompetanse i hele Trøndelag.

Kritisk suksessfaktor: Samarbeid, prosesser og samspill mellom ulike aktører innenfor kultur og folkehelse

Digitale møter har gjort det mulig å samarbeide godt med kommuner og andre eksterne aktører også i 2022. Ansatte i avdelingen har vært delaktige i samarbeid med en lang rekke organisasjoner, FoU-miljø, kommuner og Statsforvalteren.

Fylkeskommunen har tett oppfølging av kommunene innen folkehelse, frivillighet, idrett og friluftsliv. Følgende konferanser er gjennomført i 2022: kommunekonferanse idrett og friluftsliv, folkehelsekonferansen i samarbeid med Folkehelsealliansen og frivillighets- og inkluderingskonferansen i forbindelse med frivillighetsåret 2022. Det har vært avholdt egne webinarer om spillemiddelordningen, samt egne digitale kurs for friluftslivets ferdsselsårer.

Prosjektet KG2021 (kunstgressprosjektet) ble avsluttet og sluttrapporten vil foreligge i 2023. Ombudstjenesten har gjennom året jobbet på individnivå og systemnivå (leverer egne årsrapporter) gjennom en-til-en-møter, møter med skoler, skoleeiere, foresatte i skole og barnehager, avdeling utdanning, samt oppfølgingstjenesten.

Ungdommens fylkesutvalg har hatt åtte møter/samlinger og fem appeller i fylkestinget siste år.

Trøndelag fylkeskommune har observatørstatus i Norsk kulturforum Trøndelag (NOKU Trøndelag), hvilket bidrar til at vi er informert om det lokale kulturfeltet. Trøndelag fylkeskommune avholder dessuten årlig en kommunekonferanse i samarbeid med NOKU Trøndelag.

KS opprettet i 2022 et nettverk for kultur i Trøndelag, etter modell av andre fagnettverk i kommunesektoren. Trøndelag fylkeskommune er medlem av nettverket og sitter i arbeidsutvalget. Gjennom Prosjektet Kulturkraft er det bygget kunnskap om kunst og kultur som drivkraft i samfunnsutviklingen, ved hjelp av utprøving av ulike metoder for samhandling og utvikling av nye verktøy. Arbeidet skjer i samspill med fire kommuner og skal utfordre fylkeskommunens rolle som samfunnsutvikler.

Fylkeskommunen har satt i gang en utredning som skal kartlegge magasin- og depotarkivbehov for de konsoliderte museene i fylket. Museumsstatistikken for 2021 viste at for kunsthistorisk gjenstandsmateriale har Trøndelag dårligst oppbevaringsforhold i landet. Arbeidet er satt ut som et eksternt oppdrag og utføres av Museene i Sør-Trøndelag (MiST).

Avdelingen har bidratt i arbeidet med en konseptvalgutredning (KVU) for nytt museum for kunst og design i Trondheim. Hensikten med konseptvalgutredningen, som fullføres i 2023, er å vurdere alternative løsninger for nye arealer for Trondheim kunstmuseum og Nordenfjeldske kunstindustrimuseum (som begge er en del av det konsoliderte museet MiST).

Samisk råd har hatt fire møter i 2022, blant annet med tema hverdagsrasisme. Samisk råd er under evaluering, med mål om å utvikle rådets rolle som fylkeskommunens medvirkningsorgan. Nord Universitet har dette oppdraget og sluttrapport vil foreligge i mars 2023. I arbeidet med revidering av samarbeidsavtalen mellom Sametinget og Trøndelag fylkeskommune, ble Samisk råd fremhevet som et viktig organ fra Sametinget sin side.

Språksenter og tospråkskommuner skal samarbeide mer systematisk, og fylkeskommunen er tilrettelegger for samhandling mellom språksentrene, i tråd med bestillingen fra fylkesutvalget (sak 262/2018). Det er viktig med kompetansebygging internt i fylkeskommunen, noe som vil bidra til at vi står bedre rustet i vår rolle i det samiske forvaltningsområdet. Ny konsultasjonsordning gjør dette enda mer aktuelt fremover.

Det var i 2022 et systematisk samarbeid med Sametinget, og med samiske institusjoner i det sørsamiske området, og mellom ulike deler av fylkeskommunens administrasjon om samiske saker.

Flere kommuner enn før søkte nasjonale midler til aktivitet og utvikling på bibliotekområdet, mange i samråd og samarbeid med fylkesbiblioteket. Fylkesbiblioteket er etterspurt som rådgiver også når det gjelder plan – og budsjettarbeid, nybygg, biblioteksystemer og andre spesifikke tjenester. Fylkesbibliotekets initiativ til kommunebesøk med tema generell bibliotekutvikling, ble tatt godt imot. Seksjonen samarbeidet utstrakt med ulike fagmiljøer også på tvers av fylker, og nasjonalt.

FilmInvest og Midtnorsk Filmsenter er deleid av Trøndelag fylkeskommune og forvalter virkemiddelapparatet på det audiovisuelle feltet i Trøndelag. I 2022 evaluerte Menon Economics virkemiddelapparatet, på vegne av eierne. Rapporten fra Menon viser at feltet har hatt høyere vekst i omsetning og sysselsetting i Trøndelag enn i andre regioner, men at det fortsatt er forbedringspunkter. Rapporten følges opp i 2023.

Det er i tilknytning til pilegrimssatsningen gjennomført møter med regionale pilegrimsenter, utarbeidet samarbeidsavtale om Smøla pilegrimsenter med Møre og Romsdal fylkeskommune, og gjennomført en fagdag med regionale pilegrimsentre for å klargjøre fylkeskommunen sin rolle.

Kritisk suksessfaktor: Systematisert kunnskap om kultur og folkehelse

Kunnskapsgrunnlaget er tilnærmet ferskvare og må kontinuerlig korrigeres og fylles på. Det er startet et internt prosjekt for å forbedre arbeidet med å systematisere statistikken vi har tilgjengelig og utvikle kunnskapsgrunnlaget for sektoren. Dette er et særlig viktig arbeid for også å få kunnskap om hvordan koronapandemien har påvirket kultur og folkehelseområdet.

Trøndelag fylkeskommune har i 2022 vært i kontakt med både Telemarksforskning og Norsk Publikumsutvikling om tilgang på data på kultur- og folkehelseområdet, og vil følge opp dette i 2023.

Det er etablert en egen arbeidsgruppe som utarbeider kunnskapsgrunnlaget for handlingsplan for barn og unge (nå kalt kulturplan for barn og unge). Rapport fra Institutt for samfunnsforskning som viser konsekvenser for frivilligheten i forbindelse med koronapandemien ble ferdig i 2022. HUNT-resultater, Ungdata, Elevundersøkelsen, samt statistikk og analyse fra egne fagfolk brukes som et viktig kunnskapsgrunnlag innen folkehelse, idrett og frivillighet.

Kritisk suksessfaktor: Initiativ og aktivt eierskap

Trøndelag fylkeskommune er medeier i og tilskuddsyter til en rekke kulturinstitusjoner, og deltar dermed i generalforsamlinger og Eiermøter. Videre gis det signaler om viktige fylkeskommunale prioriteringer og satsninger i tilskuddsbrev og dialogmøter overfor organisasjoner der fylkeskommunen kun er tilskuddsyter.

Vedtatte retningslinjer for tildeling av spillemidler innenfor idrett og friluftsliv, samt egen sjekkliste gjør at fylkeskommunen har en tydelig rolle i prioriteringer av spillemidler. Disse to dokumentene er godt forankret i Trøndelag idrettskrets og i kommunene. Fylkeskommunen bidrar økonomisk og praktisk til å realisere ulike prosjekter innen friluftsområdet.

6.4 Økonomi

Trøndelag fylkeskommune skal ha en bærekraftig økonomi og sikre at oppgavene blir løst gjennom optimal utnyttelse av ressursene.

Avdelingen har god budsjettkontroll. Netto driftsutgifter for avdeling kultur og folkehelse presenteres i tabellen nedenfor. Avdelingen har oppgaver innenfor tjenesteområdene som er presentert i tabellen. Administrasjon og adm.lokaler gjelder folkehelse.

Tabell 23: Årsresultat for avdeling kultur og folkehelse

Tjenesteområde (tall i 1000 kroner)	Regnskap	Opprinnelig	Revidert	Avvik	Regnskap
	2022	budsjett	budsjett		
	2022	2022	2022	2022	2021
Administrasjon og adm.lokaler	12 839	11 983	15 364	2 525	12 937
Opplæring	3 810	2 922	3 527	-283	3 588
Nærings- og bostedsutvikling	8 555	9 265	11 944	3 388	8 525
Kulturaktivitet	241 811	236 584	266 945	25 134	247 633
Avdeling kultur og folkehelse	267 015	260 754	297 780	30 765	272 684

Avdeling kultur har et mindreforbruk på ca. 30,7 mill. kroner i 2022. Mindreforbruk på lønn og sykepengerefusjon, mindre reiseaktivitet, samt mindre interne utviklingstiltak enn budsjettet utgjør om lag 17,8 millioner kroner. Mindreforbruk på virkemidler er om lag 10 millioner kroner. Noe av dette skyldes utsatt og/eller avlyst aktivitet, i tillegg til akkumulert mindreforbruk fra tidligere år blant annet på grunn av koronapandemien. Mange av de utsatte tiltakene vil bli iverksatt i 2023.

7 Seksjon tannhelse

7.1 Resultatvurdering

Årsresultat drift ble mindreforbruk på 8,9 millioner kroner. Første kvartal var preget av høyt sykefravær på grunn av koronapandemien. Gjennom året har vi hatt mange vakante stillinger, spesielt i tannhelsedistrikt Sørvest, men også i andre distrikter utenfor Trondheim har dette preget arbeidshverdagen på noen klinikker. Dette har gitt besparing i lønnsmidler, men også ført til reduksjon i antall behandlede pasienter og pasientinntekter. I 2022 fikk vi tilført 16,5 millioner kroner for å yte tjenester til 21- og 22-åringer med 50 % rabatt på fylkeskommunal takst, i tillegg til 8,7 millioner kroner i generell styrking av offentlig tannhelsetjeneste. I desember ble tannhelse tilført 6,2 millioner kroner i koronakompensasjon, noe som er hovedforklaringen på mindreforbruket.

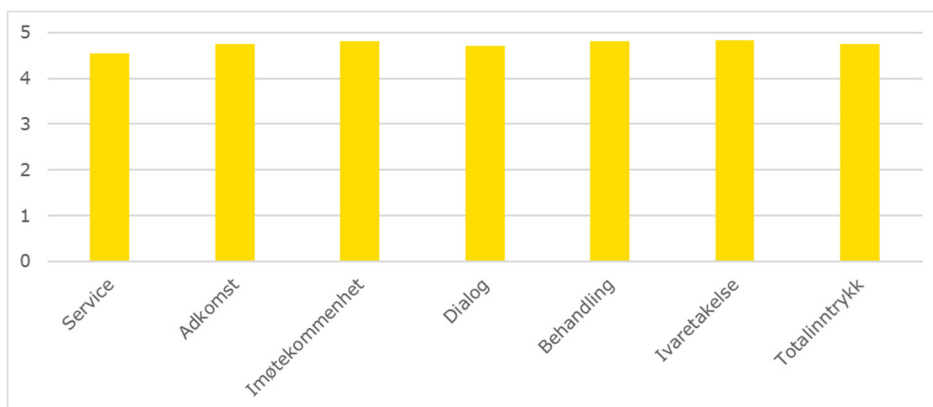
7.2 Brukere

Strategisk mål:

Trøndelag fylkeskommune skal fremme god tannhelse og tilby tannhelsetjenester av god kvalitet til befolkningen i alle deler av fylket

Kritisk suksessfaktor: God service

Tannhelsetjenesten har ikke statistikk over ventetid for time. Fylkestannlegen mottok i 2022 sju skriftlige klager fra pasienter som var misfornøyd med behandling eller ansattes oppførsel. Det ble gjennomført pasientundersøkelse ved alle klinikker med gode resultater jevnt over, se figur 24. Våre brukere ser ut til å være fornøyd med de tjenestene vi leverer.

Figur 24: Pasientundersøkelsen, fornøydhetsgrad tjenester. Skala 1-5

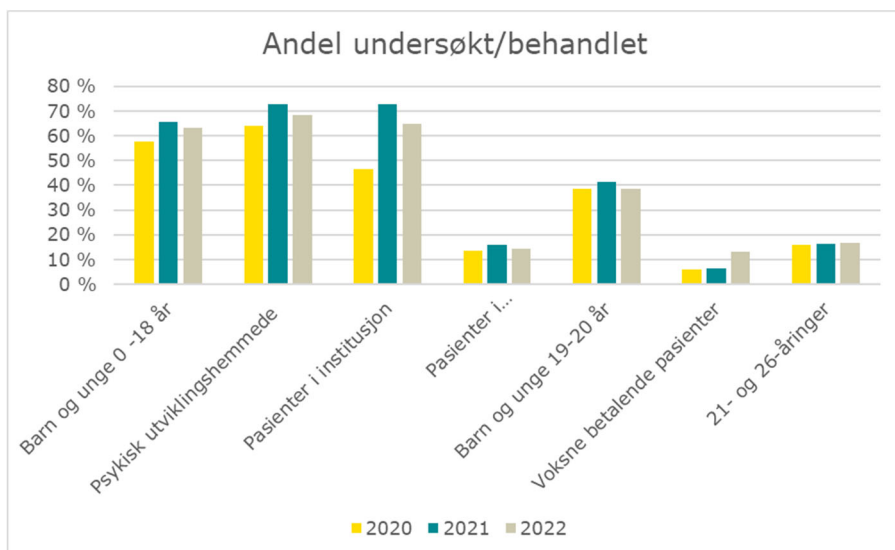
Kritisk suksessfaktor: Riktige prioriteringer: Godt samsvar mellom rettighet og tjenestetilbud

Det ble utført 695 behandlinger i narkose i 2022, mot 663 i 2021 og 524 i 2020. I 2022 ble 50 % av pasientene behandlet innen tre måneder, det er en reduksjon på 6 prosentpoeng fra 2021. Redusert tilgjengelighet som følge av innføring av Helseplattformen på St. Olavs hospital er trolig hovedårsaken. For å redusere forskjellene i ventetid mellom sykehusene er det nå ansatt en koordinator som vurderer alle henvisninger og fordeler pasientene til de ulike sykehusene etter hastegrad og geografi.

Vi har tilrettelagt behandlingstilbud for tortur- og overgrepsofre og pasienter med tannbehandlingsangst ved på Verdal tannklinikk, Steinkjer tannklinikk og Namsos tannklinikk. Ventetiden er ulik mellom klinikkene, som følge av permisjoner og ulik pasientpågang. Verdal har 13 måneders ventetid, Steinkjer har 18 måneders ventetid, mens Namsos har over 2,5

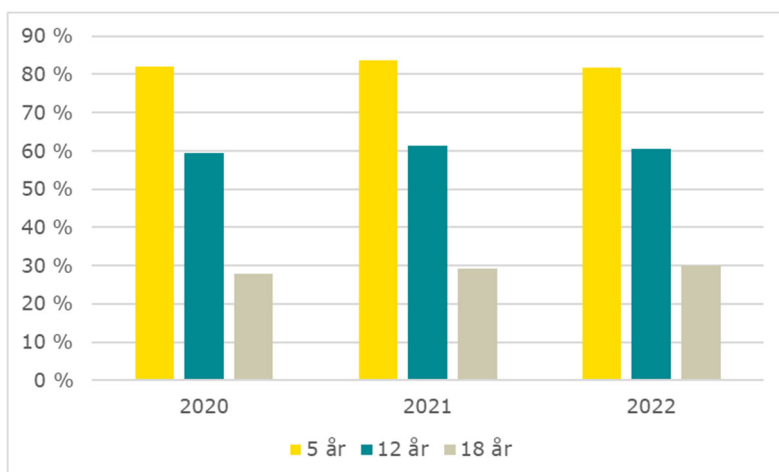
års ventetid. I 2021 var gjennomsnittlig ventetid på 22 måneder. Den samlede ventetiden er redusert i 2022 sammenlignet med 2021 og det jobbes med å få redusert denne ytterligere.

Behandlingsstatistikk gir en indikasjon på om tannhelsetjenestens prioriteringer har vært i samsvar med pasientgruppers rettigheter etter tannhelsetjenesteloven. Figur 25 nedenfor viser at andel undersøkt og behandlet har gått ned i alle grupper, bortsett fra voksne betalende pasienter, sammenlignet med 2021. Dette kan forklares med at vi i store deler av fylket har kommet i rute med prioritert klientell og har fått tatt inn større del av det voksne betalende klientellet. Nytt av året er at vi har tatt inn 21- og 26-åringer i statistikken. Denne gruppen har rabattert behandling. Antallet som er behandlet i egen regi har vært relativt stabil de siste tre årene.

Figur 25: Andel undersøkt/behandlet per pasientkategori

Figur 26 tannhelsesituasjonen blant barn og unge de tre siste år. Søylene viser hvor stor andel av 5-, 12- og 18-åringer som aldri har hatt hull. Tannhelsen blant 5-, 12- og 18-åringene i Trøndelag har holdt seg relativt stabil de siste årene og det er kun små variasjoner fra år til år.

Figur 26: Andel 5-, 12- og 18-åringer i Trøndelag som aldri har hatt hull i tennene

Kritisk suksessfaktor: Prioritering av forebyggende og helsefremmende arbeid

Fylkeskommunen er pålagt å legge til rette for at tannhelsetjenesten blir i stand til å forebygge, avdekke og avverge vold og seksuelle overgrep. Bekymringsmeldinger til barnevernet brukes som en indikator på tjenestens evne til å avdekke når barn lever under vanskelige forhold. 50 bekymringsmeldinger ble sendt i 2022, mot 56 i 2021.

7.3 Samfunnsutvikling

Strategisk mål:

Trøndelag skal være en attraktiv region ved å utnytte regionens fortrinn, utvikle bolyst og livskvalitet og fremme bærekraft, verdiskaping og kompetanse i hele Trøndelag.

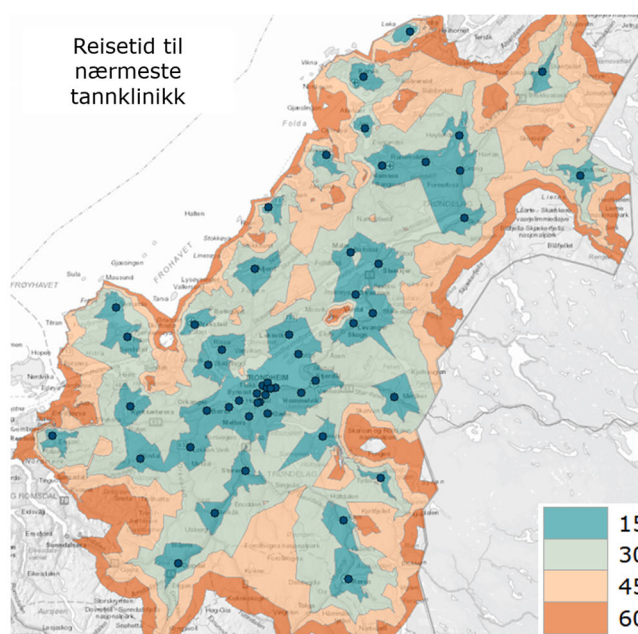
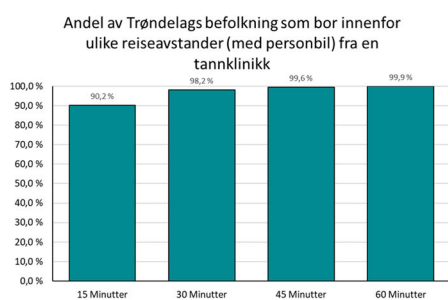
Kritisk suksessfaktor: Utvikle samarbeid med kommunene om folkehelse, utjevne ulikheter i helse
Tannhelsetjenesten har fått på plass overordnende samarbeidsavtale med alle kommunene i fylket.

Kritisk suksessfaktor: Desentralisert klinikkstruktur

Klinikkstrukturen er ikke endret i forbindelse med eller etter sammenslåingen. Ønsket om et desentralisert tilbud til hele befolkningen må veies mot krav til effektiv drift og levering av tjenester av høy kvalitet.

Dagens struktur:

- ca. 473 700 som bor innenfor 60 minutter
- ca. 472 100 som bor innenfor 45 minutter
- ca. 465 600 som bor innenfor 30 minutter
- ca. 427 600 som bor innenfor 15 minutter

Figur 27: Reisetid til nærmeste klinikk for innbyggere i fylket.

Kritisk suksessfaktor: Attraktive fagmiljø, også med muligheter for deltagelse i fagutvikling og forskning

Tannhelsetjenesten rekrutterer godt til klinikker i sentrale strøk, men det var i 2022 vanskelig å få rekruttert til stillinger utenfor Trondheimsregionen. Det har imidlertid også i 2022 vært mange permisjoner og interne skifter i stillinger, og ved årsskiftet var 12 tannlegestillinger og en tannpleierstilling ledig.

7.4 Økonomi

Strategisk mål:

Trøndelag fylkeskommune skal ha en bærekraftig økonomi og sikre at oppgavene blir løst gjennom optimal utnyttelse av ressursene.

Tabell 24: Årsresultat seksjon tannhelse

Tjenesteområde (tall i 1000 kroner)	Regnskap 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Revidert budsjett 2022	Avvik 2022	Regnskap 2021
Tannhelsetjeneste - Fellesfunksjoner	71 934	22 412	30 394	-41 540	69 604
Tannhelsetjeneste - Pasientbehandling	217 392	236 146	267 809	50 416	217 328
Seksjon tannhelse	289 327	258 558	298 203	8 876	286 932

Seksjon tannhelse hadde i 2022 en samlet netto driftsutgift på 289,3 millioner kroner og et mindreforbruk på 8,9 millioner kroner. Mindreforbruket skyldes i hovedsak vakante stillinger og styrking av budsjettet med koronakompensasjon som vi fikk i desember 2022 på 6,2 millioner kroner.

Et forsvarlig tilbud til grupper som har rettigheter etter tannhelsetjenesteloven har og vil ha høyeste prioritet.

8 Avdeling samferdsel

8.1 Resultatvurdering

Avdelingen har hatt et høyt aktivitetsnivå gjennom hele 2022, tidvis utfordret av at sentrale medarbeidere har sluttet og at det har tatt tid å rekruttere inn nye medarbeidere. Til tross for dette har avdelingen og Trøndelag fylkeskommune levert akseptable resultater på samferdselsområdet.

Avdeling samferdsel har i 2022 viet særlig oppmerksomhet på følgende forhold:

- Håndtere overgangen fra en pandemisituasjon til en ny normalsituasjon i kollektivtransporten.
- Planlegge for en ekstraordinær kostnadsøkning som på sikt vil utfordre tjenestetilbudet
- Videreføre samferdselsprosjekt innenfor framtidens hurtigbåt, godstrafikk, tilrettelegging for vognanskaffelser Gråkallbanen og utviklingsprosjekt i Miljøpakken.
- Tilrettelegging og deltagelse i samspillsprosesser knyttet til reforhandling av byvekstavtalen og planlegging av samferdselsløsninger for VM på ski 2025.
- Forberede oppstart av den prosessen som skal lede til nye kontrakter på kollektivtjenester fra 2029.
- Utforme mandat og oppdragsbeskrivelse for kommende hurtigbåt- og fergeanbud med oppstart 2024 og 2025.
- Organisere samferdselsavdelingen med en ny seksjonsinndeling for å bli mer operativ i samspillet mellom fylkeskommunens politiske organer, Miljøpakken og AtB.

Mye av arbeidsinnsatsen i avdelingen legges inn mot standard årshjul i samspillet med Miljøpakken, AtB, jernbaneforumene, Luftfartsforum Værnes, utlysning og tildelinger digital infrastruktur.

Pandemien og tiltakene rundt den har påvirket reisebehov og reisemønster sterkt fra mars 2020 og et stykke ut i 2022. Etter dette har det vært viktig å få de reisende tilbake til kollektivtrafikken og i tillegg finne ut hvilke endringer i reisevaner som vil medføre behov for endringer eller justeringer i våre samferdselsplaner.

Samferdselsavdelingen har gjennom 2022 levert gode resultater innenfor styringsperspektivene tjenesteutøvelse, samfunnsutvikling og økonomi. Dette har vært krevende sett i lys av pandemien og nye utfordringer utløst av store kostnadsøkninger, særlig på energi. Medarbeiderne i avdelingen har vist stor evne til å løse både løpende drift og utviklingsoppgavene.

Det har i 2022 fortsatt vært utfordringer med å levere en god nok kvalitet innenfor individuelt tilrettelagt skoleskyss med drosje (ITS) i alle trafikkområder. Likeså fikk vi halvveis i året forsinkelser med utlysning av nye bredbåndskontrakter, dette forårsaket av eksterne omstendigheter. Forholdene omtales nærmere senere i rapporten.

8.2 Brukere

Strategisk mål:

Økt tilgjengelighet gjennom bedre mobilitet og kommunikasjon i hele Trøndelag.
Vi skal tenke nytt for å bidra til økt bærekraft

Kritisk suksessfaktor: Attraktive, effektive og bærekraftige løsninger

Passasjerutvikling og brukertilfredshet

Pandemien hadde store effekter på folks reisevaner. De mest akutte ble normalisert da smitteverntiltak opphørte, men pandemien har også hatt langsiktige effekter på folks reisebehov og reisevaner. Delvis hjemmekontor er blitt en fast ingrediens i mange menneskers liv og et stort antall møter, både innenlands og utenlands, er erstattet med videomøter eller andre samspillsformer. På tross av dette forventer AtB at trafikken vil være tilbake til det nivået de hadde

estimert for 2023 før pandemien kom. Det kan være mange grunner til dette – blant annet Miljøpakkens tiltak for å redusere biltrafikken innenfor kommunene Melhus, Malvik, Stjørdal og Trondheim. Alle fire kommuner er nå inkludert i bysonen («sone A») og samarbeidet med jernbanen er utvidet så alle AtB sine billetter i sone A gjelder på toget i samme område. Billettene gjelder for tre timer på kvelder og i helger, og barnebilletten gjelder til fylte 20 år. I tillegg er kapasiteten på jernbanen på Trønderbanen doblet med nytt togmateriell.

Tabell 25: Antall reisende i kollektivtilbudet

	Antall reisende				Endring 2021-2022	Endring 2019-2022
	2019	2020	2021	2022		
Buss	40 789 464	28 775 643	33 329 452	41 167 572	24 %	1 %
Båt	633 364	454 230	450 689	565 020	25 %	-11 %
Ferje	1 859 703	2 099 431	2 195 954	2 092 553	-5 %	13 %
Bestillingstransport	51 338	56 860	48 405	57 118	18 %	11 %
Trikk	1 100 452	795 799	791 785	1 107 913	40 %	1 %
Kollektivtilbudet totalt	44 434 321	32 181 963	36 816 285	44 990 176	22 %	1 %

Vi har hatt en økning i antall reiser innenfor miljøpakkeområdet (MP) og båt i 2022. For buss region er det tapt en del reiser til tog på busslinje 311 fra Trondheim til Stjørdal som svekker tallene i 2022. Ferje har vært mindre berørt av koronapandemi over tid. Nedgangen i antall reisende med bestillingstransport kommer som følge av mangel på et konsistent tallgrunnlag på grunn av utfordringer i tellesystemet til AtB. Tall fra 2021 og 2022 baserer seg derfor på historiske tall og inneholder avvik.

Tabell 26: Kundetilfredshetsindikator

	Oktober 2021	Oktober 2022
Trondheim, Melhus og Malvik (buss)	80	78
Region (buss)	76	77
Båt	85	85
Snitt alle	80	80

AtB sin måling av kundetilfredsheten i Trondheim, Melhus og Malvik viser en nedgang, men ligger fortsatt på et godt nivå. For regionbuss er det ingen tydelig trend, men viser en økning fra 2021. Kundetilfredsheten innenfor båt er i 2022 uendret.

Kostnad per tjeneste

Kostnad per passasjer i 2022 har gått ned som følge av økt reiseaktivitet etter pandemien. Endringen er tydelig innenfor Miljøpakken og båt som har vært spesielt sårbare under korona. Ferje har vært mindre berørt av korona over tid og tallene viser en økning i kostnadene. Grunnlaget for beregningen er de totale kostnader for rutekjøp.

Tabell 27: Kostnad per passasjer per tjeneste AtB

Tall i kroner	2021	2022	Endring
Trondheim, Melhus og Malvik (buss og trikk)	34	26	-28 %
Region (buss)	83	84	-9 %
Båt	526	426	-17 %
Ferje	150	167	6 %

Skoleskyss -ITS (individuell tilrettelagt skoleskyss)

Det har i 2022 vært utfordringer med å levere en tilfredsstillende og stabil kvalitet på tjenesten individuelt tilrettelagte skoleskyss (drosjetjenestene). Problemene oppsto ved oppstart nye anbud høsten 2021. Gjennom 2022 har tjenestene utviklet seg til en akseptabel kvalitet ute i regionen, men det er fortsatt for store kvalitetsvariasjoner i Trondheimsområdet. Det har i oppfølgingen av dette vært tett dialog mellom fylkeskommunen, AtB og Trondheim kommune. Ved utgangen av 2022 er kvaliteten fortsatt ikke der den skal være.

Kritisk suksessfaktor: Godt samarbeid internt og eksternt.

En stor del av avdelingens direkte relasjon til brukere håndteres i det daglige av AtB.

Samferdselsavdelingen deltar i ulike samarbeidsforum som jernbaneforumer, veg-forumer og luftfartsforum Værnes og flere samspillsorgan organisert av Kommunenes sentralforbund. I tillegg er det etablert et godt samarbeid mellom Trøndelag fylkeskommune og Møre og Romsdal fylkeskommune på flere områder. Ut over dette fremheves følgende samhandlingsaktiviteter som det er arbeidet spesielt med i 2022:

Mobilitetslab Stor-Trondheim.

I 2022 inngikk Trøndelag fylkeskommune gjennom Miljøpakken en avtale med NTNU om MobilitetsLab Stor-Trondheim (MoST). Laben er en felles arena for partene i Miljøpakken for å utvikle nye og bedre arbeidsprosesser, metoder, systemer og løsninger for mobilitet og understøtte ulike typer plan og utviklingsarbeider i avtaleområdet. Samarbeidet vil kunne skape en god modell for innovasjon i offentlig sektor, i tillegg til å legge til rette for tettere relasjoner mellom partene i Miljøpakken og NTNU. Utviklingspotensialet i samarbeidet er stort, men det vil kreve stor innsats fra fylkeskommunen og andre for å realisere dette.

Dialog med drosjenæringen

Samferdselsavdelingen har våren 2022 gjennomført fire samhandlingsmøter med drosjenæringen. Hensikten var å få lagt en felles plattform for framtidige ITS-anbud. Til disse møtene har representanter for løyvehaverne ved Taxiforbundet i Trøndelag og representanter for sjåførene ved Fellesforbundet vært invitert. Møtene har resultert i innspill til et nytt mandat for AtB som nå ligger til grunn for anskaffelsen av ITS-tjenester med kontraktstart høsten 2023.

Dialog med brukere/ brukerorganisasjonene TT-ordningen

Samferdselsavdelingen har gjennom 2022 gjennomført to samhandlingsmøter med brukerorganisasjonene som representerer de fleste brukerne av tilrettelagt transport (TT-ordningen). Dette er blant annet SAFO (samarbeidsforumet av funksjonshemmedes organisasjoner) og FFO (funksjonshemmedes fellesorganisasjon). Møtene er gjennomført i forbindelse med endring og revidering av TT-ordningen. Det ble høsten 2021 vedtatt en endring i TT-retningslinjene, med virkning fra 1. januar 2022, som medfører at flere av de som søker om TT-kort blir henvist til fleksibel transport og transportordningen 67+. Sistnevnte er kun etablert i miljøpakkeområdet. Endringene skal medføre at vi på sikt kan opprettholde, og aller helst også utvide reisemulighetene for de brukere som er mest avhengig av TT-ordningen. Det er derfor et mål å få de brukere som kan det over på de alternative tilrettelagte transporttilbudene.

Organisering av samferdselsavdelingen - ny seksjon oppdragsstyring

Seksjonens skal bidra til å videreutvikle samspillet med AtB, både politisk og administrativt. Dette er blant annet viktig for at politiske vedtak effektivt kan realiseres, og at innbyggerne i Trøndelag får et best mulig mobilitetstilbud. Seksjonen er organisert innenfor samferdselsadministrasjonens ordinære ressursrammer. I tillegg vil seksjonen ha ansvar for å følge opp fylkeskommunens tilrettelagte infrastruktur for buss, ferje og hurtigbåt i hele Trøndelag.

Reforhandling av byvekstavtalen

Mot slutten av 2022 startet forhandlingene rundt ny byvekstavtale i Miljøpakken. Forhandlingene inkluderer eksisterende parter pluss Orkland og Skaun kommuner. I forkant av forhandlingene har det vært viktig å avklare forhandlingsmandat og komme til enighet med deltagende kommuner om langsiktige tiltaksplaner og forhandlingsposisjoner.

Planlegging av samferdselsløsninger for VM på ski 2025.

Ski-VM i nordiske grener skal arrangeres i Trondheim fra 25. februar – 9. mars 2025. Granåsen er hovedarena for all sport, og Trondheim torg er hovedarena for seremonier. VM-organisasjonen forventer ca. 300 000 tilskuere totalt i Granåsen, maks 100 000 på en dag, i tillegg kommer utøvere med team, frivillige, media og spesielle gjester. Mange publikummere vil komme fra regionen, men også mange fra resten av Norge og fra utlandet og vil kreve lokaltransport og overnatting. For at VM skal bli et vellykket arrangement er det helt avgjørende at transportsystemene rundt arrangementet fungerer, og fylkeskommunen har lagt mye arbeid i løpet av 2022 i planlegging av dette. Blant annet på grunn av utskiftninger i VM-organisasjonen ligger arbeidet etter plan og må intensiveres i første halvdel av 2023 for å komme godt i mål.

Kritisk suksessfaktor: Mest mulig for pengene, flere løsningsalternativer og innovative løsninger

Prosjekt fremtidens hurtigbåt

I 2021 og 2022 har Trøndelag fylkeskommune i samarbeid med Vestland, Nordland og Troms og Finnmark fylkeskommuner og med finansiell støtte fra Klimasats utlyst to konkurranser for utviklingen av fremtidens hurtigbåter: Energieffektivt design og hydrogen.

Energieffektivt design: I 2022 har deltagende kompetansemiljø gjennomført omfattende test- og analysearbeid. Milepælevalueringen i midten av desember viste at målet om 30 % forbedret energieffektivitet er oppnåelig for alle fire deltagende konsortier. Alle fire leverandører ble derfor invitert med til videre arbeid i 2023 som blant annet vil gi oss estimater på bygge- og driftskostnader for fartøyene og godkjente hovedtegninger. Anskaffelsen skal etter planen avsluttes i mai 2023.

Hydrogen: Denne anskaffelsen ble utlyst våren 2022 og tre konsortier ble kvalifisert og invitert til deltakelse i konkurransepreget dialog. Høsten 2022 ble det første av fire planlagte dialogmøter med leverandørene gjennomført. Hensikten med dialogfasen er å utarbeide konkurransegrunnlag for samarbeidet med næringen.

Ferjeanbud 2025

Etter forutgående mandatprosess i fylkeskommunen har AtB fått i oppdrag å anskaffe nye ferjetjenester på utvalgte samband fra 2025.

Mobilitetsanbud 2029

Arbeidet med de kommende mobilitetsanbudene for henholdsvis Stor-Trondheim (de kommuner som er omfattet av Miljøpakken) og de øvrige kommunene i Trøndelag er startet opp. I prosjektets innledende fase er arbeidet med omforent prosjektplan viktig. Målet er at de sentrale aktørene i prosjektet, herunder Miljøpakkens organer, relevante politiske organ og AtB, er koordinert med hensyn til fremdrift og gjennomføring.

Kritisk suksessfaktor: Utvikle nødvendig og sammenhengende infrastruktur og transporttilbud

Knutepunktsutvikling (omstigningspunkt)

I 2022 har fylkesdirektøren deltatt i arbeidet med knutepunktsutvikling i Stjørdal som et tiltak innenfor Miljøpakken. I Orkanger er det påbegynt et arbeid med å utvikle et bedre knutepunkt for å få flere til å velge gange, sykkel og kollektivtransport fremfor privatbil.

Utvikle kollektiv infrastruktur - kaianlegg

Kollektivinfrastrukturen skal være avpasset kollektivtilbudet og være i god teknisk stand. På dette området skjer det også en teknologitransformasjon på veien mot nullutslippsamfunnet, der infrastrukturen skal legge til rette for at transportmidler kan bruke miljø- og klimavennlig drivstoff/energi. I 2022 er det særlig arbeidet med å tilrettelegge for elektrisk ladeinfrastruktur på Brattøra i Trondheim og på Brekstad i Ørland kommune som er viktig. Dette vil muliggjøre at hurtigbåtene som trafikkerer sambandet mellom Trondheim og Kristiansund, samt sambandene mellom Trondheim og Brekstad/Vanvikan, i stor grad kan være drevet av strøm fra 2024. Det er også arbeidet betydelig med å få avklart hvilken betydning nye regler, Vegstandard N400, vil ha for drift og oppgradering av kaianleggene i Trøndelag.

Bærekraftige løsninger - Klimautslipp og energibruk per tjeneste

Klimagassutslippene for samferdsel domineres av utslippene kollektivtransporten, anskaffet av AtB. Utslippene bestemmes av trafikkvolum, transportmidlenes energieffektivitet og hvilket drivstoff eller energibærer som benyttes. Mye av dette bestemmes av krav som stilles og incentiver som legges inn i hver enkelt anbudsutlysning.

Anbud hurtigbåt og ferje

I 2022 var det to viktige hendelser når det gjelder anbud for hurtigbåt og ferje. For hurtigbåt har AtB tildelt kontrakt på båtanbud med driftsstart i 2024. For strekningene Trondheim – Vanvikan, Trondheim – Brekstad og Trondheim – Kristiansund har AtB tildelt kontrakter som med stor sannsynlighet vil føre til batterielektriske løsninger. Dette vil kunne gi vesentlige reduserte

klimagassutslipp. Men operatørene er ikke forpliktet til å levere nye fartøy fra oppstart på ny kontrakt i 2024. Når effekten vil slå inn på våre klimagassutslipp og hvor mye er derfor usikkert.

Når det gjelder ferje har AtB mottatt fylkesdirektørens oppdragsbrev for anbud med oppstart 2025. I tråd med politiske vedtak er hovedinnretningen på rammene for anbudene at de skal videreføres «som de er» (pr september 2022) med tanke på åpningstid, kapasitet på fartøy og frekvens. De ulike anbudene i anbudspakken skal driftes til 2028, 2030 og 2034, og utslippene er i stor grad fastlagt i samme tidsperspektiv.

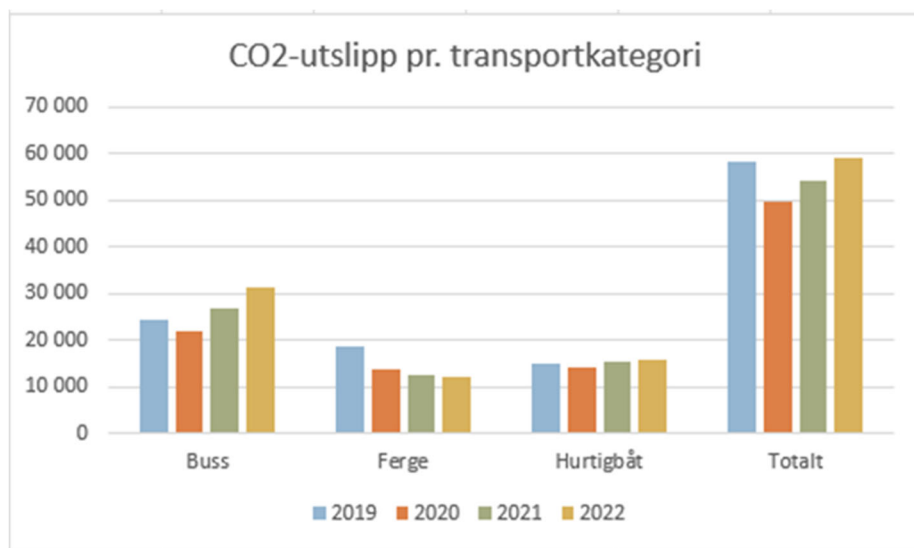
Økte utslipp fra kollektivtrafikken i 2022

Totalt klimagassutslipp fra drift av kollektivtransporten i Trøndelag i 2022 er 58 984 tonn CO₂, dette er en økning på 8,5 % fra 2021.

53 135 tonn CO₂ av utslippene er fra fossil diesel, dvs. scope 1 (som omtalt i avsnitt 10.3.4 i Klima i økonomiplan 2023-2026). 5 849 tonn CO₂ er scope 2, dvs. påslag fra de fossilfrie drivstoffene biogass, biodiesel og elektrisitet.

2021 og 2022 tilhører samme anbudsperiode for buss, ferje og hurtigbåt. Dette fører til liten endring i utslippene mellom disse to årene. Økningen på 8,5 % skyldes i hovedsak økte utslipp fra busstrafikken.

Tallene for 2022 inneholder også utslipp fra skoleskyss med drosje, utslippene fra dette er på 619 tonn CO₂. Disse utslippene var ikke tatt med i utslippstallene for 2021. Antall kilometer med skoleskyss med drosje er 6 760 359 kilometer.

Figur 28: CO₂-utslipp buss, ferje og hurtigbåt, 2019 – 2022

Klimagassutslipp - busstransport

For busstransporten ble klimagassutslippet på 30 538 tonn CO₂. Økningen fra 2021 er på 3 771 tonn CO₂. Dette er en økning på 14 %.

Trafikkvolumet gikk noe ned i perioder under koronaepidemien, økte utslipp i 2022 skyldes delvis at trafikken har tatt seg opp igjen. Trafikken har totalt økt med 668 109 kilometer, men økningen har vært i distriktene. I Stor-Trondheim er det en liten reduksjon i antall kjørte kilometer. Trafikktallene inkluderer også posisjonskjøring.

Det er økt CO₂-utslipp fra busstrafikken i Stor-Trondheim på grunn av økt bruk av diesel og redusert bruk av biodiesel. En avgiftsendring på flytende biodrivstoff 2020 har medført at kostnadene ved bruk av ren biodiesel (HVO) har gått opp. Etter avgiftsendringen er det

omsetningskravet som i all hovedsak definerer totalvolumet for bruk av biodiesel til vegtransport i Norge.

For diesel er det et merforbruk på autodiesel på 1 852 607 liter og mindreforbruk på 2 000 234 liter biodiesel. Klimagassutslippet i Stor-Trondheim økte med 2 711 tonn CO₂ på grunn av dette, fordelt med en økning av fossilt CO₂ på 5 813 tonn og en nedgang i fossilfri CO₂ på 3 102 tonn.

Klimautslipp – fergetransport

Klimautslippene fra fergetrafikken er på 12 075 tonn CO₂ i 2022. For fergetrafikken, har det kun vært små endringer fra 2021 totalt sett. Totalt har klimautslippene gått ned med 334 tonn CO₂.

Nedgangen skyldes i all hovedsak en nedgang i antall driftstimer for fergene på totalt 775 timer. Det er en nedgang i antall driftstimer for Flakk – Rørvik og Levanger – Hokstad, henholdsvis 361 og 383 timer. For Levanger – Hokstad skyldes reduksjonen mindre trafikk og dermed mindre bruk av reservefergen og innstillinger grunnet tekniske utfordringer på fergene. For Brekstad – Valset er det en økning på 427 timer.

Når det gjelder miljøutslipp, ble det sluppet ut 134,19 tonn NO_x, 3,45 tonn SO_x og 5,52 tonn PM (partikler) i 2022. Dette er 3 tonn mer NO_x og en nedgang i PM på 0,17 tonn i forhold til 2021.

Når det gjelder hybridiseringsgrad (andel batterielektrisk forbruk), ligger denne på 91,18 % for Brekstad Valset og 68,89 % for Flakk – Rørvik (A og B ferge). I kontrakten for disse to sambandene, er maksimale CO₂-utslipp satt til 7 000 tonn på de batterielektriske fergene. I 2022 var klimautslippet på disse fergene på 2 334 tonn CO₂. I 2018 lå klimautslippet i disse sambandene på ca. 10 000 tonn. De batterielektriske fergene ble satt inn i sambandene 1. januar 2019.

Klimautslipp – båttransport

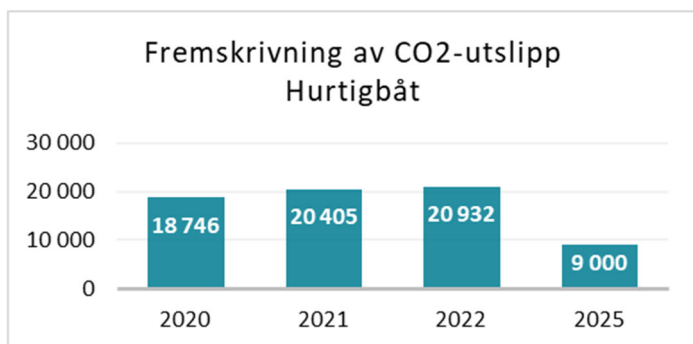
I 2022 ble det totale klimautslippet fra hurtigbåtene i Trøndelag på 15 753 tonn CO₂. Alt utslipp er direkte utslipp fra forbruk av diesel. Utslippene har økt med 586 tonn CO₂. Økningen skyldes flere driftstimer.

I 2022 ble det utført 26 334 driftstimer med hurtigbåt i Trøndelag. I 2021 lå dette tallet på 26 111 timer. Dette gir 223 driftstimer mere i 2022 enn i 2021. Dette skyldes i hovedsak, opprettelse av avlastningsrute i Øyrekken for å ta unna turisttrafikken i Øyrekken og til/fra Halten om sommeren.

Når det gjelder miljøutslipp, var det en økning i utslipp av NO_x på 9 tonn og en økning i PM på 0,26 tonn.

I løpet av 2024 skal flere nye hurtigbåtanbud i drift. På grunn av at elektrifisering betinger store investeringskostnader og medfører høy risiko, stilte ikke fylkeskommunen krav til elektrifisering eller store utslippsreduksjoner. Men for å gjøre endringer mulig, ble det lagt inn klimabonus, løfte om ladeinfrastruktur og mulighet for kontraktsforlengelser i konkurransegrunnlaget.

Kontraktsforlengelser og utbetaling av klimabonus betinger at rederiet oppnår tilstrekkelige utslippsreduksjoner i faktisk drift. Nødvendig ladeinfrastruktur er samfinansiert med Enova. Anskaffelsen resulterte i kontrakter på sambandene fra Trondheim til Vanvikan, Brekstad og Kristiansund som vil basere seg på delvis elektrisk drift. Om planlagte løsninger er i stabil drift til 2025, vil utslippene bli som i figur 29 nedenfor. Dette er et eksempel på at store utslippsreduksjoner er mulig.

Figur 29: Framskrivning av utslipp fra hurtigbåt. Tallene er foreløpige.

8.3 Samfunnsutvikling

Strategisk mål:

Trøndelag skal være en attraktiv region ved å utnytte regionens fortrinn, utvikle bolyst og livskvalitet og fremme bærekraft, verdiskaping og kompetanse i hele Trøndelag.

Kritisk suksessfaktor: Utnytte fylkeskommunens innkjøpsmakt for økt innovasjon og verdiskaping.

Som beskrevet ovenfor er transportteknologiene i endring og fylkeskommunen må være selektiv i sitt engasjement. De fleste løsninger utvikles i stor grad av globale teknologileverandører lokalisert i utlandet. Fylkeskommunen har valgt å engasjere seg særlig i utviklingen av hurtigbåter gjennom prosjektet fremtidens hurtigbåt, beskrevet ovenfor. Dette er fordi utviklingen av denne sektoren er avgjørende for at fylkeskommunen skal kunne nå sine utslippsmål; fordi fylkeskommunene er de viktigste nasjonale brukerne av denne type fartøy og fordi norske aktører er helt i front i utviklingen av de løsningene som kan bidra. Bruk av innovative anskaffelsesprosesser har vært avgjørende i dette arbeidet og deltagerne som bidrar inn i prosjektet er i stor grad norske. Løsningene som utvikles vil ikke bare redusere klimagassutslipp, men på sikt også bidra til rimeligere sjøtransport og dermed til et bedre transporttilbud til viktige kystregioner.

Kritisk suksessfaktor: Våre tjenester skal stimulere til bolyst i hele Trøndelag gjennom attraktive, effektive og bærekraftige småskalaløsninger

Bredbåndsutbygging

Utlysningen av bredbåndsprosjekter sommeren 2022, finansiert med NKOM-midler fra 2021, måtte nedskaleres sterkt da det rett før tildeling av utbyggingskontraktene kom informasjon fra Telenor om at flertallet av områdene var dekket eller ville bli dekket av Telenors mobilnett innenfor de minimumskrav som var satt for konkurransen. I disse områdene ville utbyggingsstøtte være i strid med statsstøtteregler. Kun 6 av 48 prosjekter i utlysningen kunne tildeles kontrakt, noe som har medført en langt lavere utbygging i 2022 enn hva som var forutsatt. I tillegg medførte dette at planlagt søknads- og utlysningsprosess for NKOM-midler 2022 også måtte utsettes.

NKOM-midler for 2021 og 2022 vil inngå i nye anbudskonkurranser i 2023 - og da sammen med 2023 midler og med de endrede kravene til bredbåndshastighet fra og med 2023.

Tabell 28: Resultat av tildelte midler, summert for statlige- og fylkeskommunale midler

Utbygging		
	2021	2022
Antall bredbåndsaksesser	2 646	373
Antall basestasjoner	5	3

Bredbåndsdekning

Den siste dekningsundersøkelsen viser at det i 79 % av husstandene i Trøndelag i 2022 var mulig å få 1000/1000 Mbit/s bredbånd. Dette er en økning fra 70 % i 2021. 91 % av husholdningene i Trøndelag hadde dekning for bredbånd med en hastighet på 100 Mbit/s eller høyere i 2022, opp fra 88,6 % i 2021. Bredbåndsdekningen er fremdeles bedre utbygd i tettbygde områder enn i spredtbygde områder. I tettbygde områder i Trøndelag i 2022 har 97,3 % av husstandene mulighet for 100 Mbit/s eller høyere hastighets bredbånd mens 66,3 % av husstandene har tilsvarende mulighet i spredtbygde områder.

Drosje i distriktene

Samferdselsavdelingen har gjennom sitt samarbeid med drosjenæringen og AtB forsøkt å bidra til at drosjenes rolle i det totale mobilitetstilbudet i distriktene blir ivaretatt. Etter drosjereformen fra 2020, er fylkeskommunens virkemidler begrenset. Drosjene spiller en viktig rolle både som leverandør av tjenester til fylkeskommunen og til å sikre mobilitet til innbyggere. Konkret har avdelingen i 2022 gjennom mandatprosessen for ITS-anbud 2023 bidratt til å sikre fortsatt ivaretagelse av TT-ordningen og Hjem for en 50-lapp-ordningen i distriktene. I tillegg har arbeidet bidratt til å bringe drosjenæringens synspunkter inn i beslutningsgrunnlagene for det samme mandatet.

Innherredsbyen – strategi for areal og transportutvikling.

Fylkeskommunen har hatt en ledende og koordinerende rolle i samarbeid med innherredskommunene, Statsforvalteren, statlige transportaktører og med involvering av ulike interessentgrupper. Saken ble behandlet i Fylkesutvalget 1. mars 2022 i sak 39/22 og som i sitt vedtak blant annet forutsatte at «kommunene på Innherred nå tar styringen av det videre løpet for Innherredsbyen».

Prosjekt Jøa t'land (bru) og Øya t'land (ferge)

Økonomisk utredning av flytebru til Jøa ble framlagt for Fylkestinget i sak 54/22. I saken mente fylkestinget at det var behov for ytterligere avklaringer om eventuelle kostnader og finansiering av byggeprosjektet. Vedtaket innebærer at fylkesdirektøren skal legge fram et kostnadsoverslag og et endelig opplegg for finansiering av reguleringsplanarbeidet. Dette arbeidet utføres av vegavdelingen, og forventes framlagt for Fylkesutvalget i 2023.

Fylkeskommunen har i samarbeid med Sintef Ocean og autonomiklynga søkt, og mottatt midler fra Regionalt forskningsfond. Intensjonen er å utrede fleksible og høyteknologiske (stor grad av autonomi) fergetransport. Arbeidet omtales som FLEKS (**F**leksibel, **L**avbemannet autonom, **E**nergieffektiv, **K**apasitetsøkende og **S**mart). Mobilitetsseksjonen har oppfølgingsansvar.

Godsprosjekter

Vi har i 2022 jobbet med bedre tilgjengeliggjøring av godsstrømsanalysen. For å få til dette har resultatet av analysen blitt digitalisert slik at det er mulig å se godsstrømmene i diagrammer og figurer. Analysen ligger på fylkeskommunens hjemmesider. Samtidig har det også vært gjort forsøk på å legge ut godsstrømsanalysen som et nettverk i kart, dette arbeidet er ikke ferdigstilt og jobbes videre med i 2023.

Bylogistikkprosjektet er overlevert til Trondheim kommune og avventer igangsetting.

NTNU er involvert i arbeidet med støyutfordringen fra godstog og godsterminaler for bane på Heggstadmoen. Problemstillingen skal blant annet presenteres for Ekspert i Team (studenter innenfor ulike utdanningsløp på masternivå) ved starten av 2023. Her er det mulig og ønskelig at ett eller flere tverrfaglige team jobber med problemstillingen i løpet av 2023.

Vi har jobbet med forprosjektet til Fleks-ferje sammen med SINTEF og Ocean Autonomy Cluster. Her jobbes det også med å se på mulige synergier til konsepter for godstransport. Forprosjektet er planlagt ferdigstilt i 2024.

Det har vært innledende samtaler med Grønt Skipsfartsprogram og Trondheim Havn for å se på muligheter for en sjødronepilot i Trondheimsleia og mulig første fase mellom Frøya – Hitra. Dette konseptet kan bidra til mer gods på sjø og redusere eller dempe veksten i godsmengden på vei.

8.4 Økonomi

Strategisk mål:

Trøndelag fylkeskommune skal ha en bærekraftig økonomi og sikre at oppgavene blir løst gjennom optimal utnyttelse av ressursene.

Kritisk suksessfaktor: God økonomistyring

Også i 2022 har økonomiarbeidet vært preget av å sikre finansieringsløsninger som bidrar til å opprettholde kollektivtilbudet med et fortsatt stort bortfall av passasjerinntekter underveis og etter pandemien. Avklaringer fra staten har kommet seint, men staten har bidratt til at fylkeskommunen har fått kompensert alle tapte passasjerinntekter fram til ut juli 2022. Etter første august må fylkene selv ta ansvar for videre utvikling av passasjerinntektene, noe staten støtter økonomisk gjennom en overgangsordning.

Utover høsten 2022 har økonomiarbeidet vært preget av å håndtere den ekstraordinære kostnadsøkningen som har oppstått som følge av Russlands krig mot Ukraina og uro i markedene. På samferdselsområdet er det, ut over den generelt høye prisstigningen, spesielt den ekstraordinære økningen i olje- og energipriser som slår kraftig ut i driftskontraktene. ATBs kontrakter indeksreguleres etterskuddsvis og årets store kostnadsøkning vil slå ut med full effekt først i 2023 og framover. For 2022 er kostnadsøkningen håndtert innenfor de budsjetterte driftsrammene og med hjelp av oppspart mindreforbruk fra tidligere år.

Totalt sett har avdeling samferdsel styrt sine aktiviteter innenfor avdelingens budsjetterte rammer i 2022.

Tabell 29: Årsresultat for avdeling samferdsel

Tjenesteområde (tall i 1000 kroner)	Regnskap	Budsjett	Revidert	Avvik	Regnskap
	2022	2022	budsjett		2022
Administrasjon	-879	0	-500	379	-1 819
Fylkesveger	0	0	3 776	3 776	218
Kollektivtrafikk	1 359 309	1 254 909	1 427 331	68 022	1 472 781
Nærings- og bostedsutvikling	1 686	7 600	29 071	27 385	21 893
Avdeling samferdsel	1 360 117	1 262 509	1 459 678	99 561	1 493 073

Avdeling samferdsel har i 2022 en samlet netto driftsutgift på 1 360 millioner kroner og et mindreforbruk i forhold til revidert budsjett på 99,6 millioner kroner.

Avviket på 99,6 millioner kroner dreier seg i stor grad om pågående aktiviteter der framdrift og gjennomføring medfører at kostnadene vil komme senere til utbetaling. Oppsummert anses 68,7 millioner kroner av mindreforbruket å være midler som er bundet eller forpliktet. 24,8 millioner kroner er knyttet til pågående aktiviteter, men ikke endelig bundet eller forpliktet. 6,1 millioner kroner er å anse som ubundne midler som vil bidra til å håndtere kostnadsvariasjoner framover.

Kommentarer til det enkelte tjenesteområde:

Administrasjon - budsjettavvik/mindreforbruk 0,38 millioner kroner

Tjenesteområde administrasjon representerer i denne tabellen fylkeskommunens gebyrinntekter for utstedte drosjeløyver. Gebyrinntektene har i 2022 vært noe over budsjettet. Dette er å anse som ubundne midler.

Fylkesveger - budsjettavvik/mindreforbruk 3,77 millioner kroner

Tjenesteområde fylkesveger representerer i denne tabellen prosjektet «Jøa t'land». Budsjetterte midler gjelder gjenbevilget mindreforbruk på prosjektet fra tidligere år. Det er behov for ytterligere avklaringer ved oppstart av arbeidet med reguleringsplan. Midlene er å anse som bundet.

Kollektivtrafikk - budsjettavvik/mindreforbruk 68,02 millioner kroner

AtBs tilskuddsaktiviteter, mellomoppgjør mot miljøpakken og andre eksterne parter, samferdselsavdelingens prosjektportefølje og fylkeskommunens egen samferdselsadministrasjon inngår i dette tjenesteområdet.

Mindreforbruket kan knyttes til *rest omstillingsmidler korona* på 15,8 millioner kroner, ivaretagelse av fylkeskommunens *nullpunktsforpliktelse i miljøpakkeområdet* med 9,8 millioner kroner og pågående og ikke slutførte *prosjekter* på til sammen 15,1 millioner kroner. Avsetning til *grønn skipsfart* på 7,4 millioner kroner, ubenyttede driftsmidler *ferje Ytterøya og Øyrekka* på 6 millioner kroner og ikke anordnede kostnader som vil komme til utbetaling i 2023 på 8,8 millioner kroner anses også som bundet og forpliktet til de formålene som er oppgitt. Til sammen utgjør disse bundne/forpliktende forholdene 62,9 millioner kroner av mindreforbruket.

Avdelingen har hatt et mindreforbruk knyttet til drift egen administrasjon på 3,4 millioner kroner, drift TT-ordningen på 5,9 millioner kroner og sum andre forhold på 6,1 millioner kroner. I 2022 er avdeling samferdsel belastet 10,2 millioner kroner for oppgradering og vedlikehold ferjekaier, noe som i driftsregnskapet framstår som en budsjettoverskridelse. Arbeidene ble igangsatt som investeringsprosjekt, og hvordan dette endelig skal finansieres må avklares nærmere i 2023. Sum ubundet mindreforbruk utgjør med fratrukk av budsjettoverskridelsen på ferjekai 5,2 millioner kroner.

Nærings- og bostedsutvikling - budsjettavvik/mindreforbruk 27,39 millioner kroner

Regnskapsførte kostnader på 1,69 millioner kroner innenfor tjenesteområde nærings- og bostedsutvikling er kostnader knyttet til ferdigstilling av diverse bredbåndsprosjekter fra tidligere år. Avviket på 27,4 millioner kroner består av 24,8 millioner kroner til digital infrastruktur, 2 millioner kroner til ladeinfrastruktur (bundet) og 0,5 millioner kroner til godsprosjekter (ubundet). Av 24,8 millioner kroner til digital infrastruktur tilhører 9,3 millioner kroner HAGA-prosjekter for mobildekning. 15,5 millioner kroner er fylkeskommunale midler som tidligere er vedtatt brukt til mobilprosjekter og bredbåndsprosjekter i de nærmeste årene. Disse midlene inngår i en prosjektportefølje som er under utredning og i prosess med kommunene. Det er foreløpig ikke inngått forpliktende avtaler rundt disse midlene.

9 Avdeling veg

9.1 Resultatvurdering

Avdeling veg har i 2022 levert resultater som for både investering, drift og forvaltning vurderes som bra. I tillegg er også grunnleggende tjenester som planlegging, innovasjonsarbeid, strategi og politiske prosesser blitt godt ivaretatt.

Overordnet har vegområdet god og effektiv økonomi- og usikkerhetsstyring. Det er relativt få prosjekter eller områder som har reelle avvik i form av merkostnad. Samtidig sikres drift og vedlikehold en løpende kostnadsdekning gjennom styring av aktivitetsnivået innenfor tildelte økonomiske rammer. Dette håndteres til tross for at ressursbruken til drift og vedlikehold av fylkesveg påvirkes av forhold som uforutsatte vær-situasjoner og hendelser på vegnettet.

Avdeling veg ble som samfunnet ellers eksponert for ekstraordinær prisvekst gjennom 2022. Det har vært utfordrende at prisutvikling i byggekostnadsindekser for veg gjennom året har økt med 14,2 % for investering og 12,9 % for drift og vedlikehold.

For pågående investeringsprosjekter er prisøkningen i stor grad håndtert innenfor usikkerhetsavsetningen til prosjektene, mens budsjett til driftsområdet er blitt styrket gjennom året. Prisutviklingen er generelt blitt håndtert slik det ikke har gitt reduksjon av avdelingens tjenesteproduksjon.

Investeringsaktiviteten i 2022 har vært stor, med høy gjennomføringsevne og god kostnadsstyring. Av den samlede rammen for investeringsbudsjettet for 2022 på 989,1 millioner kroner ble det et mindreforbruk på 1,5 millioner kroner. Dette tilsvarer 0,2 % av den totale rammen. For nærmere omtale vises til kapittel 10 Investeringer.

For drift- og vedlikeholdsområdet har det vært god gjennomføringsevne og kostnadsstyring. Dette innenfor et budsjett som gjennom året er økt med 218 millioner kroner til dekning av uforutsette utgifter i forbindelse med ekstremvær, ekstraordinær prisvekst samt styrket vedlikehold. Samlet er det et merforbruk på innenfor vegområdet på 3,8 millioner kroner, herav har fylkesvegadministrasjonen et mindreforbruk på 12,8 millioner kroner, trafikksikkerhetsutvalget et mindreforbruk på 0,8 millioner kroner samt at drift og vedlikehold fylkesveg har et merforbruk på 17,4 millioner kroner.

Avdeling veg har for 2022 levert ett mer fullstendig klimaregnskap enn tidligere år. Klimaregnskapet til avdeling veg har til hensikt å få oversikt over utslippene også nedover i verdikjeden. Det rapporteres derfor på scope 3 nivå. Det vil si at oversikten inkluderer utslipp utover de direkte utslippene knyttet til vår egen virksomhet. Hensikten med dette er å kunne se effekten av vår innkjøpsmakt ved å stille krav om kutt av klimagassutslipp til leverandørene.

Gjennom økt fokus og kapasitet har fylkeskommunen gjennom 2022 styrket sin rolle og strategiske posisjon i miljøpakkesamarbeidet. Denne utviklingen ventes å bli ytterligere styrket fremover for samlet tjenesteproduksjon knyttet til Miljøpakken.

Innenfor avdeling veg sin administrasjon har det i 2022 vært fokus på å videreutvikle gode og effektive rutiner, herunder etablering av et kvalitetssystem. Innenfor visse fagområder har det imidlertid vært utfordringer med å beholde viktig kompetanse, med den følge at vakante stillinger i noen grad har utfordret oppgaveløsningen. Det er imidlertid gjennom 2022 skjedd en vesentlig bedring med rekruttering av svært kompetente nye medarbeidere.

Avdeling veg har gjennom 2022 videreført arbeidet med innovasjon og god teknologiutnyttelse fra tidligere år. Det legges til rette for ytterligere utvikling og fortløpende effektivisering og kvalitativ styrking.

9.2 Brukere

Strategisk mål:

Fylkesvegnettet skal bidra til en samlet infrastruktur som ivaretar trafiksikkerhet, fremkommelighet, miljø og balansert regional utvikling. Dette vil bidra til at regionen på bærekraftig vis er attraktiv for bosetting, etablering og utvikling av næringsvirksomhet og et senter innenfor forskning og utdanning.

Gang- og sykkelveg

Gjennom arbeidet med å få på plass finansieringsavtaler og prosjektavklaringer har det i 2022 blitt etablert 2200 meter gang- og sykkelveger. Med etablert porteføljestyling av gang- og sykkelveg utbygging antas gjennomføringsevnen ytterligere styrket fra 2023 og utover.

Flaskehals

Oppdaterte bæreevne målinger på B-veg nettet ble utført 2022. Registrerte data bearbeides for tiden og skal lastes i Nasjonal vegdatabank (NVDB), og vil derfra også inngå i vegkart. I tillegg til bæreevne målinger er også målt overbyggingstykkelse med. Asfalttykkelsen er nyttig parameter for vedlikehold/forsterkningstiltak og bearbejdet resultater forventes å være tilgjengelig vår 2023. Sammen med data fra system for overvåking av teledybde, utvikling for veger med redusert bæreevne og vinterklasse, gis de et godt grunnlag for å avdekke og identifisere flaskehals på et mer systematisk nivå og som kan inngå i strategisk planlegging.

I tillegg jobbes det med mal til utredninger for C, D og E veger. Utredning baserer seg på tiltak i veglinje med «gjenoppretnings standard». Endelig rapport for dette kommer i april 2023.

Klimautslipp

Klimaregnskapet til vegavdelingen har til hensikt å få oversikt over utslippene våre også ned i verdikjeden og rapporteres derfor på scope 3 nivå. Det vil si at det inkluderer oversikt utover de direkte utslippene knyttet til vår virksomhet. Hensikten med dette er å kunne se effekten av krav som stilles til leverandørene våre ved bruk av innkjøpsmakt for å fremme klimagassutslippskutt.

Klimaregnskapet for vegavdelingen har kommet frem til at utslipp for Avdeling veg sin virksomhet i 2022 totalt utgjør 41 121 tonn CO₂e (CO₂-ekvivalenter). Herav er bidraget fra investeringskontrakter 18 318 tonn, driftskontrakter 10 594 tonn og asfaltkontrakter 7 369 tonn.

For investeringskontraktene kommer det største bidrag til klimagassutslipp fra anleggsmaskiner med rundt halvparten av de 18 318 tonn CO₂e. Utslipp fra anleggsmaskiner og massetransport er de direkte utslippene knyttet til investeringskontraktene. Vi kan ikke gjennomføre store kutt i utslippene fra investeringskontraktene uten å gjøre noe med disse utslippene. I dag er hele maskinparken til anlegg og massetransport fossilt drevet. I Klimakur 2030 er det utredet tiltak og virkemidler for å få til 50 % reduksjon i ikke-kvotepliktige utslipp. Et av tiltakene i Klimakur 2030 er at 70 % av arbeidet innen anleggsdrift skal drives med anleggsmaskiner som er drevet med fornybare energikilder.

For driftskontraktene er hovedandelen av utslippene knyttet direkte til maskinparken. Maskinparken er fossildrevet. For denne er det en miks av lette og tyngre kjøretøy. Målkurven i Klimakur 2030 er 95 % fornybar-andel for de lette kjøretøyene. I flere av driftskontraktene ligger det krav om at entreprenørene skal disponere og bruke EL-bil i kontraktsarbeidet.

I 2022 ble det gjennomført tre asfaltkontrakter i Trøndelag, hvor klimapåvirkning og pris var tildelingskriterier. Basert på innleverte EPD (Environmental Product Declaration) fra tilbyderne ble CO₂-ekvivalenter utregnet, og entreprenørene fikk påslag i konkurransesummen avhengig om de lå over tilbyder med laveste innleverte verdier. Bransjen ønsker videreføring av kravene og vektingsmodellen.

For utlysningen av asfaltkontrakter i 2023 planlegges det å videreføre krav om EPD for tre kontrakter, og som en del av tildelingskriteriet i alle tre kontraktene. Erfaring fra 2022 viser at asfalten uten klimavekting har omtrent 60 % høyere utslipp enn asfalten som er lagt med klimavekting.

Personskader i trafikken

Tabell 30: Personskade i trafikken.

Personskader	2019	2020	2021	2022
På fylkesveger	179	166	212	165
Alle veger i Trøndelag	270	294	370	352
Andel skadde på fylkesveger	66 %	56 %	57 %	47 %
Drepte/hardt skadde				
På fylkesveger	30	32	17	33
Alle veger i Trøndelag	50	58	40	46
Andel drepte/skadde på fylkesveger	60 %	55 %	43 %	72 %

Tallene for personskader i trafikken har gått ned over tid. At det er en økning i 2022 for drepte/hardt skadet kan ha årsak i tilfeldige statistiske variasjoner i og med prognosene for 2022 ennå er beheftet med vesentlig grad av usikkerhet. Av de 11 som mistet livet i trafikken i Trøndelag i 2022 var 9 menn og 2 kvinner.

Tilstandsutvikling asfaltdekket

Det har for 2022 vært en mindre forverring i dekketilstand. Dette i og med at den andel av fylkesvegnettet som er registrert med dårlig/svært dårlig dekketilstand er gått opp fra 54,7 % i 2021 til 56,6 % i 2022. Generelt har fylkesvegene dårlig dekke og databasen viser en økning i antall kilometer dårlig veg fra år til år. Med stadig lavere budsjett til dekkevedlikehold vil mengden fylkesveg i kategorien dårlig eller svært dårlig dekke være økende i årene som kommer.

Miljø

Fylkesveg 17-prosjektet er involvert i et pågående prøveprosjekt med etablering av blomsterstriper, der det etableres blomstereng fra høy som inneholder frø og fra engfrøblanding med formålet om å forbedre leveområdene for pollinatorer.

9.3 Samfunnsutvikling

Strategisk mål:

Trøndelag skal være en attraktiv region ved å utnytte regionens fortrinn, utvikle bolyst og livskvalitet og fremme bærekraft, verdiskaping og kompetanse i hele Trøndelag.

Forutsigbar framkommelighet

Bruer med middels til høy skadegrad (8 eller mer) utgjør 414 av 1 370 trafikkerte bruer. Det tilsvarer ca. 30 % av antall bruer. For omtalte vurdering av skader benyttes en skala fra 1 - 4 hvor 4 angir største skade. Skadegrad og skadekonsekvens vurderes begge med skala 1 - 4. Produktet av disse angir prioritet som da blir et tall mellom 1 - 16. Fokus for bruvedlikehold er på bruer med høy skadegrad (12 og 16). For denne gruppen er det imidlertid samlet sett en negativ utvikling som angitt i tabell 33.

Tabell 31: Antall bruer med skadegrad 12 og 16.

Skadegrad	2020	2021	2022
12	52	69	106
16	18	19	9
SUM	70	88	115

Innenfor investeringsområde veg har Trøndelag fylkeskommune generelt stor aktivitet med et gjennomsnitt på 1 milliard kroner i investering per år i gjeldende planperiode. Gjennom denne samlede investeringsporteføljen utvikles infrastrukturen på fylkesvegnettet slik at den bidrar til bolyst, livskvalitet og verdiskaping. Det søkes i enhver sammenheng å ha sikte på balansert regional utvikling.

Miljøpakken

Det pågår innenfor Miljøpakken stor aktivitet både med tanke på pågående utbygging og planlegging av fremtidig utvikling av infrastrukturen. Dette gjelder ikke minst planlegging av gateprosjektene og prosjekter innenfor hovednett sykkel. Dette er områder der fylkeskommunen vil ivareta stor anleggsaktivitet som i vesentlig omfang vil bidra til måloppnåelse for Miljøpakken.

9.4 Økonomi

Strategisk mål:

Trøndelag fylkeskommune skal ha en bærekraftig økonomi og sikre at oppgavene blir løst gjennom optimal utnyttelse av ressursene.

Tabell 32: Årsresultat avdeling veg

	Regnskap 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Revidert budsjett 2022	Avvik 2022	Regnskap 2021
Tjenesteområde (tall i 1000 kroner)					
Fylkesveger	1 536 093	914 427	1 532 301	-3 792	1 364 786
Avdeling veg	1 536 093	914 427	1 532 301	-3 792	1 364 786

Drift- og vedlikehold har hatt god gjennomføringsevne og kostnadsstyring gjennom året. Fylkesvegadministrasjonen har et mindreforbruk på 12,8 millioner kroner og FTU (Trafikksikkerhetsutvalget i Trøndelag) et mindreforbruk på 0,8 millioner kroner. Drift og vedlikehold fylkesveg har et merforbruk på 17,4 millioner kroner. Samlet gir dette et merforbruk innenfor vegområdet på 3,8 millioner kroner.

Driftsbudsjettet til avdeling veg ble økt betydelig i løpet av 2022. Økning på 218 millioner kroner har gått til dekning av uforutsette utgifter i forbindelse med ras og flomskader og ekstremvær, samt ekstraordinær prisvekst i 2022.

Tilleggsbevilgninger gjennom året har bidratt til å muliggjøre håndteringen av kostnadsutviklingen innenfor driftsområdet, samtidig som man har klart å øke vedlikeholdsandelen innenfor driftsbudsjettet.

Differansen mellom opprinnelig budsjett og revidert budsjett er på 618 millioner kroner. Men 400 millioner kroner av dette er budsjett for avskrivninger som ikke inngår i opprinnelig budsjett.

Avviksforklaring

Mindreforbruk knyttet til administrasjon, egen drift og forvaltning (inkl. tunnelinspeksjoner, beredskap og IKT) på 12,5 millioner kroner skyldes dels generelt god kostnadskontroll, men også vakante stillinger og noe forskjøvet IKT-drift/utvikling.

Mindreforbruk på 0,8 millioner kroner til drift av trafikksikkerhetsarbeidet i regi av Trafikksikkerhetsutvalget i Trøndelag (FTU) med tilhørende handlingsprogram, skyldes at noen av tiltakene i handlingsprogrammet er utsatt til 2023.

Merforbruk innenfor drift og vedlikehold fylkesveg på 17,4 millioner kroner knytter seg primært til:

- Vintermengder, herunder kostnader til bortkjøring av snø
- Forsikringsoppgjør, etterslep da skadene oppsto på slutten av året
- Sluttoppgjør for avsluttet driftskontrakt ble noe høyere enn antatt
- Vegoppmerking, tilleggsbestillinger etter større omfang av asfaltering
- Dekkelegging, økt mengde asfalt lagt som følge av ras og flom på slutten av året
- Større omfang av rekkverksutbedringer for å ivareta trafikksikkerheten

Drift og vedlikehold fylkesveg

2022 har vært preget av stor aktivitet både på drifts- og vedlikeholdssiden til tross for lave budsjetttrammer i starten av året. I løpet av året ble det tildelt både investeringsmidler og vedlikeholdsmidler utover opprinnelig budsjett. Dette har resultert i økt aktivitet gjennom året. Vi har gjennom året erfart at det oppgraderte fylkesvegnettet tåler værhendelser som oppstår etter tiltak er gjennomført. Dette viser at vedlikeholdstiltakene har god og varig effekt.

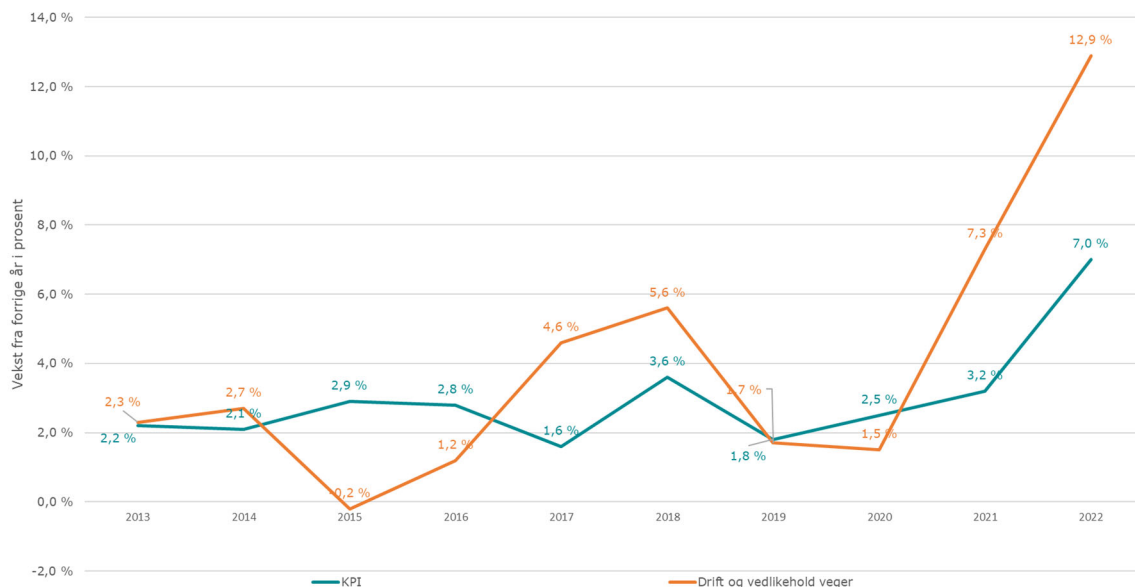
Den økte aktiviteten knyttet tilleggsbevilgninger, har samlet sett gått til oppfølging av oppgaver som vinterprosesser, renhold og kantklipp, samt vedlikeholdsarbeid som blant annet stikkrennebytter, grøfting, kantrensing, skogrydding, grusvegtiltak og utbedring av flaskehalsen i driftskontraktene.

Det ordinære budsjettet for drift og vedlikehold av fylkesvegnettet er på et nivå som er utfordrende med tanke på å kunne planlegge ordinær vedlikeholdsaktivitet. Dette betyr at uforutsette hendelser gjennom 2022 i stor grad grep inn i en planlagt aktivitet. Planlagt aktivitet har derfor gjennom 2022 blitt salderingsposten for å kunne håndtere ekstraordinære hendelser. Mindre planlagte og preventive vedlikeholdstiltak på fylkesvegnettet resulterer i økt etterslep og et mindre robust fylkesvegnett inn i 2023.

Lønns og prisstigning i 2022

Drift- og vedlikeholdsområdet er sterkt påvirket av gjeldende lønns og prisvekst (LPS) som ikke har vært høyere på flere tiår. Statistisk sentralbyrå (SSB) angir at prisindeksen for drift og vedlikehold av veger i 2022 samlet har økt med 12,9 %. I driftskontraktene som er inngått mellom byggherre

og hovedentreprenører er det kontraktsfestet at mengde – og rundsumposter skal prisjusteres i tråd med SSBs prisindeks for drift og vedlikehold av veger.

Figur 30: utviklingen i konsumprisindeksen og byggekostnadsindeksen for drift og vedlikehold av vegar for perioden 2013 til 2022 (kilde SSB).

Ekstraordinære hendelser i 2022

I forbindelse med store nedbørmengder og snøsmelting fikk vi utfordringer med mye vann som ga til dels store skader på vegnettet i uke 47 og 50 i 2021. Utbedringene er fullført i 2022 til en kostnad av 3,9 millioner kroner.

For å håndtere ettervirkningene av ekstremværet «Gyda» ble det som omtalt stilt til disposisjon 40 millioner kroner i fylkestingssak 25/22. Det har vært store utfordringer med istandsetting av veg og vegobjekter etter «Gyda» i januar. Etterarbeidet har fortsatt utover høsten med å ferdigstille registrerte skader. Det er foretatt utbedringer for 39 millioner kroner i 2022. Reparasjonsarbeidene er i all hovedsak ferdigstilt, men det gjenstår en større utbedring på fylkesveg 715 Mørrivatnet i Åfjord kommune. Fylkesdirektøren vil komme tilbake med forslag på tiltak og finansiering.

I tillegg til Gyda har det oppstått tre øvrige ekstraordinære hendelser. Dette gjelder utglidninger på fylkesveg 17 Bjøråa, fylkesveg 6920 Mosvik og fylkesveg 6303 Jøssund. Samlet kostnad er 1,5 millioner kroner. Totalt har det i 2022 blitt utbedret skader for 45,4 millioner kroner etter «Gyda» og andre ekstraordinære hendelser.

Resultat for enkelte programområder/bevilgninger

Driftskontrakter

2022 har vært preget av oppfølging av blant annet grunnpakkeoppgaver, med vinter-, vår-, sommer- og høstprosesser i 11 driftskontrakter i fylket. I forbindelse med sluttoppgjør for Orkdal-kontrakten (1603) foreligger det varsel om søksmål. Søksmålet vil bli håndtert administrativt med tanke på å få en avklaring på saken. Det vil orienteres i kommende rapporteringer om utviklingen i saken. Det er inngått forliksavtaler i pågående tvist som kom i forbindelse med sluttoppgjøret for Fosen-kontrakten (1601) og Ytre Namdal-kontrakten (1702). Forliket inngår i regnskapet for 2022.

Stikkprøvekontroller er gjennomført etter plan for alle driftsområdene. Samlet er det sanksjonert for ca. 4,2 millioner kroner i 2022.

Det er påløpt vesentlige kostnader i forbindelse med bortkjøring av snø, inkludert opplasting og deponiavgift under driftskontrakt 5006 Trondheim. Det er merkostnad på bortkjøring av snø på 11 millioner kroner utover tildelt budsjett. Det er regnskapsført et tilskudd på 8,0 millioner kroner fra Miljøpakken til drift Trondheim gang- og sykkelveger. Samlet merforbruk på vintermengder i hele fylket etter fratrukk for tilskudd fra Miljøpakken er 3,6 millioner kroner.

Samlet sett viser årsregnskapet et mindreforbruk på 9,4 millioner kroner på driftskontrakter.

Drift øvrige

Det er utført omfattende arbeid for å få oversikt over alle anlegg som eies av fylkeskommunen etter at visse tidligere kommunale anlegg i henhold til vegstrategien er overført som fylkeskommunale anlegg. Det foreligger et større utbedringsarbeid for å kunne få anleggene i Trondheim overført til fylkeskommunen permanent. Det foreligger et kostnadsestimat på utbedringen på 1,0 millioner kroner per år.

Merforbruk på 0,7 millioner kroner knytter seg i hovedsak til drift av signalanlegg og utbetaling av driftstilskudd til kommunalt veglysanlegg der fylkeskommunen i henhold til gjeldende kriterier i Vegstrategien er pliktig.

Trafikksikkerhetsutvalget i Trøndelag (FTU)

Samlet sett et mindreforbruk på 0,8 millioner kroner. Dette skyldes primært manglende realisering av tiltaket Trygt hjem for en 50-lapp, og utsettelse av enkelte tiltak som i henhold til rutiner for innspill fra kommuner har fått TS-tilskudd (Trafikksikkerhetstilskudd). Utover dette er de fleste tiltakene i handlingsprogrammet gjennomført som planlagt. Tiltakene er primært adferdsrettet og treffer ulike trafikantgrupper.

Vegoppmerking

Indeksreguleringen på inngått kontrakt for området steg suksessivt til 12,3 % i 4. kvartal. Generelt er prisstigningen håndtert innenfor budsjett. På høsten ble det besluttet at seksjon drift og vedlikehold skulle tillegges en del tilleggsbestillinger i forbindelse med tidligere omtalte tilleggsbevilgning. Disse bestillingene genererte for området vegoppmerking et merforbruk i nevnte kontrakt. Merforbruk på 2,1 millioner kroner knytter seg dermed primært til tilleggsbestillinger på asfaltering.

Bru- og fergekai

Arbeidet på kontrakten med bruvedlikehold er utført som planlagt, men ble noe dyrere enn antatt. Arbeidet med utbedringen av Jøssundbrua på fv. 721 har gått som planlagt og er ferdig utført. Det vises til vedtak i Hovedutvalg veg sak 40/22. Medfinansieringavtalen med Ørland kommune er signert av begge parter og omhandler medfinansiering fra Ørland kommune på 50 % av prosjektkostnader, oppad begrenset til 4,5 millioner kroner.

Arbeidet på kontrakten med ferjekaivedlikehold utføres som planlagt, men ferjekaivedlikeholdet ble noe dyrere enn antatt. Merforbruk 0,7 millioner kroner knytter seg til generelt merforbruk i forbindelse med utførelsen av ulike anlegg innenfor bru- og ferjekaivedlikehold, og i hovedsak ferjekaivedlikehold.

Dekkelegging

Årets asfaltkontrakt Trøndelag utgjør ca. 15 500 tonn asfalt. Kontraksarbeidet er utført etter gjeldende fremdriftsplaner og innenfor kontraktens sluttfrister.

Asfaltkontrakten, Trondheim, ble etter vedtak i fylkestinget lyst ut med ca. 30 000 tonn asfalt. Trondheimskontrakten har primært asfaltparseller innenfor Trondheim kommune. Arbeidet med

asfalteringen er utført som planlagt og ble ferdigstilt noe etter fristen 14. oktober. Asfaltkontrakten finansieres med 50 % statlige tilskuddsmidler til vedlikehold.

Asfaltkontrakt Trøndelag har bitumenregulering fra 1. mai 2022, hvilket var ugunstig med tanke på ekstremt høye prisnivå på bitumen i år. I første omgang betyr dette en nødvendig regulering av asfaltparsellene med lengdejustering og/eller ved å redusere antall asfaltparseller i kontrakten.

Merforbruk på 7,0 millioner kroner i forhold til budsjett for området.

Vedlikehold driftskontrakter

Det er bestilt og gjennomført mengdeoppgaver og regningsarbeider som omfatter utskifting av stikkrenner, vårgrasing, asfaltlapping (planlegging), rekkverksarbeid, forarbeid før asfaltering, kantforstreking, rensk bekkeløp, skiltarbeid, skogrydding, bergresk, småanleggsoppdrag mm. Ekstrabevilgninger til vedlikehold medførte at flere allerede planlagte vedlikeholdstiltak kunne bestilles innenfor økte budsjetttrammer. Til tross for noe økte vedlikeholdsbudsjett (fylkestings sak 25/22) er behovet for vedlikeholdstiltak vesentlig større, og etterslepet vil øke på kort og lang sikt.

Spesifiserte tiltak knyttet til vedtak i hovedutvalg veg i sak 40/22:

- Fv. 6900 Veresvegen; Det er pr. dags dato gjort avtale om grunnnerverv med bl.a. Verdalsbruket. Arbeidet ble startet på høsten med utført rydding av skog langs veglinjen. Det gjøres utskifting av stikkrenner, grøftrensk, breddeutvidelse av veg og punktutbedring av vegen. Det er avsatt 10 millioner kroner i 2023 i programmet for Fornyning 1.0.
- Flaskehals og grusveg-tiltak; Tiltakene ble i all hovedsak ferdigstilt i 2022.
- Medfinansieringstiltak; Jøssundbrua er utført og avsluttet.

Samlet sett viser årsregnskapet et merforbruk på 10,9 millioner kroner på vedlikehold driftskontrakter. Avviket/merforbruket skyldes i all hovedsak høyere faktiske kostnader på LPS på 10,1 millioner kroner i forhold til styrket budsjett for lønns- og prisstigning i driftskontraktene.

Fagkontrakter

Samlet for fagkontrakter er det et merforbruk på 5,2 millioner kroner, som primært knytter seg til tilleggsbestillinger på rekkverksutbedring på 4,5 millioner kroner i forbindelse med økt vedlikeholdsaktivitet. Innenfor kontraktene fjellsikring er det utført en stor mengde skredsikringstiltak, mens det innenfor tunnelvedlikehold er utført utbedring av fire mindre tunneler, hvor Hopla-tunnelen på fylkesvei 753 var det største tiltaket.

10 Investeringer

I dette kapittelet gir vi en nærmere beskrivelse av investeringsprosjekter. Vi omtaler ikke alle investeringer som er administrativt vedtatt og finansiert over driftsbudsjettet. Derfor kan det være avvik mellom tabellene i dette kapittelet og kapittel 1.

10.1 Administrasjon

Det er investert for 8,1 millioner kroner i eiendomsledelse og administrasjon.

Tabell 33: Investeringer i eiendomsledelse og administrasjon

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Revidert budsjett 2022	Avvik 2022
Planlegging nytt administrasjonsbygg Steinkjer	1 971	0	2 000	29
Kvalitet- og internkontrollsystem byggeprosjekt	2 775	1 500	2 500	-275
Utvikling FDV- og BIM verktøy	3 400	1 500	3 000	-400
Sum investeringer eiendomsledelse og administrasjon	8 146	3 000	7 500	-646

Planlegging av nye administrasjonslokaler i Steinkjer pågår for fullt. Utredningen har også tatt for seg utforming av arbeidsplasskonsept som skal gjelde for sentraladministrasjonen. Prosjektet ble tilført 3 millioner kroner i budsjettendring i juni, men noe aktivitet er utsatt og budsjettet ble redusert til 2 millioner kroner i desember.

Siden 2018 har det pågått utvikling av anskaffelser av fag- og kvalitetssystemer for å imøtekomme nye krav for kontroll og rapportering av blant annet HMS i byggeprosjekter. I 2022 er det arbeidet med tilpasninger og anskaffet FDV-system (forvaltning, drift og vedlikehold – system) som er planlagt satt i drift i slutten av 1. tertial 2023. Merforbruket er knyttet til økt timeforbruk og utviklingskostnader som vil øke noe gjennom første tertial 2023.

10.2 Skolebygg

Det har vært stor aktivitet på utvikling, utbedring og nybygg av skolelokaler. Vi har investert for 914 millioner kroner og har et merforbruk på 100 millioner kroner i forhold til revidert budsjett. Halvparten av merforbruket skyldes Johan Bojer og Tiller videregående skoler. Avvikene gjelder for 2022 og prognosen for hele prosjektperioden er i henhold til totalbudsjett.

Tabell 34: Investeringer i skolebygg

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Revidert budsjett 2022	Avvik 2022
Prosjekter vedtatt økonomiplan 2022-2026				
Melhus videregående skole - utviklingsplan	3 056	35 000	5 000	1 944
Verdal videregående skole - utviklingsplan	30 496	80 000	29 000	-1 496
Olav Duun videregående skole - utviklingsplan	1 500	0	1 500	0
Åfjord videregående skole - oppgradering	51 547	20 000	55 000	3 453
Kyrksæterøra videregående skole - utvikling	51 122	22 100	45 000	-6 122
Cissi Klein videregående skole - ny skole, Trondheim øst	90 604	40 000	80 000	-10 604
Orkdal vgs. - utviklingsplan skoleanlegg	832	0	750	-82
Røros videregående skole - verkstedareal og byggfaghall	15 572	15 000	18 000	2 428
Fosen videregående skole - midlertidige lokaler flyfag	1 507	5 000	1 250	-257
Fosen videregående skole - planarbeid nye lokaler flyfag	1 650	3 000	2 000	350
Ytre Namdal videregående skole - planarbeid helse- og omsorgsfag	0	1 000	0	0
Trøndelag høyere yrkesfagskole - planarbeid (ved Ole Vig vgs.)	343	3 000	400	57
Oppføringsfartøy - prosjektplan	0	3 000	0	0
Johan Bojer videregående skole - ny skole	205 726	100 000	175 000	-30 726
Tiller videregående skole - utvikling skoleanlegg, med tannklinikk	172 338	180 000	148 000	-24 338
Trondheim Katedralskole - utviklingsplan	47 633	40 000	42 000	-5 633
Charlottenlund videregående skole - ombygging	8 068	0	6 500	-1 568
Oppdal videregående skole - utviklingsplan	75 935	35 000	65 000	-10 935
Ole Vig videregående skole - parkeringsplass og sanering	1 267	0	1 500	233
Guri Kunna videregående skole (Hitra)	223	0	500	277
Guri Kunna videregående skole (Frøya)	15 900	1 800	16 000	100
Saupstad (midlertid løsning for Cissi Klein vgs)	10 330	1 100	10 000	-330
Fagfornyelsen, vg1 og vg2 (alle skoler)	11 598	27 800	15 000	3 402
Mære landbruksskole og Meråker vgs (reguleringsplan)	112	800	400	288
Prosjekter med årlig tildeling/rammebevilgninger				0
Bedre skolebygg/pedagogisk oppgradering (BSB)	6 773	8 000	6 797	24
Energi- og miljøinvesteringer (EMI)	33 684	5 000	29 000	-4 684
Teknisk oppgradering skolebygg (TEKOPP)	56 994	20 000	42 000	-14 994
Skolebruksplan, utredning bygg	2 668	3 000	2 500	-168
Sum prosjekter økonomiplan 2022-2025	897 479	649 600	798 097	-99 382
Andre prosjekter under utførelse				
Røros videregående skole - planarbeid	1 167	0	1 100	-67
Åfjord videregående skole - HMS-tiltak	1 909	0	300	-1 609
Johan Bojer videregående skole - tomt ny skole	8 852	0	10 000	1 148
Andre prosjekter under avslutning				0
Levanger videregående skole - utvikling idrettshall og tilbygg*	4 583	0	4 650	67
Ole Vig videregående skole - ombygging bygg G*	0	0	0	0
Gerhard Schøning - utvikling av skoleanlegg*	661	0	700	39
Skiltplan	0	0	203	203
Oppdal videregående skole - planarbeid idrettshall	12	0	12	0
Styringsreserve byggeprosjekter	0	0	-12	-12
Sum investeringer skolebygg	914 651	649 600	815 038	-99 613

Prosjekter merket med * er tilført midler fra rammebevilgninger knyttet til fagfornyelsen, teknisk oppgradering, bedre skolebygg, energi- og miljøinvesteringer og styringsreserve byggeprosjekter.

Melhus videregående skole

Skolen skal utvikles med nybygg og ombygging innenfor en elevkapasitet på 600 elever med mulighet for utvidelse til 800 elevplasser. Forsinket byggestart knyttet til flytting av hovedtrafo gir en forsinket ferdigstilling i 2027 med en total kostnadsramme på 364,4 millioner kroner. Sluttprognose forventes i samsvar med vedtatt ramme.

Verdal videregående skole

Prosjektet hadde byggestart for adkomst og bussparkering høsten 2022. Planlagt ferdigstillelse av hele prosjektet er høsten 2024. Total kostnadsramme er 412,3 millioner kroner, og er inkludert fotballhall.

Minkende elevtall på Innherred med eventuell fremtidig strukturendring i de videregående skolene i området kan i liten grad hensyntas i det vedtatte byggeprosjektet. Sluttprognose forventes i samsvar med vedtatt ramme.

Olav Duun videregående skole

Fylkestinget vedtok i juni 2022 at det skal bygges ny videregående skole i sentrum av Namsos i et fellesprosjekt i regi av eget selskap i samarbeid med Namsos kommune. Avtaler for leie skal behandles våren 2025 etter at forprosjektet er gjennomført. Fylkeskommunen skal ha prosjektledelsen for hele fellesprosjektet.

Åfjord videregående skole

Det pågår ombygging og tilbygg ved eksisterende skole med planlagt ferdigstillelse til skolestart høsten 2023. Justert kostnadsramme for hovedprosjektet er 73,8 millioner kroner. Tiltak for fagfornyelsen inkluderes i prosjektet og det tilføres tilleggsmidler for dette i 2023 sammen med midler fra styringsreserve for byggeprosjekter. Parallelt utføres det tiltak for HMS vedtatt i april 2020 med kostnadsramme på 15 millioner kroner. Opprinnelig vedtak forutsatte tiltak og midler fra teknisk oppgradering til gjennomføring av prosjektet. Vedtatt redusert ramme av tidligere års mindreforbruk for teknisk oppgraderingstiltak gir underfinansiering i prosjektet. Tiltakene rapporteres samlet fra og med 2023.

Kyrksæterøra videregående skole

Det utføres omfattende utvikling av skoleanlegget for å ivareta krav i regelverk for HMS og for kunne gi funksjonelle arealer for yrkesfagene i Heim kommune. Ferdigstilles til skolestart høsten 2023 med en oppjustert kostnadsramme på grunn av ekstraordinær byggekostnadsvekst til 59,2 millioner kroner. Prosjektet inkluderer også tiltak for fagfornyelsen, tilleggsmidler for dette tilføres totalrammen i 2023 samt finansiering fra styringsreserve for byggeprosjekter.

Cissi Klein videregående skole

Ny videregående skole i Trondheim øst på Falkenberg for 700 elevplasser. Justert total kostnadsramme på grunn av ekstraordinære byggekostnader til 801,8 millioner kroner i 2022-kroner. Merforbruk i 2022 i forhold til revidert budsjett skyldes tidligere infrastrukturkostnader enn forutsatt ved prognosetidspunkt. Prosjektet har ett års forsinket ferdigstillelse til skolestart 2025 med årsaket i forsinket planvedtak i Trondheim kommune.

Orkdal videregående skole

Det ble vedtatt av fylkestinget i juni å forsere arbeidet som opprinnelig var planlagt til 2023, med en utviklingsplan for skoleanlegget ved Orkdal videregående skole og sett i sammenheng med lokalt initiativ for fotballhall og servicebygg. Det er igangsatt arbeid med regulering av Folloplatået i regi av fylkeskommunen. Reguleringsplanen inkluderer også arealplan for mulig utbygging av skoleanlegget i perioden 2027-2030.

Røros videregående skole

Endring av skoletilbudet samt tiltak for fagfornyelsen for tilpasning av økt verkstedareal, krever ombygging av eksisterende arealer, samt etablering av en mindre byggfaghall for å få plass til nytt tilbud innen TIF. Vedtatt kostnadsramme er 16,5 millioner kroner i 2022-kroner. Prosjektet inneholder tiltak og finansiering for fagfornyelsen med Skinnhuset, samt utleiearealer til Røros kommune. Alle tiltak rapporteres samlet fra og med 2023.

Fosen videregående skole

I 2022 ble det vedtatt at flyfag lokaliseres til Fosen videregående skole. Tiltak for midlertidig bygg er iverksatt i 2022 med ferdigstilling til skolestart 2023. Permanent bygg samt opsjon på byggfaghall iverksettes i 2023 med ferdigstilling til skolestart 2024.

Ytre Namdal videregående skole

Utredning av tiltak for forskriftsmessige lokaler for helse- og sosialfag er utsatt til 2023.

Trøndelag høyere yrkesfagskole (THYF) ved Ole Vig videregående skole

Planarbeid ble igangsatt i 2022 for eget tilbygg på 3200 m² på Stjørdal. Arbeidet blir gjort i samarbeid med Stjørdal kommune som planlegger en basishall på skoleområdet. Oppstart ble justert til 2025 etter vedtak i desember 2022.

Johan Bojer videregående skole

Ny videregående skole for Leksvik og Rissa ferdigstilles til skolestart høsten 2023. Justert kostnadsramme eksklusiv tomt er 413,9 millioner kroner i 2022-kroner. Rammen ble justert i 2022 på grunn av ekstraordinære byggekostnader. Tomtearbeidet for sjø og land ble ferdigstilt ved årsskifte 2021/2022 med totalt forbruk på 81,4 millioner kroner mot budsjett på 60,3 millioner kroner. Sluttprognose hele byggeprosjektet, hensyntatt kostnader til tomteopparbeiding og salg av Leksvik og Rissa videregående skoler, er i samsvar med vedtatt ramme. Forhold knyttet til utkjøp av parkeringsanlegg i småbåthavnen avklares primo 2023. Merforbruk 2022 er knyttet til periodiseringsfeil samt kjøp av naboeiendom.

Tiller videregående skole

Skolen ble tatt i bruk til skolestart i august. Total kostnadsramme er 652,5 millioner kroner i 2022-kroner inkludert tannklinikk. Merforbruket i 2022 skyldes tidligere pådrag av sluttoppgjørskostnad enn prognosert. Det gjenstår en del restarbeid som vil foregå inn i 2023. Sluttprognose forventes i samsvar med vedtatt ramme.

Trondheim katedralskole

Det har pågått store arkeologiske utgravninger i 2022 parallelt med utarbeiding av forprosjekt. Planlagt byggestart er våren 2023 med utførelse av ombygginger og nybygg. I eget vedtak i desember ble total ramme økt til 762 millioner kroner i 2022-kroner. Sluttprognose forventes i samsvar med vedtatt ramme.

Charlottenlund videregående skole

Det pågår ombygginger for elevvekst i Trondheim og prosjektet skal ferdigstilles til skolestart i august 2023. Oppjustert totalramme er 33,9 millioner kroner i 2022-kroner. Sluttprognose forventes i samsvar med vedtatt ramme.

Oppdal videregående skole

Ombygging og tilbygg til byggfaghall ble delvis ferdigstilt til skolestart i august. En del restarbeid har pågått ut over høsten og fortsetter inn i 2023. Merforbruket i 2022 skyldes tidligere sluttoppgjørskostnad enn prognosert. Justert totalramme er 161,5 millioner kroner, og sluttprognose forventes i samsvar med vedtatt ramme.

Ole Vig videregående skole

Det gjenstår arbeid på deler av sanering av bygg. Arbeidet med avkjørsel/bussholdeplass og parkeringsplass blir utført i 2023. Total kostnadsramme er 17,7 millioner kroner i 2022-kroner.

Guri Kunna videregående skole, avd. Hitra

Prosjekt for tilbygg til automatikerfag og andre HMS-krav samt generell oppgradering av skolebygg og flytting av tannklinikk. Justert kostnadsramme er 101,4 millioner kroner eks tannklinikk. Tiltakene ble i desember vedtatt fremskyndet fra 2025 til oppstart i 2023.

Guri Kunna videregående skole, avd. Frøya

Utvikling og ombygging av garderober og undervisningslokaler i sjøhusanlegget for skolen på grunn av elevvekst med fagfornyelse. Arbeidet ble ferdig til skolestart i august 2022. Finansiering utover eget vedtak for garderobetiltak er tilført fra fagfornyelsen og tiltakene rapporteres samlet i 2022.

Saupstad skoleanlegg

Prosjektet gjelder oppgraderinger og tiltak i 2022 for elever på Cissi Klein videregående skole. Elevene er plassert på Saupstad skoleanlegg til den nye skolen på Falkenberg står ferdig. Skolen på Falkenberg er opprinnelig planlagt ferdigstilt til skolestart i 2024, men vil bli forskjøvet til 2025.

Fagfornyelsen vg1/vg2

Prosjektene slutføres i løpet av 2023. Justert kostnadsramme er totalt 110,8 millioner kroner i 2022-kroner. Tiltaket omfatter prosjekter ved de fleste videregående skolene og gjennomføres delvis som medfinansiering i andre vedtatte prosjekter. Fagfornyelsesrammen overføres som planlagt til fagfornyelsestiltak ved prosjektene Kyrksæterøra og Åfjord vgs. og endel andre mindre prosjekter.

Reguleringsplan Mære og Meråker

Arbeidet har pågått i 2022 og fortsetter inn i 2023 med en samlet totalramme på 1,5 millioner kroner i 2022-kroner. Prosjektene er delt inn i to separate tiltak i 2022 for henholdsvis Mære og Meråker.

Styringsreserve

Budsjettet til styringsreserven ble redusert med 74 millioner kroner i desember, i fylkestingssak 84/22, da midlene vil bli disponert til finansiering av vedtatte prosjekter i porteføljen i 2023.

10.3 Tannhelse

Det er investert for 12,7 millioner kroner på tannklinikker i 2022.

Tabell 35: Investeringer tannhelse

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Revidert budsjett 2022	Avvik 2022
Oppgradering klinikker	4 401	2 500	3 970	-431
Tiller tannklinikk, utstyr	4 840	10 000	9 500	4 660
Planlegging Melhus		1 000		0
Åfjord tannklinikk, utstyr		5 500		0
Utstyr som finansieres med driftsmidler	3 466		3 466	0
Sum investeringer tannhelse	12 707	19 000	16 936	4 229

Det er utført bygningsmessig oppgraderingstiltak i 2022 ved tannklinikker der oppgradering ikke lar seg inkludere i leieforhold.

Tiller tannklinikk – anskaffelse av utstyr til ny tannklinikk ved Tiller videregående skole. Det er anskaffet utstyr for 4,8 millioner kroner i 2022, noe som gir et mindreforbruk på 4,6 millioner kroner.

Arbeidet med prosjektering av ny tannklinikk på Melhus er ikke kommet i gang, og budsjettet ble derfor redusert i fylkestingssak 84/22. Prosjektet vil bli startet opp i 2023.

Ny tannklinikk Åfjord – etableres i Åfjord kommunes helsehus når lokaler blir ferdigstilt. Budsjettet er redusert i 2022 og innarbeidet i økonomiplan 2023-2026.

Det er foretatt investeringer i utstyr for 3,4 millioner kroner i noen tannklinikker. Investeringene er finansiert med overføringer fra driftsbudsjettet.

10.4 Nærings- og bostedsutvikling

Kjøp og salg eiendomsprosjekt

Seksjon eiendom følger opp vedtatt planer om salg og kjøp av eiendommer for Trøndelag fylkeskommune.

Salg av skoleanlegget Ladejarlen er realisert i 2022. Trøndelag fylkeskommunes andel (82,4 %) av salgssummen, 254 millioner kroner, er mottatt i 2022. Påløpte kostnader for utvikling av prosjektet for salg skal etter avtale med Trondheim kommune fordeles etter brøken for salgssummen. Endelig inntektsbeløp blir avregnet etter forhandlinger med Trondheim kommune i 1. tertial 2023.

Sluttoppgjør for salget av tidligere Frøya videregående skoleanlegg er mottatt i juni 2022.

Salg av Skjetleinskogen ble gjennomført i februar 2019 til 55 millioner kroner. Delbetaling på 20 millioner kroner i 2022 er etter salgsvtale. Neste og siste delbetaling kommer i 2025.

Salg av aksjer i eiendom

Seksjon eiendom følger opp vedtatte planer om salg av aksjer i eiendommer eid av Trøndelag fylkeskommune.

Inntekt fra salg av Trøndelag fylkeskommunes andel av aksjer i Trondheim Stasjonscenter utgjorde totalt 97 millioner kroner, inkl. 7,6 millioner kroner i kostnader tidligere påløpt forprosjekt. Endelig avklaring av restoppgjør blir foretatt i 1. tertial 2023.

Salg av Trøndelag fylkeskommunes aksjer i Fylkets hus i Steinkjer ble gjennomført høsten 2021 med overtagelse 1. mars 2022. Salgssum på 100 millioner kroner er mottatt i 2022 i henhold til inngått salgsvtale.

I fylkestingssak 38/22 ble salgsinntekt på 197,6 millioner kroner vedtatt satt på ubundet investeringsfond.

10.5 Kollektivtrafikk

Det er investert for 8,3 millioner kroner i ulike tiltak innenfor kollektivtrafikken. Det er 6,8 millioner mindre enn budsjettet.

Tabell 36: Investeringer kollektivtrafikk

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Revidert budsjett 2022	Avvik 2022
Hvilebrakker	20	0	300	280
Knutepunktutvikling	272		300	28
Sjåførfasiliteter/hvileinfrastruktur	1053	0	1 000	-53
Kollektiv infrastruktur	0	5 125	492	492
Sum kollektiv infrastruktur	1 344	5 125	2 092	748
Dyrøy ferjekai	2 463		2 500	37
Fendring Trondheim terminal		2 050	0	0
Fremtidige ferjekaier	99	4 100	6 062	5 963
Eidshaug ferje- og hurtigbåtkai	1 853		2 000	147
Infrastruktur Hurtigbåt 2024	235		0	
Ferjekai	1 061		900	-161
Sum ferjekaier	5 711	6 150	11 462	5 986
Sjøsikkerhet, vindmålere	525		397	-128
Bussdepot øst	313	0	1 000	687
Prosjektering av ferjetiltak	54		0	-54
Jøa til land	413	0	0	-413
Veikantutstyr Autopass ferje Flakk og Rørvik	22		22	0
Sum andre investeringer	1 326	0	1 419	93
Sum investeringer kollektivtrafikk	8 381	11 275	14 973	6 827

Kollektiv infrastruktur

Hvilebrakker – I 2022 er det gjort etterarbeid på sjåførfasiliteten på Grillstad Marina. Tiltaket forbedret fasiliteten fra et kaldt møterom, til pauserom med minikjøkken.

Knutepunktutvikling – Det er igangsatt prosjektering for oppgradering av skysstasjon på Orkanger. Flytting av tankanlegg på Sandviksberget er gjennomført. 80 % av gjenbevilget budsjettet ble omdisponert til prosjekt Dyrøy ferjekai i fylkesutvalgssak 179/22.

Sjåførfasiliteter/hvileinfrastruktur - Samarbeidet med Charlottenlund videregående skole fungerer godt og arbeidet har god fremdrift. Det er bygd 2 hvileboder som er i slutfasen. Det er planlagt, i samarbeid med avdeling Eiendom, å sette ut hvilebodene i mai/juni 2023 på Dragvoll og Vikåsen.

Ferjekaier

Dyrøy ferjekai – Ferjeleiet er utbedret med utvidet parkeringskapasitet, holdeplass for buss og venterom. Prosjektet startet opp med fysiske tiltak i 2022, men prosjektet er forsinket på grunn av utfordrende grunnverv og Frøya kommune sine ønsker om samordning med et vann og avløps prosjekt. Prosjektet ventes slutført i 2023. Prosjektet er blitt tilført investeringsmidler i 2022 fra Frøya kommune og prosjektene Kollektiv infrastruktur og Knutepunktutvikling.

Fremtidig ferjekaier - Utbedring av fendring på Rørvik og Valset og oppgradering av sikkerheten ved ferjekaia på Storfosna er gjennomført i 2022. Bør ses i sammenheng med prosjekt «Ferjekai». Mindreforbruket på 6 millioner kroner skyldes at deler av prosjektet har blitt kategorisert som et vedlikeholdsprosjekt og ikke et investeringsprosjekt. Kostnadene er dermed belastet driftsregnskapet til avdeling samferdsel.

Eidshaug ferje- og hurtigbåtkai - Det nye ferjekaibrukonseptet er fortsatt til kontroll og godkjenning hos Vegdirektoratet. Prosjektet er planlagt ferdigstilt i 2023.

Ferjekai - Montering av ny sikringsbjelke og fendring på Hofles ferjekai er gjennomført i 2022. Bør ses i sammenheng med prosjekt «Fremtidige ferjekaier».

Andre investeringer

Sjøsikkerhet, vindmålere – I arbeidet med å øke sjøsikkerheten og redusere antall tilfeller hvor operatør må returnere på grunn av usikkerhet om vindforhold, er det installert 13 temperatur- og vindmålere på utsatte plasser langs fylkeskommunale samband i 2022. Kystverket ble inspirert av fylkeskommunens satsing og installerte på eget initiativ og koordinert med fylkeskommunen ytterligere 2 vindmålere i tilknytning til ferjekaier.

Bussdepot øst – Det er vedtatt at det skal jobbes videre med tre areal for bussdepot for Stor-Trondheim; Presthusjordet, Rotvolltrekanten og Sandmoen. Det er igangsatt mulighetsstudier for alle tre arealene. Disse er planlagt ferdige medio 2023 og politisk beslutning for valg av område for nytt bussdepot er planlagt i 4. kvartal 2023. Det vil være utfordrende å ha et nytt bussdepot klart til 2024 ut fra status per 2022.

Veikantutstyr, autopass ferje Flakk og Rørvik - Gammelt utstyr er skiftet på grunn av elde og for å kunne håndtere AutoPASS for ferjes regulativ for lengdemåling. Fylkeskommunen har gjennomført en anskaffelses prosess med teknisk bistand fra Vegamot AS. Installasjonen er etter en rekke forsinkelser levert, men ennå ikke godkjent og overtatt. Den spanske leverandøren ble insolvent i 2022, noe som har komplisert godkjenning og overtakelse av anlegget ytterligere. Anlegget er ikke overtatt.

Digitalisert rettighetsavklaring skoleskyss - Avdelingen har startet opp et prosjekt der prosessene rundt rettighetsavklaring skoleskyss utvikles til en mer heldigital løsning. Løsningen er utredet i et forprosjekt i samarbeid med IKT-avdelingen og skal når den rulles ut bidra til at elever får tilbudt en skyss-rettighet ut fra allerede kjente parametere uten at eleven eller skole/foresatte trenger å aktivt søke selv. Investeringsprosjektet har ikke hatt utbetalinger i 2022 da det kun er benyttet interne ressurser til kartlegging og konseptutvikling.

10.6 Fylkesveg

Det er investert for 987,6 millioner kroner i ulike tiltak innenfor fylkesveg. Det er 1,5 millioner kroner mindre enn budsjettert.

Tabell 37: Investeringer fylkesveg

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Revidert budsjett 2022	Avvik 2022
Fosenvegene, pakke 1 & 2	165 234	83 161	172 000	6 766
Fosenvegene, pakke 3	54	5 263	1 500	1 446
Laksevegen, trinn 1 (ferdigstilt)	1 755	0	1 500	-255
Laksevegen, trinn 2	3 215	38 423	8 400	5 185
Fv 704 Sandmoen - Tanem (restkostnader deponi)	2 938	0	3 000	62
Fv 704 Sandmoen-Røddekrysset, gs-veg	9 309	0	10 200	891
Knarrlagsund bru	1 171	0	1 150	-21
Fv 17/720 Dyrstad-Sprova-Malm	92 732	86 635	91 000	-1 732
Dolmsundbrua	132	0	131	-1
Lakseveg Nord; Flerengstrand-Rørvik-Gartland	3 149	1 263	3 500	351
Orkdalspakken	567	0	0	-567
Fv. 30 Støren - Røros	11 502	1 263	11 500	-2
Namsosbrua - rettssak	1 695	0	1 700	5
Store prosjekt	293 453	216 008	305 581	12 128
Fornyingsprogram	352 807	265 055	362 999	10 192
Tunnel - tiltak etter tunnelsikkerhetsforskriften	15 880	31 263	21 600	5 720
Gang- og sykkelveger	65 066	31 059	80 544	15 478
Mindre veganlegg	19 039	27 785	19 203	164
Trafikksikkerhet	28 224	10 250	22 434	-5 790
Miljø	2 772	6 150	1 870	-902
Planlegging og strategisk grunnerv	20 384	10 250	18 520	-1 864
Skredsikring	3 347	0	3 750	403
Miljøpakken Trondheim	186 633	75 750	152 632	-34 001
Sum investering Fylkesveg	987 605	673 570	989 133	1 528

Generelt gjelder at prosjekter og programområder har hatt særdeles tilfredsstillende fremdrift med svært gode leveranser. Avdeling veg har videreført en effektiv kostnad- og usikkerhetsstyring samt ivaretatt god kvalitet og HMS for investeringsprosjektene.

Videreføring av arbeidet med å ta i bruk innovativ teknologi og gjennomføringsmodeller prioriteres høyt. Vegavdelingen jobber fortløpende med innhentning av ytterligere kunnskap og erfaringer på dette området, med en målsetning om å oppfylle de ambisjoner som er fastsatt i Vegstrategi og overordnet for Trøndelag fylkeskommune.

Analysen og kommentarer

Det utøves en god økonomi- og usikkerhetsstyring innenfor investeringsprosjektene på vegområdet, og det er få reelle avvik i form av økte totalprosjektkostnader i pågående prosjekter. Dette til tross for at det i 2022 vært utfordrende med en prisutvikling der byggekostnadsindeksen for veganlegg som i 2022 har hatt en økning på 14,2 %. For pågående prosjektene er prisøkningen imidlertid i stor grad håndtert innenfor usikkerhetsavsetningen.

Når det gjelder fremdrift er det i 2022 oppnådd en betydelig bedring sammenlignet med de foregående år, og omsetningen for vegområdet samlet sett samsvarer nå godt med budsjett for året. Dette skyldes en kombinasjon av større prosjekter som er igangsatt og en økning av ressurser i planarbeidet. Tidligere utfordringer med å få på plass avklaringer mot eksterne parter er

til en viss grad løst, selv om fylkesdirektøren ser at dette fortsatt vil være et utfordrende område fremover.

Fremdriften for alle de store fylkesvegprosjektene har i all hovedsak vært som planlagt. På fylkesvegprosjektene FV 714, FV 17/720 og FV 704 er sluttprognosene innenfor vedtatte rammer. Innsparing på hovedprosjektene til fylkesveg 714 Laksevegen og fylkesveg 17/720 Dyrstad-Sprova-Malm har gjort det mulig å gjennomføre marginalprosjekter. Avhengig av kostnaden for resterende arbeider på de allerede åpnete strekninger av fylkesveg 714 Laksevegen, kan det i tillegg være budsjettdekning for å gjennomføre marginalprosjektet Røssvika-Slåttavika. Her forventes det en avklaring og mulig politisk sak innen utgangen av 2023. For Fosenvegene som bompengepakke, styres porteføljen mot vedtatt økonomisk ramme.

Arbeidet med reguleringsplanen for fylkesveg 6448 Knarrlagssundbrua har pågått også i 2022. Endelig avklaring rundt regulert løsning forventes å komme i forbindelse med kommunens behandling av reguleringsplanen våren 2023.

For bompengeprojektene i tidlig fase er Lakseveg nord delvis satt på vent. Fylkesdirektøren avventer likelydende vedtak i de berørte kommunene før det fremmes en politisk sak om videre prosess for reguleringsplanarbeidet.

Bompengeutredning for fylkesveg 30 Støren-Røros er stoppet etter at berørte kommuner gjorde ulike lokalpolitiske prinsippvedtak. Det vil i henhold til vedtak i styringsgruppa for prosjektet bli gjort en evaluering av prosjektet før det fremmes en sak om prosjektet til Fylkestinget i løpet av 2023.

Styringsgruppen for Orkdalspakken har vedtatt oppstart av et forprosjekt som etter planen vil være ferdig ultimo 2023.

Innenfor Fornyning 1.0 har det gjennom hele året vært stor aktivitet med svært god gjennomføringsevne. Også tiltak som knytter seg til vedtak om styrkning av budsjett for 2022 er alt primært gjennomført innenfor plan.

Tiltaksliste innenfor punktvis tiltak og trafiksikkerhet inneholder 24 prosjekt. Med unntak av tre prosjekt som ferdigstilles våren 2023, er prosjektene gjennomført.

Fornyingsprogrammet har således med enkelte unntak hatt god gjennomføringsevne i 2022. Blant unntakene er fylkesveg 6318 Harbaksvegen og fylkesveg 710 Orkdal-Vallset, der behov for revurdering av løsningsvalg ga forsinkelser slik anleggsstart følger i 2023.

For Frøyatunnelen ble forberedende anleggsarbeidet påbegynt høsten 2022, mens hovedentreprisen har oppstart våren 2023. Prosjektet er gjenstand for stor oppmerksomhet fra mange interessenter. Avveiningen mellom effektiv framdrift i prosjektet og hensyn til næringsinteresser og befolkningens behov krever tydelig og god dialog med berørte parter.

I henhold til politisk vedtak er arbeidet med planlegging for Hitratunnelen stanset, jf. økonomiplan 2023-2026.

For gang- og sykkelveger har det vært god framdrift i 2022 for prosjektene fylkesveg 17 (Høylandet) og fylkesveg 755 (Inderøy), og anleggene vil bli ferdigstilt i løpet av 2023. I 2023 er det planlagt byggestart for flere gang- og sykkelveg prosjekter. Herunder fylkesveg 72, Valstadmoen - Lysthaugen (Verdal) og fylkesveg 714, Dyrvik - Nesset (Frøya).

Gjennom 2022 har det, som i foregående år, vært høy planleggingsaktivitet innenfor Miljøpakken. Dette har lagt grunnlaget for oppstart av flere prosjekter både i 2022 (fylkesveg 704 Tanem-Tulluan med flere) og våren 2023 (Innherredsveien, Brå bru med flere). For Innherredsveien er det i tildelingskriteriene for valg av entreprenør lagt stor vekt på effektiv utslippsreduksjon i anleggsfasen.

Vegavdelingen har gjennom 2022 videreført god teknologiutnyttelse fra tidligere år, og opplever et sterkt engasjement internt for ytterligere utvikling og fortløpende effektivisering og kvalitativ styrkelse.

Kostnadsutvikling

Som for samfunnet for øvrig ble vegavdelingen eksponert for svært sterk prisstigning gjennom 2022. Det har vært utfordrende at prisutvikling i byggekostnadsindeksen for veganlegg i 2022 har hatt en økning på 14,2 %. En vesentlig del av kostnadsveksten kom i de tre første kvartalene. Dette medførte betydelige entreprisestigninger for igangsatte prosjekter, og behov for rekalkulering av flere prosjekter i tidligere fase. Dette gjelder eksempelvis Frøyatunnelen og Vikansvingen. For pågående prosjekter er prisøkningen imidlertid i stor grad håndtert innenfor usikkerhetsavsetningen.

For fagkontraktene har det vært utfordrende å håndtere prisøkningene innenfor de ulike kontraktsrammene. Prisregulering av bitumen innenfor asfaltkontraktene hadde en gjennomsnittlig prisøkning for året på rundt 8 %. Det tilsvarer en merkostnad på 7,5 millioner kroner. Resultatet er i første omgang at asfaltparsellene må justeres i lengde eller reduisering i antall. Tilsvarende har prisutvikling innenfor vegoppmerking vært rundt 20 %. Det har også vært tilsvarende utfordringer for øvrige fagkontrakter.

Store prosjekt

Fosenvegene

Fylkesveg 717 Sund-Bradden, som siste prosjektet i bompengeprojektet Fosenvegene pakke 1 og 2, har hatt meget god fremdrift i 2022. Som en synergi i forbindelse med prosjektet, utbedres også 3 svinger på fylkesveg 718. En fjerde sving planlegges utbedret etter at lokalt næringsliv har engasjert seg i form av steinuttak som gir en form for medfinansiering.

Det ble i desember 2022 satt trafikk på ca. 4 km av strekningen Sund-Bradden. På strekningen Bradden - Bliksås foregår det fortsatt arbeider ut over 2023. Dette gjelder også for fylkesveg 718 Hasselvikvegen. Endelig dato for vegåpning på hele anlegget er ikke fastsatt, men antas å bli sommer/høst 2023.

For delprosjekt fylkesveg 715 Rødsjø-Krinsvatnet ble reguleringsplan endelig godkjent i 2022. Det er ikke per dags dato midler innenfor bompengepakken til utbygging av dette prosjektet. Pakke 1 og 2 fikk i 2022 et mindreforbruk på 6,8 millioner kroner etter at revidert budsjett ble oppjustert til 172,0 millioner kroner. Mindreforbruket er å betrakte som et periodiseringsavvik. Fosenvegene pakke 3 har i 2022 et mindreforbruk på 1,5 millioner kroner. Mindreforbruket skyldes at tiltak på fylkesveg 710 knyttet til vassdrag og opparbeidelse av jordbruksareal likevel ikke ble utført i påvente av avklaring med grunneier. Her forventes de endelige sluttkostnader å påløpe i 2023.

For Fosenvegene er det stadfestet at en innkrevingsperiode på 15 år skal gjelde, hvilket innebærer at det endelige omfang av bompengebidrag til prosjektet ikke foreligger før om 3-4 år. For oppdatert bompengeprognosen holdes det tett dialog med Vegamot, og det gjøres innen utgangen av 2023 en nærmere vurdering av denne.

Fylkesveg 714 Laksevegen

Innenfor trinn 1 gjenstår arbeid med istandsetting av gammel veg før overføring til kommunen. Disse arbeidene vil sammen med slitelagsasfaltering bli slutført i 2023.

For trinn 2 pågikk sluttoppkjøret med entreprenør for Åstfjordkryssingen gjennom hele 2022, og dette ble endelig avsluttet ved årsskiftet. Resultatet av det økonomiske utfallet er tilfredsstillende i og med hoveddelen av entreprenørens opprinnelige krav ble forhandlet vekk. Legging av slitelag asfalt vil bli gjennomført våren 2023. Prosjektet er overtatt fra entreprenør, mens overlevering til

drift vil skje i 2023 etter reklamasjonsarbeider er ferdigstilt og all oppdatert dokumentasjon er mottatt.

Det forventes også at tiltak i forbindelse med overlevering av gammel veg til kommunen bli gjort i 2023. Her er det endelig omfang av nødvendige tiltak ennå uavklart.

For marginalprosjektet Vinterdalen - Tynsetodden ble det i løpet av våren 2022 utført mindre etterarbeider, slik at strekningen nå er ferdigstilt.

Det har i 2022 pågått planlegging og prosjektering for marginalprosjekt Røssvika-Slåttavika. Det er ved inngangen til 2023 fortsatt usikkert om det er tilstrekkelige restmidler innenfor bompengeprojektet til å gjennomføre utbyggingen. Fylkesdirektøren vil her avvente til arbeidet med istandsetting av gammel veg, grunneieravtaler og slitelagsasfaltering er gjennomført. Dette for å sikre at de økonomiske rammene er tilstrekkelig før det eventuelt fremmes en politisk sak om utbygging av dette marginalprosjektet. For trinn 2 er det i 2022 et mindreforbruk på 5,2 millioner kroner. Årsaken er dels et gunstig utfall av sluttoppgjørforhandlingene knyttet Åstfjordbrua, dels at tiltak på gammel veg gjenstår.

Fylkesveg 704 Sandmoen-Tanem

Hovedprosjektet Røddekryset – Tanem ble åpnet for trafikk i 2018, men det har gjenstått arbeider med støyttiltak og oppgrusing av Skjøla parkeringsplass. Disse arbeidene ble ferdigstilt i 2022 uten budsjettavvik.

Fylkesveg 704 Sandmoen-Røddekryset, gang- og sykkelveg

Utbygging av gang- og sykkelveg Sandmoen – Røddekryset ble ferdigstilt i 2022. Det er fortsatt knyttet noe usikkerhet til sluttoppgjøret med entreprenøren. Prosjektet har et mindreforbruk i 2022 på 0,9 millioner kroner.

Fylkeskommunen har forskuttert fremtidige bompengeinntekter knyttet til finansiering av prosjektet fylkesveg 704 Sandmoen-Tanem, dette inklusiv gang- og sykkelvegen. Det foreligger avklaring om refusjon som antas gjennomført i 2023. Det vises i øvrig til fylkesutvalgssak 41/22.

Fylkesveg 6448 Knarrlagsund bru

Arbeidet knyttet til reguleringsplan for ny fylkesveg 6448 Knarrlagsundbrua har pågått også i 2022. Det er gjennomført en ny utredning med vurdering av alternativer for brukryssing og enkel konsekvensutredning. Utredning av alternativ øst og vest har hatt politisk behandling i Fylkestinget og som oppfølging vil regulert løsning med østalternativet blir oversendt Hitra kommune for politisk behandling våren 2023.

Fylkesveg 17/720

Hovedprosjektet Østvik - Sprova - Malm hadde trafikkåpning sommeren 2020 og innsparing på denne hovedparsellen ga grunnlag for finansiering av marginalprosjekt fylkesveg 17 Jådåren – Østvik. Anlegget ble ferdigstilt høsten 2022, og anlegget ble offisielt åpnet 14.09.2022. I tillegg til fullførelsen av selve veganlegget er det gjennomført støyttiltak på boliger og uteområder, og dette arbeidet sto ferdig senhøsten 2022.

Det ble avholdt skjønn for to eiendommer i august 2022. Trøndelag fylkeskommune anket avgjørelsen for den ene eiendommen, og overskjønn er berammet til 23. og 24. mai 2023.

Sluttoppgjøret for kontrakten fylkesveg 17 Jådåren-Østvik er ikke ferdig.

Det er ikke vesentlig avvik mellom budsjett og forbruk for 2022, men av påløpt 92,7 millioner kroner i 2022 er rundt 16 % eller 15 millioner kroner lønns- og prisstigning. Prosjektets totalprognose er imidlertid tilnærmet uendret, men resultat av sluttoppgjør og overskjønnet kan gi en mindre økning i totalprognosen.

Lakseveg nord

Prosjektet ble delvis satt på vent da Nærøysund kommune har bedt om tilleggsutredning av traseer. Kommunestyret i Nærøysund har imidlertid i februar 2023 vedtatt at forprosjektet utarbeidet av Trøndelag fylkeskommune skal ligge til grunn i det videre arbeide.

Fylkesdirektøren avventer likelydende vedtak fra alle berørte kommuner før det fremmes en politisk sak om videre prosess for reguleringsplanarbeidet.

For delstrekningen Kolvereid-Nakling pågår det en plan- og siliingsprosess for å finne den beste traséen på strekningen. Utførende konsulent forventer ferdigstilling av rapport før sommeren 2023. Det foreligger opsjon på oppstart av reguleringsplanarbeid.

Fylkesveg 30 Støren-Røros

Bompengeutredning for fylkesveg 30 Støren-Røros er stoppet etter at involverte kommuner gjorde ulike prinsippvedtak, basert blant annet på uenighet om takster og bomplasseringer. Det er imidlertid utarbeidet to store reguleringsplaner for henholdsvis tunnel ved Svølgja og utbedring Støren-Singsås som ligger til sluttbehandling hos kommunene. Det vil i henhold til vedtak i styringsgruppen for prosjektet bli gjort en evaluering av prosjektet før det fremmes en sak om prosjektet til Fylkestinget i løpet av 2023.

Orkdalspakken

Styringsgruppen har vedtatt oppstart av forprosjekt for Orkdalspakken, hvor det skal defineres hvilke punkt og strekninger langs fylkesveg 65, fylkesveg 710 og fylkesveg 700/701 som skal inngå i utredning til et bompengeprosjekt. Fylkesveg 680 var tidlig i prosessen en del av utredningsgrunnlaget, men ble av styringsgruppen definert ut mandatet høsten 2022.

Forprosjektet kan lene seg på en del arbeid som er gjort i tidligere utredninger, og derfor kan forprosjektet muligens gå raskere enn andre forprosjekter med tilsvarende omfang. Forprosjektet vil etter planen være ferdig ultimo desember 2023.

For *Store prosjekt* er det samlet for 2022 et mindreforbruk på 12,1 millioner kroner.

Fornyingsprogram

Fornyning 1.0

Fornyning 1.0 består i 2022 av 65 prosjekter. Gjennom effektiv gjennomføring er 53 av prosjektene ferdigstilt i 2022, mens 12 prosjekter, derav 8 elektroprosjekt, ferdigstilles i 2023.

Prosjektene er primært utført gjennom de ulike fagkontrakter. Kun prosjektene fylkesveg 6330 Selavegen (del av Drakestranda) og fylkesveg 6318 Harbaksvegen utføres gjennom egne kontrakt.

Innenfor budsjettet på 229,6 millioner kroner er det totalt et mindreforbruk på 6,9 millioner kroner. Det skyldes primært prosjekter som ikke er ferdigstilt på grunn av værforhold på høsten. Kostnadsøkninger på enkeltprosjekter grunnet prisutviklingen eller økt omfang av tiltaket er håndtert innenfor årets budsjett via porteføljestyling, der det også innenfor porteføljen har vært prosjekter med mindreforbruk. Samlet holder prosjektene seg innenfor totalrammen.

Fornyning 1.0 – Opprusting grusveger

I programmet for opprusting av våre mest utsatte grusveier er det blitt utført fire prioriterte prosjekt. For året er det et merforbruk på 3,5 millioner kroner som knytter seg til økt behov for forsterkning av vegkonstruksjonen og breddeutvidelse på fylkesveg 6990 Tessemveien. Merforbruket dekkes opp av bevilgning Fornyning 1.0 grusveipakke i 2023. Prosjektet fylkesveg 6328 By-Stjern er finansiert med 1 millioner kroner innenfor programmet, men skjer i samordning med fornying bru.

Fornyng 2.0

For prosjektet fylkesveg 705 Stjørdal-Kyllo ble det utført sluttarbeider med asfaltering og rekkverkssetting i Helvetesdalen i september, og med dette er prosjektet å betrakte som ferdigstilt, og i henhold til økonomisk ramme for prosjektet.

Prosjektet fylkesveg 710 Orkdal-Valset samfinansieres mellom fornyng 1.0 og 2.0. Entreprijobben ble utlyst høsten 2022 med tilbudsåpning i januar 2023.

Punktvisе tiltak

Under punktvisе tiltak inngår det totalt 21 prosjekt. Prosjektene er med få unntak ferdigstilt og samlet sett er porteføljen innenfor budsjett.

Fornyng bru

Gjennomføringsevne for området er vesentlig forbedret i 2022. Prosjektering og søknad om tillatelser for bru-prosjektene er tidkrevende. I tråd med tidligere rapportering og erfaringene fra 2021, er det som en del av tiltaksplan for økt gjennomføringsevne på bruområdet igangsatt flere reguleringsplaner av bruer i 2022. Dette bidrar til tidligere avklaring av usikkerheter samt etablering av en portefølje av byggeklare bruer.

I løpet av 2022 er det ferdigstilt tiltak på 7 bruer, mens det har vært oppstart på ytterlige 2 bruer med ferdigstillelse 2023. For området samlet sett et mindreforbruk på rundt 5,1 millioner kroner som primært knytter seg til tiltak i forbindelse med prosjekt fylkesveg 6328 By-Stjern. Dette prosjektet vil i sin helhet bli gjennomført i 2023.

Fornyng tunnel

Prosjektering på fornyng tunnel startet etter Fylkestingets vedtak om investeringsbeslutning i oktober 2021. Tiltak for området ses i sammenheng med oppgradering etter tunnelsikkerhetsforskriften (TSF). Grunnen til at det er skilt på rene forskriftstiltak og fornyngstiltak er at sistnevnte er nødvendige følgetiltak og må finansieres i sin helhet av fylkeskommunen, mens det for forskriftstiltakene legges til grunn at disse i sin helhet finansieres av staten. Det er ikke utført arbeid med prosjektering for Hitratunnelen.

Innenfor *Fornyngsprogrammet* er det totalt sett et mindreforbruk på 10,2 millioner kroner.

Tunnel - tiltak etter tunnelsikkerhetsforskriften

For Frøyatunnelen ble det opprinnelig gjort investeringsbeslutning i fylkestingssak 94/21 innenfor en ramme på 565 millioner kroner (2021-kr) inkludert både fornyng og TSF-tiltak. Byggherreoverslag etter ferdigstilt prosjektering viste en vesentlig kostnadsøkning og fylkestinget vedtok i desember 2022 i sak 100/22 ny kostnadsramme på 842 millioner kroner. Prosjektet ble etter vedtak i Fylkestinget lyst ut i desember 2022 med tilbudsfrist 16. februar 2023.

Totalt for området er det et mindreforbruk på 5,7 millioner kroner, hvilket primært knytter seg til at planlegging av TSF-tiltak. Hitratunnelen ble stoppet jamfør politisk vedtak.

Gang- og sykkelveger

Prosjektene Fylkesveg 755 Kvistadbakken - Tømte og Fylkesveg 17 Litj-Tyldum – Skarland bru har begge hatt anleggsstart våren 2022 etter nødvendige avklaringer med respektive kommuner og i nært samarbeid med disse. Begge prosjekter forventes ferdigstilt sommeren 2023.

For prosjektene knyttet til pilot prosjekt for gang- og sykkelveg er reguleringsplanlegging for prosjektet fylkesveg 6590 Bennavegen gjenopptatt etter det i henhold til politiske vedtak er gjort avklaringer om finansiering. Prosjektet fylkesveg 6440 Badstuvik-Sandstad gjennomføres i henhold til gjeldende avtale i regi av Hitra kommune med teknisk utforming jamfør funksjonskrav satt av Trøndelag fylkeskommune.

Gang- og sykkelvegprosjektet Fylkesveg 770 Marøya er ferdigstilt innenfor plan og gjeldende økonomisk ramme. Trøndelag fylkeskommune har yddet anleggsbidrag til lokale næringsaktører som i godt samarbeid og på effektiv vis har forestått utbyggingen.

Innenfor den definerte portefølje av gang- og sykkelvegprosjekter har det vært stor planleggingsaktivitet, samtidig som det parallelt pågår avklaringer rundt medfinansiering der dette er lagt til grunn. Innenfor porteføljen er det forventet byggestart for prosjektene fylkesveg 72, Valstadmoen - Lysthaugen (Verdal) og fylkesveg 714, Dyrvik - Nettet (Frøya) i 2023.

Totalt for området et mindreforbruk 12,2 millioner kroner når det ses bort fra refusjoner knyttet tidligere kommunal forskuttering.

Mindre veganlegg

Fylkesveg 714 Vikansvingen

Prosjektet fylkesveg 714 Vikansvingen på Hitra har blitt forskjøvet til 2022 etter kvalitetssikring av eksisterende plangrunnlag og grunnerverv viste behov for omprosjektering og ny teknisk godkjenning av bru/kulvertløsning. Byggherreoverslaget viste økte kostnader, blant annet på grunn av høy prisstiging. Fylkesutvalget behandlet finansiering i sak 254/22 og godkjente en ny styringsramme på 52,1 millioner kroner inkl. mva. Prosjektet ble utlyst i desember 2022 med tilbudsfrist 9. februar 2023.

Fylkesveg 732 Gartnesodden og Liankrysset

Prosjektene er i all hovedsak ferdigstilt i 2022. Mindreforbruket på 0,5 millioner kroner i 2022 skyldes gunstig utfall av regress-krav fra forsikringselskapet i etterkant av rashendelse.

Fylkesveg 767 Hovikberga, Namsos – utbedringstiltak

Prosjektet er utlyst gjennom kontrakten, fjellsikring nord 2021-2022. Arbeidet ble påstartet høsten 2021 og var ferdigstilt våren 2022 uten vesentlig økonomisk avvik.

For *Mindre veganlegg* er det samlet for 2022 et mindreforbruk på 0,2 millioner kroner.

Trafikksikkerhetstiltak

Det forelå mange prioriterte trafikksikkerhetstiltak, og på grunn av effektiv planlegging og gjennomføring kom flere tiltak til å ligge i forkant av opprinnelig plan for fremdrift. Dette medførte oppstart eller gjennomføring av flere tiltak i 2022 som opprinnelig var planlagt gjennomført i 2023.

Totalt for området et merforbruk på 5,8 millioner kroner.

Miljø- og servicetiltak

Den største aktiviteten har knyttet seg til utskifting av stikkrenner i vassdrag som krever tilrettelegging for fisk. Totalt er 7 stikkrenner byttet ut. Effektiv planlegging og gjennomføring medførte fullføring i 2022. I tillegg er det utført støytiltak.

Tiltakene har ført til redusert etterslep på lovpålagte støytiltak, samt større gyte- og oppvekstområder for fisk. Utskifting av stikkrennene medfører også reduserte vedlikeholdskostnader.

Totalt et merforbruk på 0,9 millioner kroner.

Planlegging

Den totale aktiviteten innen planleggingsområdet i vegavdelingen er betydelig og omfatter ikke bare oppgaver finansiert over planleggingsprogrammet. En rekke prosjekter med tilknyttede oppgaver har ekstern finansiering. I hovedsak gjelder dette planlegging knyttet til Miljøpakkeprosjekter, nye bompengeprosjekter og planlegging innenfor porteføljen av gang- og sykkelvegprosjekter.

Av innovasjonsprosjekter, som er finansiert under *Planlegging*, er det igangsatt prosjekter på Hellbrua (målinger), Åstfjordbrua (målinger av hvordan vind og trafikk påvirker akustiske signaler), målinger av hulrom i nylagte asfaltdekker med georadar (GPR1) og utviklingen av løsninger som har potensiale til å forbedre håndtering av brøytesnø i byer. Totalt sett har planlegging et merforbruk på 2,5 millioner kroner.

Strategisk grunnerverv

Strategisk grunnerverv er knyttet opp mot hensiktsmessige eiendomsgrenser og erverv med sikte på ivaretagelse av forhold knyttet til trafikksikkerhet, støy/støv og fremtidige omlegginger og utbygginger av vegnettet. Totalt mindreforbruk 0,6 millioner kroner.

Skredsikring

Fylkesveg 6312 Berfjorden ble helt ferdigstilt i løpet av 2022. For fylkesveg 723 Ryssdalen-Herfjord gjenstår fortsatt noen mindre tiltak knyttet til overlevering av gammel veg til Åfjord Kommune. Prosjektet har et mindreforbruk på 0,4 millioner kroner i 2022 som skyldes at endelig avklaring av tiltakenes omfang ikke er gjort. Ferdigstilling skjer i løpet av våren 2023.

Miljøpakken

For investeringsområde Miljøpakken viser regnskapet et merforbruk på 34 millioner kroner i rene fylkesveg midler, sett opp mot budsjett 2022 inklusive gjenbevilgning fra 2021.

Prosjekt	Mer- / mindre- forbruk
Beløp i millioner kroner	
Tanem—Tulluan	25
Ringvålvegen	-2,3
Utleirvegen øst og vest	-1,5
Blaklivegen, sykkelveg med fortau	9,8
Sum mindre avvik	3,1
Sum merforbruk	34,1

Tabell 38: Investeringer miljøpakken

Avvikene knytter seg med referanse til tabell primært til følgende prosjekter:

- Fylkesveg 704 Tanem-Tulluan hadde anleggsstart i mai 2022. Fremdriften har vært god, og ved årsskiftet er prosjektet halvveis i tunneldrivingen, stabiliseringstiltak langs Tullbekken er fullført og byggingen av bruene er ca. 25 % fullført. Merforbruket av fylkesmidler på 25 millioner kroner knytter seg til en økning i produksjon/fremdrift og representerer således et periodiseringsavvik.
- For gang- og sykkelveg Ringvålvegen er det påstartet fjelluttak, og antatt anleggsstart for selve gang- og sykkelveg sommeren 2023. Prosjektet fikk et mindreforbruk på 2,3 millioner kroner i 2022.
- For strekningen Utleirvegen Steindalsvegen – Blaklivegen har det pågått regulerings- og byggeplanarbeid. Totalt et mindreforbruk på 1,5 millioner kroner.
- Prosjektet Blaklivegen, sykkelveg med fortau, endte med merforbruk på 9,8 millioner kroner. Prosjektet befinner seg på fylkesveg, men Trondheim Kommune var utførende enhet.

For prosjektet fylkesveg 950 gang- og sykkelveg Reppe – Være har ikke fremdrift vært optimal på grunn av flere forhold, både knyttet byggherre og entreprenør. Per januar 2023 antas prosjektet å komme i henhold til forventet daglig fremdrift. Planlagt trafikkåpning 3 kvartal 2023.

Det har pågått byggeplanlegging for Innherredsveien øst, og prosjektet er utlyst med tilbudsfrist 01.03.2023. Det er bygd en ny overvannsledning i Biskop Sigurds gate som skal lede bort vann fra Innherredsveien. Dette er gjort grunnet nye krav til klimatilpasning, og arbeidet ble ferdigstilt juli 2022.

Byggeplan for Brå bru ble ferdigstilt ved årsskifte 2022/23, og prosjektet lyses ut februar 2023. Anleggsstart sommeren 2023.

Byggeplan for Berg-Høstadkorsen er ferdigstilt, men prosjektet er utsatt med bakgrunn i vedtak i Kontaktutvalget den 03.02.2023.

Under Miljøpakkens Programområder er det bygd noen mindre kollektivprosjekter og ferdigstilt et støyprosjekt.

Det har ellers vært stort aktivitetsnivå på flere andre prosjekt, herunder planlegging knyttet til Gateprosjektene, samt innenfor prosjekter utført av andre parter, herunder i forbindelse med Trondheim Sentralstasjon utført av Bane Nor.

11 Finansrapport

I samsvar med reglement for finans- og gjeldsforvaltning, vedtatt i fylkestingssak 14/19, skal det minst to ganger i året legges frem rapporter for fylkestinget om finansforvaltningen. Rapportering skal skje pr. april og august. Det skal også etter årets utgang rapporteres om utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

Det skal rapporteres separat for

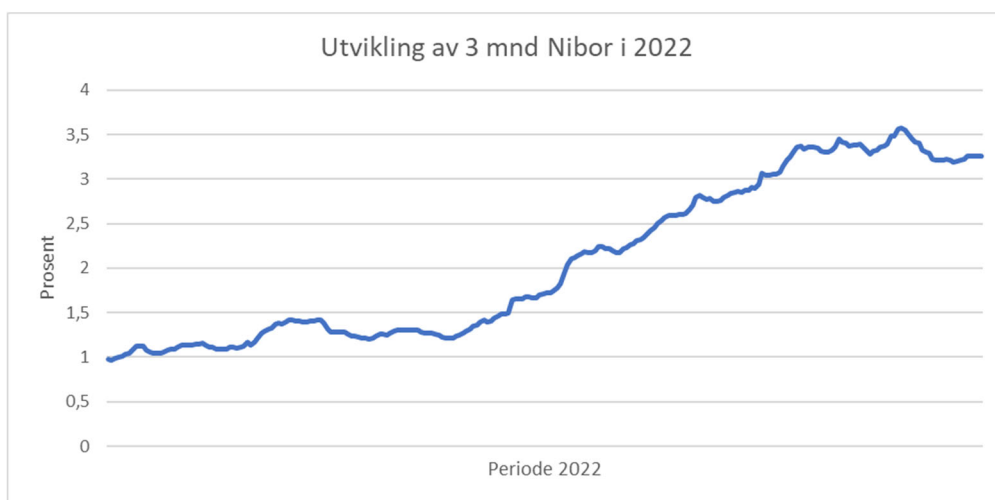
- Plassering og forvaltning av kortsiktig likviditet
- Langsiktige finansielle aktiva
- Forvaltning av gjeldsporteføljen og øvrige finanseringsavtaler

Rapporteringen er i henhold til forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner, gjeldende fra 01.01.2020.

11.1 Rentemarkedet

2022 var et turbulent år innen finansområdet. Vi gikk inn i 2022 med en styringsrente (Norges banks foliorente) på 0,5 %. Norges bank satte opp renten hele 6 ganger i løpet av året, og ved utgangen av året var styringsrenten 2,75 %.

Vi bruker 3 mnd NIBOR (Norwegian InterBank Offered Rate) som referanserate både på våre plasseringer og lån. NIBOR fastsettes daglig, og er en referanserate for hva pengemarkedsrenten er mellom bankene.

Figur 31: Utviklingen av 3 mnd. NIBOR i 2022. Kilde: KBN Finans

3 mnd. NIBOR hadde en svak økning i første halvår. I andre halvdel kom forventningene om at renten ville øke raskere og til høyere nivå, og 3 mnd. NIBOR endte på 3,26 % ved årets slutt.

I løpet av 2022 har 3 mnd. NIBOR økt fra 1,27 % til 3,26 %. Gjennomsnittet for 3 mnd. NIBOR i 2022 er 2,1 %.

11.2 Plassering og forvaltning av kortsiktig likviditet

Med likvider menes kontanter, bankinnskudd og verdipapirer med en gjenstående løpetid på 3 måneder eller kortere.

Fylkeskommunen skal ved plassering og forvaltning av kortsiktig likviditet:

- Til enhver tid ha tilstrekkelig likviditet for å dekke løpende forpliktelser
- Maksimere avkastningen innenfor rammer gitt i reglementet

Fylkeskommunen kan benytte følgende aktivaklasser med rammer ved plassering og forvaltning av kortsiktig likviditet:

Tabell 39: Aktivaklasser

Fordeling	Minimum	Nøytral	Maksimum	Avkastningskrav
Innskudd i bank	30 %	50 %	100 %	3 mnd. NIBOR + 0,5%
Pengemarkedsfond med lav risiko ¹	0 %	50 %	80 %	3 mnd. NIBOR + 0,5%

¹ Bransjestandard, VFF (Verdipapirfondenes forening)

Fylkeskommunens likvider er plassert i bank og pengemarkedsfond, og likviditeten er god. Vi har hele perioden hatt nok likvider til å dekke løpende forpliktelser.

Innskudd bank

Likviditet for daglig drift er i sin helhet plassert i vår hovedbank, Danske Bank, til flytende rente i henhold til hovedbankavtalen.

Rentebetingelsene er 3 mnd. NIBOR + 0,26 % for beløp opp til 2 milliarder kroner og 3 mnd. NIBOR pluss 0 % for beløp over 2 milliarder kroner. Rentebetingelsene i hovedbankavtalen ligger under avkastningskravet på 0,5 % over 3 mnd. NIBOR.

Grafen nedenfor viser total bokført saldo på Trøndelag fylkeskommunes kontoer i Danske Bank i perioden 01.01 – 31.12. Den hvite grafen viser bokført saldo gjennom 2022 og den blå grafen viser bokført saldo i 2021.

Figur 32: Total bokført saldo på kontoer i Danske bank

Saldo på bankkontoer i Danske bank har vært litt lavere sammenlignet med 2021 i store deler av året. Det ble tatt opp nytt lån i slutten av oktober for å dekke investeringsutgifter, og saldoen ble derfor litt høyere i perioden frem til utgiftene ble regnskapsført mot slutten av året. Gjennomsnitt for perioden er en saldo på 1,7 milliarder kroner og dekker med god margin våre løpende utgifter.

Renten i danske bank per 31.12 var 3,52 % på beløp opp til 2 milliarder kroner og 3,26 % på beløp over 2 milliarder kroner. En økning fra 1,21 % på beløp opp til 2 milliarder kroner og 0,95 % på beløp over 2 milliarder kroner per 1.1.2022.

I hovedbankavtalen har vi et trappetrinn for avkastning når vi når saldo på over 2 milliarder kroner. Vi har derfor plassert en del midler i bankinnskudd med 31 dagers binding i andre banker for å bedre avkastningen.

Tabell 40: Plasseringer i bankinnskudd utover hovedbankforbindelse

Bank	Saldo	Rentebetingelse	Rente pr.	Rente pr.	Rente pr.	Rente pr.
Tall i 1000 kroner	31.12	per 31.12	31.12	31.08	30.04	31.12.2021
Sparebank1 SMN	56	NIBOR 3 mnd + 0,2 %	3,46 %	2,80 %	1,47 %	1,15 %
Sparebank1 SMN	1 509 532	NIBOR 3 mnd +0,375 %	3,64 %	2,98 %	1,65 %	1,43 %
Soknedal Sparebank	5 417	NIBOR 3 mnd +0,4 %	3,66 %	3,0 %	1,67 %	1,50 %
Næringsbanken ASA	5 464	NIBOR 3 mnd +0,74 %	4,00 %	3,34 %	2,01 %	1,69 %

Endring i rentebetingelsene både i hovedbank og på andre bankinnskudd medfører at vi ikke oppnår avkastningskravet på 3 mnd. Nibor +0,5 %. Avkastningskravet er fastsatt i finansreglementet og ble bestemt ut fra betingelsene i forrige hovedbankavtale. I rentemarkedet i 2022 var det krevende å få avkastning over 3 mnd. NIBOR + 0,5 %. Vi har likevel klart å oppnå betingelser som ligger over avkastningen i hovedbankavtalen som er 3 mnd. NIBOR + 0,26 %. I forslag til nytt finansreglement som legges frem for Fylkestinget i april 2023 foreslår fylkesdirektøren at avkastningskravet settes lik med vilkårene i hovedbankavtalen, som er den avkastningen vi kan oppnå uten å ta risiko.

Pengemarkedsfond

Som alternativ plassering av kortsiktig likviditet har vi også plassert noen midler i pengemarkedsfond med lav risiko i henhold til finansreglementet.

Tabell 41: Plasseringer i pengemarkedsfond

Fond	Anskaffelsesverdi	Antall andeler	Avkastning	Markedsverdi
Tall i 1000 kroner		31.12	hittil i år	31.12
KLP Pengemarked	3 975	4 035	1,68 %	4 036
Danske Invest	300 000	309 853	1,70 %	308 451
Odin Likviditet A	100 000	100 413	1,84 %	102 267
Storebrand Likviditet B	200 000	20 354	1,53 %	203 589

11.3 Langsiktige finansielle aktiva

Langsiktige finansielle aktiva i Trøndelag fylkeskommune er ensbetydende med penger fylkestinget har vedtatt avsatt på fond og som ikke er ment å brukes i driften.

Overordnet målsetting er å maksimere den langsiktige avkastningen innenfor de rammer og begrensninger reglementet for finans- og gjeldsforvaltning gir.

Fylkeskommunen kan benytte følgende aktivaklasser med rammer ved plassering og forvaltning av disse fondene:

Tabell 42: Aktivaklasser, fond

Fondets fordeling av investeringer	Minimumsvekt	Nøytralvekt	Maksimumsvekt	Avkastningskrav
Bankinnskudd	0 %	25 %	100 %	3 mnd. NIBOR + 0,5%
Sertifikater og pengemarkedsfond	0 %	25 %	100 %	ST1X
Obligasjoner og obligasjonsfond	0 %	25 %	70 %	ST4X
Sum rentebærende papirer		75 %		
Alternative investeringer:				
Aksjefond	0 %	25 %	30 %	50% OSEBX 50% MSCI World
SUM		100 %		

All likviditet er omtalt under plassering og forvaltning av kortsiktig likviditet. Dette skyldes at vi ikke har definert bestemte fond som langsiktig aktiva.

11.4 Forvaltning av gjeldsporteføljen og øvrige finansieringsavtaler

Generelt skal følgende gjelde:

- Ett enkelt lån skal ikke utgjøre mer enn 25 % av den samlede låneporteføljen, eller maksimalt 1 milliard kroner.
- Lån med forfall inntil 1 år fram i tid skal maksimalt utgjøre 40 % av den samlede låneporteføljen.
- Lån kan kun tas opp i norske kroner, med fast eller variabel rente. Lån kan tas opp som annuitetslån, serielån og lån uten avdrag (bullet).
- Lån kan tas opp i offentlige og private finansinstitusjoner, samt i sertifikat- og obligasjonsmarkedet.
- Gjennomsnittlig varighet/rentebinding på låneporteføljen skal være mellom 2 og 8 år.
- Maks sikringsgrad (inkludert rentekompensasjon) skal ikke utgjøre mere enn 100 % av renteeksponert gjeld til enhver tid.
- Andelen lån med fast rente skal minimum være 20%.
- Flytende rente defineres med rentebinding kortere enn ett år.

Alle lånene er tatt opp gjennom lånefondet, og er tatt opp i norske kroner.

Tabell 43:Gjeld i lånefondet per 31.12.2022

	Lånenummer	Saldo i kroner	Basisrente	Margin	Rentesats 31.12.2022	Neste renteregulering	Forfall
Innlån bank							
Kommunalbanken	20200428	500 000 000	Nibor 3 mnd	0,390 %	3,76 %	20.01.2023	20.10.2026
Kommunalbanken	20220166	500 000 000	Nibor 3 mnd	0,430 %	3,64 %	23.03.2023	23.06.2025
Kommunalbanken	20200115	500 000 000	Fastrente		1,76 %		17.03.2025
Kommunalbanken	20180244	500 000 000	Nibor 3 mnd	0,380 %	3,58 %	22.03.2023	22.06.2023
Kommunalbanken	20070109	10 541 180	Nibor 3 mnd	0,600 %	3,79 %	15.03.2023	20.09.2028
Kommunalbanken	20100314	250 000 000	Nibor 3 mnd	0,600 %	3,79 %	15.03.2023	19.06.2030
Kommunalbanken	20100316	200 000 000	Nibor 3 mnd	0,600 %	3,79 %	15.03.2023	19.06.2030
Kommunalbanken	20100882	19 409 160	Nibor 3 mnd	0,600 %	3,79 %	15.03.2023	16.12.2030
Kommunalbanken	20110510	350 000 000	Nibor 3 mnd	0,600 %	3,79 %	15.03.2023	17.09.2031
Kommunalbanken	20120156	200 000 000	Nibor 3 mnd	0,600 %	3,79 %	15.03.2023	18.03.2037
Kommunalbanken	20180336	500 000 000	Nibor 3 mnd	0,395 %	3,73 %	06.03.2023	06.09.2024
Kommunalbanken	20180579	500 000 000	Nibor 3 mnd	0,480 %	3,77 %	13.03.2023	11.12.2023
Kommunalbanken	20210169	500 000 000	Nibor 3 mnd	0,249 %	3,63 %	10.02.2023	11.05.2026
Kommunalbanken	20210375	500 000 000	Nibor 3 mnd	0,100 %	3,40 %	30.01.2023	30.10.2023
KLP	83175285566	176 630 448	Nibor 3 mnd	0,600 %	3,79 %	15.03.2023	21.12.2037
KLP	83176062714	500 000 000	Nibor 3 mnd	0,630 %	3,93 %	09.03.2023	09.09.2025
Obligasjoner							
Nordea	NO0010831209	500 000 000	Nibor 3 mnd	0,359 %	3,84 %	28.02.2023	28.08.2023
Swedbank	NO0010849888	500 000 000	Nibor 3 mnd	0,274 %	3,32 %	11.01.2023	11.04.2023
Nordea	NO0010852544	500 000 000	Nibor 3 mnd	0,323 %	3,64 %	16.02.2023	16.05.2024
Danske bank	NO0010858848	500 000 000	Nibor 3 mnd	0,360 %	3,59 %	27.03.2023	25.06.2024
DNB	NO0010868250	500 000 000	Nibor 3 mnd	0,374 %	3,79 %	07.02.2023	07.11.2025
DNB	NO0010859556	500 000 000	Fastrente		2,01 %		08.07.2024
DNB	NO0010868847	500 000 000	Nibor 3 mnd	0,340 %	3,70 %	15.02.2023	15.11.2024
Danske bank	NO0010915242	500 000 000	Nibor 3 mnd	0,319 %	3,54 %	20.03.2023	18.12.2025
Kommunalbanken	20190157	500 000 000	Nibor 3 mnd	0,385 %	3,58 %	21.03.2023	21.03.2024
Danske bank	NO0012464736	500 000 000	Nibor 3 mnd	0,240 %	3,54 %	09.03.2023	11.03.2024
DNB	NO0012734179	500 000 000	Nibor 3 mnd	0,615 %	3,98 %	24.01.2023	24.10.2024
Sertifikatlån							
DNB	NO0012762790	500 000 000			3,92 %		23.05.2023
SUM		11 706 580 788					

Per 31.12.2022 har fylkeskommunen 11 obligasjonslån på til sammen 5,5 milliarder kroner, tilrettelagt gjennom 5 forskjellige banker. Samtlige er børsnotert med unntak av avtalen i

Kommunalbanken. Vi har 14 lån i Kommunalbanken på 5 milliarder kroner og to lån i KLP på 676 millioner kroner. Total lånegjeld er 11,7 milliarder kroner.

Lånene er tatt opp via fylkeskommunens lånefond og refinansieres ved behov etter hvert som de forfaller. Nye lån tas opp etter behov i henhold til vedtatt budsjett.

Tabell 44: Lån som ble innfridd i 2022

Tall i 1000 kroner	Lånummer	Saldo	Forfallsdato
Swedbank	NO0010788250	500 000	09.03.2022
DNB	NO00111829990	150 000	21.03.2022
SEB	NO0010799331	500 000	23.06.2022
Kommunalbanken	20200554	500 000	09.09.2022
Kommunalbanken	20180541	500 000	23.11.2022
Sum lån med forfall		2 150 000	

Tabell 45: Låneopptak i 2022

Tall i 1000 kroner	Lånummer	Saldo	Oppstartsdato	Årsak til låneopptak	Margin	løpetid
Danske bank	NO0012464736	500 000	09.03.2022	Refinansiering	0,24	2 år
Kommunalbanken	20220166	500 000	23.06.2022	Refinansiering	0,43	3 år
KLP	83176062714	500 000	09.09.2022	Refinansiering	0,63	3 år
DNB	NO0012734179	500 000	24.10.2022	Nytt låneopptak	0,62	2 år
DNB	NO0012762790	500 000	23.11.2022	Refinansiering og nytt låneopptak		6 mnd
Sum lån med forfall		2 500 000				

Det er tatt opp 5 lån i 2022 på til sammen 2,5 milliarder kroner, herav er 1,6 milliarder kroner refinansiering av lån og 0,8 milliarder kroner er nytt lånebehov i 2022.

Med den uroen som var i rentemarkedet i 2022 ble marginen på lånene høyere i andre halvdel av 2022. På slutten av året ble det derfor tatt opp et sertifikatlån for å redusere langsiktig effekt av høy margin.

Vi har betalt 11,8 millioner kroner i avdrag på lån i KLP. I tillegg er det innfridd lån på til sammen 516 millioner kroner i 2022.

Trøndelag fylkeskommune har ingen lån som overstiger 25 % av den samlede låneporteføljen eller 1 milliard kroner.

Av den totale låneporteføljen forfaller 2,5 milliarder kroner i løpet av de neste 12 månedene. Dette utgjør 21 % av låneporteføljen.

Tabell 46: Lån med forfall neste 12 måneder

Tall i 1000 kroner	Lånummer	Saldo i kroner	Forfall
Swedbank	NO0010849888	500 000 000	11.04.2023
Kommunalbanken	20180244	500 000 000	22.06.2023
Nordea	NO0010831209	500 000 000	28.08.2023
Kommunalbanken	20210375	500 000 000	30.10.2023
Kommunalbanken	20180579	500 000 000	11.12.2023
Sum lån med forfall		2 500 000 000	

11.5 Finansielle derivater

For å oppnå ønsket rentebinding gis det anledning til å ta i bruk rentebytteavtaler (SWAP).

I henhold til finansforskriften skal vi rapportere verdien på rentesikringer etablert ved bruk av rentebytteavtaler. Fylkeskommunen har rentebytteavtaler hvor fylkeskommunen betaler fast rente og mottar flytende rente.

Tabell 47: Rentebytteavtaler per 31.12.2022

Renteswap	Start-dato	Slutt-dato	Rest-hovedstol	Fast rente (%)	Variabel rente (%) 31.12.2022	Markedsverdi
Danske bank	15.01.2015	15.01.2025	200 000 000	1,970 %	3,25 %	5 608 426
Danske bank	15.01.2015	15.01.2025	200 000 000	1,690 %	3,25 %	6 842 259
Danske bank	19.01.2015	15.01.2025	200 000 000	1,710 %	3,25 %	6 754 128
Danske bank	21.01.2015	15.01.2025	200 000 000	1,660 %	3,25 %	6 974 455
Danske bank	27.01.2015	15.01.2025	200 000 000	1,590 %	3,25 %	7 282 913
Danske bank	04.02.2015	15.01.2025	200 000 000	1,600 %	3,25 %	7 238 848
Danske bank	27.02.2015	15.01.2025	200 000 000	1,780 %	3,25 %	6 445 669
Danske bank	10.03.2015	15.01.2025	200 000 000	1,930 %	3,25 %	5 784 688
Danske bank	12.03.2015	15.01.2025	200 000 000	1,880 %	3,25 %	6 005 015
Danske bank	10.04.2015	15.01.2025	200 000 000	1,760 %	3,25 %	6 533 800
Danske bank	09.05.2019	15.10.2026	400 000 000	1,906 %	3,25 %	18 140 257
Danske bank	09.05.2019	15.10.2027	400 000 000	1,952 %	3,25 %	20 914 639
Danske bank	03.05.2019	15.10.2028	400 000 000	2,034 %	3,25 %	22 838 665
Danske bank	03.05.2019	15.10.2029	400 000 000	2,090 %	3,25 %	25 018 507
Danske bank	15.01.2025	15.01.2030	400 000 000	2,403 %		10 247 612
Danske bank	15.01.2025	15.01.2031	400 000 000	2,498 %		10 750 747
Danske bank	15.01.2025	15.01.2032	400 000 000	2,512 %		12 491 954
Sum Danske Bank			4 800 000 000			185 872 582
Nordea	18.12.2013	20.12.2023	100 000 000	3,838 %	3,19 %	-515 851
Nordea	17.12.2014	16.12.2026	100 000 000	3,889 %	3,19 %	-2 973 200
Nordea	02.03.2020	02.03.2033	200 000 000	2,590 %	3,51 %	9 183 138
Nordea	02.03.2020	02.03.2033	200 000 000	2,590 %	3,51 %	9 183 138
Nordea	02.03.2020	02.03.2033	200 000 000	2,610 %	3,51 %	8 832 356
Nordea	02.01.2025	03.01.2039	850 000 000	2,190 %		68 876 763
Sum Nordea			1 650 000 000			92 586 344
Sum totalt			6 450 000 000			278 458 926

Dette gir en markedsverdi pr. 31.12 i vår favør på kroner 278 458 926. Verdifastsettelsen er veiledende beregninger fra de forskjellige bankene.

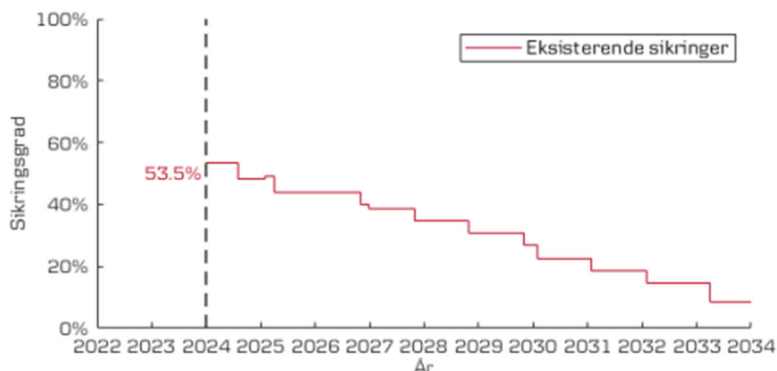
Verdien på en rentesikring er null når vi etablerer den, da dette skjer til markedspris. Ved opphør/utløp vil den igjen være null. I mellomtiden varierer verdien i takt med at markedsrenten avviker fra nivået sikringen er etablert på. Jo lengre rentesikringen er jo større vil utslagene i verdi bli.

Negativ markedsverdi betyr at swapene er etablert på et tidspunkt med høyere rente enn det som er i markedet nå og motsatt for positiv verdi.

Fylkeskommunens reglement for finans- og gjeldsforvaltning sier at andel rentesikret gjeld skal være minimum 20 % og sikringsgrad (inkludert rentekompensasjon) ikke skal utgjøre mere enn 100 % av renteeksponert gjeld til enhver tid. Vi bruker rentebytteavtaler for å sikre renten i gjeldsporteføljen. Per 31.12.2022 har vi 4,4 milliarder kroner i aktive rentebytteavtaler og fastrentelån på 1 milliard kroner. Fylkeskommunen får også rentekompensasjon fra staten på lån for ca. 1,8 milliarder kroner. Dette gjelder lån til tidligere godkjente prosjekt på fylkesveger og skolebygg.

Gjennomsnittlig rentebinding (durasjon) er 3,8 år og sikringsgraden er 53,5 %. Sikringen er godt over kravet på 20 % og under 100 %.

Utvikling av sikringsgrad

Figur 33: Viser utvikling av sikringsgrad gitt uendret gjeldsnivå

11.6 Renterisiko

Gjennomsnittlig innlånsrente i lånefondet har steget med 2,31 prosentpoeng i 2022, fra 1,23 % per 1.1 til 3,54 % ved årets slutt. Med en låneportefølje på 11,7 milliarder kroner utgjør det en betydelig renterisiko når renten stiger.

Det er inngått rentebytteavtaler på 6 450 millioner kroner med fast rente på gjennomsnittlig 2,15 %. Det er avtaler på 4 400 millioner kroner som er aktive pr 31.12.2022 og gjennomsnittlig fastrente for aktive avtaler utgjør 2,05 %. I tillegg har vi rentekompensasjonsordning på lån for cirka 1,8 milliarder kroner og fastrenteavtaler på 1 milliard kroner. Med de avtaler som er inngått mener fylkesdirektøren at renterisikoen har vært på et akseptabelt nivå i 2022.

Trøndelag fylkeskommune har avsatt penger på et «rentefond» som er ment som en buffer mot eventuell renteøkning. Fondet skal ha et «tak» på 3 % av den andelen av gjelden som ikke er rentesikret, eller maksimalt 200 millioner kroner. Fondet er pr. i dag på ca. 180 millioner kroner, noe som utgjør 3 % av den usikrede låneporteføljen.

12 Vedlegg

- **Årsregnskap 2022 Trøndelag fylkeskommune, med konsolidert regnskap og lånefond**
- **Likestillingsredegjørelse (ARP)**

ÅRSREGNSKAP 2022

TRØNDELAG FYLKESKOMMUNE

Fra: Lauritz Nicolai Løvaas Jessen , Seksjon Regnskap
Dato: 30.03.2023
Dokumentnr.: 202307063-1

Trøndelag fylkeskommune - Årsregnskap 2022

Innhold

1. Forskriftsrapporter	4
2. Noter til regnskapet	13
Note 1 – Endring i arbeidskapital	14
Note 2 – Pensjon, pensjonsforpliktelser, pensjonsmidler	15
Note 3 – Garantiforpliktelser	19
Note 4 – Mellomværende - fylkeskommunale foretak	20
Note 5 – Aksjer og andeler ført som anleggsmidler, obligasjoner	21
Note 6 – Egenkapital og fond - Avsetning og bruk	23
Note 7 – Kapitalkonto	24
Note 8 – Salg av finansielle anleggsmidler	24
Note 9 – Interkommunalt samarbeid Frøya Kultur og kompetansesenter	24
Note 10 – Markedsbaserte finansielle omløpsmidler	25
Note 11 – Maritime og offshorerelaterte sikkerhetskurs	25
Note 12 – Tannhelsetjeneste og spesifisering av regnskap	25
Note 13 – Klassifisering omløpsmidler og kortsiktig gjeld	27
Note 14 – Leverandører, kundefordringer, utlån	27
Note 15 – Utstyr, maskiner, transportmidler, eiendommer og anlegg	31
Note 16 – Langsiktig gjeld og avdrag på lån	32
Note 17 – Vesentlige transaksjoner og uavklarte forhold	34
Note 18 – Vesentlige forpliktelser, avtaler	34
Note 19 – Organisering av virksomheten, utskillelse av virksomhet	35
Note 20 – Ytelser til ledende personer, revisjonsutgifter, oversikt antall ansatte	36
Note 21 – Større investeringsprosjekt	36

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

Note 22 - Strykninger av budsjett Disposisjoner og avsetning til disposisjonsfond ved mindreforbruk i driftsregnskapet	37
Note 23 – Hendelser etter balansedagen	37
Lånefondet	38
1. Forskriftsrapporter	39
2. Noter til regnskapet	44
Note 1 – Endring egenkapital	44
Note 2 – Spesifikasjon av lånegjeld.....	44
Note 3 – Kapitalkonto	45
Note 4 – Ubrukte lånemidler	45
Konsolidert årsregnskap 2022	46
for enheter i Trøndelag fylkeskommune	46
1. Forskriftsrapporter	47
2. Noter til regnskapet	50
Note 1 – Endring arbeidskapital.....	50
Note 2 – Pensjon.....	50
Note 3 – Egenkapital og fond - Avsetning og bruk	51
Note 4 – Anleggsmidler	52
Note 5 – Enheter som inngår i det konsoliderte regnskapet.....	53
Note 6 - Mellomværende mellom selskaper.....	53

1. Forskriftsrapporter

§ 5-4. Bevilgningsoversikter – drift Regnskap

Tall i 1000 kroner	Note	Regnskap 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Reguleringer	Regulert budsjett 2022	Regnskap 2021
Generelle driftsinntekter						
Rammetilskudd		-4 159 637	-4 053 895	-102 239	-4 156 134	-4 268 745
Inntekts- og formuesskatt		-3 470 519	-3 061 568	-381 700	-3 443 268	-3 164 642
Eiendomsskatt		0	0	0	0	0
Andre generelle driftsinntekter		-97 993	-30 000	-73 767	-103 767	-48 556
Sum generelle driftsinntekter		-7 728 149	-7 145 463	-557 706	-7 703 169	-7 481 943
Netto driftsutgifter						
Sum bevilgninger drift, netto		6 765 445	6 428 544	831 805	7 260 349	6 445 896
Avskrivninger	15	742 700	0	742 700	742 700	727 083
Sum netto driftsutgifter		7 508 146	6 428 544	1 574 505	8 003 049	7 172 980
Brutto driftsresultat		-220 003	-716 919	1 016 800	299 880	-308 963
Finansinntekter/Finansutgifter						
Renteinntekter		-78 820	-29 442	-11 600	-41 042	-39 204
Utbytter		-17 723	-1 623	-15 000	-16 623	-1 625
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		-10 223	0	-3 000	-3 000	-2 955
Renteutgifter		249 505	270 988	1 210	272 198	192 276
Avdrag på lån	16	446 890	444 140	2 750	446 890	438 442
Netto finansutgifter		589 630	684 063	-25 640	658 423	586 934
Motpost avskrivninger	15	-742 700	0	-742 700	-742 700	-727 083
Netto driftsresultat		-373 074	-32 857	248 459	215 602	-449 113
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	6	327 836	8 078	234 066	242 144	124 736
Avsetninger til bundne driftsfond	6	320 635	0	10 030	10 030	374 640
Bruk av bundne driftsfond	6	-269 299	-9 619	-1 542	-11 161	-309 005
Avsetninger til disposisjonsfond	6	280 177	60 353	219 824	280 177	258 742
Bruk av disposisjonsfond	6	-286 276	-25 955	-710 837	-736 792	0
Dekning av tidligere års merforbruk		0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		373 074	32 857	-248 459	-215 602	449 113
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk).		0	0	0	0	0
Kontrollsum art 980 Regnskapsmessig merforbruk		0	0	0	0	0

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

Bevilgninger drift, netto pr tjenestegruppe § 5-4, 2.ledd. I 1000 kr	Regnsk 2022	Budsj 2022	Rev.bud 2022	Avvik 2022	Regnsk 2021
Sum bevilgninger drift, netto	60 892	59 915	64 382	-3 490	60 229
400 Politisk styring og kontrollorganer	60 892	59 915	64 382	-3 490	60 229
Sum bevilgninger drift, netto	372 962	327 102	370 774	2 188	265 858
Overføring til investering	0	0	0	0	119
Avsetning til bundne fond	1 844	0	0	1 844	2 521
Bruk av bundne driftsfond	-1 362	0	0	-1 362	-1 420
420 Administrasjon og adm.lokaler	373 445	327 102	370 774	2 671	267 077
Sum bevilgninger drift, netto	3 111 523	3 201 778	3 414 036	-302 513	3 028 749
Overføring til investering	34 623	4 906	34 620	3	27 090
Avsetning til bundne fond	126 209	0	10 030	116 179	143 494
Bruk av bundne driftsfond	-79 841	-9 619	-11 161	-68 680	-102 397
500 Opplæring	3 192 514	3 197 065	3 447 525	-255 011	3 096 937
Sum bevilgninger drift, netto	276 624	260 158	290 730	-14 106	286 642
Overføring til investering	2 899	0	2 899	0	365
Avsetning til bundne fond	341	0	0	341	0
Bruk av bundne driftsfond	-75	0	0	-75	-96
600 Tannhelse	279 789	260 158	293 629	-13 840	286 910
Sum bevilgninger drift, netto	195 269	154 253	250 149	-54 879	140 904
Overføring til investering	0	0	0	0	423
Avsetning til bundne fond	54 047	0	0	54 047	62 348
Bruk av bundne driftsfond	-66 808	0	0	-66 808	-42 369
700 Nærings- og bostedsutvikling	182 508	154 253	250 149	-67 640	161 306
Sum bevilgninger drift, netto	1 156 191	917 681	1 122 645	33 546	1 035 236
Overføring til investering	16 147	0	0	16 147	11 764
Bruk av bundne driftsfond	-46 156	0	0	-46 156	-79 899
720 Fylkesveger	1 126 182	917 681	1 122 645	3 536	967 101
Sum bevilgninger drift, netto	1 323 598	1 248 440	1 450 033	-126 435	1 340 264
Overføring til investering	0	0	0	0	56 011
Avsetning til bundne fond	119 730	0	0	119 730	153 154
Bruk av bundne driftsfond	-64 173	0	0	-64 173	-58 806
730 Kollektivtrafikk	1 379 155	1 248 440	1 450 033	-70 878	1 490 624
Sum bevilgninger drift, netto	268 387	259 216	297 600	-29 213	288 014
Overføring til investering	1 738	0	1 911	-173	1 244
Avsetning til bundne fond	18 464	0	0	18 464	13 123
Bruk av bundne driftsfond	-10 883	0	0	-10 883	-24 018
740 Kulturaktivitet	277 705	259 216	299 511	-21 806	278 363
Sum bevilgninger drift, netto	-1	0	0	-1	0
Overføring til investering	272 429	3 172	202 714	69 715	27 720
Avsetning til disposisjonsfond	280 177	60 353	280 177	0	258 742
Bruk av disposisjonsfond	-286 276	-25 955	-736 792	450 516	0
800 Finansiering	266 329	37 570	-253 901	520 231	286 462
Sum bevilgninger drift, netto	6 765 445	6 428 544	7 260 349	-494 903	6 445 896
Overføring til investering	327 836	8 078	242 144	85 692	124 736
Avsetning til bundne fond	320 635	0	10 030	310 606	374 640
Bruk av bundne driftsfond	-269 299	-9 619	-11 161	-258 138	-309 005
Avsetning til disposisjonsfond	280 177	60 353	280 177	0	258 742
Bruk av disposisjonsfond	-286 276	-25 955	-736 792	450 516	0
Sum fond og overføringer til investering	373 074	32 857	-215 602	588 676	449 113

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

§ 5-6. Økonomisk oversikt etter art – drift Regnskap

Tall i 1000 kroner	Note	Regnskap 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Reguleringer 2022	Regulert budsjett 2022	Regnskap 2021
Driftsinntekter						
Rammetilskudd		-4 159 637	-4 053 895	-102 239	-4 156 134	-4 268 745
Inntekts- og formuesskatt		-3 470 519	-3 061 568	-381 700	-3 443 268	-3 164 642
Eiendomsskatt		0	0	0	0	0
Andre skatteinntekter		0	0	0	0	-15 049
Andre overføringer og tilskudd fra staten		-383 889	-30 000	-343 497	-373 497	-247 904
Overføringer og tilskudd fra andre		-1 905 528	-1 459 225	-122 729	-1 581 954	-1 847 932
Brukerbetalinger		-79 169	-106 699	22 200	-84 499	-81 479
Salgs- og leieinntekter		-208 086	-204 615	7 554	-197 062	-198 410
Sum driftsinntekter		-10 206 827	-8 916 002	-920 411	-9 836 413	-9 824 160
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter		2 736 986	2 533 656	201 035	2 734 690	2 609 887
Sosiale utgifter		728 083	737 456	21 112	758 569	702 508
Kjøp av varer og tjenester		4 410 819	3 799 926	625 207	4 425 133	4 201 811
Overføringer og tilskudd til andre		1 368 236	1 128 044	347 156	1 475 200	1 273 907
Avskrivninger	15	742 700	0	742 700	742 700	727 083
Sum driftsutgifter		9 986 824	8 199 083	1 937 211	10 136 293	9 515 196
Brutto driftsresultat		-220 003	-716 919	1 016 800	299 880	-308 963
Finansinntekter/Finansutgifter						
Renteinntekter		-78 820	-29 442	-11 600	-41 042	-39 204
Utbytter		-17 723	-1 623	-15 000	-16 623	-1 625
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		-10 223	0	-3 000	-3 000	-2 955
Renteutgifter		249 505	270 988	1 210	272 198	192 276
Avdrag på lån	16	446 890	444 140	2 750	446 890	438 442
Netto finansutgifter		589 630	684 063	-25 640	658 423	586 934
Motpost avskrivninger	15	-742 700	0	-742 700	-742 700	-727 083
Netto driftsresultat		-373 074	-32 857	248 459	215 602	-449 113
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:						
Overføring til investering	6	327 836	8 078	234 066	242 144	124 736
Avsetninger til bundne driftsfond	6	320 635	0	10 030	10 030	374 640
Bruk av bundne driftsfond	6	-269 299	-9 619	-1 542	-11 161	-309 005
Avsetninger til disposisjonsfond	6	280 177	60 353	219 824	280 177	258 742
Bruk av disposisjonsfond	6	-286 276	-25 955	-710 837	-736 792	0
Dekning av tidligere års merforbruk		0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		373 074	32 857	-248 459	-215 602	449 113
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)		0	0	0	0	0
Kontrollsum art 980 Regnskapsmessig merforbruk		0	0	0	0	0

§ 5-5. Bevilgningsoversikter – investering
Regnskap

Tall i 1000 kroner	Note	Regnskap 2022	Opprinnelig Budsjett 2022	Reguleringer 2022	Regulert budsjett 2022	Regnskap 2021
Investeringsutgifter						
Investeringer i varige driftsmidler	15	2 205 035	1 334 445	885 059	2 219 504	1 738 046
Tilskudd til andre investeringer		14 520	22 000	0	22 000	3 178
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	5	62 870	23 172	24 500	47 672	28 952
Utlån av egne midler	14	19 000	0	19 000	19 000	0
Avdrag på lån		85 781	0	81 200	81 200	4 581
Sum investeringsutgifter		2 387 205	1 379 617	1 009 759	2 389 376	1 774 756
Investeringsinntekter						
Kompensasjon for merverdiavgift		-386 723	-245 698	-104 652	-350 350	-306 485
Tilskudd fra andre		-343 961	-97 655	-346 942	-444 597	-365 135
Salg av varige driftsmidler	15	-292 249	0	-279 134	-279 134	-3 465
Salg av finansielle anleggsmidler	8	-197 600	0	-197 600	-197 600	-950
Utdeling fra selskaper		0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler		-96 957	0	-100 200	-100 200	-42
Bruk av lån	16	-987 183	-977 457	-9 916	-987 373	-980 970
Sum investeringsinntekter		-2 304 673	-1 320 810	-1 038 444	-2 359 254	-1 657 047
Videreutlån						
Videreutlån		0	0	0	0	0
Bruk av lån til videreutlån		0	0	0	0	0
Avdrag på lån til videreutlån		0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på videreutlån		0	0	0	0	0
Netto utgifter videreutlån		0	0	0	0	0
Overføring fra drift og netto avsetninger						
Overføring fra drift	6	-327 836	-3 172	-238 972	-242 144	-124 736
Avsetninger til bundne investeringsfond	6	35 108	0	1 551	1 551	7 657
Bruk av bundne investeringsfond	6	-5 121	0	-4 846	-4 846	-631
Avsetninger til ubundet investeringsfond	6	253 235	0	253 235	253 235	0
Bruk av ubundet investeringsfond	6	-37 918	-55 635	17 717	-37 918	0
Dekning av tidligere års udekket beløp		0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger		-82 533	-58 807	28 685	-30 122	-117 710
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)						
		0	0	0	0	0
Kontrollsum art 980 Regnskapsmessig merforbruk						
		0	0	0	0	0
Overføring til fordeling (§5-5, andre ledd)						
Inntekter til fordeling		0	0	0	0	0
Utgifter til fordeling		2 301 425	1 379 617	928 559	2 308 176	1 770 176
Sum til fordeling (netto)		2 301 425	1 379 617	928 559	2 308 176	1 770 176

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

Bevilgninger investering, netto pr tjenestegruppe § 5-5, 2.ledd. I 1000kr		Regnsk 2022	Budsj 2022	Rev.bud 2022	Avvik 2022	Regnsk 2021
Investeringer i varige driftsmidler	420 Administrasjon og adm.lokaler	8 145	3 000	7 500	645	41 829
Investeringer i varige driftsmidler	500 Opplæring	975 950	649 600	867 734	108 215	746 450
Investeringer i varige driftsmidler	600 Tannhelse	12 708	19 000	16 936	-4 229	2 105
Investeringer i varige driftsmidler	700 Nærings- og bostedsutvikling	9 425	0	0	9 425	529
Investeringer i varige driftsmidler	720 Fylkesveger	1 189 109	651 570	1 309 998	-120 889	915 526
Investeringer i varige driftsmidler	730 Kollektivtrafikk	7 546	11 275	14 973	-7 427	24 690
Investeringer i varige driftsmidler	740 Kulturaktivitet	2 152	0	2 362	-210	1 323
Investeringer i varige driftsmidler	800 Finansiering	0	0	0	0	5 594
Investeringer i varige driftsmidler		2 205 035	1 334 445	2 219 504	-14 469	1 738 046
Tilskudd til andres investeringer	720 Fylkesveger	371	22 000	22 000	-21 629	3 178
Tilskudd til andres investeringer	740 Kulturaktivitet	36	0	0	36	0
Tilskudd til andres investeringer	800 Finansiering	14 113	0	0	14 113	0
Tilskudd til andres investeringer		14 520	22 000	22 000	-7 480	3 178
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	420 Administrasjon og adm.lokaler	3 367	3 172	3 172	195	3 202
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	500 Opplæring	3	0	0	3	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	700 Nærings- og bostedsutvikling	59 500	20 000	44 500	15 000	2 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	800 Finansiering	0	0	0	0	23 750
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper		62 870	23 172	47 672	15 198	28 952
Utlån av egne midler	800 Finansiering	19 000	0	19 000	0	0
Utlån av egne midler		19 000	0	19 000	0	0
Overføring fra drift	420 Administrasjon og adm.lokaler	0	0	0	0	-119
Overføring fra drift	500 Opplæring	-34 623	0	-34 620	-3	-27 090
Overføring fra drift	600 Tannhelse	-2 899	0	-2 899	0	-365
Overføring fra drift	700 Nærings- og bostedsutvikling	0	0	0	0	-423
Overføring fra drift	720 Fylkesveger	-16 147	0	0	-16 147	-11 764
Overføring fra drift	730 Kollektivtrafikk	0	0	0	0	-1 402
Overføring fra drift	740 Kulturaktivitet	-1 738	0	-1 911	173	-1 244
Overføring fra drift	800 Finansiering	-272 429	-3 172	-202 714	-69 715	-82 329
Overføring fra drift		-327 836	-3 172	-242 144	-85 692	-124 736
Avsetninger til bundne investeringsfond	500 Opplæring	1 833	0	1 551	282	7 418
Avsetninger til bundne investeringsfond	720 Fylkesveger	33 275	0	0	33 275	0
Avsetninger til bundne investeringsfond	740 Kulturaktivitet	0	0	0	0	239
Avsetninger til bundne investeringsfond		35 108	0	1 551	33 556	7 657
Bruk av bundne investeringsfond	500 Opplæring	-4 882	0	-4 607	-275	-631
Bruk av bundne investeringsfond	740 Kulturaktivitet	-239	0	-239	0	0
Bruk av bundne investeringsfond		-5 121	0	-4 846	-275	-631
Avsetninger til ubundet investeringsfond	800 Finansiering	253 235	0	253 235	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond		253 235	0	253 235	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	800 Finansiering	-37 918	-55 635	-37 918	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond		-37 918	-55 635	-37 918	0	0
Sum Investeringer		2 301 425	1 379 617	2 308 176	-6 751	1 770 176
Sum overføring fra drift og netto avsetninger		-82 533	-58 807	-30 122	-52 411	-117 710

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

Oversikt over budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner etter § 5-9 Drift

§5-9 Drift		A	B	C
		Vedtatt av fylkestinget i årsbudsjettet	Vedtatt av underordnet organ etter delegert myndighet	Sum
1	Netto driftsresultat			-373 074
2	Avsetning til bundne driftsfond			320 635
3	Bruk av bundne driftsfond			-269 299
4	Overføring til investering i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	242 144	141 327	383 471
5	Avsetninger til disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	280 177		280 177
6	Bruk av disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-736 791		-736 791
7	Budsjettetert dekning av tidligere års merforbruk			0
8	Årets budsjettavvik (mer- eller mindreforbruk før strykninger)			-394 881
9	Strykning av overføring til investering			- 55 635
10	Strykning av avsetninger til disposisjonsfond			
11	Strykning av dekning av tidligere års merforbruk			
12	Strykninger av bruk av disposisjonsfond			450 516
13	Mer- eller mindreforbruk etter strykninger			0
14	Bruk av disposisjonsfond for reduksjon av årets merforbruk etter strykninger			
15	Bruk av disposisjonsfond for inndekning av tidligere års merforbruk			
16	Bruk av mindreforbruk etter strykninger for dekning av tidligere års merforbruk			
17	Avsetning av mindreforbruk etter strykninger til disposisjonsfond			0
18	Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)			

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

Oversikt over budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner etter § 5-9 – Investering

§5-9 Investering		A	B	C
		Vedtatt av fylkestinget i årsbudsjettet	organ etter delegert myndighet	Sum
1	Sum utgifter og inntekter eksklusive bruk av lån			1 069 715
2	Avsetninger til bundne investeringsfond			35 108
3	Bruk av bundne investeringsfond			-5 121
4	Budsjettet bruk av lån	-987 373		-987 373
5	Overføring fra drift i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-242 144	-141 327	-383 471
6	Avsetninger til ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter			253 235
7	Bruk av ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter			-37 918
8	Dekning av tidligere års udekket beløp			0
9	Årets budsjettavvik (udekket eller udisponert beløp før strykninger)			-55 825
10	Strykning av avsetninger til ubundet investeringsfond			
11	Strykning av bruk av lån			190
12	Strykning av overføring fra drift			55 635
13	Strykning av bruk av ubundet investeringsfond			
14	Udekket eller udisponert beløp etter strykninger			0
15	Avsetning av udisponert beløp etter strykninger til ubundet investeringsfond			
16	Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp).			0

§ 5-8. Balanseregnskapet

Tall i 1000 kroner	Note	Regnskap 2022	Regnskap 2021
EIENDELER			
A. Anleggsmidler		29 656 728	28 292 571
I. Varige driftsmidler		24 416 031	23 030 378
1. Faste eiendommer og anlegg	15	24 223 563	22 868 514
2. Utstyr, maskiner og transportmidler	15	192 468	161 864
II. Finansielle anleggsmidler		381 581	505 082
1. Aksjer og andeler	5	290 416	326 104
2. Obligasjoner		0	0
3. Utlån	14	91 165	178 978
III. Immaterielle eiendeler		0	0
IV. Pensjonsmidler	2	4 859 116	4 757 111
B. Omløpsmidler		4 913 288	3 409 641
I. Bankinnskudd og kontanter		2 308 524	1 686 741
II. Finansielle omløpsmidler		618 343	608 120
1. Aksjer og andeler	10	618 343	608 120
2. Obligasjoner		0	0
3. Sertifikater		0	0
4. Derivater		0	0
III. Kortsiktige fordringer		1 986 421	1 114 779
1. Kundefordringer	14	146 802	249 424
2. Andre kortsiktige fordringer	14	1 547 679	492 579
3. Premieavvik	2	291 940	372 776
Sum eiendeler		34 570 016	31 702 212
EGENKAPITAL OG GJELD			
C. Egenkapital		-15 137 912	-14 195 401
I. Egenkapital drift		-2 307 220	-2 261 983
1. Disposisjonsfond	6	-1 510 500	-1 516 599
2. Bundne driftsfond	6	-796 720	-745 384
3. Merforbruk i driftsregnskapet		0	0
II. Egenkapital investering		-291 010	-45 707
1. Ubundet investeringsfond	6	-252 452	-37 135
2. Bundne investeringsfond	6	-38 558	-8 572
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet		0	0
III. Annen egenkapital		-12 539 682	-11 887 712
1. Kapitalkonto	7	-12 693 510	-12 041 540
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift		153 828	153 828
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering		0	0

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

D. Langsiktig gjeld		-16 963 218	-16 251 155
I. Lån		-11 620 796	-11 166 283
1. Gjeld til kredittinstitusjoner	16	-11 620 796	-11 166 283
2. Obligasjonslån		0	0
3. Sertifikatlån		0	0
II. Pensjonsforpliktelse		-5 342 422	-5 084 872
E. Kortsiktig gjeld		-2 468 886	-1 255 656
I. Kortsiktig gjeld		-2 468 886	-1 255 656
1. Leverandørgjeld	14	-728 303	-751 257
2. Likviditetslån		0	0
3. Derivater		0	0
4. Annen kortsiktig gjeld		-1 740 583	-504 399
5. Premieavvik		0	0
Sum egenkapital og gjeld		-34 570 016	-31 702 212
F. Memoriakonti		0	0
I. Ubrukte lånemidler		0	0
II. Andre memoriakonti		0	0
III. Motkonto for memoriakontiene		0	0

Steinkjer 31.12.2022/
20.02.2023

Carl-Jacob Midttun
Fylkesdirektør

Lauritz Nicolai Løvaas Jessen
seksjonsleder regnskap

Arbeidsflytmottakere	
Lister arbeidsflytmottakere og status	
2	<p>Godkjent</p> <p>CM Carl-Jacob Midttun Fylkesdirektøren den 21.02.2023</p>
2c	<p>L Lauritz Nicolai Løvaas Jessen Seksjon Regnskap</p>
2c	<p>HV Hilde Vikan Avdeling økonomi og digitalisering</p>
1	<p>Godkjent</p> <p>L Lauritz Nicolai Løvaas Jessen Seksjon Regnskap den 21.02.2023</p>
0	<p>Igang satt av</p> <p>L Lauritz Nicolai Løvaas Jessen Seksjon Regnskap</p>

2. Noter til regnskapet

Notene henviser til regnskapsrapportene under kapittel 1.

Notene til årsregnskapet er gitt i henhold til regnskapsforskriften §§ 5-10 til 5-15. Notene gir tilleggsopplysninger for regnskapet 2022 og informasjon om sammenhengene mellom de ulike regnskapsdelene.

Fylkeskommunens forvaltningsområder

Årsregnskapet for Trøndelag fylkeskommune er utarbeidet iht. ny kommunelov § 14-6 og tilhørende Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner, jfr. §§ 3-5. Forskrift heretter benevnt som regnskapsforskrift.

Fylkeskommunens årsberetning utarbeides iht. til kommunelovens § 14-7. Årsberetningen og administrasjonens årsmelding legges fram for fylkestinget som et selvstendig dokument.

Fylkeskommunens årsregnskap viser økonomisk resultat og utvikling for fylkeskommunens primærvirksomheter.

Organisering av rapporten

Årsregnskapet omfatter forskriftsrapporter med hovedoversikter og regnskapsskjema.

Dokumenter som inngår i årsregnskapet:

- Bevilgningsoversikt drifts-, investeringsregnskap iht. til regnskapsforskriften §§ 5-4 og 5-5.
- Økonomisk oversikt drift etter art og økonomisk oversikt balanse, regnskapsforskriften §§ 5-6 og 5-8.
- Noter iht. regnskapsforskriftens §§ 5-10 til 5-15.
- Rapporter for intern, administrativ drift –med balanseregnskap og oversikt anleggsmidler-

Prinsipper for regnskapsføringen

Regnskapet er ført etter gjeldende lover og regler, med følgende hovedprinsipp:

- Anordningsprinsippet. Det vil si at alle kjente utgifter og inntekter i regnskapsåret er tatt med
- Ubenyttede eksterne, øremerkede tilskudd og inntekter for øvrig, er avsatt til bundne driftsfond og påvirker dermed ikke resultatet
- Skillet mellom drift og investering er basert på regnskapsforskriften og KRS 4.
- Bruttoprinsippet

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

- Pensjonskostnader, pensjonsmidler og –forpliktelser er ført i henhold til regnskapsforskriftens § 3-5.
- Utgiftsføring på avdeling/seksjoner er budsjettet og regnskapsført uten merverdiavgift. Dette gjelder utgiftstyper som berettiger momskompensasjon.
- Driftsregnskapet er avsluttet iht. regnskapsforskriftens § 4-3.
- Kompensasjon for investeringsmoms er i henhold til gjeldende regler, ført direkte i investeringsregnskapet
- Prosjekter i investeringsregnskapet med øremerkede midler eller med overføring fra driftsregnskapet er avsluttet i balanse. Andre prosjekter er avsluttet mot felles budsjettet finansiering eller refusjoner og tilskudd. Lånemidler er tatt opp fra Lånefondet etter behov med 987 mill. kroner.
- Investeringsregnskapet er generelt avsluttet i henhold til regnskapsforskriften.

Arbeidskapitalen defineres som omløpsmidler med fradrag av kortsiktig gjeld. Tilgang på og bruk av midler, slik det er spesifisert under kapittel 2 i denne rapporten, påvirker arbeidskapitalen. En reduksjon i arbeidskapitalen betyr at forbruket av midler er større enn anskaffelsen av midler, og motsatt.

Note 1 – Endring i arbeidskapital

Arbeidskapitalen er utgangspunktet for en nærmere vurdering av likviditeten eller likviditetsgraden, og dermed fylkeskommunens evne til å møte løpende forpliktelser. I kommunal økonomi og finansforvaltning generelt, bør arbeidskapitalen være minst 4-5 % av driftsinntektene eller likviditetsgraden bør være minimum 2. Pr. 31.12.2022 var arbeidskapitalen på 2444,4 mill. kroner eller 31,6 % av sum driftsinntekter.

Avstemming - Arbeidskapitalen				
Kapittel	Balanseregnskapet	R år 2022	R år 2021	Endring
2.1	Omløpsmidler	4 913 287 869,99	3 409 640 719,81	
2.3	Kortsiktig gjeld	2 468 885 868,82	1 255 656 105,56	
<i>Endring arbeidskapital i balanseregnskapet</i>				2 904 173 866,92
<i>Endring memoriakonto for ubrukte lånemidler (+/-)</i>				0,00
<i>Sum endring for avstemming mot drifts- og investeringsregnskapet</i>				290 417 386,92

Driftsregnskapet år 2022		Investeringsregnskapet år 2022		Sum
Art	Beløp	Art	Beløp	
+ Sum inntekter		+ Sum inntekter		
600 - 890	10 206 827 259,32	600 - 905	1 022 932 131,51	
- Sum utgifter		- Sum utgifter		
010 - 590, 690	9 986 824 324,82	010 - 500, 690	2 219 554 556,99	
+ Avskrivninger				
590	742 700 473,27			
+ Ekst. finans- innt./-transer		+ Eksterne finans. transer		
900-905, 920	106 765 325,02	910, 920, 929	1 281 740 473,51	
- Ekst. finans- utg./-transer		- Eksterne finans. transer		
500, 510, 520	696 395 040,28	510, 520, 529	167 650 553,64	
<i>Sum/differanse</i>	<i>373 073 692,51</i>	<i>Sum/differanse</i>	<i>-82 532 505,61</i>	<i>290 541 186,90</i>

Avstemming mellom regnskapsdelene	
Differanse	-123 799,98
korrigerende av tidligere års feil på kapitalkonto	123 799,98
Sum	-0,00

Note 2 – Pensjon, pensjonsforpliktelser, pensjonsmidler

Fylkeskommunens pensjonsforhold regnskapsføres og rapporteres iht. reglene i regnskapsforskriftens § 3-5 samt god kommunal regnskapsskikk. Det materielle innholdet i pensjonsføringen er regulert av aktuarberegninger fra pensjonselskapene. Det er i avslutningen av regnskapet lagt til grunn endelige aktuarberegninger, mottatt i januar 2023.

Pensjonselskapene er KLP Forsikring og SPK, Statens Pensjonskasse. Det siste ivaretar pensjonsrettighetene til pedagogisk personale.

Vi har i 2021 overført fra premiefond i KLP med 104,3 mill. kroner til delvis dekning av pensjonspremien. Kontoutskrift for 2022 utsendes ikke før mai 2023 slik at evt. beløp på premiefond pr 31.12.22 ikke blir kjent/beregnet før da. I 2021 fikk vi ekstraordinært tilbakeført 90,8 mill. kroner til premiefond som følge av at avsetningskravet til fremtidige alderspensjoner er redusert. Uttak av denne ekstraordinære tilbakeføringen fordeler vi over 4 år fom 2021.

Hovedtall pensjon 2022:

Beløp i mill. kr		Totalt	KLP	SPK
Sum pensjonskostnader (regnskapsbelastning)	2022	339,9	187,2	152,7
Premieavvik årets	2022	15,4	27,1	-11,7
Amortisert premieavvik fra tidl. år ført	2022	86,6	61,9	24,7
Akkumulert premieavvik i balanse	2022	255,5	226,4	29,1
Pensjonsmidler	2022	4 858,9	3727	1 131,9
Pensjonsforpliktelser	2022	5 282,7	3532,3	1 750,4
Netto pensjonsforpliktelse eks. arb.giveravg.	2022	423,8	-194,7	618,5

Årets pensjonskostnad i sammendraget over er fylkeskommunens samlede regnskapsførte pensjonskostnader, det vi internt kaller *normalkost* for pensjon før arbeidsgiveravgiften. Denne beregnet som følger: Premie – 2 % ansattedel +/- premieavvik og amortisert tidligere års premieavvik. Det er premien – 2 % ansattedel som er grunnlag for betalbar arbeidsgiveravgift i denne sammenheng.

Forutsetningene for aktuarberegningene av kostnader, forpliktelser og midler i 2022:

Beskrivelse	KLP		SPK	
	2022	2021	2022	2021
KLP				
Avkastning pensjonsmidler	3,50 %	3,50 %	3,0 %	3,50 %
Diskonteringsrente	3,00 %	3,00 %	3,0 %	3,50 %
Årlig lønnsvekst	1,98 %	1,98 %	1,98 %	2,48 %
Årlig G-regulering (folketrygden)	1,98 %	1,98 %	1,98 %	2,48 %
Pensjonsregulering	1,22 %	1,22 %		

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

Regnskapsføringen av pensjonskostnader, pensjonsforpliktelser, og -midler, bygger på nevnte forutsetninger og informasjon iht. nedenstående taloppstillinger. Disse samsvarer med mottatte aktuarberegninger fra selskapene (beløp i hele kr.):

Pensjonsnote KLP 2022		
Hovedstørrelser fra aktuarberegningen		
1	Nåverdi av årets pensjonsopptjening (årets opptjening)	159 882 850
2	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	105 035 429
3	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	125 726 421
4	Administrasjonskostnader	7 378 850
5	Premieinnbetaling inkl adm.kostnader (forfalt premie)	173 656 806
6	Utbetalte pensjoner (utbetalinger)	147 806 682
5a	Arb.avgift av arbeidsgivers andel av nr 5 (fradrett 2 % lønnstrekk)	31 895 792
7	Påløpt pensjonsforpliktelse 01.01. (faktisk forpliktelse)	-3 335 594 720
8	Estimert påløpt pensjonsforpliktelse 31.12., full amort.	-3 532 313 068
9	Verdi av pensjonsmidler 01.01. (faktiske pensjonsmidler)	3 537 823 043
10	Estimert verdi av pensjonsmidler 31.12., full amortisering	3 727 145 515
11	Netto pensjonsforpliktelse 01.01.(re-estimert/virkelig)	202 228 323
12	Estimert netto pensjonsforpliktelse 31.12.	194 832 447
Årets netto pensjonskostnad §13-1 nr c og §13-3 nr a		
1	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	159 882 850
2	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	105 035 429
3	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-125 726 421
13	Netto pensjonskostnad eks adm.	139 191 858
Beregnet premieavvik §13-1 nr d og §13-4 nr a (evt b)		
5-4	Premieinnbetaling ekskl. administrasjonskostnader	166 277 956
13	Årets netto pensjonskostnad	-139 191 858
14	Premieavvik 2022(her positivt)	27 086 098
	Sats for arbeidsgiveravgift	14,1 %
14a	Arbeidsgiveravgift av premieavviket nr 14 (her 14,1%)	3 819 140
Akkumulert og amortisert premieavvik §13-1 nr e og §13-4 nr c,d,e		
	Antall år premieavvik skal dekkes inn på (1 eller 15/10/7). Nye regler 2011/201	15,10 og 7
15	Akkumulert premieavvik 31.12. forrige år	261 281 922
15a	Sum amortisert premieavvik	-61 970 945
15b	Arbeidsgiveravgift av 15a	-8 737 903
16	Akkumulert premieavvik 31.12. i regnskapsåret	226 397 075
Akkumulert estimatavvik §13-3 c og d / §13-4 d2 (tidligere grunnlag amort. estimatavvik)		
17	Estimatavvik forpliktelse	79 306 653
18	Estimatavvik pensjonsmidler	45 224 577
19	Netto estimatavvik	34 082 076
Spesifisert pensjonsforpliktelse §13-1 nr a og e og §13-2 nr c		
20	Påløpt pensjonsforpliktelse 01.01.	-3 335 594 720
1	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	-159 882 850
2	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	-105 035 429
6	Utbetalte pensjoner	147 806 682
21	Estimatavvik forpliktelse IB 1.1.	-79 606 751
22	Estimert påløpt pensjonsforpliktelse 31.12. = UB	-3 532 313 068
Spesifiserte pensjonsmidler §13-1 nr a og e og §13-2 d		
23	Verdi av pensjonsmidler 01.01.	3 537 823 043
3	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	125 726 421
5-4	Premieinnbetaling ekskl. adm.kostnader	166 277 956
6	Utbetalte pensjoner	-147 806 682
24	Estimatavvik midler 01.01.	45 124 777
25	Estimert pensjonsmidler 31.12. = UB	3 727 145 515
26	Netto balanseført pensjonsforpliktelse (før avgift)	194 832 447
26a	arbeidsgiveravgift av nto pensjonsforpliktelse	27 471 375

Trøndelag fylkeskommune
Seksjon Regnskap

Pensjonsnote Statens Pensjonskasse (SPK) 2022		
Hovedstørrelser fra aktuarberegningen		
1	Nåverdi av årets pensjonsopptjening (årets opptjening)	137 796 324
2	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	46 968 570
3	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	30 898 977
4	Administrasjonskostnader	4 469 002
5	Premieinnbetaling inkl adm.kostnader (forfalt premie)	146 679 963
6	Utbetalte pensjoner (utbetalinger) / Avregning fra tidligere år	
5a	Arb.avgift av arbeidsgivers andel av nr 5 - 2 % lønnstrekk	16 412 014
7	Påløpt pensjonsforpliktelse 01.01. (brutto)	-1 708 773 714
8	Estimert påløpt pensjonsforpliktelse 31.12., full amort	-1 750 383 880
9	Verdi av pensjonsmidler 01.01. (brutto)	1 219 288 183
10	Estimert verdi av pensjonsmidler 31.12., full amort	1 131 970 368
11	Netto pensjonsforpliktelse 01.01. (reestimert/virkelig)	-489 485 531
12	Estimert netto pensjonsforpliktelse 31.12. (full amort)	-618 413 512
Årets netto pensjonskostnad §13-1 nr c og §13-3 nr a		
1	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	137 796 324
2	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	46 968 570
3	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-30 898 977
13	Netto pensjonskostnad eks adm.	153 865 917
Beregnet premieavvik §13-1 nr d og §13-4 nr a (evt b)		
5-4	Premieinnbetaling ekskl. administrasjonskostnader	142 210 961
13	Årets netto pensjonskostnad	-153 865 917
14	Premieavvik i regnskapsåret	-11 654 956
	Sats for arbeidsgiveravgift	14,1 %
14a	Arbeidsgiveravgift av premieavviket nr 14 (her 14,1%)	-1 643 349
Akkumulert og amortisert premieavvik §13-1 nr e og §13-4 nr c,d,e		
	Antall år premieavvik skal dekkes inn på 1, 7 eller 15. Nye regler fom 2011/2014	15, 10 og 7
15	Akkumulert premieavvik forrige år	65 428 243
15a	Sum amortisert premieavvik	-24 667 663
15b	Arbeidsgiveravgift av 15a	-3 478 140
16	Akkumulert premieavvik 31.12. (linje 15+15a+14)	29 105 624
Akkumulert estimatavvik §13-3 c og d / §13-4 d2 (grunnlag amortisering est.avvik)		
17	Estimatavvik forpliktelse	-143 154 727
18	Estimatavvik pensjonsmidler	260 427 753
19	Netto estimatavvik før årets amortisering.	117 273 026
Spesifisert pensjonsforpliktelse §13-1 nr a og e og §13-2 nr c		
20	Påløpt pensjonsforpliktelse 01.01.	-1 708 773 714
1	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	-137 796 324
2	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	-46 968 570
6	Utbetalte pensjoner	-
21	Amortisert estimatavvik - forpliktelse 1/15 av linje 17. Nye regler fom 2011	143 154 727
22	Estimert påløpt pensjonsforpliktelse 31.12. = UB	-1 750 383 881
Spesifiserte pensjonsmidler §13-1 nr a og e og §13-2 nr d		
23	Verdi av pensjonsmidler 01.01.	1 219 288 183
3	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	30 898 977
5-4	Premieinnbetaling ekskl. adm.kostnader	142 210 961
6	Utbetalte pensjoner	-
24	Amortisert estimatavvik - midler 1/15 av linje 18	-260 427 753
25	Estimert pensjonsmidler 31.12. = UB	1 131 970 368
26	Netto balanseført pensjonsforpliktelse (før avgift)	-618 413 513
26a	Arbeidsgiveravgift av nto pensjonsforpliktelse	-87 196 305

Note 3 – Garantiforpliktelser

Fylkeskommunen har stilt diverse simple garantier overfor tredjeparts långivere. Dette er dels 100 % og dels avgrensede garantistillelser, der eksempelvis kommuner er garantist for det resterende. I FT-sak 66/14 i NT er det gitt simpel garanti for 5,5 mill. kroner i inntil 30 år på fremtidig husleie i nybygg for Turneteateret i Trøndelag AS. Husleiegaranti er ikke med i oversikten nedenfor.

Garantiene reguleres ned eller opp i takt med nedbetaling av lån, innfrielse av samme eller at lånevolumet er økt innenfor gitte rammer. Bekreftelse på fylkeskommunens garantiansvar pr. 31.12.22 er innhentet fra långiverne og fra Vegamot AS.

Endringer i garantiforpliktelsene pr 31.12.22 er ordinære reguleringer og nye aktive garantier. Det finnes ikke en samlet oversikt over Trøndelag fylkeskommunes garantiansvar for lån tatt opp av Vegamot AS fra långiverne. De låner i flere markeder hvor Nordic Trustee forvalter obligasjonsmarkedet og delvis sertifikatmarkedet. Ordinært bankmarked forvaltes av den enkelte finansinstitusjon og vi får årsoppgaver derfra. For 2022 har vi fått oversikt fra Vegamot AS for avstemming.

Samlet endring i garantiforpliktelsene er fra 2021 til 2022 kr 1 426 317 592 kroner

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

Garantioversikt for Trøndelag fylkeskommune pr. 31.12.2022

Kreditorer / långivere	Lånenummer	Garanti gitt til	Formål	Type garanti	Andel	Vedtatt garantiramme	Rest garanti	Utløpsdato
Den Norske Bank ASA	74608076917	Fylkets Hus AS	Refinansiering		100 %		12 236 000	28.08.2025
Kommunalbanken	20160115	Steinkjerhallen AS	Refinansiering og nyinv		49 %		72 292 680	06.06.2042
Kommunalbanken	20160501	Kolstad Arena AS	Flerbrukshall		100 %		152 400 000	01.11.2038
KLP Kommunekreditt	8317.52.95944	Idrettstunet AS	Nybygg hybelbygg		100 %		5 054 340	22.04.2038
KLP Kommunekreditt	8317.50.31726	Trøndelag folkemuseum Stiftelse	Adm.bygg Sagvollen		100 %		1 500 000	01.03.2030
KLP	8317.56.41087	Vegamot AS	Fv 714 Lakseveien	Selvskyldnerkausjon	100 %	250 000 000	250 000 000	21.02.2030
KLP	8317.56.41095	Vegamot AS	v 714 Lakseveien	Selvskyldnerkausjon	100 %	250 000 000	250 000 000	21.02.2025
DNB	ISIN: NO0010893720	Vegamot AS	Fv 714 Lakseveien	Selvskyldnerkausjon	100 %	180 000 000	180 000 000	18.09.2023
Swedbank	ISIN:NO0010882814	Vegamot AS	E6 Vindåsliene - Korporalsbru	Selvskyldnerkausjon	100 %	200 000 000	200 000 000	22.05.2023
Nordea	ISIN:NO0010885718	Vegamot AS	E6 Vindåsliene - Korporalsbru	Selvskyldnerkausjon	100 %	250 000 000	250 000 000	22.06.2026
DNB	ISIN:NO0010895592	Vegamot AS	E6 Vindåsliene - Korporalsbru	Selvskyldnerkausjon	100 %	200 000 000	200 000 000	19.10.2029
Swdbank	ISIN:NO0010885361	Vegamot AS	Fv 17/720 Dyrstad, Sprova, Malm	Selvskyldnerkausjon	100 %	200 000 000	200 000 000	22.06.2027
DNB	ISIN:NO0010882723	Vegamot AS	Fv 17/720 Dyrstad, Sprova, Malm	Selvskyldnerkausjon	100 %	150 000 000	150 000 000	19.05.2023
Handelsbanken	ISIN:NO0010885262	Vegamot AS	Fv 17/720 Dyrstad, Sprova, Malm	Selvskyldnerkausjon	100 %	200 000 000	200 000 000	19.06.2025
DNB	ISIN:NO0010894116	Vegamot AS	Fv 17/720 Dyrstad, Sprova, Malm	Selvskyldnerkausjon	100 %	180 000 000	180 000 000	21.12.2029
Nordea	ISIN:NO0010873920	Vegamot AS	Fosenpakken	Selvskyldnerkausjon	100 %	300 000 000	300 000 000	30.01.2023
DNB	ISIN: NO00111736601	Vegamot AS	E6 Ranheim Åsen	Selvskyldnerkausjon	100 %	2 800 000 000	1 200 000 000	21.12.2026
DNB	ISIN: NO0011207250	Vegamot AS	E6 Ulsberg Melhus	Selvskyldnerkausjon	100 %	2 150 000 000	300 000 000	21.01.2032
Handelsbanken	ISIN: NO0012552977	Vegamot AS	E6 Ulsberg Melhus	Selvskyldnerkausjon	100 %	2 150 000 000	250 000 000	20.06.2031
DNB	ISIN: NO 0012724840	Vegamot AS	E6 Ulsberg Melhus	Selvskyldnerkausjon	100 %	2 150 000 000	250 000 000	14.04.2023
	ISIN: NO 0012726605	Vegamot AS	E6 Ranheim Åsen	Selvskyldnerkausjon	100 %	2 800 000 000	250 000 000	14.04.2026
SMN 1	ISIN: NO 0012752981	Vegamot AS	E6 Ulsberg Melhus	Selvskyldnerkausjon	100 %	2 150 000 000	250 000 000	15.05.2023
DNB	ISIN: NO 0011173601	Vegamot AS	E6 Ranheim Åsen	Selvskyldnerkausjon	100 %	2 800 000 000	250 000 000	21.12.2026
		Vegamot AS	Miljøpakke Trondheim	Selvskyldnerkausjon	50 %	1 000 000 000	0	
Sertifikatmarked	Utstedte sertifikater/obligasjonslån	Trøndelag Borneiselskap AS/Vegamot	E6 Stjør-Tr.heim (62,5 % av antatt lånevolum/Gar.del.	Selvskyldnerkausjon	62,5 %		500 000 000	Selvk.kau. maks 550 (FT 09/37)
SUM Garantier 31.12.2022				Selvskyldnerkausjon			5 853 483 020	
SUM Garantier 31.12.2021				Selvskyldnerkausjon			4 427 165 428	
Endring 2022				Selvskyldnerkausjon			1 426 317 592	Økning

Note 4 – Mellomværende - fylkeskommunale foretak

Trøndelag fylkeskommune har følgende fylkeskommunale foretak

- UKM, Ungdommens kulturmønstring Norge FKF. Det er ikke noe mellomværende pr 31.12.2022 ført på konsernintern fordring eller konsernintern gjeld. På ordinære kundefordringer er ført ubetalte faktura med forfall i januar 2022 med kroner 117 423,85.
- Kompetansesenteret Tannhelse Midt Trøndelag FKF. Mellomværende pr 31.12.22. er 1 063 438 kroner i kortsiktig gjeld til foretaket.

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

Note 5 – Aksjer og andeler ført som anleggsmidler, obligasjoner

Orgnr	Konto	Selskapets navn	Anskaffelses- kost kr	Bokført akjseverdi kr
	Konto	Konto (T)		
	221110001	Aksjer og andeler sektor 110	9 000,00	9 000,00
994 686 011	221152001	ATB AS	20 000 000,00	20 000 000,00
931 518 666	221152002	Fylkeshuset AS 100 aksj. a 1000	100 000,00	100 000,00
979 615 361	221152003	Tjeldbergodden Utv.AS/4831 aksj. a 93,13	449 911,03	449 911,03
967 544 256	221152005	Trondheim Bussterminal 900 à 1000/8500 à 100 pr 2015	9 400 000,00	9 400 000,00
988 488 402	221152006	Midtnorsk Filmsenter AS 67 aksjer	33 500,00	33 500,00
935 162 718	221152008	Vegamot AS 600 aksjer a 3.500,-	2 121 478,00	2 121 478,00
976 774 892	221152009	Trondheim Bilkollektiv 11 andeler à 2500,-	30 000,00	30 000,00
918 785 905	221152010	Kolstad Arena AS 228 aksjer a 100, inkl stiftelseskost. 4332	27 132,00	27 132,00
917 091 579	221152011	Filminvest3 AS 200 aksjer a 1000,-	200 000,00	200 000,00
999 287 204	221152012	Meldalshallen eier 100%	2 000 000,00	2 000 000,00
	221152013	A/L Biblioteksentralen 30 a 300	9 000,00	9 000,00
925 535 974	221152014	Grønt Hjerte AS 1000 aksjer på kr 4000, overkurs kr 900 pr aksje i 2020 og kr 33600 pr aksje i 2022	38 500 000,00	38 500 000,00
923 418 849	221152015	Nord-Trøndelag Eiendom II AS, 30000 aksjer pål kr 1, 100% eid	30 000,00	30 000,00
	221200001	Leierrettigheter studenthybler	7,00	7,00
	221200002	Hybelrettigheter Sverresgt. 8	3,00	3,00
978 650 902	221200003	Midtnorsk Opplæring 3 aksjer à 100	3 000,00	3 000,00
988 067 075	221200004	Oll Trøndersk mat og drikke AS 24 aksjer à 5000	121 800,00	121 800,00
	221200005	Hemme Kraftlag - andeler	400,00	400,00
	221200006	Midt-Norsk reiseliv - andelsbevis	300 000,00	300 000,00
961 245 117	221200007	Trøndelag Reiseliv AS	333 000,00	333 000,00
984 829 906	221200008	Leiv Eirikssons AS 14969 aksjer	14 969,00	14 969,00
993 595 675	221200009	Museene i Sør-Trøndelag	760 880,00	760 880,00
914 886 252	221200010	Blått kompetansesenter, 1950000 aksjer à 1	1 950 000,00	1 950 000,00
916 501 013	221200011	Trondheim kunsthall 110 aksjer à 1000	110 000,00	110 000,00
917 663 513	221200012	STFK eiendom AS	10 042 570,00	10 042 570,00
993 793 515	221200013	Idrettstunet AS	7 796 349,00	7 796 349,00
995 802 082	221200014	Sportstunet AS	7 288 682,00	7 288 682,00
956 298 660	221200015	Stiklestad nasjonale kultursenter	8 000 000,00	8 000 000,00
994 933 787	221200016	Turneteateret i Trøndelag AS	4 200 000,00	4 200 000,00
929 101 898	221200017	Steinkjerhallen AS 40 aksjer	10 040 000,00	10 040 000,00
991 500 502	221200021	Museet Midt IKS	150 000,00	150 000,00
998 528 011	221200022	Sikkerhetscenter AS Rørvik	1 777 500,00	1 777 500,00
	221200023	div mindre andeler	128 262,00	128 262,00
985 483 450	221200024	Børgin maskinlag	500,00	500,00
912 463 893	221200026	Steinkjer fylkeshus AS 2000 aksjer a 1000	4 000 000,00	4 000 000,00
914 886 252	221200027	Blått Kompetansesenter Eiendom AS 1386 aksjer	5 000 000,00	5 000 000,00
989 140 108	221200028	Allskog SA andeler Mære vgs	2 986,64	2 986,64
830 689 192	221200029	Klingavegen 2 AS	15 000 000,00	15 000 000,00
986 399 445	221395001	Innovasjon Norge, andel 2,58 %	1 010 526,00	1 010 526,00
938 708 606	221550001	KLP egenkapitalinnskudd	115 640 988,00	115 640 988,00
	221650002	Innsk. Idrettshall Oppdal Vgs	1 200 000,00	1 200 000,00
	221650003	Innsk. Idrettshall Malvik Vgs	3 940 000,00	3 940 000,00
	221650004	Innsk. Idrettshall Melhus Vgs	5 424 000,00	5 424 000,00
	221650005	Innsk. Rissahallen FT 46/89	3 500 000,00	3 500 000,00
	221650006	Innsk. Idrettshall Hitra Vgs	3 600 000,00	3 600 000,00
	221650007	Innsk. Hemnehallen	3 503 525,00	3 503 525,00
	221650008	Innsk. Teknologisk inst.	165 000,00	165 000,00
919 902 310	221650009	Egenkapitalinnskudd Revisjon Midt-Norge	600 000,00	600 000,00
987 672 196	221650011	Egenkapitalinnskudd Konsek Trøndelag IKS	660 000,00	660 000,00
	221890001	Studentsamskipnaden 40 hybler a 30000	1 200 000,00	1 200 000,00
	221890002	Skjetlein gårdsbruk div. andeler	3 000,00	3 000,00
	221900001	Naboer AB, 100 aksjer a SEK 100	38 083,00	38 083,00
			290 416 051,67	290 416 051,67

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

Endringer 2022	
EK innskudd KLP	3 366 992,00
andelskapital allskog	2 987,00
steinkjer fylkeshus AS	2 000 000,00
overtakelse av aksjer i blått kompetansesenter AS	5 000 000,00
salg aksjer trondheim stasjonscenter	-77 745 000,00
Salg aksjer fylkeshus steinkjer	-20 812 546,00
kapitalforhøyelse grønt hjerte AS	37 500 000,00
sum endring	-50 687 567,00

Trøndelag fylkeskommune er medeier i Interkommunalt arkiv Trøndelag IKS med eierandel 19%. I dette selskapet er det ikke innbetalt Egenkapitaltilskudd, men kun ordinært tilskudd hvert år.

Avstemming av aksjer og andeler:

Aksjer og andeler				
Kapittel	Balanseregnskapet	R år 2022	R år 2021	Endring
2.21	Aksjer og andeler	290 416 051,67	326 103 619,03	-35 687 567,36
Sum		290 416 051,67	326 103 619,03	-35 687 567,36

Sum endring balanseregnskapet -35 687 567,36

Driftsregnskapet år 2022		Investeringsregnskapet år 2022		Sum
Art	Beløp	Art	Beløp	
		929	197 600 000,00	
		529	62 869 978,64	
		Differanse	-134 730 021,36	-134 730 021,36

Avstemming mellom regnskapsdelene		Beløp
Differanse		99 042 454,00
Gevinst av aksjesalg ikke ført mot kapitalkonto		-99 042 454,00
Ny differanse		0,00

Note 6 – Egenkapital og fond - Avsetning og bruk

Egenkapitalen består av fond, endring i regnskapsprinsipp og kapitalkonto.

Fondene er dels bundne fond (øremerkede midler) og dels frie fond eller disposisjonsfond. Endring i egenkapitalen og fond, skal stemme med endringen i de øvrige deler av regnskapet.

Sammenhengen og avstemming mellom regnskapsdelene framgår bl.a. av note 1.

Avstemming av egenkapital:

Avstemming - Egenkapitalen				
Kapittel	Balanseregnskapet	R år 2022	R år 2021	Endring
2.5	Egenkapital	15 137 912 320,08	14 195 400 884,70	
2.5990	Kapitalkonto	12 693 510 318,91	12 041 540 070,43	
<i>Differanse</i>		<i>2 444 402 001,17</i>	<i>2 153 860 814,27</i>	<i>290 541 186,90</i>

Driftsregnskapet år 2022		Investeringsregnskapet år 2022		Sum
Art	Beløp	Art	Beløp	
- Sum bruk av avsetninger		Sum bruk av avsetninger		
930 - 960	555 574 837,41	930 - 960	43 039 098,84	
- årets underskudd		- årets underskudd		
980	0,00	980	0,00	
+ Sum avsetninger		Sum avsetninger	288 342 753,82	
530 - 570	600 812 369,33	+ årets overskudd		
+ årets overskudd		580	0,00	
580	0,00	- Overføring fra invest. Regnsk	327 836 160,59	
- Overføring til invest. regnskapet		970		
570	327 836 160,59			
<i>Sum/differanse</i>	<i>-373 073 692,51</i>	<i>Sum/differanse</i>	<i>82 532 505,61</i>	<i>-290 541 186,90</i>

Avstemming mellom regnskapsdelene	
Differanse	0,00

Avstemming og spesifikasjon av fond:

Fond				
Kapittel	Balanseregnskapet	R år 2022	R år 2021	Endring
2.56 - 2.58	Disposisjonsfond	1 356 671 563,12	1 362 770 282,60	-6 098 719,48
2.55	Bundne invest. fond	38 558 272,46	8 571 521,17	29 986 751,29
2.53 - 2.54	Ubundne invest. fond	252 452 049,89	37 135 146,20	215 316 903,69
2.51 - 2.52	Bundne driftsfond	796 720 115,70	745 383 864,30	51 336 251,40
<i>Sum</i>	<i>Fond</i>	<i>2 444 402 001,17</i>	<i>2 153 860 814,27</i>	<i>290 541 186,90</i>

Driftsregnskapet år 2022		Investeringsregnskapet år 2022		Sum
Art	Beløp	Art	Beløp	
940	286 275 702,48	940 + 948	37 918 096,31	
540	280 176 983,00	540	253 235 000,00	
Differanse	-6 098 719,48	Differanse	215 316 903,69	209 218 184,21
950	269 299 134,93	950	5 121 002,53	
550	320 635 386,33	550	35 107 753,82	
Differanse	51 336 251,40	Differanse	29 986 751,29	81 323 002,69
<i>Endring drifts- og investeringsregnskapet</i>				<i>290 541 186,90</i>

Avstemming mellom regnskapsdelene		Beløp
Differanse		0,00

Note 7 – Kapitalkonto

Kapitalkontoen inngår i egenkapitalen sammen med egenkapitalens fondsdelt, og er en del av det totale verdikretsløpet. Kapitalkontoen har en egen funksjon i fylkeskommuneregnskapet og viser hovedsakelig den samlede egenfinansiering av anleggsmidler.

	DEBET		KREDIT
Saldo 01.01.2022 (underskudd i kapital)		Saldo 01.01.2022 (kapital)	12 041 540 070
Debetposter i året:		Kreditposter i året:	
Avskrivning: Eiendom,anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	742 700 473	Aktivert egenkapitalinnskudd KLP	2 205 034 648
Nedskrivning: Eiendom,anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	76 681 181	Kjøp av aksjer/andeler	59 502 987
Salg aksjer/andeler	197 600 000	Gevinst aksjer/andeler	99 042 454
Nedskrivning aksjer/andeler		Utlån	19 000 000
Avdrag på utlån	96 957 474	Avdrag på eksterne lån	532 670 575
Avskrivning på utlån	9 855 957	Endring pensjonsmidler KLP	189 322 472
Bruk av lånemidler	987 183 000		3 366 992
Endring pensjonsforpliktelser (økning)	257 550 179		
Endring pensjonsmidler SPK	87 317 815		
Endring pensjonsmidler KLP			
korrigerings av tidligere års feil	123 800		
Balanse 31.12(kapital)		Balanse 31.12 (underskudd i kapital)	-12 693 510 319
	2 455 969 879		2 455 969 879

Note 8 – Salg av finansielle anleggsmidler

I 2022 er følgende finansielle anleggsmidler solgt/avhendet.

- Aksjer i Trondheim stasjonsenter er solgt for kr 97 600 000 iht avtale, kto 221200025.
- Aksjer i Fylkes hus AS Steinkjer er solgt for kr 100 000 000 iht avtale, kto 221200018 og 221200020.

Note 9 – Interkommunalt samarbeid Frøya Kultur og kompetansesenter

Prosjektet som føres under ansvar 322628 Guri Kunna videregående skole er et interkommunalt samarbeid mellom Frøya kommune og Trøndelag fylkeskommune iht. Kommunelovens § 27 og administreres av seksjon Eiendom. Samarbeidsprosjektet startet opp i 2014 i Sør-Trøndelag fylkeskommune.

På prosjektet var det i 2022 et mindreforbruk som er avsatt til bundet driftsfond. Fondskonto 251080024 har pr 31.12.2022 en saldo på 3 270 654 kroner.

Konto	Regnskap 2022	Budsjett 2022	Avvik
Utgifter drift	4 303 738	4 523 880	-220 142
Inntekter drift	-1 790 795	-1 492 880	-297 915
Finansieringskostnader	0	0	0
Avsatt bundet driftsfond	518 057	0	518 057
Resultat	3 031 000	3 031 000	0

Note 10 – Markedsbaserte finansielle omløpsmidler

Plassering i:	Anskaffelsesverdi	IB 01.01.22	Verdiendring 2022	UB 31.12.2022
KLP pengemarked	2 459 129	3 967 902	68 253	4 036 155
Danske Invest Norsk Likv NO0010873680	300 000 000	303 259 151	5 191 588	308 450 739
Odin Likviditet A 100002527653 30.04.21	100 000 000	100 369 102	1 897 771	102 266 873
Storebrand likv B ISIN NO008000957 25.06.21	200 000 000	200 524 065	3 064 902	203 588 967
Sum	602 459 129	608 120 220	10 222 514	618 342 734

Verdiendring på KLP fra kjøpsår 2002 reinvesteres og kostpris endres hvert år.

Note 11 – Maritime og offshorerelaterte sikkerhetskurs

Trøndelag fylkeskommune har i 2022 ikke tilbudt maritime og offshorerelaterte sikkerhetskurs i markedet i tillegg til den ordinære opplæringen. Trøndelag fylkeskommune er deleier i Sikkerhetssenteret Rørvik AS. Ytre Namdal vgs kjøper kurs til sine egne elever fra sikkerhetssenteret.

Note 12 – Tannhelsetjeneste og spesifikasjon av regnskap

Iht. forskrift av 19.12.2014 til tannhelsetjenesteloven er det fra 01.01.2015 krav til føring av adskilte regnskaper i § 5. Som følge av dette er notekravet tatt inn i GKRS nr. 6 om noter i årsregnskapet. Resultatoppstillingene skal gis som tilleggsopplysninger i note til årsregnskapet. Begrunnelsen for dette er at vi skal kunne dokumentere at vi ikke bruker statlige midler til ulovlig subsidiering av voksenbehandlingen, noe som er ulovlig etter EØS-reglene om statsstøtte. Inntektene fra betalende pasienter må dekke alle utgiftene og gi en rimelig fortjeneste.

I NTFK var det i 2015 en omfattende gjennomgang av tannhelseregnskapet med formål å dele opp de forskjellige deler av virksomheten knyttet til

1. Tannhelsetjenester som tilbys helt eller delvis vederlagsfritt til pasienter
2. Tannhelsetjenester som tilbys voksne mot betaling i områder hvor det ikke er annet tilstrekkelig tilbud
3. Tannhelsetjenester som tilbys voksne mot betaling i områder med konkurranse fra private tjenesteytere.

Som basis ble 2014-regnskapet gjennomgått i detalj for å kartlegge utgiftene/inntektene, problemstillingene med fordeling av kostnader, antatt timebruk og vurdering av område. Utgifter og inntekter ble fordelt (til kategorien konkurranseutsatt virksomhet) etter følgende prinsipper:

- A. Utgifter og inntekter som i sin helhet kan knyttes til behandling av prioriterte pasienter og andre oppgaver som tilhører «samfunnsoppdraget», dvs. ikke tilhører konkurranseutsatt virksomhet, utelates.
- B. Utgifter og inntekter som kun gjelder behandling av betalende pasienter, fordeles i sin helhet til regnskapet for konkurranseutsatt virksomhet.
- C. Utgifter og inntekter som er knyttet kun til pasientbehandlingen, fordeles etter andel av tid brukt til pasientbehandling.
- D. Andre utgifter og inntekter, de som med andre ord ikke er knyttet kun til pasientbehandlingen, fordeles etter andel av total arbeidstid. Begrunnes med at annen tid i all hovedsak benyttes til samfunnsoppdraget.

Tannlegenenes tidsbruk (data hentet ut fra OPUS) på ulike oppgaver (tannbehandling av prioriterte pasienter, behandling av betalende pasienter og andre oppgaver) i de enkelte distrikt ble lagt til

grunn. I tillegg til hovedprinsippene ovenfor foreligger det et eget notat som nærmere beskriver fordelingen av utgifter.

Etter gjennomgangen ble resultatet at det i 2014 var overskudd i alle distrikter på voksenbehandling. Vår vurdering var derfor at det var tilstrekkelig med en todeling av regnskapet, da vi ikke hadde tannhelsedistrikter etter punkt 2 ovenfor hvor det var behov for subsidiering av tannhelsetjenester som tilbys voksne mot betaling.

Vi besluttet i 2015 at prinsippene for fordeling av utgifter skulle gjennomgås hvert tredje år. Dette ble gjort i 2018 og igjen i 2021.

Vi har funnet at prinsippene uten endringer kan benyttes i TRFK.

Resultatoppstilling for 2022 i kroner:

Samlet for hele Trøndelag

Beskrivelse	Regnskap som inngår i beh. betalende pasienter	Regnskap betalende
Lønn	200 509 361	43 194 362
Fordelte adm kostnader	3 104 000	3 104 000
Kjøp av varer og tjenester	64 154 760	21 961 180
Kap. kostn. og avskrivninger	8 069 191	1 839 349
Brukerbetaling	-80 170 241	-80 170 241
Refusjoner	-3 620 817	-720 440
Sum Trøndelag	192 046 255	-10 791 791

Regnskap pr. tannhelsedistrikt

Tannhelsedistrikt	Regnskap som inngår i beh. betalende pasienter	Regnskap betalende
Tannhelse felles	13 253 201	5 721 380
Namdal tannhelsedistrikt	29 670 077	988 068
Innherrred og Fosen tannhelsedistrikt	26 759 429	-1 851 802
Værnes tannhelsedistrikt	28 601 405	-1 503 869
Trondheim nord tannhelsedistrikt	26 342 314	-3 733 701
Trondheim øst tannhelsedistrikt	22 744 522	-3 945 227
Sørvest tannhelsedistrikt	27 428 921	1 339 814
Sørøst tannhelsedistrikt	17 246 387	-7 806 454
Sum Trøndelag	192 046 255	-10 791 791

Tabellene viser at det var overskudd på voksenbehandlingen i fem av de sju distriktene. I administrasjonen (tannhelse felles) har vi ingen inntekter og vil naturligvis aldri kunne ha et overskudd.

For fylket sett under ett vises et overskudd på 10,7 mill. kroner på voksenbehandlingen. I Sørvest tannhelsedistrikt har de i løpet av året vært så mye som åtte vakanser. Dette har i vår modell negativ

innvirkning på regnskapet for betalende pasienter og forklarer underskuddet på betalende pasienter i dette distriktet. I Namdal tannhelsedistrikt var det også vakanser i tannlegestillinger på Namsos, Grong, Lierne og Overhalla noe som forklarer underskuddet på betalende pasienter også i dette distriktet.

I 2022 har det vært tilnærmet normal drift på alle klinikker, men pasienter som har rettigheter etter tannhelsetjenesteloven har fått prioritet. Arbeidstidens fordeling mellom fritt og betalende klientell var derfor annerledes i 2022 enn i et normalår.

Note 13 – Klassifisering omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Klassifisering av disse gruppene er gjort i henhold til regnskapsforskrift og standarder.

Note 14 – Leverandører, kundefordringer, utlån

Leverandører

I 2022 innhentet vi saldoforespørsler fra 10 store leverandører.

Fylkeskommunen samhandler med en rekke leverandører med dels store innkjøp. Som en illustrasjon på dette vises til oversikten nedenfor med leveranser/innkjøp over 10 mill. kroner i 2022.

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

Leverandørnavn	Beløp i kroner	Leverandørnavn	Beløp i kroner
ATB AS	1 727 389 461	Trondheim stasjonscenter	19 900 000
Veidekke Industri AS	472 581 385	Gjerdens Fjellsikring AS	19 102 737
RUTA Entreprenør AS	269 354 915	Trøndelag Teater AS	17 636 755
Mesta AS	244 296 053	Plandent AS	17 473 293
Svevia Norge AS	222 872 131	Peab Anlegg AS	16 463 270
KLP	178 197 353	Elkjøp Norge AS	16 211 227
Peab Asfalt Norge AS	177 910 257	Dr Ing A Aas-Jakobsen Trondheim AS	15 664 239
Søbstad AS	171 872 380	Verdal kommune	15 642 713
Johs. J. Syltern AS	152 690 066	Namsos kommune	15 427 862
Statens pensjonskasse, SPK Forsikring	146 679 963	Dental Sør AS	15 203 945
Trondheim kommune	146 197 465	Proff elektro AS	15 113 119
HENT AS	145 757 302	KLINGAVEGEN 2AS	15 000 000
Winsnes Maskin og Transport AS	111 852 605	Rædergård Entreprenør AS	14 981 456
Veidekke Entreprenør AS	93 769 259	Trondheim Symfoniorkester	14 757 868
AF Kne-Røstad fv.17 ANS	76 844 563	Stiklestad Nasjonale Kultursenter AS	14 491 551
Nordic Road Services AS, NCC	71 229 376	Museet Midt IKS	14 298 653
Innovasjon Norge	70 000 000	Bispen AS	14 284 964
Statens vegvesen	62 503 281	NORCONSULT	14 104 558
Atea AS E-Faktura	56 683 586	Esna AS	14 062 500
Rogaland Taxi AS	52 568 503	Rørøskommune	13 779 595
Stjern Entreprenør AS	47 210 041	Malvik kommune	13 651 649
NTE Telekom AS	46 990 141	Nær Engros Trondheim AS	13 017 159
B&B Entreprenør AS	45 697 284	Vestland fylkeskommune	12 991 694
Veidrift AS	45 310 405	Trøndelag Reiseliv AS	12 904 882
Arvid Gjerde AS	44 102 420	Inderøy kommune	12 868 105
MUSEENE I SØR-TRØNDELAGE	41 734 848	Kolstad Arena AS	12 751 250
Betonmast Trøndelag AS	38 741 293	Maske Gruppen AS	12 638 292
Grønt Hjerte AS	37 500 000	Trondheim kommune	12 607 217
Trondheim kommune	34 298 276	KLP Skadeforsikring	12 449 430
Consolvo AS	32 525 241	Crayon AS	12 443 286
FJORDKRAFT AS KRAFT	31 465 815	Transportutvikling AS	12 187 500
Visafo AS	29 055 320	LMG Marin AS	12 187 500
Austad maskinstasjon AS	28 137 479	Ses-X Marine Technologies AS	12 187 500
Asplan Viak AS	27 929 251	FELLESKJØPET AGRI BA	12 038 782
Frosta Entreprenør AS	24 872 023	Johan Kjellmark AS	11 772 042
Skanska Norge AS	24 635 296	COWI AS	11 595 953
Bs Undervisning AS	24 109 561	Bane NOR Eiendom AS	11 332 303
Ørland Kommune	23 755 778	STATKRAFT VARME AS	11 031 424
Telenor Norge AS	23 518 595	RAMBØLL NORGE AS	10 843 402
Møre og Romsdal Fylkeskommune	22 946 999	TietoEVRY Norway AS	10 783 885
SIVA - Selskapet for industrivekst SF	22 700 000	Heim kommune	10 733 494
FUGLESANGDAHL AS	22 590 802	STEINKJERHALLEN AS	10 674 463
Sweco Norge AS	22 133 551	Åfjord kommune	10 273 816
Nærøysund Entreprenør AS	21 658 957	Stjørdal kommune	10 136 501
BERG-HANSEN REISEBUREAU TRONDHEIM	21 089 364	Vigo IKS	10 067 490
KS	20 189 793	Steinkjerbygg KF	10 000 000
Brødrene Brøndbo AS	20 027 229		

Kundefordringer

Kundefordringer gjennomgås løpende og fordringer som ikke lar seg inndrive sendes inkasso. Vi har avtale med Intrum (skiftet navn fra Lindorff AS). Kreditorforeningen i Nord-Trøndelag har fortsatt en del gamle krav for inndrivning før ny avtale ble inngått. Det er i 2022 tapsført og korrigeret kundefordringer med til sammen 626 511 kroner i driftsregnskapet. Tilsvarende i 2021 var 722 401 kroner. Innbetalinger i 2022 på tidligere tapsførte fordringer var 411 042 kroner.

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

Seksjon	Beløp i hele kroner	Beløp
2281	Namdal tannhelsedistrikt	115 427,00
2282	Innherrred og Fosen tannhelsedistrikt	137 179,19
2283	Værnes tannhelsedistrikt	8 780,00
2285	Trondheim øst tannhelsedistrikt	62 791,00
2286	Trondheim sør tannhelsedistrikt	41 375,00
2287	Sørvest Tannhelsedistrikt	48 261,00
2288	Sørøst tannhelsedistrikt	80 929,26
2320	IKT	37,50
2370	Regnskap	21 772,40
3211	Byåsen videregående skole	18 543,00
3214	Charlottenlund videregående skole	7 874,00
3217	Fosen videregående skole	520,00
3220	Gauldal videregående skole	1 365,00
3223	Grong videregående skole	21 210,93
3229	Heimdal videregående skole	83,00
3232	Kyrksæterøra videregående skole	4 500,00
3238	Johan Bojer videregående skole skolested Leksvik	378,00
3241	Levanger videregående skole	5 596,00
3244	Malvik videregående skole	4 563,50
3250	Melhus videregående skole	379,00
3253	Meråker videregående skole	1 800,00
3256	Mære landbruksskole	800,00
3259	Olav Duun videregående skole	3 170,00
3262	Ole Vig videregående skole	2 322,26
3265	Oppdal videregående skole	400,00
3268	Orkdal videregående skole	397,00
3271	Johan Bojer videregående skole skolested Rissa	682,80
3277	Skjetlein videregående skole	12 729,30
3279	Steinkjer videregående skole	4 400,00
3281	Strinda videregående skole	2 917,15
3286	Tiller videregående skole	1 150,00
3291	Verdal videregående skole	8 082,00
3299	Trondheim voksenopplæring videregående skole	6 090,00
7140	Drift og vedlikehold	5,96
	Sum	626 511,25

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

Utlån i hele kroner		Restgjeld 2022	Restgjeld 2021	Endring 2022
222110001	Sikkerhetssenter Rørvik AS SSR	-	41 450	41 450
222152002	Fosenvegene AS	-	82 788 649	82 788 649
222152003	Fylkeshuset AS	32 500 000	35 750 000	3 250 000
222200002	STFK Eiendom AS	27 700 000	27 700 000	0
222650001	Trondheim kommune Bibliotek FU 155/85	15 658 000	15 658 000	0
222650002	Åfjord kommune	9 606 674	10 340 006	733 332
222650003	Bjugn kommune	2 900 000	2 900 000	0
222650004	Ørland kommune	2 800 000	3 800 000	1 000 000
Sum utlån pr 31.12.2022		91 164 674	178 978 105	87 813 431
Fylkeshuset utsendt 31.12.22		3 250 000		
Sum låneavdrag føres 2023		3 250 000		

Hvordan utlån er finansiert og om det er egne midler eller lån, mangler vi informasjon om.

Når det gjelder utlån så skal det iht. regnskapsprinsipper ikke inntektsføres låneavdrag før de er betalt. Faktura på låneavdrag er utsendt i desember 2022 på følgende lån og med betalingsforfall i 2023:

Fylkeshuset utsendt 31.12.22	3 250 000
Sum låneavdrag føres 2023	3 250 000

Note 15 – Utstyr, maskiner, transportmidler, eiendommer og anlegg

Anleggsmidler skal vurderes til anskaffelseskost. Anleggsmidler som har begrenset økonomisk levetid, skal avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet.

Følgende avskrivningsperioder skal legges til grunn iht. forskrift om Årsregnskap § 3-4:

5 år	IKT-utstyr, og programvare, kontormaskiner og lignende
10 år	Inventar og innredning, større utstyr, verktøy og maskiner, kjøretøy og lignende
20 år	Brannbiler og andre større nyttekjøretøy, større anleggsmaskiner, båter og ferger, og lignende
40 år	Barnehagelokaler, skolelokaler, idrettshaller og idrettsanlegg, boliger og lokaler til bofellesskap, veger og parkeringsplasser, terminalbygninger, kaier og kaianlegg, forbrenningsanlegg, renseanlegg, pumpestasjoner, høydebasseng og ledningsnett, og lignende
50 år	Administrasjonslokaler, institusjonslokaler, kulturbygg, lagerbygg, brannstasjoner, og lignende.

Anleggsmidler i form av utstyr, transportmidler og eiendommer er spesifisert nærmere nedenfor. Henvisningene er hovedgrupper i balansen.

Anleggs gruppe	Avskrivnings sats	Opprinnelig verdi	Inngående balanse 2022	Avskrivning 2022	Tilgang/ Aktivering	Avgang/ Nedskrivning *1)	Utgående balanse 2022
Anlegg 5 år	20,0 %	12 722 980	9 013 098	3 021 738	881 082	-	6 872 442
Anlegg 10 år	10,0 %	187 446 123	109 039 163	19 504 502	26 229 397	165 092	115 598 966
Anlegg Maskiner 10 år	10,0 %	94 381 504	43 811 496	8 022 469	34 207 418	-	69 996 445
Sum		294 550 607	161 863 757	30 548 709	61 317 897	165 092	192 467 853

*1) Sted	Anleggsmiddel	Beløp
Orkdal	Bil	165 092
Sum		165 092

Anleggs gruppe	Avskrivnings sats	Opprinnelig verdi	Inngående balanse 2022	Avskrivning 2022	Tilgang/ Aktivering	Avgang/ Nedskrivning *1)	Utgående balanse 2022
Anlegg 20 år	5,0 %	191 555 641	165 210 246	10 813 783	2 597 426	-	156 993 889
Anlegg 40 år	2,5 %	2 979 937 079	1 941 958 150	52 942 700	952 845 543	-	2 841 860 993
Anlegg 40 år skolebygg	2,5 %	7 252 105 692	6 455 947 217	230 101 498	-	76 372 098	6 149 473 621
Anlegg 40 år veg	2,5 %	16 588 486 848	14 145 426 257	413 575 057	1 188 273 782	-	14 920 124 982
Anlegg 50 år	2,0 %	160 366 263	141 491 360	4 718 726	-	-	136 772 634
Tomter	0,0 %	18 337 272	18 481 263	-	-	143 991	18 337 272
Sum		27 190 788 796	22 868 514 494	712 151 765	2 143 716 751	76 516 089	24 223 563 391

*1) Sted	Anleggsmiddel	Beløp
Ladejarlen		76 516 089
Sum		76 516 089

Totalsum	27 485 339 402	23 030 378 250	742 700 473	2 205 034 648	76 681 181	24 416 031 244
-----------------	-----------------------	-----------------------	--------------------	----------------------	-------------------	-----------------------

Note 16 – Langsiktig gjeld og avdrag på lån

Trøndelag fylkeskommune foretar sine innlån gjennom eget lånefond slik at hele fylkeskommunens langsiktige lånegjeld er tatt opp gjennom lånefondet. Se eget regnskap for lånefondet. I regnskapet til Trøndelag fylkeskommune er samlet lån i lånefondet ført med 11 706 580 788 kroner og tilsvarende utlånsbeløp i regnskapet til lånefondet. UKM og TkMidt har ikke lån. Lånefondets lånegjeld pr 31.12.22. er fordelt slik:

Avtalepart	Lånenummer	Saldo i kroner	Basisrente	Margin	Rentesats	Neste	Forfall	
					31.12.2022	renteregulering		
Innlån bank								
Kommunalbanken	20200428	500 000 000	Nibor 3 mnd	0,390 %	3,76 %	20.01.2023	20.10.2026	
Kommunalbanken	20220166	500 000 000	Nibor 3 mnd	0,430 %	3,64 %	23.03.2023	23.06.2025	
Kommunalbanken	20200115	500 000 000	Fastrente		1,76 %		17.03.2025	
Kommunalbanken	20180244	500 000 000	Nibor 3 mnd	0,380 %	3,58 %	22.03.2023	22.06.2023	
Kommunalbanken	20070109	10 541 180	Nibor 3 mnd	0,600 %	3,79 %	15.03.2023	20.09.2028	
Kommunalbanken	20100314	250 000 000	Nibor 3 mnd	0,600 %	3,79 %	15.03.2023	19.06.2030	
Kommunalbanken	20100316	200 000 000	Nibor 3 mnd	0,600 %	3,79 %	15.03.2023	19.06.2030	
Kommunalbanken	20100882	19 409 160	Nibor 3 mnd	0,600 %	3,79 %	15.03.2023	16.12.2030	
Kommunalbanken	20110510	350 000 000	Nibor 3 mnd	0,600 %	3,79 %	15.03.2023	17.09.2031	
Kommunalbanken	20120156	200 000 000	Nibor 3 mnd	0,600 %	3,79 %	15.03.2023	18.03.2037	
Kommunalbanken	20180336	500 000 000	Nibor 3 mnd	0,395 %	3,73 %	06.03.2023	06.09.2024	
Kommunalbanken	20180579	500 000 000	Nibor 3 mnd	0,480 %	3,77 %	13.03.2023	11.12.2023	
Kommunalbanken	20210169	500 000 000	Nibor 3 mnd	0,249 %	3,63 %	10.02.2023	11.05.2026	
Kommunalbanken	20210375	500 000 000	Nibor 3 mnd	0,100 %	3,40 %	30.01.2023	30.10.2023	
KLP	83175285566	176 630 448	Nibor 3 mnd	0,600 %	3,79 %	15.03.2023	21.12.2037	
KLP	83176062714	500 000 000	Nibor 3 mnd	0,630 %	3,93 %	09.03.2023	09.09.2025	
Obligasjoner								
Nordea	NO0010831209	500 000 000	Nibor 3 mnd	0,359 %	3,84 %	28.02.2023	28.08.2023	
Swedbank	NO0010849888	500 000 000	Nibor 3 mnd	0,274 %	3,32 %	11.01.2023	11.04.2023	
Nordea	NO0010852544	500 000 000	Nibor 3 mnd	0,323 %	3,64 %	16.02.2023	16.05.2024	
Danske bank	NO0010858848	500 000 000	Nibor 3 mnd	0,360 %	3,59 %	27.03.2023	25.06.2024	
DNB	NO0010868250	500 000 000	Nibor 3 mnd	0,374 %	3,79 %	07.02.2023	07.11.2025	
DNB	NO0010859556	500 000 000	Fastrente		2,01 %		08.07.2024	
DNB	NO0010868847	500 000 000	Nibor 3 mnd	0,340 %	3,70 %	15.02.2023	15.11.2024	
Danske bank	NO0010915242	500 000 000	Nibor 3 mnd	0,319 %	3,54 %	20.03.2023	18.12.2025	
Kommunalbanken	20190157	500 000 000	Nibor 3 mnd	0,385 %	3,58 %	21.03.2023	21.03.2024	
Danske bank	NO0012464736	500 000 000	Nibor 3 mnd	0,240 %	3,54 %	09.03.2023	11.03.2024	
DNB	NO0012734179	500 000 000	Nibor 3 mnd	0,615 %	3,98 %	24.01.2023	24.10.2024	
Sertifikatlån								
DNB	NO0012762790	500 000 000			3,92 %		23.05.2023	
SUM		11 706 580 788						

Av fylkeskommunen sin samlede lånegjeld anslås den selvfinansierende delen å utgjøre ca. 300 mill. kroner. I tillegg er noen lån knyttet til skolebruksplan 3 vedtatt som selvfinansierende.

Vi får statlig rentekompensasjon for en låneramme på ca. 2,1 milliarder kroner som fordeler seg med ca. 1,8 milliarder kroner til veg og 300 mill. kroner på skolebygg.

Det er gitt et rentebærende lån til Fylkeshuset AS som per 31.12.2022 har en saldo på 32,5 mill. kroner. På grunn av sen utsendelse av faktura har vi ikke mottatt avdragsbetaling fra Fylkeshuset AS i 2022.

Det er i løpet av årene 2011 til 2019 inngått rentesikringsavtaler med oppstart fra juni 2011 til januar 2025. Iht. KRS 11 (F) pkt. 3.6 gis følgende noteopplysninger for sikringene:

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

- Sikringene er, iht. Reglement for finans og gjeldsforvaltning pkt. 4.2.1, gjort som renteswaper.
- Sikringene gjelder sikring av lånerisiko for å sikre finansiering av investeringer til lavest mulig rentekostnad, jfr. Reglement for finans og gjeldsforvaltning pkt. 4.1.
- Sikringene har løpetid på opptil 14 år med sluttdatoer fra 15.12.23 til 02.01.39.

Fylkeskommunen har pr. 31.12.2022 følgende rentebytteavtaler:

Renteswap	Start-dato	Slutt-dato	Rest-hovedstol	Fast rente (%)	Variabel rente	Markedsverdi
					(%) 31.12.2022	
Danske bank	15.01.2015	15.01.2025	200 000 000	1,970 %	3,25 %	5 608 426
Danske bank	15.01.2015	15.01.2025	200 000 000	1,690 %	3,25 %	6 842 259
Danske bank	19.01.2015	15.01.2025	200 000 000	1,710 %	3,25 %	6 754 128
Danske bank	21.01.2015	15.01.2025	200 000 000	1,660 %	3,25 %	6 974 455
Danske bank	27.01.2015	15.01.2025	200 000 000	1,590 %	3,25 %	7 282 913
Danske bank	04.02.2015	15.01.2025	200 000 000	1,600 %	3,25 %	7 238 848
Danske bank	27.02.2015	15.01.2025	200 000 000	1,780 %	3,25 %	6 445 669
Danske bank	10.03.2015	15.01.2025	200 000 000	1,930 %	3,25 %	5 784 688
Danske bank	12.03.2015	15.01.2025	200 000 000	1,880 %	3,25 %	6 005 015
Danske bank	10.04.2015	15.01.2025	200 000 000	1,760 %	3,25 %	6 533 800
Danske bank	09.05.2019	15.10.2026	400 000 000	1,906 %	3,25 %	18 140 257
Danske bank	09.05.2019	15.10.2027	400 000 000	1,952 %	3,25 %	20 914 639
Danske bank	03.05.2019	15.10.2028	400 000 000	2,034 %	3,25 %	22 838 665
Danske bank	03.05.2019	15.10.2029	400 000 000	2,090 %	3,25 %	25 018 507
Danske bank	15.01.2025	15.01.2030	400 000 000	2,403 %		10 247 612
Danske bank	15.01.2025	15.01.2031	400 000 000	2,498 %		10 750 747
Danske bank	15.01.2025	15.01.2032	400 000 000	2,512 %		12 491 954
<i>Sum Danske Bank</i>			<i>4 800 000 000</i>			<i>185 872 582</i>
Nordea	18.12.2013	20.12.2023	100 000 000	3,838 %	3,19 %	-515 851
Nordea	17.12.2014	16.12.2026	100 000 000	3,889 %	3,19 %	-2 973 200
Nordea	02.03.2020	02.03.2033	200 000 000	2,590 %	3,51 %	9 183 138
Nordea	02.03.2020	02.03.2033	200 000 000	2,590 %	3,51 %	9 183 138
Nordea	02.03.2020	02.03.2033	200 000 000	2,610 %	3,51 %	8 832 356
Nordea	02.01.2025	03.01.2039	850 000 000	2,190 %		68 876 763
<i>Sum Nordea</i>			<i>1 650 000 000</i>			<i>92 586 344</i>
Sum totalt			6 450 000 000			278 458 926

Dette gir en markedsverdi pr. 31.12.2022 i vår favør på 278 458 926 mill. kroner.

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

Minste tillatte avdrag 2022		Beløp i kroner	
Art	Årets avskrivninger		
159*		742 700 473	
		742 700 473 totale avskrivninger 2022	
			Avskrivninger
224*	IB		
inventar m.m		161 863 757	30 548 709
227*			
bygg		22 868 514 494	712 151 765
Tomter		18 481 263	
		23 011 896 987	742 700 473
Lånegjeld		-11 126 231 404	art 241-247*
	Formel:		
Forenklet metode:		$\frac{\text{Sum årets avskrivninger *)} \times \text{Lånegjeld pr. 1/1 i regnskapsåret}}{\text{Bokførte anleggsmidler kap. 224-227 pr. 1/1 i regnskapsåret **}}$	= Kontrollgrense
	*)	Brutto avskrivninger i balansen	
	**)	Bokførte anleggsmidler minus ikke avskrivbare eiendeler, for eksempel tomteområder	
	Åretsavskrivninger	Lånegjeld	
	742 700 473	-11 126 231 404	
	<u>23 011 896 987</u>		
	<u>-359 095 008</u>	Minste tillatte avdrag for 2022	
Betalte avdrag			
	446 890 000	Bokført 31.12.2022	
	-359 095 008	Minste tillatte avdrag	
	87 794 992	Betalt mer enn minimumsavdrag	

Note 17 – Vesentlige transaksjoner og uavklarte forhold

Det er ikke gjennomført transaksjoner av betydning i 2022 utover planlagt drift og investering, eller avvik fra dette i form av merinntekter og mindre utgifter.

Note 18 – Vesentlige forpliktelser, avtaler

Fylkeskommunen har på Steinkjer en 20-årig leieavtale med Fylkets Hus AS. Denne utgikk i 2019 og ble forlenget med 5 år. Avtalen representerer en kostnad for fylkeskommunen på 8 mill. kroner (inkl. mva.) i 2022. Fylkeskommunen aksepterte i 2021 et bud på salg av aksjene i Fylkets Hus AS fra Steinkjerbygg AS med overtakelse i 2022. Eksisterende leieavtaler videreføres hos ny eier.

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

I Trondheim er det leieavtale med Fylkeshuset AS. Leieavtalen ble inngått fra 01.05.92 med varighet 20 år. Deretter løper den med gjensidig oppsigelsesfrist på ett år. Sum betalt i 2022 er 3,8 mill. kroner. Husleien her er ikke avgiftspliktig.

Om garantiforpliktelser, se note 3.

Note 19 – Organisering av virksomheten, utskillelse av virksomhet

Trøndelag fylkeskommune eier mindre andeler i en rekke selskaper og andelslag, jfr note 5. Bakgrunn for eierskapet i det enkelte eierskap varierer.

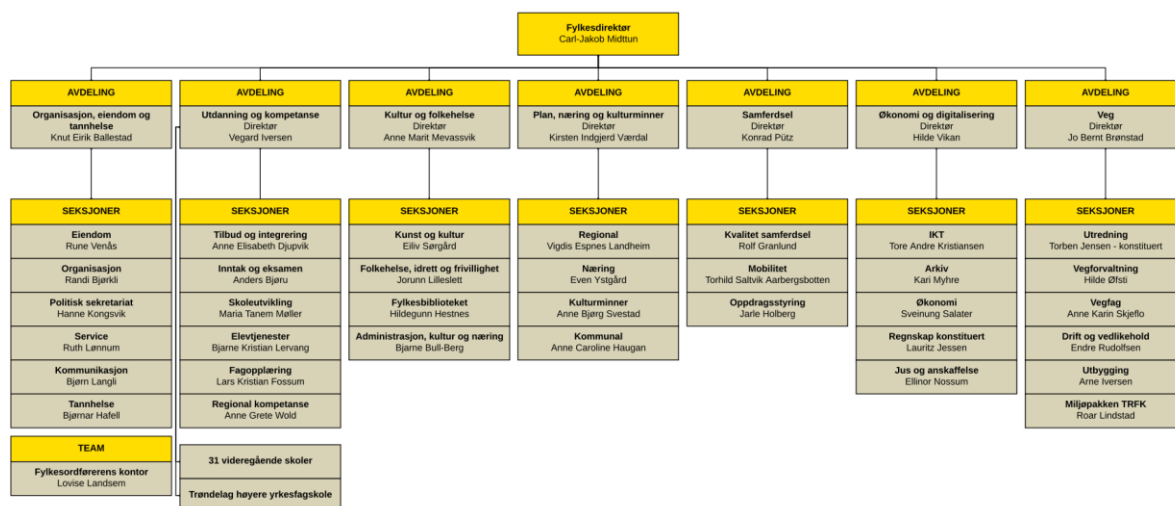
Trøndelag fylkeskommune har 12 heleide aksjeselskap som er Turneteateret i Trøndelag AS, Atb AS, Fylkeshuset AS Trondheim, Sportstunet AS, Idrettstunet AS, STFK Eiendom AS, Trondheim Bussterminal AS og Grønt Hjerte AS, Kolstad Arena AS, Nord-Trøndelag Eiendom II AS og Meldalshallen AS.

Innenfor kontroll og tilsyn kjøper fylkeskommunen ved kontrollutvalget, tjenester fra Revisjon Midt Norge SA og KonSek Trøndelag IKS.

Organisasjonskart

Etter vedtak i de to fylkestingene den 27. april 2016, vedtok Stortinget 08.06.2016, sammenslåing av Nord- og Sør-Trøndelag fylkeskommuner, med virkning fra 01.01.2018.

Den administrative organiseringen i Trøndelag fylkeskommune:

Note 20 – Ytelser til ledende personer, revisjonsutgifter, oversikt antall ansatte

Godtgjørelser til ledelse i hele kroner:

Godtgjørelse eks sos. Utgifter	2022	2021
<u>Fylkesdirektør:</u>		
Fastlønn inkl feriepenger 1)	1 419 578,00	1 475 015
Annen godtgjørelse	4 392,00	4 392
Reiseutg/diett	58 409,00	32 765
*ikke full ferieopptjening, start 1/9-21		
<u>Fylkesordfører:</u>	2022	2021
Fastgodtgøring	1 205 167,00	1 149 221
Annen godtgjørelse	4 392,00	4 392
Reiseutg/diett	8 527,00	4 245
Oversikt ansatte og årsverk	2022	2021
Antall ansatte	4516	4536
Antall årsverk	4183	4214
Kvinneandel antall ansatte	60	59
Kvinneandel årsverk	59	59
<u>Revisjonsutgifter</u>	2022	2021
Revisjon Midt Norge SA	6 438 749	5 100 002

Revisjonsutgifter er eks mva.

Note 21 – Større investeringsprosjekt

De vesentligste investeringene er innenfor fylkesveg og bygg/anlegg.

I 2022 er følgende prosjekt med brutto investeringsutgift større enn 5 mill. kroner med tall i hele kroner:

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

Prosj.nr	Prosjekt	Regnskap	Rev. Bud.	Avvik
20000122	Utvikling NY vgs. - Johan Bojer vgs. (Indre Fosen)	205 725 528,00	175 000 000,00	-30 725 528,00
28604161	Tiller vgs. - utviklingsplan SBP4	177 178 214,00	157 500 000,00	-19 678 214,00
20000140	Cissi Klein vgs. - NY vgs. Trondheim	90 604 151,00	80 000 000,00	-10 604 151,00
26501181	Oppdal vgs. Utviklingsplan skoleanlegg	75 935 280,00	65 000 000,00	-10 935 280,00
29701211	Åfjord vgs. - oppgradering skoleanlegg FT 111/20	51 546 737,00	55 000 000,00	3 453 263,00
23201191	Kyrksæterøra vgs. - Utv. skoleanlegg - FT 179/18	51 122 226,00	45 000 000,00	- 6 122 226,00
28802161	Trh. katedralskole - utviklingsplan SBP4	47 633 497,00	42 000 000,00	- 5 633 497,00
29101181	Verdal vgs. - Utviklingsplan skolebygg	31 261 153,00	29 000 000,00	- 2 261 153,00
22602202	Guri Kunna vgs, Frøya - ombygg. og utvid. garderobes	15 899 731,00	16 000 000,00	100 269,00
27301221	Røros vgs. - økt verkstedareal og byggfaghall	15 572 037,00	18 000 000,00	2 427 963,00
27901185	Steinkjer SA: Teknisk oppgradering iht Tilst.reg. 2017	11 791 720,00	2 700 000,00	- 9 091 720,00
22201211	Saupstad, ombygging midl.bygg for Trh. ØstSaupstad, ombygging midl.bygg for Trh. Øst	10 329 684,00	10 000 000,00	- 329 684,00
21101185	Byåsen SA: Teknisk oppgradering iht Tilst.reg. 2017	9 849 660,00	5 000 000,00	- 4 849 660,00
20000144	Anskaff. og utv. av skoletomt for NY vgs. - Johan Bojer vgs (Indre Fosen) FT97/18	8 851 810,00	10 000 000,00	1 148 190,00
21401181	Charlottenlund vgs- omb eksist. bygg tiltak 2 for elevvekst	8 067 781,00	6 500 000,00	- 1 567 781,00
25601185	Mære SA: Teknisk oppgradering iht Tilst.reg. 2017	7 553 134,00	2 200 000,00	- 5 353 134,00
25901201	Olav Duun vgs. - Fagfornyelsen 2020	7 000 975,00	7 100 000,00	99 025,00
27701185	Skjetlein SA: Teknisk oppgradering iht Tilst.reg. 2017	5 821 778,00	1 100 000,00	- 4 721 778,00
	Veginvesteringer	978 871 433,00	967 602 000,00	-11 269 433,00

Note 22 - Strykninger av budsjettdisposisjoner og avsetning til disposisjonsfond ved mindreforbruk i driftsregnskapet

Nye regler fra 2020 i regnskapsforskriftens § 4-3 gir regler om bruk av disposisjonsfond vedtatt i driftsbudsjettet eller hjemmel i delegert myndighet, likevel ikke skal gjennomføres hvis disposisjonene medfører at driftsregnskapet avsluttes med et mindreforbruk på bunntilinen. Driftsregnskapet viser før årsavslutningsdisposisjoner et mindreforbruk før strykninger på 394,881 mill. kroner. Årsoppgjørdisposisjon med strykning medfører reversering av tidligere ført bruk av disposisjonsfond med tilsvarende beløp. Driftsregnskapet etter dette er avsluttet med bunntilinen 0.

Note 23 – Hendelser etter balansedagen

Andre hendelser av betydning er ikke registrert etter balansedagen pr. 31.12.22.

Lånefondet

i

Trøndelag fylkeskommune

Årsregnskap 2022

1. Forskriftsrapporter

§ 5-6. Økonomisk oversikt etter art – drift
Regnskap

Tall i 1000 kroner	Note	Regnskap 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Reguleringer 2022	Regulert budsjett 2022	Regnskap 2021
Driftsinntekter						
Rammetilskudd		0	0	0	0	0
Inntekts- og formuesskatt		0	0	0	0	0
Eiendomsskatt		0	0	0	0	0
Andre skatteinntekter		0	0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten		0	0	0	0	0
Overføringer og tilskudd fra andre		-446 970	-447 211	321	-446 890	-438 512
Brukerbetaling		0	0	0	0	0
Salgs- og leieinntekter		0	0	0	0	0
Sum driftsinntekter		-446 970	-447 211	321	-446 890	-438 512
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter		0	0	0	0	0
Sosiale utgifter		0	0	0	0	0
Kjøp av varer og tjenester		-7 144	350	0	350	5
Overføringer og tilskudd til andre		80	90	0	90	70
Avskrivninger		0	0	0	0	0
Sum driftsutgifter		-7 064	440	0	440	75
Brutto driftsresultat		-454 034	-446 771	321	-446 450	-438 437
Finansinntekter/Finansutgifter						
Renteinntekter		-323 736	-325 462	0	-325 462	-216 884
Utbytter		0	0	0	0	0
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		0	0	0	0	0
Renteutgifter		330 880	325 022	0	325 022	196 646
Avdrag på lån		446 890	447 211	-321	446 890	438 442
Netto finansutgifter		454 034	446 771	-321	446 450	418 204
Motpost avskrivninger		0	0	0	0	0
Netto driftsresultat		-1	0	0	0	-20 233
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:						
Overføring til investering		1	0	0	0	20 233
Avsetninger til bundne driftsfond		0	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond		0	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond		0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond		0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk		0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		1	0	0	0	20 233
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)		0	0	0	0	0
Kontrollsum art 980 Regnskapsmessig merforbruk		0	0	0	0	0

§ 5-5. Bevilgningsoversikter – investering
Regnskap

Tall i 1000 kroner	Note	Regnskap 2022	Opprinnelig Budsjett 2022	Reguleringer 2022	Regulert budsjett 2022	Regnskap 2021
Investeringsutgifter						
Investeringer i varige driftsmidler		0	0	0	0	0
Tilskudd til andres investeringer		0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper		0	0	0	0	0
Utlån av egne midler	16	987 183	977 457	9 916	987 373	980 970
Avdrag på lån		81 200	0	81 200	81 200	0
Sum investeringsutgifter		1 068 383	977 457	91 116	1 068 573	980 970
Investeringsinntekter						
Kompensasjon for merverdiavgift		0	0	0	0	0
Tilskudd fra andre		0	0	0	0	0
Salg av varige driftsmidler		0	0	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler		0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper		0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler		-81 200	0	-81 200	-81 200	0
Bruk av lån	16	-987 183	-977 457	-9 916	-987 373	-960 737
Sum investeringsinntekter		-1 068 383	-977 457	-91 116	-1 068 573	-960 737
Videreutlån						
Videreutlån		0	0	0	0	0
Bruk av lån til videreutlån		0	0	0	0	0
Avdrag på lån til videreutlån		0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på videreutlån		0	0	0	0	0
Netto utgifter videreutlån		0	0	0	0	0
Overføring fra drift og netto avsetninger						
Overføring fra drift		-1	0	0	0	-20 233
Avsetninger til bundne investeringsfond		0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond		0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond		0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond		0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp		0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger		-1	0	0	0	-20 233
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)						
		0	0	0	0	0
Kontrollsum art 980 Regnskapsmessig merforbruk						
		0	0	0	0	0
Overføring til fordeling (§5-5, andre ledd)						
Inntekter til fordeling		0	0	0	0	0
Utgifter til fordeling		987 183	977 457	9 916	987 373	980 970
Sum til fordeling (netto)		987 183	977 457	9 916	987 373	980 970

Bevilgninger investering, netto pr tjenestegruppe

§ 5-5, 2.ledd. I 1000kr		Regnsk 2022	Budsj 2022	Rev.bud 2022	Avvik 2022	Regnsk 2021
Utlån av egne midler	800 Finansiering	987 183	977 487	987 373	-190	980 970,00
Utlån av egne midler		987 183	977 487	987 373	-190	980 970
Overføring fra drift	800 Finansiering	-1	0	0	-1	-20 233
Overføring fra drift		-1	0	0	-1	-20 233
Sum Investeringsutgifter		987 183	977 487	987 373	-190	980 970
Sum overføring fra drift og netto avsetninger		-1	0	0	-1	-20 233

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

Oversikt over budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner etter § 5-9 Drift

§5-9 Drift		A	B	C
		Vedtatt av fylkestinget i årsbudsjettet	Vedtatt av underordnet organ etter delegert myndighet	Sum
1	Netto driftsresultat			-1
2	Avsetning til bundne driftsfond			0
3	Bruk av bundne driftsfond			0
4	Overføring til investering i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	0	1	1
5	Avsetninger til disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	0		0
6	Bruk av disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	0		
7	Budsjettert dekning av tidligere års merforbruk			0
8	Årets budsjettavvik (mer- eller mindreforbruk før strykninger)			0
9	Strykning av overføring til investering			
10	Strykning av avsetninger til disposisjonsfond			
11	Strykning av dekning av tidligere års merforbruk			
12	Strykninger av bruk av disposisjonsfond			
13	Mer- eller mindreforbruk etter strykninger			
14	Bruk av disposisjonsfond for reduksjon av årets merforbruk etter strykninger			
15	Bruk av disposisjonsfond for inndekning av tidligere års merforbruk			
16	Bruk av mindreforbruk etter strykninger for dekning av tidligere års merforbruk			
17	Avsetning av mindreforbruk etter strykninger til disposisjonsfond			
18	Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)			

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

Oversikt over budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner etter § 5-9 Investering

	§5-9 Investering	A	B	C
		Vedtatt av fylkestinget i årsbudsjettet	Vedtatt av underordnet organ etter delegert myndighet	Sum
1	Sum utgifter og inntekter eksklusive bruk av lån			987 183
2	Avsetninger til bundne investeringsfond			0
3	Bruk av bundne investeringsfond			0
4	Budsjettert bruk av lån	-987 373		-987 373
5	Overføring fra drift i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	0	-1	-1
6	Avsetninger til ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter			0
7	Bruk av ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter			0
8	Dekning av tidligere års udekket beløp			0
9	Årets budsjettavvik (udekket eller udisponert beløp før strykninger)			191
10	Strykning av avsetninger til ubundet investeringsfond			
11	Strykning av bruk av lån			-191
12	Strykning av overføring fra drift			
13	Strykning av bruk av ubundet investeringsfond			
14	Udekket eller udisponert beløp etter strykninger			
15	Avsetning av udisponert beløp etter strykninger til ubundet investeringsfond			
16	Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp).			

Trøndelag fylkeskommune
Seksjon Regnskap

§ 5-8. Balanseregnskapet			
Tall i 1000 kroner	Note	Regnskap 2022	Regnskap 2021
EIENDELER			
A. Anleggsmidler		11 585 324	11 126 231
I. Varige driftsmidler		0	0
1. Faste eiendommer og anlegg		0	0
2. Utstyr, maskiner og transportmidler		0	0
II. Finansielle anleggsmidler		11 585 324	11 126 231
1. Aksjer og andeler		0	0
2. Obligasjoner		0	0
3. Utlån		11 585 324	11 126 231
III. Immaterielle eiendeler		0	0
IV. Pensjonsmidler		0	0
B. Omløpsmidler	1	1 202 972	320 915
I. Bankinnskudd og kontanter		725 382	320 894
II. Finansielle omløpsmidler		0	0
1. Aksjer og andeler		0	0
2. Obligasjoner		0	0
3. Sertifikater		0	0
4. Derivater		0	0
III. Kortsiktige fordringer		477 591	21
1. Kundefordringer		477 562	0
2. Andre kortsiktige fordringer		29	21
3. Premieavvik		0	0
Sum eiendeler		12 788 297	11 447 146
EGENKAPITAL OG GJELD			
C. Egenkapital		-39 637	-46 782
I. Egenkapital drift		-39 637	0
1. Disposisjonsfond		-39 637	0
2. Bundne driftsfond		0	0
3. Merforbruk i driftsregnskapet		0	0
II. Egenkapital investering		0	0
1. Ubundet investeringsfond		0	0
2. Bundne investeringsfond		0	0
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet		0	0
III. Annen egenkapital		0	-46 782
1. Kapitalkonto	3	0	-46 782
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift		0	0
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering		0	0
D. Langsiktig gjeld		-11 706 581	-11 368 356
I. Lån		-11 706 581	-11 368 356
1. Gjeld til kredittinstitusjoner	2	-5 206 581	-5 218 356
2. Obligasjonslån	2	-6 000 000	-6 000 000
3. Sertifikatlån	2	-500 000	-150 000
II. Pensjonsforpliktelse		0	0
E. Kortsiktig gjeld		-1 042 078	-32 009
I. Kortsiktig gjeld		-1 042 078	-32 009
1. Leverandørgjeld		0	0
2. Likviditetslån		0	0
3. Derivater		0	0
4. Annen kortsiktig gjeld		-1 042 078	-32 009
5. Premieavvik		0	0
Sum egenkapital og gjeld		-12 788 297	-11 447 146
F. Memoriakonti		0	0
I. Ubrukte lånemidler	4	121 256	268 912
II. Andre memoriakonti		0	0
III. Motkonto for memoriakontiene	4	-121 256	-268 912
Kontrollsum balanse		0	0

2. Noter til regnskapet

Økonomisk oversikt drift viser regnskap 2021 og 2022, samt budsjett 2022. Bevilgningsoversikt drift viser regnskap og budsjett 2022, samt regnskap 2021. Bevilgningsoversikt investering viser regnskap og budsjett 2021. Økonomisk oversikt balanse viser regnskap 2021 og 2022.

Note 1 – Endring egenkapital

Avstemming - Arbeidskapitalen				
Kapittel	Balanseregnskapet	R år 2022	R år 2021	Endring
2.1	Omløpsmidler	1 202 972 339,76	320 914 812,46	
2.3	Kortsiktig gjeld	1 042 078 470,02	32 008 522,62	
<i>Endring arbeidskapital i balanseregnskapet</i>		<i>160 893 869,74</i>	<i>288 906 289,84</i>	<i>-128 012 420,10</i>
<i>Endring memoriakonto for ubrukte lånemidler (+/-)</i>				<i>147 655 532,47</i>
<i>Sum endring for avstemming mot drifts- og investeringsregnskapet</i>				<i>19 643 112,37</i>

Driftsregnskapet år 2022		Investeringsregnskapet år 2022		Sum
Art	Beløp	Art	Beløp	
+ Sum inntekter		+ Sum inntekter		
600 - 890	80 270,85	600 - 905	0,00	
- Sum utgifter		- Sum utgifter		
010 - 590, 690	-7 063 789,24	010 - 500, 690	0,00	
+ Avskrivninger				
590	0,00			
+ Ekst. finans- innt./-transer		+ Eksterne finans. transer		
900-905, 920	770 625 886,87	910, 920, 929	1 068 382 500,00	
- Ekst. finans- utg./-transer		- Eksterne finans. transer		
500, 510, 520	777 769 446,96	510, 520, 529	1 068 383 000,00	
<i>Sum/differanse</i>	<i>500,00</i>	<i>Sum/differanse</i>	<i>-500,00</i>	<i>0,00</i>

Avstemming mellom regnskapsdelene	
Differanse	19 643 112,37
Korrigerings av tidligere årsfeil på kapital og ubrukte lånemidler	-19 643 112,37
Sum	-0,00

Note 2 – Spesifikasjon av lånegjeld

Spesifikasjon av lånegjeld i balansen er angitt som note 16 i Trøndelag fylkeskommunes regnskap.

Note 3 – Kapitalkonto

	DEBET		KREDIT
Saldo 01.01.2022 (underskudd i kapital)		Saldo 01.01.2022 (kapital)	46 781 546
Debetposter i året:		Kreditposter i året:	
Avdrag på utlån	528 090 000	Utlån	987 183 000
Korrigerings av tidligere års feil	46 781 546	Avdrag på eksterne lån	528 089 500
Bruk av lånemidler	987 182 500		
Balanse 31.12(kapital)		Balanse 31.12 (underskudd i kapital)	0
	1 562 054 046		1 562 054 046

Note 4 – Ubrukte lånemidler

Det er i 2022 ubrukte lånemidler på 121 256 384,12 kroner.

Konsolidert årsregnskap 2022
for enheter i Trøndelag
fylkeskommune

1. Forskriftsrapporter

§ 5-6. Økonomisk oversikt etter art – drift Regnskap konsolidert

Tall i 1000 kroner	Kontroll:					Konsolidert regnskap 2022	Konsolidert regnskap 2021
	Regnskap TF 2022	Regnskap LF 2022	Regnskap TK 2022	Regnskap UM 2022	Sum eliminering 2022		
Driftsinntekter							
Rammetilskudd	-4 159 577	0	0	0	0	-4 159 577	-4 268 745
Inntekts- og formuesskatt	-3 470 519	0	0	0	0	-3 470 519	-3 164 642
Eiendomsskatt	0	0	0	0	0	0	0
Andre skatteinntekter	0	0	0	0	0	0	-15 049
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-383 948	0	0	-13 115	0	-397 063	-261 764
Overføringer og tilskudd fra andre	-1 905 528	-446 970	-68 553	-2 368	-460 984	-1 962 434	-1 898 282
Brukerbetalinger	-79 169	0	-6 915	0	0	-86 083	-88 341
Salgs- og leieinntekter	-208 086	0	-2 212	-94	0	-210 392	-199 022
Sum driftsinntekter	-10 206 827	-446 970	-77 679	-15 577	-460 984	-10 286 069	-9 895 844
Driftsutgifter							
Lønnsutgifter	2 736 986	0	32 725	4 042	0	2 773 753	2 644 144
Sosiale utgifter	728 083	0	10 209	982	0	739 274	711 220
Kjøp av varer og tjenester	4 410 819	-7 144	24 971	9 155	7 174	4 430 627	4 219 446
Overføringer og tilskudd fra andre	1 368 236	80	2 348	4 709	6 920	1 368 453	1 271 248
Avskrivninger	742 700	0	1 025	0	0	743 726	728 115
Sum driftsutgifter	9 986 824	-7 064	71 279	18 888	14 094	10 055 833	9 574 171
Brutto driftsresultat	-220 003	-454 034	-6 401	3 311	-446 890	-230 237	-321 673
Finansinntekter/Finansutgifter							
Renteinntekter	-78 820	-323 736	-894	-326	-249 205	-154 570	-65 395
Utbytter	-17 723	0	0	0	0	-17 723	-1 625
Gevinster og tap på finansielle	-10 223	0	0	0	0	-10 223	-2 955
Renteutgifter	249 505	330 880	1	0	249 205	331 180	197 945
Avdrag på lån	446 890	446 890	0	0	446 890	446 890	438 442
Netto finansutgifter	589 630	454 034	-893	-326	446 890	595 554	566 412
Molpost avskrivninger	-742 700	0	-1 025	0	0	-743 726	-728 115
Netto driftsresultat	-373 074	-1	-8 319	2 985	0	-378 408	-483 376
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:							
Overføring til investering	327 836	1	50	11	0	327 898	146 144
Avsetninger til bundne driftsfond	320 635	0	11 895	0	0	332 530	379 096
Bruk av bundne driftsfond	-269 299	0	-5 696	0	0	-274 996	-312 799
Avsetninger til disposisjonsfond	280 177	0	2 071	5 256	0	287 504	275 816
Bruk av disposisjonsfond	-286 276	0	0	-8 252	0	-294 528	-4 882
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	373 074	1	8 319	-2 985	0	378 408	483 376

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

§ 5-5. Bevilgningsoversikter – investering

Regnskap konsolidert

Tall i 1000 kroner	Regnskap				Kontroll:	Konsolidert regnskap 2022	Konsolidert regnskap 2021
	TF 2022	LF 2022	TK 2022	UM 2022	Sum eliminering 2022		
Investeringsutgifter							
Investeringer i varige driftsmidler	2 205 035	0	0	0	0	2 205 035	1 739 241
Tilskudd til andres investeringer	14 520	0	0	0	0	14 520	3 178
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	62 870	0	50	11	0	62 931	29 005
Utlån av egne midler	19 000	987 183	0	0	987 183	19 000	0
Avdrag på lån	85 781	81 200	0	0	81 200	85 781	4 581
Sum investeringsutgifter	2 387 205	1 068 383	50	11	1 068 383	2 387 266	1 776 004
Investeringsinntekter							
Kompensasjon for merverdiavgift	-386 723	0	0	0	0	-386 723	-306 558
Tilskudd fra andre	-343 961	0	0	0	0	-343 961	-365 135
Salg av varige driftsmidler	-292 249	0	0	0	0	-292 249	-3 465
Salg av finansielle anleggsmidler	-197 600	0	0	0	0	-197 600	-950
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-96 957	-81 200	0	0	-81 200	-96 957	-42
Bruk av lån	-987 183	-987 183	0	0	-987 183	-987 183	-960 737
Sum investeringsinntekter	-2 304 673	-1 068 383	0	0	-1 068 383	-2 304 672	-1 636 887
Videreutlån							
Videreutlån	0	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån til videreutlån	0	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån til videreutlån	0	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på videreutlån	0	0	0	0	0	0	0
Netto utgifter videreutlån	0	0	0	0	0	0	0
Overføring fra drift og netto avsetninger							
Overføring fra drift	-327 836	-1	-50	-11	0	-327 898	-146 144
Avsetninger til bundne investeringsfond	35 108	0	0	0	0	35 108	7 657
Bruk av bundne investeringsfond	-5 121	0	0	0	0	-5 121	-631
Avsetninger til ubundet investeringsfond	253 235	0	0	0	0	253 235	0
Bruk av ubundet investeringsfond	-37 918	0	0	0	0	-37 918	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-82 533	-1	-50	-11	0	-82 594	-139 118
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0	0	0	0

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

§ 5-8. Balanseregnskapet konsolidert

Tall i 1000 kroner	Note	Regnskap TF 2022	Regnskap LF 2022	Til konsolidering LF 2022	Regnskap TK 2022	Regnskap U M 2022	Til konsolidering UM 2022
EIENDELER							
A. Anleggsmidler	4	29 656 728	11 585 324	0	36 031	7 197	7 197
I. Varige driftsmidler		24 416 031	0	0	4 619	0	0
1. Faste eiendommer og anlegg		24 223 563	0	0	0	0	0
2. Utstyr, maskiner og transportmidler		192 468	0	0	4 619	0	0
II. Finansielle anleggsmidler		381 581	11 585 324	0	113	158	158
1. Aksjer og andeler		290 416	0	0	113	158	158
2. Obligasjoner		0	0	0	0	0	0
3. Utlån		91 165	11 585 324	0	0	0	0
III. Immaterielle eiendeler		0	0	0	0	0	0
IV. Pensjonsmidler	2	4 859 116	0	0	31 299	7 039	7 039
B. Omløpsmidler		4 913 288	1 202 972	1 202 972	44 305	8 024	8 024
I. Bankinnskudd og kontanter		2 308 324	725 382	725 382	40 376	7 654	7 654
II. Finansielle omløpsmidler		618 343	0	0	0	0	0
1. Aksjer og andeler		618 343	0	0	0	0	0
2. Obligasjoner		0	0	0	0	0	0
3. Sertifikater		0	0	0	0	0	0
4. Derivat		0	0	0	0	0	0
III. Kortsiktige fordringer		1 986 421	477 591	477 591	3 729	370	370
1. Kundefordringer		146 802	477 562	477 562	3 291	0	0
2. Andre kortsiktige fordringer		1 547 679	29	29	829	370	370
3. Premieavvik	2	291 940	0	0	-391	0	0
Sum eiendeler		34 570 016	12 788 297	1 202 972	80 336	15 221	15 221
EGENKAPITAL OG GJELD							
C. Egenkapital	3	-15 137 912	-39 637	-39 637	-43 001	-6 080	-6 080
I. Egenkapital drift		-2 307 220	-39 637	-39 637	-34 687	-5 772	-5 772
1. Disposisjonsfond		-1 510 500	-39 637	-39 637	-21 323	-5 772	-5 772
2. Bundne driftsfond		-796 720	0	0	-13 363	0	0
3. Marforbruk i driftsregnskapet		0	0	0	0	0	0
II. Egenkapital investering		-291 010	0	0	0	0	0
1. Ubundet investeringsfond		-252 452	0	0	0	0	0
2. Bundne investeringsfond		-38 558	0	0	0	0	0
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet		0	0	0	0	0	0
III. Annen egenkapital		-12 539 682	0	0	-8 314	-308	-308
1. Kapitalkonto		-12 693 510	0	0	-8 314	-308	-308
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift		153 828	0	0	0	0	0
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen		0	0	0	0	0	0
D. Langsiktig gjeld		-16 963 218	-11 706 581	-11 706 581	-27 716	-6 888	-6 888
I. Lån		-11 620 796	-11 706 581	-11 706 581	0	0	0
1. Gjeld til kredittinstitusjoner		-11 620 796	-5 206 581	-5 206 581	0	0	0
2. Obligasjonslån		0	-6 000 000	-6 000 000	0	0	0
3. Sertifikatlån		0	-500 000	-500 000	0	0	0
II. Pensjonsforpliktelse		-5 342 422	0	0	-27 716	-6 888	-6 888
E. Kortsiktig gjeld		-2 468 886	-1 042 078	-1 042 078	-9 619	-2 252	-2 252
I. Kortsiktig gjeld		-2 468 886	-1 042 078	-1 042 078	-9 619	-2 252	-2 252
1. Leverandørgjeld		-728 303	0	0	-2 472	0	0
2. Lividitetslån		0	0	0	0	0	0
3. Derivat		0	0	0	0	0	0
4. Annen kortsiktig gjeld		-1 740 583	-1 042 078	-1 042 078	-7 067	-2 080	-2 080
5. Premieavvik		0	0	0	-89	-171	-171
Sum egenkapital og gjeld		-34 570 016	-12 788 297	-12 788 297	-80 336	-15 221	-15 221
F. Memoriakonti		0	0	0	0	0	0
I. Ubrukte lånemidler		0	121 256	121 256	0	0	0
II. Andre memoriakonti		0	0	0	0	0	0
III. Motkonto for memoriakontiene		0	-121 256	-121 256	0	0	0
Kontrollsum balanse		0	0	-11 585 324	0	0	0

2. Noter til regnskapet

Note 1 – Endring arbeidskapital

Avstemming - Arbeidskapitalen				
Kapittel	Balanseregnskapet	R år 2022	R år 2021	Endring
2.1	Omløpsmidler	6 168 589 512,26	3 776 233 000,89	
2.3	Kortsiktig gjeld	3 522 834 814,03	1 294 200 075,85	
Endring arbeidskapital i balanseregnskapet		2 645 754 698,23	2 482 032 925,04	163 721 773,19
Endring memoriakonto for ubrukte lånemidler (+/-)				147 655 532,47
Sum endring for avstemming mot drifts- og investeringsregnskapet				311 377 305,66

Driftsregnskapet år 2022		Investeringsregnskapet år 2022		Sum
Art	Beløp	Art	Beløp	
+ Sum inntekter		+ Sum inntekter		
600 - 890	10 300 163 826,16	600 - 905	1 022 932 131,51	
- Sum utgifter		- Sum utgifter		
010 - 590, 690	10 069 927 190,94	010 - 500, 690	2 219 554 556,99	
+ Avskrivninger				
590	743 725 609,67			
+ Ekst. finans- innt./-transer		+ Eksterne finans. transer		
900-905, 920	878 611 008,81	910, 920, 929	2 350 122 973,51	
- Ekst. finans- utg./-transer		- Eksterne finans. transer		
500, 510, 520	1 474 165 134,51	510, 520, 529	1 236 094 490,69	
Sum/differanse	378 408 119,19	Sum/differanse	-82 593 942,66	295 814 176,53

Avstemming mellom regnskapsdelene	
Differanse	15 563 129,13
korrigering av tidligere års feil på kapitalkonto TF	123 799,98
Korrigert anlegg fra 2020, feil IB TK	3 955 243,31
Bruk av lån er ført men ikke de andre balansepostene LF	-19 643 112,37
korrigering av egenkapitalsinnskudd KLP fra år 2005-2009 UM	939,95
Sum	0,00

Note 2 – Pensjon

Fylkeskommunens og foretakenes pensjonsforhold regnskapsføres og rapporteres iht. reglene i regnskapsforskriftens § 3-5 samt god kommunal regnskapsskikk. Det materielle innholdet i pensjonsføringen er regulert av aktuarberegninger fra pensjonsselskapene. Det er i avslutningen av regnskapet lagt til grunn endelige aktuarberegninger, mottatt i januar 2023.

Pensjonsselskapene er KLP Forsikring og SPK, Statens Pensjonskasse. Det siste ivaretar pensjonsrettighetene til pedagogisk personale

Beløp i mill. kr	År	TF	TK	UKM	Konsolidert
Sum pensjonskostnader (regnskapsbelastning)	2022	339,53	4,96	0,42	344,9
Premieavvik årets	2022	15,40	-0,34	0,06	15,1
Amortisert premieavvik fra tidl. år ført	2022	86,60	0,34	0,06	87,0
Akkumulert premieavvik i balanse inkl arb.giveravg	2022	255,50	-0,39	-0,17	254,9
Pensjonsmidler	2022	4 858,90	31,30	7,04	4 897,2
Pensjonsforpliktelser inkl arbeidsgiveravgift	2022	5 342,42	27,72	6,89	5 377,0
Netto pensjonsforpliktelse inkl. arb.giveravg.	2022	483,52	-3,58	-0,15	479,8

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

Trøndelag fylkeskommune og UKM har 7 års amortiseringstid på premieavvik og TkMidt har 1 års amortiseringstid.

Årets pensjonskostnad i sammendraget over er fylkeskommunens samlede regnskapsførte pensjonskostnader, det vi internt kaller *normalkost* for pensjon før arbeidsgiveravgiften. Denne beregnet som følger: Premie – 2 % ansattedel +/- premieavvik og amortisert tidligere års premieavvik. Det er premien – 2 % ansattedel som er grunnlag for betalbar arbeidsgiveravgift i denne sammenhengen.

Forutsetningene for aktuarberegningene av kostnader, forpliktelser og midler i 2022:

Beskrivelse	KLP		SPK	
	2022	2021	2022	2021
KLP				
Avkastning pensjonsmidler	3,50 %	3,50 %	3,0 %	3,50 %
Diskonteringsrente	3,00 %	3,00 %	3,0 %	3,50 %
Årlig lønnsvekst	1,98 %	1,98 %	1,98 %	2,48 %
Årlig G-regulering (folketrygden)	1,98 %	1,98 %	1,98 %	2,48 %
Pensjonsregulering	1,22 %	1,22 %		

Note 3 – Egenkapital og fond - Avsetning og bruk

Avstemming - Egenkapitalen				
Kapittel	Balanseregnskapet	R år 2022	R år 2021	Endring
2.5	Egenkapital	15 226 631 096,19	14 291 029 289,00	
2.5990	Kapitalkonto	12 702 132 782,08	12 101 982 637,04	
<i>Differanse</i>		<i>2 524 498 314,11</i>	<i>2 189 046 651,96</i>	<i>335 451 662,15</i>

Driftsregnskapet år 2022		Investeringsregnskapet år 2022		Sum
Art	Beløp	Art	Beløp	
- Sum bruk av avsetninger		Sum bruk av avsetninger		
930 - 960	569 523 328,00	930 - 960	43 039 098,84	
- årets underskudd		- årets underskudd		
980	0,00	980	0,00	
+ Sum avsetninger		Sum avsetninger		
530 - 570	620 033 849,55	+ årets overskudd	288 342 753,82	
+ årets overskudd		580	0,00	
580	0,00	- Overføring til invest. regnskapet		
- Overføring til invest. regnskapet		570	327 836 160,59	
570	327 836 160,59	- Overføring fra invest. Regnsk	327 836 160,59	
		970		
<i>Sum/differanse</i>	<i>-378 346 682,14</i>	<i>Sum/differanse</i>	<i>82 532 505,61</i>	<i>-295 814 176,53</i>

Avstemming mellom regnskapsdelene	
Differanse	39 637 485,62
Overføring fra kapitalkto til dispfond	-39 637 485,62
Ny differanse	0,00

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

Fond				
Kapittel	Balanseregnskapet	R år 2022	R år 2021	Endring
2.56 – 2.58	Disposisjonsfond	1 423 404 543,48	1 390 790 924,04	32 613 619,44
2.55	Bundne invest. fond	38 558 272,46	8 571 521,17	29 986 751,29
2.53 – 2.54	Ubundne invest. fond	252 452 049,89	37 135 146,20	215 316 903,69
2.51 – 2.52	Bundne driftsfond	810 083 448,28	752 549 060,55	57 534 387,73
Sum	Fond	2 524 498 314,11	2 189 046 651,96	335 451 662,15

Driftsregnskapet år 2022		Investeringsregnskapet år 2022		Sum
Art	Beløp	Art	Beløp	
940	294 527 702,48	940 + 948	37 918 096,31	
540	287 503 836,30	540	253 235 000,00	
Differanse	-7 023 866,18	Differanse	215 316 903,69	208 293 037,51
950	274 995 625,52	950	5 121 002,53	
550	332 530 013,25	550	35 107 753,82	
Differanse	57 534 387,73	Differanse	29 986 751,29	87 521 139,02
<i>Endring drifts- og investeringsregnskapet</i>				295 814 176,53

Avstemming mellom regnskapsdelene		Beløp
Differanse		39 637 485,62
Overføring fra kapitalkto til dispfond		-39 637 485,62
Ny differanse		0,00

Note 4 – Anleggsmidler

Anleggsmidler skal vurderes til anskaffelseskost. Anleggsmidler som har begrenset økonomisk levetid, skal avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet.

Følgende avskrivningsperioder skal legges til grunn iht. forskrift om Årsregnskap § 3-4:

5 år	IKT-utstyr, og programvare, kontormaskiner og lignende
10 år	Inventar og innredning, større utstyr, verktøy og maskiner, kjøretøy og lignende
20 år	Brannbiler og andre større nyttekjøretøy, større anleggsmaskiner, båter og ferger, og lignende
40 år	Barnehagelokaler, skolelokaler, idrettshaller og idrettsanlegg, boliger og lokaler til bofellesskap, veger og parkeringsplasser, terminalbygninger, kaier og kaianlegg, forbrenningsanlegg, renseanlegg, pumpestasjoner, høydebasseng og ledningsnett, og lignende
50 år	Administrasjonslokaler, institusjonslokaler, kulturbygg, lagerbygg, brannstasjoner, og lignende.

Anleggsmidler i form av utstyr, transportmidler og eiendommer er spesifisert nærmere nedenfor. Henvisningene er hovedgrupper i balansen.

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

Anleggs gruppe	Avskrivings sats	Opprinnelig verdi	Inngående balanse 2022	Avskrivning 2022	Tilgang/ Aktivering	Avgang/ Nedskrivning *1)	Utgående balanse 2022
Anlegg 5 år	20,0 %	12 722 980	9 013 098	3 021 738	881 082	-	6 872 442
Anlegg 10 år	10,0 %	187 446 123	109 039 163	19 504 502	26 229 397	165 092	115 598 966
Anlegg Maskiner 10 år	10,0 %	94 381 504	43 811 496	8 022 469	34 207 418	-	69 996 445
Sum		294 550 607	161 863 757	30 548 709	61 317 897	165 092	192 467 853

*1) Sted	Anleggsmiddel	Beløp
Orkdal	Bil	165 092
Sum		165 092

Anleggs gruppe	Avskrivings sats	Opprinnelig verdi	Inngående balanse 2022	Avskrivning 2022	Tilgang/ Aktivering	Avgang/ Nedskrivning *1)	Utgående balanse 2022
Anlegg 20 år	5,0 %	191 555 641	165 210 246	10 813 783	2 597 426	-	156 993 889
Anlegg 40 år	2,5 %	2 979 937 079	1 941 958 150	52 942 700	952 845 543	-	2 841 860 993
Anlegg 40 år skolebygg	2,5 %	7 252 105 692	6 455 947 217	230 101 498	-	76 372 098	6 149 473 621
Anlegg 40 år veg	2,5 %	16 588 486 848	14 145 426 257	413 575 057	1 188 273 782	-	14 920 124 982
Anlegg 50 år	2,0 %	160 366 263	141 491 360	4 718 726	-	-	136 772 634
Tomter	0,0 %	18 337 272	18 481 263	-	-	143 991	18 337 272
Sum		27 190 788 796	22 868 514 494	712 151 765	2 143 716 751	76 516 089	24 223 563 391

*1) Sted	Anleggsmiddel	Beløp
Ladejarlen		76 516 089
Sum		76 516 089

Totalsum 27 485 339 402 23 030 378 250 742 700 473 2 205 034 648 76 681 181 24 416 031 244

Anleggsmidler Kompetansesenter Tannhelse Midt Trøndelag FKF

Anleggs gruppe	Avskrivings sats	Opprinnelig verdi	Inngående balanse 2022	Avskrivning 2022	Tilgang/ Aktivering	Avgang/ Nedskrivning *1)	Utgående balanse 2022
Anlegg 5 år	20,0 %	3 171 977	1 854 225	525 132	-		1 329 093
Anlegg 10 år	10,0 %	3 959 797	3 789 546	500 004	-		3 289 542
Sum		7 131 774	5 643 771	1 025 136	-	-	4 618 635

Note 5 – Enheter som inngår i det konsoliderte regnskapet

Idet konsoliderte regnskapet for Trøndelag fylkeskommune inngår følgende enheter:

- Trøndelag fylkeskommune, org. nr 817 920 632
- Lånefondet
- UKM Norge Trøndelag fylkeskommunalt foretak, org.nr 981 656 172
- Kompetansesenteret Tannhelse Midt Trøndelag fylkeskommunalt foretak, org.nr 924 378 611

Det er ingen enheter som er utelatt i det konsoliderte regnskapet.

Note 6 - Mellomværende mellom selskaper

- UKM, Ungdommens kulturmønstring Norge FKF. Det er ikke noe mellomværende pr 31.12.2022 ført på konsernintern fordring eller konsernintern gjeld. På ordinære kundefordringer er ført ubetalte faktura med forfall i januar 2022 med kroner 117 423,85.
- Kompetansesenteret Tannhelse Midt Trøndelag FKF. Mellomværende pr 31.12.22. er 1 063 438 kroner i kortsiktig gjeld til foretaket.

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

- I regnskapet til Trøndelag fylkeskommune er samlet lån i lånefondet ført med 11 706 580 788 kroner og tilsvarende utlånsbeløp i regnskapet til lånefondet. UKM og TkMidt har ikke lån.

Trøndelag fylkeskommune
Tröndelagen fylhkentjielte

Likestillingsredegjørelse for Trøndelag fylkeskommune

Vedlegg til årsberetning 2022

1. Bakgrunn for redegjørelsen

Den 1. januar 2020 fikk alle arbeidsgivere et forsterket krav om å arbeide aktivt, målrettet og planmessig for likestilling og mot diskriminering. Arbeidsgivers aktivitets- og redegjørelsesplikt (ARP) er et nytt virkemiddel for likestillingsarbeidet, og det gjelder for alle arbeidsgivere, både offentlige og private. Større arbeidsgivere har en konkretisert aktivitetsplikt og i tillegg plikt til å offentliggjøre en likestillingsredegjørelse. Pliktene følger av likestillings- og diskrimineringsloven § 26.

For å oppfylle redegjørelsesplikten skal fylkeskommunen redegjøre for den faktiske likestillingstilstanden i årsrapporten. Kjønnsbalansen totalt i virksomheten, uttak av foreldrepermisjon, lønnsforskjeller mellom kvinner og menn og ufrivillig deltid blant kvinner og menn er eksempel på forhold det skal redegjøres for.

For å oppfylle aktivitetsplikten skal fylkeskommunen undersøke om det finnes risiko for diskriminering, eller andre hindre for likestilling i organisasjonen. Årsaker til identifiserte risikoer skal analyseres. Det er også et krav å redegjøre for det aktive likestillingsarbeidet, det vil si hvilke tiltak som settes i verk for å motvirke diskriminering og bidra til likestilling.

Diskrimineringsgrunnlagene som er omfattet av ARP er; kjønn, etnisitet, religiøs tilhørighet og livssyn samt nedsatt funksjonsevne.

Denne redegjørelsen tar hovedsakelig for seg likestillingsarbeidet ut ifra fylkeskommunens rolle som arbeidsgiver. De delene som omhandler Trøndelag fylkeskommunes rolle som regional samfunnsutvikler og planmyndighet blir det redegjort for i årsrapporten, under de respektive avdelingens kapitler.

2. Likestillingstilstand i Trøndelag fylkeskommune

Nedenfor følger noen tabeller som beskriver likestillingstilstanden i Trøndelag fylkeskommune. Tabellene er uttrekk fra PAI-registeret (Personal Administrativt Informasjonssystem), som er et register med lønns- og personalopplysninger om samtlige ansatte i kommunal sektor per 1.12 hvert år. Alle data samles i en egen database, og vi får utarbeidet statistikker fra KS årlig.

Tiltaksdelen knyttet til funnene er beskrevet i punkt 4. Sykefraværstatistikken presenteres i årsrapporten kapittel 1.

Tabell 1: Antall og andel kvinner og menn i ulike sektorer i Trøndelag fylkeskommune

	Antall		Andel (i prosent)	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Totalt	2 511	1 718	59	41
Sentraladministrasjonen	189	108	64	36
Oppvekst - vgs.	1 791	1 292	58	42
Helse/sosial - tannhelse	334	43	89	11
Kultur	37	30	55	45
Teknisk sektor	95	186	34	66
Ymse	65	59	52	48

Tabell 1 viser antall og andel kvinner og menn i ulike sektorer i Trøndelag fylkeskommune. Samlet er 59 prosent av de ansatte kvinner og 41 prosent er menn. Det er særlig to sektorer som avviker fra dette. Innenfor sektor Helse/sosial, noe som omfatter ansatte i Tannhelse i Trøndelag fylkeskommune, er det hele 89 prosent kvinner. Innenfor teknisk sektor, som blant annet omfatter mange ansatte på avdeling Veg, er kvinneandelen 34 prosent.

Tabell 2: Lønnsforhold i Trøndelag fylkeskommune justert for ulike faktorer

	2020	2021	2022
Justert for	Kvinnens grunnlønn i prosent av menns	Kvinnens grunnlønn i prosent av menns	Kvinnens grunnlønn i prosent av menns
Ujustert	95,1	95,9	96,2
Stillingsgruppe	99,2	99,5	99,1
Stillingskode	98,8	99,0	98,8

Tabell 2 viser kvinnens gjennomsnittlige grunnlønn i prosentandel av menns lønn de siste tre årene. Ujusterte tall er ikke justert for deltid. De justerte tallene i radene stillingsgruppe og stillingskode uttrykker hva kvinnens lønn som andel av menns lønn ville vært dersom kvinner og menn hadde hatt samme årsverksfordeling innenfor hver av variablene det er justert for. Tallene justert for stillingsgruppe eller stillingskode bør brukes som mål på kjønnsforskjell i lønn, siden tallene i stor grad holder utenfor den delen av lønnsforskjellen som skyldes ulike yrkesvalg.

Justert for stillingsgruppe eller stillingskode har kvinners grunnlønn i Trøndelag fylkeskommune ligget stabilt rundt 99 prosent de siste årene. Gjennomsnittet for fylkeskommunene er i overkant av 98 prosent.

Tabell 3: Lønnsforhold i Trøndelag fylkeskommune for ulike arbeidstakergrupper

Kapittel	Arbeidstakergruppe	Kvinnens grunnlønn i andel av menns
Alle	Alle	96,2 %
3	Alle	100,9 %
	Ledere kap. 3.4.2	99,9 %
	Ledere kap. 3.4.3	100,6 %
4	Alle	96,8 %
	Ledere kap. 4	96,0 %
	Stillinger uten særskilt krav om utdanning	96,1 %
	Fagarbeiderstillinger/tilsvarende fagarbeiderstillinger	92,0 %
	Stillinger med krav om fagbrev og 1-årig fagskoleutdanning	97,0 %
	Lærer og Stillinger med krav om 3-årig U/H-utdanning	96,1 %
	Adjunkt og Stillinger med krav om 4-årig U/H-utdanning	98,7 %
	Adjunkt med tilleggsutd. og Stillinger med krav om 5-årig U/H-utd.	99,8 %
	Lektor og Stillinger med krav om mastergrad	97,8 %
	Lektor med tilleggsutdanning	99,9 %
5	Alle	102,4 %

Tabell 3 viser kvinners gjennomsnittlige grunnlønn i prosentandel av menns lønn for ulike arbeidstakergrupper i Trøndelag fylkeskommune. Oversikten tar med alle grupper hvor det er minst ti ansatte av hvert kjønn. Oversikten viser at det er lite lønnsforskjeller i gjennomsnittlig grunnlønn for lederstillinger. Samlet for alle i lønnskapittel 5 (blant annet rådgivere, ingeniører og tannleger) har kvinner noe høyere lønn enn menn. Dette kan blant annet forklares med at det er betydelig flere kvinner enn menn i de stillingene med høyest lønn, blant annet tannleger. Menn er overrepresentert blant ingeniører, som har lavere grunnlønn.

I lønnskapittel 4 (lærere, konsulenter, renholdere, tannpleiere, miljøpersonalet, drift) er kvinners grunnlønn gjennomgående litt lavere enn menns. En liten forskjell kan forklares med at gjennomsnittsalderen og ansienniteten er litt høyere blant menn. Det er små forskjeller blant lærerstillingene. Størst forskjell er det blant fagarbeidere. Lønnsnivået for mannsdominerte fagarbeidere innen drift og teknisk er høyere enn kvinnedominerte fagarbeiderstillinger blant annet innenfor renhold og miljø.

Tabell 4: Lønnsforhold mellom kvinner og menn

Sektor	Heltid/ deltid	Kvinner			Menn		
		Andel av ansatte i sektoren	Stillingsstr. per ansatt	Ansatte	Andel av ansatte i sektoren	Stillingsstr. per ansatt	Ansatte
Alle	Alle		89%	2562		91%	1751
	Deltid	30%	64%	769	21%	55%	367
	Heltid	70%	100%	1793	79%	100%	1384
Administrasjon	Alle		94%	115		96%	120
	Deltid	14%	60%	16	10%	57%	12
	Heltid	86%	100%	99	90%	100%	108
Undervisning	Alle		88%	1901		89%	1354
	Deltid	33%	64%	633	24%	55%	326
	Heltid	67%	100%	1268	76%	100%	1028
Helse/pleie/omsorg	Alle		90%	338		84%	44
	Deltid	29%	65%	98	30%	46%	13
	Heltid	71%	100%	240	70%	100%	31
Samferdsel og teknikk	Alle		97%	94		97%	162
	Deltid	7%	64%	7	6%	55%	10
	Heltid	93%	100%	87	94%	100%	152
Annet	Alle		92%	119		94%	74
	Deltid	18%	59%	22	15%	59%	11
	Heltid	82%	100%	97	85%	100%	63

Tabell 4 viser antall og andel heltid og deltid i Trøndelag fylkeskommune i ulike sektorer i, fordelt på kvinner og menn. 30 prosent av de kvinnelige ansatte er i deltidsstilling, mens 21 prosent av menn har deltidsstilling. Størst antall og andel deltid finner vi i sektor utdanning, det vil si ved de videregående skolene. Her har 33 prosent av kvinnene deltidsstilling, mens den mannlige andelen for deltid er 24 prosent.

Tabell 5: Turnover for ansattgrupper i Trøndelag fylkeskommune i 2022

Ansattgruppe	Turnover i prosent
Ledere i alle kapitler	7,6
Stillinger uten særskilt krav om utdanning	19,2
Fagarbeider og fagarbeider med fagskoleutdanning	12,1
Lærer og Stillinger med krav om 3-årig U/H-utdanning	9,4
Adjunkt og Stillinger med krav om 4-årig U/H-utdanning	8,1
Adjunkt med tilleggsutdanning og Stillinger med krav om	8,2
Lektor og Stillinger med krav om mastergrad	10,6
Lektor med tilleggsutdanning	7
Fagstillinger i kapittel 5	11,4

Tabell 5 viser andel ansatte som av ulike årsaker har sluttet i Trøndelag fylkeskommune i løpet av 2022. Dette er en samlet andel som har sluttet på grunn av

aldergrense, bortgang eller de har begynt i ny jobb utenfor Trøndelag fylkeskommune. Over tid har den samlede turnoveren ligget i overkant av ti prosent, noe som er forholdsvis likt andre fylkeskommuner. Det er stillinger med lavest utdanningskrav og fagstillinger i lønnskapittel 5 (blant annet rådgivere, ingeniører og tannleger) som har høyest turnover.

3. Likestillingsarbeid i Trøndelag fylkeskommune

Trøndelag fylkeskommunes arbeid for likestilling og mot diskriminering er forankret i Trøndelagsplanen, og er en integrert del av det overordnede bærekraftsarbeidet. Et godt eksempel på dette er Trøndelags-modellen der NAV Trøndelag, Trøndelag fylkeskommune og bedrifter i Trøndelag som trenger fagarbeidere skreddersyr utdanningsløp for yrkesfag. Deltakerne tilbys komprimerte fagbrev og hjelpes ut av ledighetskøen.

Fylkeskommunen jobber for økt likestilling, inkludering og mangfold på flere nivå og innen flere sektorer. Det jobbes både med interne forhold i et arbeidsgiverperspektiv og regionale forhold knyttet til fylkeskommunens rolle som regional samfunnsutviklerenig

Fylkeskommunen bidrar også til effektiv bruk av ressurser og en positiv samfunnsutvikling gjennom anskaffelser som er i henhold til enhver tid gjeldende seriositetsbestemmelser. Anskaffelses-strategien er et viktig virkemiddel for å nå målene om god tjenesteyting, klimamål, leverandørutvikling og et seriøst arbeidsliv. Det stilles også krav om lærlinger i de kontrakter der det er relevant.

Trøndelag fylkeskommunes organisasjonspolitik er revidert for fire-årsperioden (2023-2026). Der er likestilling er ett av flere innsatsområder for å oppnå en ønsket organisasjonskultur. Som en del av *Prosjekt likestilt arbeidsliv* gjennomfører fylkeskommunen en sertifisering, Likestilt arbeidsliv (LA). LA er en prosessuell tilnærming til likestillingsarbeidet, med konkrete arbeidsgiververktøy som bidrar til å oppfylle likestillings- og diskrimineringslovens krav. Fylkeskommunen sertifiseres sommeren 2023. Arbeidet forventes å ha positive effekter, for eksempel til bærekraftig samfunnsutvikling, godt omdømme, godt arbeidsmiljø og økt mangfold i organisasjonen.

Det er gjennomført et tverrfaglig innsiktsarbeid som kartla mål og visjon med Prosjekt likestilt arbeidsliv. I tillegg ble det identifisert viktige datakilder og analysebehov for å oppfylle arbeidsgivers aktivitets- og redegjøringsplikt (ARP).

Trøndelag er en av fire fylkeskommuner som starter et forprosjekt for modellering av et partnerskap når sertifiseringen Likestilt arbeidsliv rulles ut som en nasjonal ordning.

4. Prioriterte områder

I 2022 har fylkeskommunen prioritert å jobbe med forankring av og systematikk i likestillingsarbeidet.

Fylkesdirektør etablerte et prosjektet *Likestilt arbeidsliv*, og definerte tre hovedmål for arbeidet. Det ble nedsatt en tverrfaglig og partssammensatt arbeidsgruppe. Arbeidsgruppen innledet prosjektet med en risiko- og ståstedsanalyse. Videre ble det gjennomført et tverrfaglig innsiktsarbeid for å identifisere viktige datakilder og analysebehov for å oppfylle arbeidsgivers aktivitets- og redegjøringsplikt (ARP).

Følgende innsatsområder ble prioritert for 2022: mangfoldsrekruttering, tilrettelegging for livsfaser og balanse mellom arbeid og fritid samt heltidskultur. I tillegg har vi prioritert strukturering av lønns- og HR-data ved etablering av pilot for fylkeskommunens dataplattform.

Tabellene nedenfor beskriver analyser og tiltak for utvalgte personalområder.

4.1 Rekruttering

Rekruttering	Analyse	Tiltak	Målgruppe	Status
Mangfolds-rekruttering	<p>13,1 % av befolkningen i Trööndelag er innvandrere, eller norskfödte med innvandrerforeldre. Fylkeskommunen må ansettes flere fra under-representerte grupper for å speile befolkningen i større grad. 6.3 % av fylkeskommunens ansatte har ikke-norsk landbakgrunn pr. november 2021 (tall fra SSB).</p> <p>Fylkeskommunen mottok i 2022 over 8000 søknader. Ca. 5 % av søknadene er fra personer som har oppgitt at de har utenlandsk opprinnelse. Under 1% av søknadene er fra personer som har oppgitt at de har nedsatt funksjons-evne.</p> <p>En barriere for ökt mangfold er strenge norsk-språkkrav ved ansettelse.</p>	<p>Annonserer ledige stillinger slik at vi treffer flere søkere fra målgruppen i regjeringens inkluderingsdugnad, f.eks nettstedet <i>Jobb-for-alle</i>.</p> <p>Utviklet ny rutine for stillings-markedsføring sammen ny samarbeids-partner Skipnes/Octi.</p> <p>Laget en tydeligere mangfolds-erklæring i utlysningstekstene og satt den som standardmal i alle annonser.</p>	Ledere med tilsettingsmyndighet og andre som deltar i rekrutterings-prosesser	Utfört
Standardiserte rekrutteringsprosesser	Forskning viser at rekrutterings-prosesser er utsatt for minoritets-diskriminering. Analyse av	Ledere med tilsettingsmyndighet har fått flere verktøy i rekrutteringsportalen Webcruiter	Ledere med tilsettingsmyndighet og	Delvis utfört,

Rekruttering	Analyse	Tiltak	Målgruppe	Status
	<p>webcruiterdata avdekker at vi tilsetter en homogen gruppe medarbeidere. Det kan forekomme ubevisste fordommer mot enkelte grupper i befolkningen. Vi trenger flere svar på hvorfor utfallet av rekrutterings-prosessene våre er skjevt når det gjelder representasjon?</p> <p>Det er avdekket ulik praksis for dokumentasjon av søknadshåndtering og innstilling,</p>	<p>og forsystem til lønnsmodul Everyone.</p> <p>Tilsettings-reglementet er revidert i.h.h.t. strengere krav i håndtering av søkere med mangfoldsgrunnlag.</p> <p>Fylkeskommunen har kjøpt en <i>Innstillingsmodul i Webcruiter</i> der ledere kan dokumentere søknadshåndteringen samtidig som det blir etterprøvbart for arbeidsgiver.</p>	andre som deltar i rekrutterings-prosesser	opplæring pågår
Kompetanseheving	<p>Det er avdekket kompetansehevingsbehov.</p> <p>Nye ledere, nye rutiner og nye verktøy har resultert i ulik praksis og etterslep av opplæringsaktiviteter.</p>	Kurs og webinar om ulike deler av rekrutteringsprosessen; (tilsettingsreglement og relevante lover, ulike seleksjonsmetoders treffsikkerhet, jobbanalyse, utlysning, innstilling og tilbud).	Ledere med tilsettingsmyndighet, tillitsvalgte	Pågår
Trainee-ordning	Fylkeskommunen kan bidra mer til økt etnisk mangfold i arbeidslivet	Fylkeskommunen øremerker noen stillinger til under-representerte grupper. Stillingene lyses ut med mangfolds-grunnlag som et kvalifikasjonskrav. Etablere en fast trainee-ordning for personer med hull i CV-en, nedsatt funksjonsevne	Alle enheter og skoler invitertes til å delta i ordningen. 3 traineer tilsatt for perioden september 2022- september 2024.	Under utvikling

Rekruttering	Analyse	Tiltak	Målgruppe	Status
		og innvandrerbakgrunn. Mål om 5 stillinger.		
Onboarding og offboarding	<p>Fylkeskommunen er en stor arbeidsgiver med kontinuerlig tilstrømning av nyansatte. Det ble opprettet 545 nye brukerkontoer i 2022.</p> <p>Det er utviklet sjekklister og vært pilot på kompetanseplaner for nye ledere og en gruppe ansatte, men fylkeskommunen har pr. i dag ikke et ferdigutviklet onboardingsprogram.</p> <p>I 2022 hadde vi 11,6 % turnover (tall fra PAI). Det foreligger ingen kartlegging over årsaker til turnover.</p>	<p>Onboardingsprogram for ledere og medarbeidere er under utvikling. Vi deltar i et prosjekt samme andre fylker om etablering av onboardings-program på alle nivå.</p> <p>Kartlegge årsaker til turnover. Etablere en rutine for sluttsamtaler.</p>	<p>HR</p> <p>Partssamarbeidet</p> <p>Ledere</p> <p>Pilot plan næring</p>	<p>Under utvikling</p> <p>Ikke påbegynt</p>

4.2 Lønns- og arbeidsvilkår

Lønns- og arbeidsvilkår	Analyse	Tiltak	Målgruppe	Status
Lønn	Statistikk viser at det er liten lønnsforskjell mellom kvinner og menn i fylkeskommunen. Eventuelle forskjeller	Før lønnsforhandlingene utarbeides det lokale lønnsoversikter som deles med de	Seksjon organisasjon Hovedtillitsvalgte	Pågår

Lønns- og arbeidsvilkår	Analyse	Tiltak	Målgruppe	Status
	i lønn mellom kjønn bringes opp hvert år i forbindelse med de lokale lønnsforhandlingene.	tillitsvalgte. I tillegg brukes PAI-statistikk utarbeidet av KS som tallmateriale i de lønnspolitiske drøftingsmøtene. Lederne skal vurdere om det er ubegrunnede lønnsforskjeller i sine seksjoner som kan skyldes kjønn. Likelønn vil fortsatt være tema når lønnspolitikken skal revideres neste gang.	Ledere med forhandlingsansvar	
Kompetanse og utviklingsmuligheter	92 % av ansatte svarer i medarbeiderundersøkelsen 2022 at de har den kompetanse de trenger for å utøve sine oppgaver på en god måte. 76 % av ansatte svarer at de har mulighet til å utvikle seg i jobben sin. Fylkeskommunene mangler en helhetlig oversikt over kompetanseplaner og kompetanseutvikling som gjennomføres i organisasjonen.	Det er utviklet kompetansekriterier som kan gi økt lønn for ansatte i kapittel 4 ved gjennomført kompetanseutvikling. Ansatte i kapittel 5 har mulighet for avansementsstilling. Pedagoger kan søke på kompetanseutvikling for å øke sin undervisningskompetanse. Det er åpnet doktorgradsløp for ansatte hvis det er finansiert av forskningsmidler.	Ansatte	Ikke prioritert

4.3 Tilrettelegging

Tilrettelegging	Analyse	Tiltak	Målgruppe	Status
Tilgjengelighetserklæring	<p>Fylkeskommunen oppfyller pr. i dag ikke krav til universell utforming av nettsteder som følge av EUs webdirektiv (WAD).</p> <p>Bevisstheten og kunnskapen rundt universell utforming er for lav.</p>	<p>Det er startet en gjennomgang av prioriterte nettsider for å sjekke om de oppfyller kravene til universell utforming, og for å utbedre feil og mangler. Det planlegges en pakke med kompetansehevende tiltak for aktuelle målgrupper.</p>	<p>Alle ledere i organisasjonen, samt saksbehandlere og de som lager og publiserer innhold til våre digitale flater. Dette gjelder alt fra digitale skjema og politiske saks-dokumenter, til nyhetssaker og informasjon om tjenestetilbud på nettsidene våre.</p>	Pågår
Universell utforming	<p>Det foreligger ikke en ny kartlegging av gamle og nye bygg med status for blant annet: kjønnsnøytrale toalett/garderober, tilgjengelighet og funksjonalitet for personer med redusert funksjonsevne, rom for å trekke seg tilbake for å hvile, amme eller be.</p>	<p>En tverrfaglig gruppe ser på status for universell utforming. Årlige vernerunder kan oppdage mangler som følges opp. Det gjennomføres intern periodisk kontroll av universell utforming av fylkeskommunale bygg.</p>		Pågår
Formidling av viktig informasjon	<p>Fylkeskommunen har et spesielt ansvar for sørsamisk. Det er lite informasjon om ansattes rettigheter som er oversatt til samisk. Allmøte arrangeres fysisk og med streaming, men uten å sikre at informasjonen når alle ansatte.</p>	<p>Det er bestilt oversettelse av varslingsløsning og medarbeiderundersøkelsen til sørsamisk, men arbeidet går sakte fordi det er knapphet på oversetterressurser.</p>	Alle ansatte	Pågår

Tilrettelegging	Analyse	Tiltak	Målgruppe	Status
	Varslingsløsningen tilbys kun på 2 språk, norsk og engelsk. Medarbeiderundersøkelsen tilbys kun på norsk (kun invitasjon og innledning) er oversatt til sørsamisk.	Lage rutiner for hvordan viktig informasjon skal nå alle, og at informasjon fra allmøter blir gitt digitalt, med tolk eller teksting.		
Tilrettelegging for ansatte med individuelle behov	Vi har ikke tallgrunnlag for hvor mange ansatte som har nedsatt arbeidsevne og trenger tilrettelegging.	Det er laget retningslinjer for arbeidsgivers tilretteleggingsplikt for arbeidstakere med nedsatt arbeidsevne.	Ansatte med individuelle behov for tilrettelegging Ledere med personalansvar	Utført

4.4 Balanse mellom arbeid og fritid

Balanse mellom arbeid og fritid	Analyse	Tiltak	Målgruppe	Status
Hjemmekontor	En spørreundersøkelse blant ansatte i sentraladministrasjonen viser at 72,4 % benyttet seg av hjemmekontor eller arbeidet annet sted enn fast oppmøtested. Over 80 % ønsker at vi skal fortsette med ordningen.	Mulighet til å jobbe hjemmefra inntil 40 % per uke. Mål å skape bedre balanse mellom jobb og fritid.	Alle ansatte i sentraladministrasjonen	Vedtatt
Livsfasepolitikk	De største aldersgruppene av ansatte i fylkeskommunen er i alderen 40-49 år og 50-59 år.	Retningslinjene for livsfasepolitikk bør revideres i	Alle fylkeskommunens ansatte Ansatte mellom 60 - 70 år	Ikke påbegynt

Balanse mellom arbeid og fritid	Analyse	Tiltak	Målgruppe	Status
	<p>Tall fra pensjonskassene våre viser at snittalder på uttak av alderspensjon er 66,5 år for ansatte som er medlem i KLP og 67,5 for lærere.</p>	<p>tråd med utviklingen i arbeidslivet.</p> <p>Livsfasetiltak: seniorer har mulighet for ekstra fridager med lønn (62-65 år 5 fridager/65-70 år 10 fridager). Ansatte 60 + får tilbud om seniorkurs fra KLP/SPK.</p>		Innført
Fleksibel arbeidstid	<p>Fleksitidsreglementet som gir arbeidstakerne mulighet til å selv avgjøre når på dagen arbeidstiden skal legges, innenfor visse rammer.</p> <p>Tidsregistreringssystemet Tidbank viser at det genereres mye plusstid (mertid) i løpet av et år.</p> <p>Medarbeider-undersøkelsen viser at det er stor ubalanse mellom arbeid og fritid.</p> <p>66 % av de 6 % ansatte som har vært sykmeldt de siste 12 måneder, melder om sykdom som skyldes arbeidsbelastning.</p>	<p>Påbegynt revidering av fleksitidsreglementet.</p> <p>Opplæring knyttet til arbeidstid i sentral-administrasjonen.</p>	<p>Alle fylkeskommunens ansatte med unntak av de som har andre arbeidstidsavtaler eller ledere unntatt aml. kapittel 10</p>	Påbegynt

**Trøndelag
fylkeskommune**

Tröndelagen fylhkentjielte